



TMMOB  
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

# 1994-1995 ÇALIŞMA RAPORU

ANKARA  
1996

## **35. DÖNEM GENEL KURUL GÜNDEMİ**

### **I. GÜN**

- 1- Açılış ve Başkanlık Divanının Seçimi
- 2- Saygı Duruşu
- 3- Açılış Konuşması
- 4- Konukların Konuşmaları
- 5- Komisyonların Seçimi
- 6- Çalışma Raporunun ve Denetleme Kurulu Raporunun Okunması, Görüşülmesi, Oylanması
- 7- TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Serbest Mühendislik Müşavirlik Hizmetleri Asgari Ücret ve Mesleki Denetim Yönetmeliğinin Görüşülmesi
- 8- Komisyon Raporlarının Okunması, Tartışılması ve Oylanması
- 9- TMMOB ve Oda Örgütlülüğünün Görüşülmesi
- 10- Bütçenin Görüşülmesi ve Oylanması
- 11- Dilek ve Öneriler
- 12- Adayların Belirlenmesi ve Duyurulması
- 13- Kapanış

### **II. GÜN**

- 14- Seçimler
  - a) Oda Yönetim, Denetleme ve Onur Kurulları
  - b) TMMOB Yönetim, Denetleme ve Onur Kurulları Adayları
  - c) TMMOB Delegasyonu

## 35. DÖNEMİN YÖNETİM ORGANLARI

26-27 Şubat 1994 tarihlerinde Ankara'da toplanan Genel Kurul ve bu toplantı öncesi gerçekleştirilen Şube Genel Kurullarında göreve getirilen Yönetim Organları.

### GENEL MERKEZ YÖNETİM KURULU

Mahir GÜRBÜZ	Başkan
Prof. Dr. Gürol ERGİN	İkinci Başkan
Dr. Mehmet Sıtkı BAŞARAN	Yazman Üye
Turhan CERAN	Sayman Üye
Emel İLHAN	Üye
Ali KAYGISIZ	Üye
Fikret ORAN	Üye

### 9.2.1995 TARİHİNDEKİ DEĞİŞİKLİKTEN SONRAKİ

### GENEL MERKEZ YÖNETİM KURULU

Prof. Dr. Gürol ERGİN	Başkan
Dr. Mehmet S. BAŞARAN	İl. Başkan
Turhan CERAN	Sayman Üye
Emel İLHAN	Yazman Üye
Ali KAYGISIZ	Üye
Fikret ORAN	Üye
Tevfik TOPÇU	Üye

### TMMOB YÖNETİM KURULU ÜYESİ

Kamil N. ÇİZMECİ

### DENETLEME KURULU

Öztürk KARATEPE	Başkan
Yılmaz CANDAS	Üye
Orhan ALKAŞ	Üye

### ONUR KURULU

Prof. Dr. Reşit SÖNMEZ  
Güven BURMA  
Celil AYGÜL  
Prof. Dr. Cemal TALUĞ  
Güner DEMİREL

## ŞUBE YÖNETİM KURULLARI

### ADANA

Mehmet DÜZGÜN (Bşk.)  
Ayhan BARUT  
Sami BAYRAKTAROĞLU  
Rıfat ULUSOY  
Zeki ALTINKAYA  
Seçkin SERÇE  
Hüseyin YILDIRIM

### BALIKESİR

Hüseyin TOKER (Bşk.)  
Salih GÖCEK  
Nalan BOYUER  
Cemal POLATEL  
Mehmet ARSLAN

### DENİZLİ

Mehmet ATMACA (Bşk.)  
Çiçek ÇEŞMELİOĞLU  
İbrahim GÜR  
Çiğdem İZKİZOĞLU  
Yılmaz ÇEVİK

### ERZURUM

Tamer Coşkun (Bşk.)  
Ahmet ERDOĞAN  
Adil AYDIN  
İlyas ÇELİK  
Zakir BEZMİŞ  
Gönen GÖNÜLTAŞ  
Metin HEMOĞLU

### ANTALYA

Zerrin KUMLU (Bşk.)  
Kemal PARLAKYÜKSEL  
Yusuf Ziya ERDİL  
Yaşar İŞBİLEN  
Ayşegül GÜNAYDIN  
Bülent ÇİFTER  
Zeliha Bereket BARUT

### BURSA

Prof. Dr. Ali KARABULUT (Bşk.)  
İlhan DEMİRÖZ  
Turhan KİLİSLİOĞLU  
Prof. Dr. Vahap KATKAT  
Yılmaz OKTAY  
S. Bülent ZOROĞLU  
İsmet GÜVEN

### DIYARBAKIR

Refik KARAKOÇ (Bşk.)  
İskan TEĞİN  
Hüseyin BARK  
Ö. Metin AYDIN  
M. Lezgin YALÇIN  
Selami EREN  
Vedat KAYA

### GAZİANTEP

Recep KAŞMER (Bşk.)  
Hasan GÜROCAK  
Ediz ÜSTÜNALP  
Hüseyin AKAY  
Bülent M. KALEOĞLU

## İSTANBUL

Yücel ERDENER (Bşk.)  
Atilla ODABAŞI  
İlker AKÇALI  
Behice İLKAY  
Çiğdem ÇALKAVUR  
Yıldırım DERYA  
Yasemin ÖMEROĞLU

## KAYSERİ

Murat GÜNEY (Bşk.)  
Tacettin DUMAN  
Salih ÖRGÜ  
Enes YURTSEVEN  
Ali ÇETİNKAYA

## RİZE

Dr. Hülya MAHMUTOĞLU (Bşk.)  
Gökhan GÜMÜŞ  
Derya EMANET  
Nilgün ARIÖZ  
Ayla TÜRKÖĞLU

## Ş. URFA

Yusuf KÖSE (Bşk.)  
Ali AKIL  
Mehmet YÜCEL  
A. Rıza ÖZTÜRKMEN  
Atilla YAZAR

## TRABZON

Cemil BOZBAŞ (Bşk.)  
Ali İMAMOĞLU  
Mehmet ULU  
Asım TEKİN  
Salih KALYONCU  
Burhanettin TOPSAKAL  
Tekin AYKANAT

## İZMİR

Prof. Dr. Cengiz ÇAKIR (Bşk.)  
Ahmet TOMAR  
Yüksel BAĞCI  
Selahattin ALTUN  
Oğuz DAĞ  
Ömer BAĞCI  
Ferruh İŞİN

## KONYA

A. Nezihi TAŞANGİL (Bşk.)  
Ahmet GÜVEN  
Mehmet PEMBEÇİ  
Ali ARPACI  
Nail SOMUNCU

## SAMSUN

Kenan ATAGÜN (Bşk.)  
Murat SARAÇ  
Emine HARMAN  
Neşe ASRAK  
Cem Tolga KORKUT

## TEKİRDAĞ

Hacı ASLAN (Bşk.)  
Prof. Dr. İbrahim ATAKIŞI  
Mekselina ALKILIÇ  
Mine AKKÖSE  
Şükrü MANAV

## VAN

Şevket AKDEMİR (Bşk.)  
Ali VURAL  
Yılmaz ELDEM  
Samet TURAK  
Abdullah KIRAN

# I. TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

## 34. DÖNEM (1994-1995) ÇALIŞMA PROGRAMI

5

6

7

### 1. GİRİŞ

Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası; mesleki çalışmalar ve ilgili alanına yönelik çalışmalar yanında, insan hak ve özgürlüklerine saygı, hukukun üstünlüğü ve demokrasinin kuralları içinde kalarak toplumun demokratikleşmesi, ekonomik ve toplumsal yapının ulusal yararlar gözönüne alınarak oluşturulması için sorumluluk üstlenilmesi gerektiği görüşündedir.

↓ ve laik düzenin korunması

### 2. ÇALIŞMA İLKE VE YÖNTEMİ

Öncelikle ekonomik mesleki ortak yararlar ve sosyal amaçları kapsayan programlar üretilmesi yanında, demokratikleşmeye yönelik programların çok geniş bir üye tabanına katılımı ile gerçekleştirilebileceği düşüncesi; Yönetim Kurullarına güç veren, daha üretken ve sorumlu olmaya zorlayan bir olgu olarak ~~algılanmaktadır.~~

toplumsal

devr.

Hem ekonomik mesleki yararların, hem ulusal yararların savunulması ve hem de demokratikleşmeye yönelik katılımcı çabalar göstererek kamuoyunun yönlendirilmesi ve siyasi partilerle diyalog oluşturulabilmesi, Oda üyelerimizce, geçmiş Oda yönetimlerinin en önemli başarıları olarak görülmüş ve görülmektedir. ~~34. Dönem (1994-1995) Çalışma Programı'nda yukarıda sözü edilen hususlar Yönetim Kurulu'muzca da benimsenmektedir.~~

"Kamu kurumu niteliğindeki tüzel kişilik" sorumluluğu ve "Demokratik Örgüt" yükümlülüğü, Oda'mız çalışmalarında gözönüne alınması gereken en önemli iki unsur olarak kabul edilmektedir.

ODA'mız laikliğin korunmasını ve çağdaş toplumlar düzeyine ulaşılmasını hedeflemekte ve kendisini demokrasiden yana dinamik güçler içerisinde görmektedir. Ülkemizin sorunları ve özellikle tarıma yönelik sorunların çözümlenmesinde, üzerine düşen bütün görevleri yapacak güçtedir.

Bu dönem çalışma ilkelerinin başında yine meslek toplumumuzun hak ve yararlarının somut platformlarda savunulması, sahiplenilmesi, mevcut demokratik sistemin sağladığı katılım olanaklarının sorumluca değerlendirilerek üretken bir yapılanmanın gerçekleştirilmesi amaç edinilmiştir. Meslek toplumumuzca hizmet verilen kırsal kesim sorunlarının, bilim ve teknolojik gelişmelerin ışığında irdelenerek, uygulanabilir çözümler üretilmesi de yine önceki dönemlerde yapılanların devamı niteliğinde olmak üzere, amaç edinilmiş bulunmaktadır.

### 3. MESLEKİ ÇALIŞMALAR

#### 3.1. İSTİHDAM SAĞLAMA ÇALIŞMALARI

3.1.1. Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzüğe işlerlik kazandırılması, mesleki hakların korunması ve meslektaşlarımızın yararlarının savunulmasında gerekli görülmektedir. Tüzük'le ilgili zorunlulukların aranması, gerekli uygulamaların yaratılması ve izlenmesinde; kamuda ya da özel sektörde çalışan tüm meslektaşlarımıza önemli görevler düştüğü bilinmelidir. Bu anlamda Oda'mız her kademedeki üyelerimizin katkısı ile, tüzüğe işlerlik kazandırılmasında üzerine düşen görevi başarı ile sonuçlandıracağı inancındadır. Uyarı, öneri ve katkılar ile gerçekleştirilecek olan tüzük uygulama ortamı, bu olgunun, ancak tüm üyelerimizce kaçınılmaz bir görev olarak algılanması ile işlerliğe kavuşacaktır.

Bu anlamda, şubelerce tüzüğün ikinci bölümünde yer alan "Genel Çalışma Alanları, Görev ve Yetkiler" başlığı altındaki bütün konularda, ayrı ayrı veya birkaç konu birleştirilerek oluşturulacak olan çalışma grupları veya komisyonların kurulması ve Oda Genel Merkezi'ne bildirilmesi, koordineli çalışma için gerekli görülmektedir.

3.1.2. Mesleğimizin ilgi alanına giren kamu kurum ve kuruluşlarının yönetmelik, genelge, yönerge vb. düzenlemelerinin tüzüğe aykırı hükümlerinin tüzüğe uygun hale getirilmesi, tüzükte bulunan ama mevcut düzenlemelerin yer almayan hükümlerin oluşturulması, bağlayıcı hale getirilmesi için, girişimlerde bulunulacaktır.

3.1.3. Serbest çalışanların statülerinin geliştirilmesi, SMM belgeleri ve mesleki denetim uygulamaların işlerlik kazandırılmasına çalışılacaktır. Bu bağlamda 3458 Sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında kanun, 66 ve 85 sayılı KHK ve 7303 sayılı yasa ile değişik 6235 sayılı TMMOB kanunu ve TMMOB yönetim kurulunun 22 Nisan 1989 tarih ve 102 sayılı kararı ile yürürlüğe giren TMMOB Serbest Müşavirlik, Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği uyarınca serbest çalışan ve ziraat mühendisliği hizmeti üreten kişi ve kuruluşların mesleki etkinliklerinin TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası tarafından düzenlenmesiyle, Ziraat Mühendisliği hizmetlerinin ZMO standartları ve yönetmelikleri ile ülkemizde geçerli diğer standartlar, yönetmelikler ve ilkelere uygunluğunu sağlamak, Ziraat Mühendisleri Odası tarafından belirlenecek Ziraat Mühendisliği hizmetleri asgari ücretlerini uygulatmak, meslektaşlar arasında haksız rekabeti önlemek, serbest Ziraat Mühendisliği hizmeti veren kişi ve kuruluşların mesleki denetimini yapmak, verilen hizmetleri kapasite ve yeterlilik

açısından değerlendirme için gerekli kayıtların tutulmasını sağlamak ve ülkemizin Ziraat Mühendisliği alanındaki bilimsel - teknik görevinin envanterini oluşturup, çalışma alanlarımıza sahip çıkılmasına olanak tanımak amacıyla ZMO SMM, MH ve Büro Tescil Belgesi yönetmeliği çalışmalarına işlerlik kazandıracaktır.

3.1.4. Sayıları **20.000**'e yaklaşan işsiz Ziraat Mühendislerinin istihdamına yönelik olmak ve bir anlamda yetki tüzüğüne işlerlik kazandırmak üzere; işsiz üyeler için ülke düzeyinde organizasyonlar oluşturulmasına ve işsiz Ziraat Mühendislerinin Oda üyeliğinin özendirilerek çalışmalara katılmasının sağlanmasına çalışılacaktır.

3.1.5. Sektörle ilgili Bakanlıklar, Yerel Yönetimler, Birlikler ile ilişki kurularak, kamu kuruluşlarında yeni istihdam yaratılmasına öncülük edilmesine çaba gösterilecektir.

3.1.6. Tarımla ilgili gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşların saptanmasına ve Ziraat Mühendisliğinin uğraşı alanlarının en ince ayrıntısına kadar tesbit edilerek, öğrenci gençliğin ve işsiz meslektaşlarımızın bilgisine sunulmasına çalışılacaktır.

3.1.7. Tarımla ilgili kamu yönetimi ve Ziraat Fakültelerinin kaynak ve olanaklarından (Kurs, seminer, misafirhane, yemek, öğretim üyesi, geçici görevlendirme vb.) düzenlenecek protokoller çerçevesinde yararlanılarak; çalıştırılmak üzere özel sektörce talep edilen Ziraat Mühendisleri için kısa süreli eğitim programları düzenlenmesi yönünde girişimler de bulunulacaktır.

3.1.8. Bağımsız çalışma ortamının oluşturulması açısından, çeşitli özendirme yaklaşımlarının somutlaştırılmasına, arazi tahsisi, kiralanması, girdi sağlama kolaylığı ve 33. Dönemde başlatılan çalışmalarla T.C. Ziraat Bankası ve Tarım ve Köyşleri Bakanlığı bünyesinde belli bir çözüm noktasına ulaştırılan, uygun koşullarda kredi kullanılması gibi mekanizmaların uygulanmasına, bu uygulamaların başarısı için, gerek duyan meslektaşlarımıza yönelik çeşitli eğitim programlarının gerçekleştirilmesine çaba gösterilecektir.

3.1.9. Bakanlıklar, yerel yönetimler ve diğer kamu kuruluşlarının denetledikleri hizmetler ve etkinlik alanları ile ilgili olarak, Ziraat Mühendislerinin serbest çalışma olanaklarının geliştirilmesi doğrultusunda, yönetmelik ve benzeri yönetsel düzenlemeler yapılması ve bu tür düzenlemelerde mühendislik formasyonunun kullanılabilmesi için Oda üyeliğini zorunlu kılan hükümlerin yer almasına çaba gösterilecektir.

3.1.10. Kamu ve özel kesimin zaman zaman ihtiyaç duyduğu Ziraat Mühen-



disleri kadrolarına ait bilgilerin Oda tarafından toplanması ve bu bilgilerin iş arayan meslektaşlara duyurulmasına çalışılacaktır.

3.1.10. Yasa ve Tüzükle mesleğimize tanınmış yetki ve hakların savunulup korunması, giderek ağırlaşan ve hiç bir meslektaşımızın hak etmediği işsizlik sorununun çözümüne katkı amacıyla; gerekli kamuoyu duyarlılığı ve desteği sağlamak açısından, yasal ve demokratik olanaklar sorumlulukla kullanılarak, ülke düzeyinde kitlesel nitelikli etkinlikler gerçekleştirilecektir.

~~3.1.11. Bağımsızlıklarını yeni kazanan Türk Cumhuriyetleri yeniden yapılanmaktadır. Basından izlendiği kadarı ile kendi kendini besleyebilen birkaç ülkeden biri olan ülkemizi, tarımsal yapılanmada kendilerine örnek alacaklarını bildiren bu Cumhuriyetler'in Tarım Teşkilatları veya kardeş meslek örgütleri ile işbirliği sonucu üretilecek projelerin Dünya Bankası FAO, gibi uluslararası kuruluşlardan finansmanı sağlanarak örgütlenmelerine, tarımsal üretimlerinin artırılmasına ve özellikle zirai ekonomi konusunda eğitilmelerine yardımcı olmak ve bu alanlarda etkin görev almakla hem bir kadirşinaslık görevini yapmış hem de işsiz Ziraat Mühendislerimize yurt dışında istihdam olanakları yaratılmış olacaktır. Mühendislerimize yurt dışında istihdam olanakları yaratılmış olacaktır. Bu amaçla gerek Bakanlığımız ve gerekse anılan ülkelerin Ankara'daki temsilcilikleri nezdinde girişimlerde bulunulacaktır.~~

## **3.2. SENDİKAL ÖRGÜTLENME VE ÇALIŞAN ÜYELERİN SORUNLARINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR**

3.2.1. Çalışanların ekonomik demokratik haklarını kazanması, grevli toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip olmakla birlikte düşünülmesi gereken bir olgudur. Bu anlamda, toplumun demokratikleşmesi yönündeki çabaların bir parçası durumunda olan sendikal örgütlenme konusunun, diğer Mühendis Odaları ile TMMOB örgütlülüğü çerçevesinde ele alınmasına; bu amaçla oluşturulacak platformlarda yer alınmasına çalışılacak, konuyla ilgili olarak Genel Merkez ve Şubelerde komisyonlar oluşturulacaktır.

3.2.2. Özel kesim ve kamuda çalışan meslektaşlarımızın sendikalaşması için her türlü çaba gösterilecek, örgütün bu konuda daha aktif kılınması sağlanacaktır.

3.2.3. Kamuda çalışan meslektaşlarımız arasında özlük ve ekonomik haklar bakımından yaratılmış bulunan farklılaşmanın giderilerek, uniform bir uygulamanın geçerli olmasına çaba gösterilmesi, bu çerçevede yan ödeme kararname ve uygulama yöntemlerinin yarattığı meslek ya da merkez de ve taşrada görevli meslektaşlarımız arası ayrımların ortadan kaldırılması için, kamu yönetimi ka-

tında sürdürülmekte olan çabaların artırılması, çözüme yönelik tüm yolların aranması, gerekirse konu hakkında kamuoyu yaratacak demokratik etkinlikler sergilenmesine çalışılacaktır.

3.2.4. Özel kesimde çalışan meslektaşlarımızın izlenmesi, ücret ve toplumsal güvence sorunlarının belirlenip, çözümüne çalışılması, Oda üyeliklerinin belirlenmesi için TOBB gibi kuruluşlarla işbirliği yapılacaktır. Uzmanlık alanımıza yönelik girişimcilerde ticaret odası ve sanayi odasına kayıt ve belge için başvuru yapıldığında ZMO'dan da üyelikle ilgili belge istenmesi sağlanacaktır.

3.2.5. Kamu kesiminde yönetici konumunda bulunan üyelerimizle gerekli ve ilkeli ilişkiler geliştirilerek, yönetsel yetkilerini meslek yararları doğrultusunda kullanmalarına çalışılacaktır.

3.2.6. Yabancı ülkelerdeki Ziraat Mühendislerinin çalışma koşullarının, örgütlenme biçimlerinin ve yetki kullanım durumlarının araştırılması ve ülkemiz koşullarına göre düzenlenerek, ilgililere önerilmesi yönünde çalışılacaktır.

### **3.3. ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR**

Oda'mız öğretim sisteminin değerlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar öncülük etmek dahil her türlü girişimde bulunmayı görev bilmektedir.

3.3.1. Meslektaşlarımızın belli bir sayıya ulaşmasının getirdiği tıkanıklığı giderecek, çalışma sahalarında istihdamını kolaylaştıracak yönde eğitim ve öğrenimin yönlendirilmesi ile ilgili çalışmalar yapılmasına yardımcı olunacaktır.

3.3.2. Ziraat Fakültelerinde uygulanan öğretim, bir çok açıdan bir tıkanma noktasına varmak üzeredir. Fakülte sayısından -öğrenci kontenjanına, hızla ve gereksiz biçimde artmış bulunan bölüm sayısından - bölümleşmenin tarımdan arınma özü ağır basan bağımsız ve yeni formasyonlara dönüşme eğilimlerine, lisans programlarının mühendisliğin gerektirdiği niteliğe dönüşmesi zorunluluğundan- özel ve kamu kesimlerinin talep ettiği özellikte eleman yetiştirilmesine kadar, bir dizi birikmiş sorun çok etkin ve köktenci çözümlenmelerin gündeme getirilmesini zorunlu kılmaktadır. Belirtilmeye çalışılan amaçla, geçmiş dönemlerde başlatılmış etkinlikler geliştirilecek, fakültelerimizin ortak çözüm yaklaşımlarında uzlaşmaları için öncülük görevi üstlenilecek, çözüm arayıcı ve her kesimin her sorumluluk kesitinin katılacağı katılımcı çoğulcu ortamlar oluşturulmaya çalışılacaktır.

### 3.4. TEKNİK VE BİLİMSEL ÇALIŞMALAR

3.4.1. Tarımla ilgili değişik konularda birikimleri ve uzmanlıkları bulunan Oda üyelerinin aktif katılımı ile oluşturulan çalışma grupları, gerek mesleki ve gerekse tarım sektörüne yönelik çalışmaların en önemli ögesi olmuştur. Bu çerçevede üretilen her türlü yazı, rapor, araştırma vb. ürünler, Oda'mızca düzenlenen kongre, sempozyum, panel gibi etkinliklerin temel taşı niteliğini taşımaktadır. ~~Geçmiş dönemlerde yapılan bu etkinliklerle, Türkiye Tarımı'nı hemen hemen her alanı ile ilgili olarak sorunlar irdelenmiş ve çözüm önerileri üretilmiştir. Sürdürülmekte olan sorumlu ve üretken anlayış korunarak, geliştirilecek, ayrıca sorgulanmış olan makro boyutlu konuların yanında, daha özel ölçekte ve daha somut planda yeni çalışmalara da yönelinecektir.~~ Bu tür çalışmalar kapsamında, ülke tarımının yakın gündemini oluşturan Avrupa Gümrük Birliği ve GATT süreci ile tarımsal boyutunun gündeme geleceği beklenen GAP konularına özel önem verilecektir. Geçmişte olduğu gibi bu tür etkinlikler, uzmanlıkları olan meslektaşlarımız ve başka meslek insanlarından oluşan, çalışma grupları aracılığıyla planlanıp, örgütlenip, uygulanacaklardır.

3.4.2. Tarım Haftası <sup>ve</sup> 9'de ~~IV. Teknik Kongre gerçekleştirilecek,~~ Tarım Haftası <sup>ve</sup> 9'de Türkiye tarımının önemli ve özgün ~~bir başka konusu~~ ele alınacaktır.

3.4.3. Mesleğimiz ve tarımla bağlantılı <sup>konular</sup> özel gün ve haftalar, daha önce olduğu gibi doyurucu, ciddi etkinliklerle değerlendirilecektir.

3.4.4. Başka kurum ve kuruluşların düzenlediği ve mesleğimizi doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendiren çalışmalara aktif olarak katılacaktır.

3.4.5. Mesleğimizi ilgilendiren her türlü bilgi ve veri derlenerek bir veri bankası oluşturulmaya çalışılacaktır.

3.4.6. ~~Şimdiye kadar gereğince gündeme getirilmemiş olan kooperatifleşme, zirai mücadele, Sulama ve gıda~~ gibi konularda özel çalışmalar yürütülecektir.

3.4.7. Tarım kesiminin her alanında oluşan gelişim ve değişimler periyodik bir yöntemle izlenecek, ürünler ve girdilerle ilgili üretim, maliyet, ithalat, ihracat ve teknolojik değerlendirme unsurlarını içerir verilerin değerlendirilmesine çalışılacak, gerektiğinde kamuoyuna yansıtılacaktır.

3.4.8. Tarım politika ve uygulamalarında oluşan değişimler uzman danışmanlar aracılığıyla izlenip, değerlendirilecektir.

3.4.9. Kalkınma planları, hükümet programları, bütçe kanunları üzerinde geçmişten günümüze uzanan çizgide tarımın yerinin incelenip, çıkarılacak bir kronolojik profil ile tanımlanmasına çalışılacaktır.

3.4.10. Parlamento ve hükümet gündeminde bulunan tarımla ilgili tasarıların araştırılıp, Oda görüşlerinin oluşturularak aktarılmasına, tarımla ilgili mevzuatın geliştirilmesi için yeni yasa önerileri yapılmasına, mevcut yasalardaki aksaklıkların tespiti ve öneri geliştirilmesine çalışılacaktır.

3.4.11. Ülkesel ve Bölgesel ölçekte ekonomik önemi olan ürünlerle ilgili gelişmeler, üretim yörelerinde yaptırılacak etüdler ve yerinde gerçekleştirilecek gözlemlere dayalı biçimde izlenecek, uygulama alanlarından sağlanan verilerle konuya ilişkin bilimsel ve teknolojik birikimler sentezlenerek, görüş oluşturulmasına çalışılacaktır.

3.4.12. Tarımsal üretim planlaması konusunda tarımsal ve hukuksal yapı temellerini gözetebilen bir model çalışması yapılması yönünde çalışılacaktır.

3.4.13. Tarımsal araştırma fonksiyonunun gelişim doğrultusu ve bugün vardığı konumun ortaya çıkarılması, bu konuda benimsenmesi gereken temel yaklaşımların araştırılıp, oluşturulmasına çalışılacaktır.

3.4.14. Gıda-Çevre Tarım ilişkileri ve amaç dışı tarım toprağı kullanımı konularını sürekli izleyecek, çevreyi bozucu, tarım toprağını kirletici ve yok edici yatırım planlamalarını araştırarak ve kamuoyunu zamanında duyarlı kılaçak bir çalışmanın örgütlenmesi yönünde etkinlik gösterilecektir.

3.4.15. Kırsal alan örgütlenmesinin demokratik çözüme kavuşturulması için, ilgili kooperatif örgütlerle ilkeli ilişkilerin geliştirilmesi güncel sorun olan ülke ölçeğinde üst örgütlenmenin gerçekleştirilmesi çabalarına katkıda bulunulmasına çalışılacaktır.

3.4.16. AB ve GATT ilişkileri açısından tarımın yeri ve önemini ortaya çıkaracak, entegrasyon sürecinde tarımda olası sorunları belirleyecek, bunların en aza indirilmesi anlamında projeksiyonlar önerecek, değişimleri sürekli izleyecek bir özel çalışmanın örgütlenmesine, gerekirse ülke dışı etüdler yapılarak, bu çalışmanın konuyla ilgili tüm toplum kesimlerinin katılabilecekleri bir etkinliğe dönüştürülmesine çalışılacaktır.

3.4.17 Ülke ekonomisindeki yeri ve önemi devam eden tarım kesimine yönelik politikaların tartışılıp oluşturulması, kamu ve özel kesim sorumluluklarının planlanması, uygulama yaklaşımları geliştirilmesi, süregelen uygulamaların değerlendirilmesi ve benzeri sorumluluklarla yükümlü olacak ve "Ulusal Tarım Konseyi" diye adlandırılabilir bir üst örgütün, kamu yönetimi, üniversiteler, çiftçi örgütleri, kooperatifler ve meslek kuruluşu temsilcilerinden oluşması yönünde girişimde bulunulacaktır. ~~Hükümetçe kurulması düşünülen Ekonomik ve Sosyal Konseyde TMMOB çerçevesinde yer alınması çabaları gösterilecektir.~~

#### 4. ÜLKE SORUNLARINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Ülke sorunlarının bir bütün ve tarımın sorunlarının da bu bütünün parçaları olduğu unutulmadan, toplumun sorunlarını gündemde tutmak, demokrasinin olanaklarını sorumluca kullanarak kitlemizin ve tarım kesiminin sorunlarına gerçekçi çözümler arayıp, ülke sorunlarının aşılmasına somut katkı sağlamak, demokrasi dışı tüm çaba ve niyetlerin karşısında kararlıkla tavır takınmak kaçınılmaz sorumluluktur. (Ülkemizin karşı karşıya bulunduğu olağanüstü koşulların, giderek mühendis ve mimarların temel görevlerini yerine getirmelerini dahi önleyici, hatta can güvenliği içerisinde hizmet yapmalarını bile engelleyici bir olumsuzluğa tırandığı gözlenmektedir. Toplumumuzun genel yararları açısından olduğu kadar, meslek topluluğumuzun yararları bakımından da, ülkemizin her yöresinde barış ve kardeşlik ortamının egemen kılınması zorunludur. Oda'mız ülke bütünlüğü anlayışı çerçevesinde, Türkiye'nin her bölgesinde demokrasi, temel insan hakları ve barış ilkelerinin yaşama geçmesi için, her türlü katkıyı koymayı görev saymaktadır.)

4.1. Tüm olumsuzluklara rağmen önemli somut kazanımlar edinmiş olan demokratikleşme sürecinin engellenmesi girişimlerine karşı, TMMOB örgütlülüğü gözetilerek demokratik kuruluşlar arası ilişkilerde etkinlik sağlanacak, demokrasi amacına dönük ortak çalışmalara katılınacaktır.

4.2. Toplumun demokratikleşmesine yönelik bütün çalışmalara katkıda bulunulması, yönetime katılma ile ilgili olarak genelde ulusal çıkarlar, özeldense çalışanlar ve kamu yararına somut öneriler üretilmesine çalışılacaktır.

4.3. İnsan hak ve özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesi ile toplumun sivilleşmesine yönelik tüm girişim ve çalışmalara katılınacak, toplumsal dayanışmanın sağlanabilmesi için duyarlı ve sağduyulu davranılacak, tersine gelişmeler duyarlı olunacak ve kesin tavır alınması yönünde çalışmalar yapılacaktır.

4.4. Laik-Demokratik Cumhuriyetin ve insan haklarına dayalı hukuk devletinin çökertilerek, çağ dışı karanlık senaryoların ülkenin yönetimine egemen olmasına yönelik çabalara karşı, her koşulda gerekli mücadele verilecek, toplumun ileri ve çağdaş kesimleriyle bu amaçla her türlü dayanışma gerçekleştirilecek, Atatürk Devrimlerinin ve ilkelerinin korunup savunulması bağlamında hiçbir ödün verilmeden gereken duyarlılık ve sorumluluk gösterilecektir.

## 5. ÖRGÜTSEL VE MESLEKİ ÇALIŞMALAR, ÖRGÜT YAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİ

### 5.1. GENEL MERKEZ

Örgütsel yapının güçlendirilmesi ile ilgili olarak; “Üretken yapılanma, üretikçe kitle katılımının sağlanması ve daha kapsamlı çalışmalara yönelme”, temel yaklaşımının, geçmiş dönemlerde olumlu sonuç vermesi noktasından hareketle “Üye-Oda ve örgüt birimleri arası” ilkeli ilişkilerin daha da geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu anlamda, geçmiş dönemlerde başlatılan, mesleğine ve içinde bulunduğu topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı eleştiriler ve önerileri dile getiren ve çalışmalara somut olarak katılan, katkı koyan her düzeydeki üyelerle ilişkilerinin geliştirilmesi ve bu türden her ilde yeni üyeler kazanılması hususları, “Daha güçlü ve Üretken” bir Oda’nın ön koşuludur.

5.1.1. Genel Merkez, ~~Birige~~ Şubeleri ve İl Temsilcilikleri arasında; yönetim organlarının iş bölümü ve eşgüdümünün sağlanması ve demokratik işleyişin yaşama geçirilmesi, bu dönemde de mesleğimiz ve özellikle işsiz meslektaşlarımızın istihdamına ve ülke tarımına yönelik üretken yapılanma için yararlı ve zorunlu görülmektedir.

Bu anlamda karşılıklı etkileşim ve işbirliğinin sağlanması ve sürekli kılınması için 34 Genel Kurul kararları çerçevesinde kurulmaları öngörülen yeni şubelerin gerekli ve yeterli hukuki ve fiziki altyapıları oluşturularak örgüte katılmaları sağlanacaktır.

Genel Merkez ve Şubeler arası ilişkilerin güçlendirilmesi amacıyla, geçmiş yıllar uygulamalarına benzer bir şekilde toplantılar gerçekleştirilecek, DANIŞMA KURULU çalışmaları etkin kılınacaktır.

Genel Merkez ve Şubeler arasında gelir-gider dengelerinin sağlanması, mali yönden bir merkezde bütünleşilerek, örgütün tamamının gereksinimlerinin karşılanmasına çalışılacaktır.

5.1.2. Oluşturulması gerekli görülen çalışma gruplarına veya komisyonlara şubelerin katılımı ve katkısı sağlanacak ve bu amaçla çalışma grubu veya komisyonlarda şubeler adına sorumlu temsilci bulundurulacak veya aynı ad altında şubelerde de” ..... Şubesi ..... Çalışma Grubu veya Komisyonu” oluşturulması gerçekleştirilecektir.

5.1.3. Oda gelirlerinin artırılması ile ilgili olarak, Tüzük’te yapılan değişiklik çerçevesinde; danışmanlık hizmeti üstlenilecek, projeye dayalı inceleme ve araştırma çalışmaları yürütülebilme için alt yapı oluşturulacak, üye aidat ve bilirsiliklik % 10’ları ciddiyle izlenecektir.

5.1.4. Üst örgütümüz olan TMMOB’nin etkin bir yapıya kavuşturulması amacıyla, TMMOB’nin her düzeyde çalışmasına katılım boyutunun artırılmasına ve Oda görüş ve çalışmalarının TMMOB platformuna aktarılarak TMMOB’nce sahiplenip kamuoyuna yansıtılmasına çalışılacak, Oda’mız

TMMOB Yönetim Kurulu Üyesinin Oda 8. yönetim kurulu üyesi anlayışıyla çalışması (Bilgilendirme, katılım, öneri üretme vb.) esas alınacaktır.

5.1.5. Şubeler ~~ve şubelere bağlı olmayan il ve yörelerde~~ <sup>ve illerde</sup> il temsilcilikleri ve şubelerin katkısıyla meslek, meslektaş sorunları, ülke tarımına yönelik konular da veya sosyal amaçlı bölge toplantıları ve benzeri etkinlikler yapılmasının planlanması ~~temin edilecektir.~~ <sup>sağlanacaktır.</sup>

5.1.6. Mesleki ve bilimsel etkinlikler arasında paralellik ve koordinasyon sağlanması, ülke ve bölge düzeyindeki önceliklerin belirlenmesi için, Genel Merkez-Şubeler arası bilgilendirme önceden gerçekleştirilecektir.

5.1.7. Bina Çalışma ortamı ve yeterli personel temini çerçevesinde; tarımla ilgili rapor, sayısal veri, mesleki sorunlar vb. hususların bilgisayara kaydedilmesi, değerlendirilmesi, çağdaş büro yönetim sistemi oluşturulmasına çalışılacaktır.

5.1.8. Yeni kurulacak illerde Oda İl Temsilcilikleri oluşturulacak, İl Temsilciliğinin işlevinin artırılmasına yönelik yöntemler geliştirilecektir.

5.1.9. Ziraat Fakültelerinin değişik Mühendislik ünvanları vermeleri ile ilgili olarak; Ziraat Mühendisliği yanındaki diğer yeni Mühendislik disiplinleri ile birlikte ortak çalışma olanakları yaratılmasına yardımcı olunacaktır.

5.1.10. Sivil toplum örgütleri ve tarımla ilgili meslek örgütleri ile ilkeli ilişki ve işbirliği olanaklarının TMMOB örgütlülüğü ve kamu kurumu niteliğinin yüklediği sorumluluk çerçevesinde geliştirilmesine çalışılacaktır.

5.1.11. Ankara ve tüm illerimizde, kamu ve özel iş yerlerinde, ~~meslektaş yoğunluğuna bağlı biçimde sayıları değişmek üzere, işyeri temsilciliği sistemi~~ <sup>geliştirilebilir?</sup> ~~ile~~ <sup>ilerlik kazandırılıp,</sup> kurumlaşma niteliği sağlanacaktır.

## 5.2. ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ŞUBELERİ ŞUBELER VE İL TEMSİLCİLİKLERİ

<sup>ne il Temsilciliği</sup> Şubeler, oluşturulmakta olan 1996-1997 dönemi çalışma programına ilave olarak, yeni çalışma konu ve alanları ve önerileri üretmekle ödevlidirler. ~~Bu anlamda çalışmaların yalnızca şube merkezinin bulunduğu ilde değil, şubeye bağlı illeri de kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması, örgütsel yapının ve Oda-Üye ilişkilerinin güçlendirilmesi açısından gerekli ve zorunlu görülmektedir.~~

5.2.1. Şubeler, kendilerine bağlı illeri de içine alacak şekilde ve bölgesel çalışma anlayışı ile sorumluluk üstleneceklerdir. İl temsilcileri ile sistemli ve periyodik ilişkilerin planlanarak geliştirilmesi ve gerçekleştirilmesi sürecine, zaman zaman genel Merkez'in de katılımının sağlanması, Oda İl Temsilciliği-Üye ilişkileri için yararlı görülmektedir.

5.2.2. Şube kapsamına giren illerdeki üye potansiyelinin ve üye hareketlerinin sürekli izlenmesi, aidatların zamanında tahsil edilmesi, bu konuda temsilcilik, Şube ve Genel Merkez eşgüdümünün oluşturulması ve özellikle ekonomik bakımdan güç kazanılması için; Şube ve bağlı illerde aidat ve bağış toplanmasına hız kazandırılması yanında, ek gelir getirici çalışmalara yönelinilecektir.

5.2.3. Bölgede sağlanan kaynakların ve Genel Merkez'ce verilecek ödeneklerin belli bir planla harcanması, harcamaların eksiksiz belgelenmesi harcamaların

ve doğan gereksinimlerin dayanaklı olarak Genel Merkez'e zamanında bildirilmesi sağlanacaktır.

5.2.4. Şubeler ve bağlı illerdeki kendine özgü tarım ve meslek sorunlarının ve gelişmelerin sürekli izlenmesi, bu izlenim ve gözlemlerin bilimsel verilere dayandırılarak raporlara dönüştürülmesi ve en kısa zamanda Genel Merkez'e gönderilmesi; Genel Merkez'in her türlü veri ile dökümanite edilmesi, çeşitli konulara ilişkin görüş, öneri ve uyarıların aktarılması hususunda çalışmalar yapılacaktır.

5.2.5. Özellikle şubeler ölçeğinde - olanaklar ölçüsünde İl Temsilciliği düzeyinde - TMMOB'ne bağlı odalar ile daha yakın ilişkilerin kurulması ve geliştirilmesi, TMMOB'nin bölge çalışmalarına daha etkili ve belirleyici katkı ve katılımı sağlanacaktır. *illerde*

5.2.6. Bölgede bulunan Ziraat Fakülteleri ile devamlı işbirliği olanakları araştırılacak, ortak çalışmalar planlanacak, bilim adamı üyelerin mesleki çalışmalara daha yoğun katılımları sağlanacaktır.

Şubelerdeki çalışma grup ve komisyonlarında, meslek içi değişik disiplinleri, işyerini ve yaş gruplarını temsil edecek şekilde bir yapı oluşturulmasına özen gösterilecektir.

5.2.6. Genel Merkez tarafından ülke ölçeğinde düzenlenmesi planlanan çalışmalar ve dönem boyunca izlenmesi gereken etkinliklerle ilgili olarak konuları şube, özelinde izlemek, üye katkısı sağlamak ve benzeri fonksiyonları yerine getirmekle ödevli alt birimler oluşturulup, çalıştırılması sağlanacaktır.

5.2.7. Oda'mızın girişimi ile Ankara'nın kimi belediyelerince başlatılan "Yapılaşmada çevre düzenlemenin ön koşul sayılması" ile ilgili uygulamanın ülke ölçeğinde ve öncelikle büyük kentler ve turizm alanlarında yaygınlaştırılmasına çalışılacaktır.

### **ULUSAL TEMSİLCİLİKLERİ**

Oda-Üye ilişkilerinin, en uç noktasındaki üye gözönüne alınarak geliştirilmesi noktasından hareket edildiğinde, Oda İl Temsilciliklerinin işlevlerinin daha da artırılması önem taşımaktadır. *Şubelerin ve*

5.3.1. İllerde bulunan kamu ve özel sektörde çalışan üyelerin ve özellikle işsiz üyelerin kayıtlarının düzenli olarak tutulması için, detaylı bilgileri kapsayan formların kullanılması sağlanacaktır.

5.3.2. Aidat ve bağış toplanması ve birliktelik gelirlerinden oda payının alınması sağlanacaktır.

5.3.3. İl ve yörenin ekolojik özelliklerinin gözönüne alınarak; ekonomik, demokratik konular yanında, mesleki ve tarımla ilgili gelişme ve değişmelerin izlenmesi, bunlarla ilgili verilerin derlenmesi, dökümanların toplanması ve konu hakkında ildeki üyelerin görüşlerini yansıtabilecek nitelikte yazılı metnin şubelere ve Genel Merkez'e gönderilmesi için gerekli iletişim sağlanacaktır.



yazılı ve görsel basın

## 5. BASIN-YAYIN VE SOSYAL AMAÇLI ÇALIŞMALAR

5.4.1. Ziraat Mühendisliği disiplininin ve Oda çalışmalarının tanıtılması, Oda etkinlikleri ile üretilen bilimsel ve teknolojik birikim ve yaklaşımların ilgililere aktarılması ve kamuoyuna yansıtılması için Basın, TRT ve Özel TV kuruluşları ile ilişkiler kurulacak, yazılı basın izlenecek, arşiv oluşturulacaktır.

5.4.2. Tarım ve Mühendislik Dergisi'nin yönetim kurulu dışında oluşturulacak uzman birim çalışmasıyla geliştirilmesi, derginin gözlenen eksikliklerinin giderilecek bir biçime kavuşturulması, içerik ve tasarımın geliştirilmesi, bu kapsamda şube çalışmalarına ve şube görüşlerine yer verilmesi, tüm Oda organlarının yayını haline getirilmesi, dergi kurulunda şube temsilcilerinin de görevli kılınması, dergi ve diğer Oda yayımları için Reklam gelirlerini artırmak üzere, şubeler ve il temsilcilikleri düzeyinde çalışmalar yapılarak parasal kaynak sağlanması gerçekleştirilecektir. "~~Ayık~~ Haber Bülteni" çıkarılacaktır. 2 aylık sürelerle

5.4.3. Oda-Üye ve üyelerin birbirleriyle ilişkilerinin geliştirilmesi ve dayanışma sağlanması yönünde Oda hizmet binası yanında, sosyal tesis (fiziki yemek salonu, lokal, misafirhane, kütüphane vb.) edinilmesi yönünde çalışılacaktır. Bu amaçla, olanaklar elverdiğince taşınmaz edinilmesi ya da bina onarımına yoluna gidilecektir.

lerin geliştirilmesine çalışılacaktır.

5.4.4 Her ildeki Oda üyelerinin, kamu kuruluşlarının veya özel kuruluşların sosyal tesislerinden yararlanma olanakları yaratılması için girişimlerde bulunulacaktır.

5.4.5. Genel Merkez'deki organların, komisyon üyelerinin ve Oda üyelerinin araştırma ve bilimsel çalışmalarına katkı anlamında, tarımla ilgili bütün eserlerin sağlanarak zengin bir kütüphane oluşturulması için fiziki yer sağlanması, sürekli yayınların izlenmesi yönünde çalışmalar yapılacaktır. geliştirilecektir.

5.4.6. Meslek ve tarımla ilgili özel gün ve zaman dilimlerinin toplumsal dayanışma anlamında değerlendirilerek, zaman zaman farklı yaklaşımlarla (Tarım Şöleni gibi) kutlanması yönünde çalışmalar yapılacaktır.

5.4.7. Tarımsal faaliyette bulunan Holding ve Anonim Şirketler ile meslektaşlardan hibe, burs vs. gibi katkıların sağlanması yönünde çaba gösterilecektir.

5.4.8. Mesleğe, Oda'ya katkıları olan meslektaşların genç üyelere tanıtılması ve onları onurlandıracak ödüller verilmesi yönünde çaba gösterilecektir.

5.4.9. Ülkenin değişik yörelerine mesleki ve turistik amaçlı geziler düzenlenmesi yönünde çalışılacaktır.

5.4.10. Çok sayıda meslektaşın katılacağı toplu yemekler ve benzeri organizasyonlar gerçekleştirilmeye çalışılacaktır.

5.4.11. Özel sağlık kurumları veya kişileri ile anlaşma yapılarak, üyelerin hizmetlerden indirimli olarak yararlanması olanakları yaratılması konusunda çalışmalar yapılacaktır.

5.4.11. Dışarı şirketleriyle görüşmeler yapılarak, üyelerimize indirim sağlanmaya çalışılacaktır.

## II. ÇALIŞMA İLKE ve YÖNTEMİ

ODA'mız yönetim organları, daha önceki dönemlerde olduğu gibi, Genel Kurul ile başlayan 34. dönem de "Kamu tüzel kişiliğine sahip demokratik meslek örgütü" yapısını koruyan bir sorumluluk anlayışı ile çalışmalarını yürütmüşlerdir. Üstlenilmiş bulunan yasal sorumlulukların yanında, danışma kurullarında alınan kararların ve örgüt tabanında tartışılan çözüm bulunması istenilen konuların yaşama geçirilmesi için özverili çalışmalarda bulunmuşlardır.

Konulan hedefler, bilindiği gibi, kısa ve uzun süreçleri kapsamaktadır. Bunların ne kadarının yapıldığı toplantılarda ve yayınlarımızda sizlere ulaştırıldı. Örgütün ve uzman üyelerimizin katkılarıyla netleşen programın yaşama geçirilmesi süreci, öncelikler sıralaması ve olanakların yeterliliği temelinde geliştirilmeye çalışılmıştır. Öncelikle ekonomik mesleki ortak yararlar ve sosyal amaçları kapsayan programlar üretilmesi yanında, demokratikleşmeye yönelik programların çok geniş bir üye tabanıca ve katılımı ile gerçekleştirilebileceği temel ilke edinilmiştir. Belirlenen hedeflere ulaşmak için örgüt bütünselliği içerisinde, yönetim birimlerinde çalışan tüm arkadaşların özverili çalışmaları, onların mesleğe karşı gösterdikleri sorumluluk performanslarının yansımadır.

Çalışma program taslağında belirlenen konulardan;

1. ODA Genel Merkezinin ve Şubelerinin yaptığı çalışmaları tabana ulaştırmak, üyelerin aktivitesini kazanmak amacıyla "Haber Bülteni" çıkarılmaya başlanılmıştır. Şunu açıkça belirtelim ki, "Haber Bülteni" üyemizi bilgilendirerek, konulara duyarlı kılmak ve meslek sorunlarımız içine çekip örgüt bütünlüğünü pekiştirmek anlamında çok faydalı olmuştur.

2. İllerde oluşturulan "İş Yeri Temsilciliği" sistemi, çok önceki yönetim kurullarının gündeminde olmasına karşın, yaşama geçirmek bu dönem yönetim kurulunun görevi olmuştur. Gelecekte üst görevleri üstlenecek ve üye tabanıca çalışmalar, yapan iş yeri temsilcileri -çok yeni bir organ olmasına karşın- çok başarılı olmuştur.

3. Serbest Mühendislik ve Müşavirlik Yönetmeliği hazırlanarak TMMOB'ye sunulmuş ve TMMOB Genel Kurulunda kabul edilerek kesinleşmiştir. SMM'nin yaşama geçmesi henüz yenidir. Bu konuda örgütümüzün bilgileneceği daha önemlisi ODA'mız organlarının üzerlerine düşen sorumluluk ve yetkileri kullanması gerekir.

4. İşsiz meslektaşlarımızın iş olanaklarının artırılması için çeşitli kurumlar nezdinde yapılan çalışmalar meyvelerini vermeye başlamıştır.

5. Ülkemizin günbegün eriyen doğal kaynaklarını üretime katmak, verimliliği artırmak ve meslektaşlarımızla birlikte diğer mesleklerde iş olanakları yaratmak, meslektaşların üretkenliğini artırmak, sosyal yararlar sağlamak vs. gibi amaçlar güden Vakıf Oda'mız öncülüğünde kurularak, yaşama geçirilmiştir.

6. ODA'mız 33. dönem Genel Kurulunda kabul edilen yeni Şubelerin açılması sağlanmış ve şu anda şube sayımız 18'e ulaşmıştır. Şubeleşme olgusu, üreten ve ürettikçe güçlenen, ürettiklerini tabana yayan bir örgüt niteliğine doğru sağlıklı gelişimide beraberinde getirmiştir. Birçok şubemiz yeni kurulmasına karşın, beklenenin çok ötesinde özveriyle çalışarak büyük bir sorumluluk performansı sergilemişlerdir.

7. Tarım Haftası 95'de IV. Teknik Kongre düzenlemiş, bildiriler kitaplaştırılarak kongre öncesi üyelere sunulmuştur. Cumhurbaşkanları Sayın Süleyman Demirel'in onayı alınarak 1995 Sulama Yılı ilan edilmiştir. Sulama yılı etkinlikleri Ankara'da yapılan Sempozyumda başlamış; Adana, Tekirdağ, K. Maraş, Şanlıurfa'da çeşitli toplantılar geziler düzenlenmiştir. Tarım Haftası 96'da Gümrük Birliği konusu her yönüyle tartışmaya açılmıştır. Ayrıca Zirai Mücadele çevre günü etkinlikleri içerisinde irdelenmiş, gıda günü 94 ve 95'de gıda yasasının oluşumuna katkı ve yeni yasanın aksayan yönleri tartışılmıştır.

Uzmanlık çalışma gurupları, Rapor'un ilgili bölümlerinde sunulduğu üzere, 2 yıl boyunca, ODA'mızın yönetim organıymış gibi hizmet üretmişlerdir. ODA'mızın çalışma alanını genişletmek, bu çalışmalarını kamuya maletmek, ilgilenenler için birer kaynak oluşturmak amacıyla yaptıkları katkıları verdikleri emekleri saygıyla anıyor, ODA'sına sahip çıkan meslektaş sayısının günbegün artmasından gurur duyuyoruz.

ODA'mızın 35. Dönem Genel Kurul'la başlayacak yeni dönemde görev alacak örgüt organlarının aynı sorumluluk anlayışı ile çalışacağına inanıyor ve tüm emeği ile katkı koyanları kutluyoruz.

## 34. DÖNEM YÖNETİM KURULU

### III. MESLEK HAK VE YARARLARINA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

#### III. 1. CUMHURBAŞKANINI ZİYARET

Yönetim Kurulu'muz tanışma ve yeni dönem çalışmaları hakkında bilgi sunma amacıyla, 22 Mart 1994 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanı'nı ziyaret etti.

Çankaya Köşkünde gerçekleşen kabulde, 34. döneme ilişkin planlamalar ve gerçekleştirilmiş çalışmalar hakkında gerekli açıklamalarda bulunulduktan sonra, özellikle iki konu hakkında meslek toplumu adına talepler dile getirildi.

Ziraat mühendislerine tarımsal üretim ve mesleki uygulama kredisi verilmesi konusunda ODA tarafından sürdürülen çabalara destek olunması, bu anlamda Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, T.C. Ziraat Bankası ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı kademelerinde ortaya çıkan sorunların çözümü için katkıda bulunulması, istendi.

Görüşme sırasında, Tarım ve Köyşleri Bakanlığı yönetiminden Ziraat Mühendisliğini tasfiye etmeyi öngören anlayış bir kez daha aktarılarak, ülke tarımı ve mesleğimiz bakımından trajik bir nitelik kazanan bu olumsuzluğun giderilmesi için, duyarlılık gösterilmesi dileği de ayrıca bilgiye sunuldu.

Sayın Cumhurbaşkanı'nın her iki konuda da ilgileneceklerini ve destekçi olacaklarını ifade ettikleri kabule Yönetim Kurulu dışında Denetleme Kurulu üyeleri de katıldı.

**Sayın Cumhurbaşkanı'na görüşmeye ilişkin olarak sunduğumuz ve istemlerimizi içeren yazımız şöyledir.**

*Türkiye tarımına ve ekonomisine Cumhuriyet tarihi boyunca sayısız değerli ve belirleyici hizmetler vermiş bulunan Ziraat Mühendisliği mesleği, bugün hiç haketmediği ciddi ve çözümü zor sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Özellikle ziraat fakültesi açılmasının diğer meslek dallarına göre çok hızlı artması öğrenci kontenjanlarının aynı hızla artırılmasına bağlı olarak, saygıdeğer mesleğimiz, nitel ve nicel boyutları bulunan bir sorunsal karşısında bırakılmıştır. Ziraat Mühendisi işsiz sayısı onyedibin düzeyine ulaşmıştır. Bu sayı şimdilerde her yıl dörtbin artmaktadır. İleriki yıllarda her yıl yedi sekiz bin civarında yükselecektir. Daha da önemlisi öğretim altyapıları yetersiz yeni fakültelerden ötürü, mesleki formasyon eksiklikleri ve çok ciddi nitelik sorunları ortaya çıkmaktadır.*

Mesleğimizin sorunlarının uzun gelecekte Türkiye ekonomisinin, tarımının gelişmesiyle bağlantılı olduğu inancındayız. Atılım gelişim sürecine giren, ekonomik bir uğraş niteliğine dönüşen ve bu nedenle çağdaş tarım tekniklerini bünyesine aktarmak isteyen ve teknoloji talebinde bulunan bir tarımın, mesleğimizin yaşadığı sorunların aşılmasını da sağlayacağı bilincindeyiz.

O nedenle, yaşanan işsizlik sorununun kamu kesiminde yaratılacak istihdamla çözülebileceğini beklemiyoruz. Böyle bir talebin haklı olmayacağını da biliyoruz. Ziraat Mühendislerinin, artık sektörün ve üretim sürecinin bizzat içerisinde yer almaları gerektiği kanısındayız. Doğrudan tarımla uğraşmaktan danışmanlığa, biyolojik girdi üretiminden -mekanik girdi pazarında teknik danışmanlığa, tarım sigortası eksperliğinden- tarım ürünü iç ve dış piyasa mekanizmalarında teknik elemanlığa, tarımsal kooperatiflerin teknik yöneticiliğinden- gıda üretim ve pazar sürecinde deneticiliğe kadar, sayılabilecek birçok alanda ve birçok konumda, meslektaşlarımızın formasyonlarını sergilemelerinden başka bir çözümleyici yaklaşımın gerçekçi olamayacağı görüşündeyiz.

Arz etmeye çalıştığımız bu çözümleyici yaklaşım, kuşkusuz Türkiye tarımının ekonomisinin gelişmeci bir sürece dönüşmesiyle bire bir ilişkilidir. Bu sürecin belirleyici çözümlenmelere ulaşması büyük ölçüde zamana bağlı ise de, şimdiden belli alanlarda kamuya yük olmadan, üretim sürecine katkı koyarak ve teknoloji aktararak istihdam yaratılması, kanımızca mümkündür.

Ziraat Mühendislerine uygun koşullarda kredi verilmesi bunlardan birisidir. Oda'mız, uygun faiz, uygun kredi teminatı ve uygun özkaynak koşullarına bağlı olarak meslektaşlarımıza kredi verilmesi için T.C. Ziraat Bankası'na başvuruda bulunmuş ve bir sistem önerisi sunmuştur. Bu sistematikde, üretim için yatırım ve işletme kredileri ile danışmanlık, bayilik, mümessillik, kontrol, analiz ve tescil, projelendirme gibi işyeri kredileri önerilmiştir. T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürü'nün, ilkece böyle bir sistemin işletilebileceği görüşleri üzerine oluşturulan önerimizin, Genel Müdürlükçe değerlendirilmekte olduğu bilinmektedir.

Banka yetkilileriyle yapılan görüşmelerde bir sorun olarak, "cari faizin altında bir faiz oranının uygulanmayacağı ve kredi teminatında taşınmaz dışındaki seçeneklerin geçerli sayılamayacağı" anlaşılmış bulunmaktadır. Böyle bir olasılık esasen tahmin olunduğu için, her iki sorunun çözümü açısından, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı nezdinde uzun zaman girişimler sürdürülmüştür. Bakanlık yetkililerinin konuyu doğru değerlendirmeleri üzerine, faiz yükü ve kredi teminatı konularında, Banka'nın sorununu çözebilecek bir yöntem oluşturulması

*gündeme gelmiştir. Bu anlayışla Bakanlıkça hazırlanmış bulunan bir kararname taslağında, ziraat mühendisleri ve veteriner hekimlere açılacak kredilerin faizlerinin düşük tutulmasıyla ortaya çıkacak yükün fon kaynaklarından karşılanması, ayrıca krediler için Hazine kefaleti getirilmesi, öngörülmüştür.*

*Ulaşılmış bulunan noktada, Oda'mızca Banka'ya önerilmiş olan kredi sistemi ile Bakanlıkça ögöriilen kararname anlayışı çakışmış ve birbirlerini tamamlamış bulunmaktadır.*

*Sistemin uygulanması, meslek toplumumuzun işsizlik sorununun çözüminde çok önemli bir çıkış noktasını oluşturmakla kalmayacak, bu nedenle kamu kesiminin üstlenmesi söz konusu olacak yükleri de önleyecek ve daha da önemlisi Türkiye tarımında teknik koşullara uygun uygulamaların, örnek işletmeciliğin yaygınlaşması anlamında, son derece yararlı olacaktır.*

*Arz etmeye çalıştığımız kredi sisteminin uygulanmaya geçmesi bakımından Sayın Cumhurbaşkanımızın ilgilerini desteklerini otuz bin ziraat mühendisi adına diliyoruz. Başbakanlığa, ilgili Bakanlıklara, T.C. Ziraat Bankası'na ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na konuyu çözümlayici anlayışla yaklaşımları açısından, talimatlarınızı, desteklerinizi esirgememenizi, meslek toplumumuz adına istirham ediyoruz.*

*Saygıyla değerlendirmelerinize sunuyoruz.*

**TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası**

**Yönetim Kurulu**

### **III. 2. İSTİHDAM VE ÖĞRETİM SORUNLARININ ÇÖZÜMÜNE YÖNELİK ÇABALAR**

34. Genel Kurulca da öncelik verilmesi uygun bulunn mesleki sorunlara dönük çalışmalar, geçmişte olduğu gibi yeni dönemde de gündemin ilk sıralarını oluşturuyor.

1. Danışma Kurul'unda Yetki Tüzüğü'nün yaşama geçmesi konusunda Genel Merkez ve şubelerin farklı alanlarda sorumluluk üstlenmelerinin ardından, gerekli somut çalışmalara başlandı.

#### **ÖĞRETİME İLİŞKİN GÖRÜŞLER YETKİLİLERE SUNULDU**

İstihdam sorununun daha da ağırlaşmaması açısından, ziraat mühendisliği öğretimine ilişkin çözümlayici görüşlerimiz YÖK ve ilgili üniversite ile fakültelere

bir kez daha aktarıldı. 1994-1995 öğretim yılı öğrenci-kontenjanları ile ziraat mühendisliği öğretimine ilişkin başlatılmış çalışmalar hakkında görüşlerimiz, YÖK Başkanı ve üyeleri, meslektaş rektörler ve tüm ziraat fakülteleri dekanlıklarına iletildi ve çözüm için çaba gösterilmesi istenildi.

### **YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMU BAŞKANLIĞI VE YÖNETİM KURULU ÜYELERİNE**

*Bilindiği gibi bir süreden beri devam eden yüksek öğretim düzenlemeleri ve uygulamaları nedeniyle, ağır istihdam ve formasyon sorunlarıyla karşı karşıya kalan mesleklerin başında, ziraat mühendisliği gelmektedir. Yeni ziraat fakültesi açılması hızının diğer meslek disiplinlerine göre çok daha hızlı seyretmesi, açılmaları için yasa çıkarılan fakültelerin yeterli ve gerekli öğretim ve fiziki yapıları oluşmadan öğretime başlamaları, her bölüm bir fakülteymiş gibi öğrenci alınması ve öğrenci kontenjanlarının sürekli artırılması sonucu, saygıdeğer mesleğimizin son derece ağır işsizlik ve nitelik açmazlarını yaşamak zorunda bırakılmıştır. Açıkça belirtmek gerekir ki, artık bir trajedi özelliğine dönüşmüş bulunan bu olumsuz sürecin etkisiyle, mesleğin toplumsal saygınlık ve statüsü, hiç hak edilmeyen bir biçimde zarar görmüş, bu ise öğrenci tercihlerinde ziraat fakültelerinin en sonlarda yer almasına, dolayısıyla daha başlangıçta ciddi nitelik sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur.*

*Mesleğin Anayasal örgütü sorumluluğunu üstlenmiş bulunan Oda'mız, yaşananların çözümü ve hiç değilse daha da ağırlaştırılmaması için, Sayın Kurul'unuz başta olmak üzere, sorumlu yetkili ve ilgili tüm makam ve organlara, defalarca yazılı ve sözlü olarak başvurularda bulunmuştur. Hüzünle belirtmek gerekirken, yetkili, sorumlu ve ilgililerin hiç birisinden, çözücülük anlamında tek bir adım ya da girişim gündeme gelmemiş, ya söylenenler onaylanarak teskin tavrı ya da suskunluk davranışlarının sergilenmesiyle yetinilmiştir.*

*Bu durum, ülkenin yönetiminden ve geleceğinden sorumlu çevrelerin, ülke sorunları karşısındaki duyarlılık ölçüleri açısından son derece kaygı vericidir. Sayın Cumhurbaşkanından - Sayın Başbakan ve Sayın Bakanlara, Partilerin Sayın Yöneticilerinden- Sayın parlamenterlere her düzeyde yetkiliye defalarca aktarılan sorun konusunda, ciddi bir çözücü girişim yerine, duyarsızlığın, ilgisizliğin ve suskunluğun genel bir tavır olarak ortaya çıkması, yalnızca mesleğimiz açısından değil, ülkenin temel sorunları konusunda duyulması gereken sorumluluk bakımından da hazin bir tablodur.*

*1993-1994 öğretim yılı öğrenci kontenjanlarına ilişkin bir özet aşağıda sunulmuştur.*

Meslek Adı	Öğrenci Alan F. Sayısı	Alınan Öğrenci Sayısı	F. Başına Öğrenci Sayısı
Tıp	25	4916	197
Orman Müh.	4	536	134
Mak. Müh.	31	3191	103
İnş. Müh.	25	2252	90
Mimar	16	1394	87
Vet. Hekim	8	1052	132
Ziraat Müh.	16	5741	359

Görüldüğü gibi, bu ülkede onaltı onyedi bin işsiz ya da istihdam sorunu bulunan ziraat mühendisi varken, yukarıdaki kontenjanlar, ülkede bugün bile ziraat mühendisi toplam ihtiyacının doktor ihtiyacından fazla olduğunu, söylemek istemektedir. Bu ölçüde işsizliğe rağmen, kontenjanlara göre ziraat mühendisi ihtiyacı bugün dahi inşaat mühendislerinin ikibuçuk, veteriner hekimlerin beş, mimarların dört, makina mühendislerinin iki, orman mühendislerinin onbir katı düzeyindedir.

Bir ziraat fakültesine, bir tıp fakültesinin iki, bir orman, bir veteriner ve bir makina fakültesinin üç, bir mimarlık ve inşaat fakültesinin dört katı öğrenci alınmaktadır.

Özetlenmeye çalışılan bu farklılaşmanın hiçbir ekonomik gerekçesi yoktur. Ortaya çıkan bu farklı standardın, hiçbir toplumsal temeli bulunmamaktadır. İhtiyaç yokken, hatta onaltı onyedi bin işsiz varken ve bu nedenle ziraat fakültelerine, bir çok başka fakülteye daha az öğrenci almak gerekirken, o fakülte-lerin bir kaç misli öğrenci almanın, hiç bir akılcı ve haklı nedeni olamaz. Türkiye'nin, üniversite çağına gelmiş gençlerinin meslek sahibi olmaları zorunluluğunun, öncelikle ziraat mühendisliği ile karşılanması bu yükün öncelikle ziraat fakülteleri tarafından üstlenilmesi ve bu sorumluluğu başkalarından çok ziraat mühendisliğinin çekmesi gerektiği hiç bir şekilde söylenemez, ileri sürülemez.

Açıklanmaya çalışılan nedenlerle, 1994-1995 öğretim yılı için öngörülen kontenjan belirlemede, ziraat fakülteleri paylarının, yaşanan sorunsal gözetilerek değerlendirilmesi ve azaltılması hususunu, ilgilerinize ve izinlerinize sunarız.



### III. 3. HAZİNE ARAZİLERİ İÇİN İSTEMİMİZ

Bilindiği gibi uzun zamandan bu yana üzerinde çok görüş ileri sürülmesine rağmen, somut bir sonuç alınamayan alanlardan birisi de, meslektaşlarımızın hazine arazilerinden yararlandırılmaları konusu oluşturmaktadır.

İki parlementer tarafından hazine arazilerinin kullananlara tahsisini öngören bir yasa taslağının TBMM'ne sunulması nedeniyle konu üzerinde yeniden bir değerlendirme yapıldı ve bir metin oluşturularak ilgililere sunuldu. Parlamente-do bulunan meslektaş milletvekilleri, Tarım-Orman Komisyonu ve öneri sahibi parlamentelere gönderilen özet görüş, ayrıca Maliye ve Gümrük Bakanlığına da sunuldu. Maliye ve Gümrük Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürü ile 25 Nisan 1994 de gerçekleştirilen kapsamlı görüşmede, oluşturulan görüşler aktarıldı ve yasa taslağı dışında hazine arazilerinin kiralanması uygulamasının başlatılması isteminde bulunuldu.

Bu konuda ilgililere sunduğumuz görüşlerimiz aşağıda aktarılmaktadır:

#### **HAZİNEYE AİT TARIM ARAZİLERİNİN SATIŞI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNE GÖRÜŞLER**

*Hazinenin mülkiyetindeki taşınmaz mallar, özellikle tarım arazilerinin ülkemizin toplam tarım arazilerinin büyük bir kısmını oluşturduğu, bunların bir kısmının kira ile idare edildiği, bir kısmının da işgalcilerinden ecrimisil alındığı; bu arazileri kullananların bunların mülkiyetine kavuşmak istedikleri genel gerekçesi ile hazırlanmış olan tasarı, Hazineye ait tarım arazilerini kullananlara, kiracılarına, hissedarlarına satışına ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi amacıyla taşınmaktadır.*

*Tasarı tümü ile incelendiğinde oldukça iyi niyetle hazırlanıp, bugün için en büyük toprak ağası konumunda olan devletin elindeki araziye öncelik hakkı kullanana olmak üzere mülkiyete geçirmeyi amaçlamıştır. Ancak, Türkiye tarımının içinde bulunduğu yapısal sorunlar ülkedeki sosyolojik yapı, kırsal kesimde güçlüünün daha bir baskın olması gerçekler dikkate alındığında, sorunun çözümü için iyi niyet yeterli olmayabilir. Öteyandan yasa tasarısında belirtilen bazı kayıt ve sınırlamalar ülkenin bazı yöreleri için uygun görülebilir nitelikte olmakla birlikte, ülkenin tümünü kapsayan bir uygulama için olumsuz sonuçlar doğurabilecek niteliktedir.*

*1- Tasarı bir bakıma gecekondü affi gibi düşünülmüş olup, 31.12.1993 tarihine kadar işgalci durumunda olan kişilere 7. ve 98. maddeleri ile ayrıcalık tanıyarak yasa tanımazlığı, bir bakıma zorbalığı ödüllendirmektedir.*

2- T.C. Anayasası 44, 45 ve 166. maddelerinde toprağın verimli olarak işletilmesini sağlamak, toprağın parçalanmasını ve ekonomik olmaktan çıkmasını önlemek, sanayi ve tarımın yurt düzeyinde dengeli ve uyumlu biçimde hızla gelişmesini gerçekleştirmek, kaynakların verimli bir şekilde kullanılmasını hedef almak gibi devlete yükümlülükler getirmiş olmasına rağmen tasarıda bu yükümlülüklerin gereğine yer verilmemiştir.

Örneğin bu kanuna (tasarı) göre edinilen toprağın parçalanarak ekonomik olmaktan çıkmasını engelleyen hiç bir hüküm yoktur. Yine bu arazilerin satılmasını engelleyen bir düzenleme de yoktur.

Bu kanuna (tasarı) göre sahip olunacak toprağın verimli olarak kullanılmasını gerekli kılan hiçbir yatırım yoktur. Yalnız 10. maddesi 5. paragrafında "Bu kanuna göre satılan tarım arazileri Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün izni alınmadan tarım dışı amaçlarla kullanılamaz" kaydını getirmiştir.

Oysa gelişmiş ülkelerde tarım toprağının mülkiyeti ve kullanımı özel hükümlere bağlanmıştır. Türkiye'de de 3083 sayılı kanuna göre dağıtılan topraklar özel kayıtlamalara tabidir.

3- Tasarı 6, 7 ve 8.maddelerine göre satışta suluda 40, kuruda 100 dekar sınırları getirmiştir. Bu sınırlar tüm ülke düzeyinde geçerli olup iklim, toprak, topografya, kapama bahçe gibi olguları gözardı etmektedir. Bir bakıma Türkiye'nin tüm yörelerindeki araziye eşit kabul etmektedir. Bu tür bir kabullenmenin hiç bir şekilde bilimsel açıklaması yoktur. Ekoloji ve toprak özelliğini dikkate almayan bir büyüklük tarım toprağı için düşünülemez.

4- Ülkede 4 milyondan fazla tarım işletmesi vardır ve bu sayı fazladır. Bu kanuna göre yapılacak arazi satışı ile yeni işletmeler kurdurulmamalıdır. 3. maddede "O köy veya beldede oturmakta olan veya 31.12.1993 tarihinde önce o köyde bir taşınmaz malı malik veya zilyed olarak tasarruf eden gerçek kişiler" şeklindeki düzenleme işletme sayısının artmasına yol açabilir. Söz konusu madde "tarım arazilerinin satışı ile ilgili ihalelere, "31.12.1993 tarihinden önce o köy veya beldede bir tarım arazisini malik veya zilyed olarak tasarruf eden gerçek kişiler katılabilir" şeklinde düzenlenmelidir.

Aksi halde tarımsal üretimle ilgisi olmayan kişiler yalnız o köy veya belde nüfusuna kayıtlı, ya da o köyde bulunan bir kerpiç evin X/Y hissesine sahip olduğu için araziye gerçek üreticiden önce alabilir.

5- Türkiye işlenebilir tarım topraklarının sınırını aşmıştır. Öte yandan verimli tarım toprakları tarım dışı amaçla kullanıldığı için her gün azalmaktadır.

*Halkının beslenmesi ve sanayinin hammadde ihtiyacını karşılamak için üretimi artırmak, birim maliyeti düşürmek amacıyla verimi artırmak, yani tarıma teknoloji aktarmak gerekmektedir.*

*Tarıma teknoloji aktarmanın yollarından birisi de tarımsal öğrenim görmüş kişileri doğrudan üretime sokmaktır. Türkiye’de Ziraat Fakültelerinden mezun ancak kamunun istihdam sağlayamadığı binlerce mühendis bulunmaktadır. Bilim ve teknoloji ile üretim kaynağı olan toprağı kucaklaştırmak, modern tarım tekniklerini kırsal kesime aktarmak için, kendilerinin istemesi halinde bunlara örnek tarım işletmeleri kurdurmak mümkündür.*

*Oysa tasarı toprağı işgal etmiş kişiye önalım hakkı tanırken, tarım konusunda uzmanlığı ve bilgi birikimini gözardı etmektedir.*

*Tasarıya, kendi adlarına işletme kurmak isteyen Ziraat Mühendislerine öncelik verileceğı, talepte bulunmaları halinde bölgenin özelliklerine göre optimum büyüklükte arazi tahsis edileceğı, bunlara tahsis edilen arazinin bedelinin ödenmesinde özel ayrıcalıklar getirileceğine ait hükümler konulmalıdır.*

## **TMMOB ZMO Yönetim Kurulu**

### **III. 4. TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞINA RAPOR**

Yetki Tüzüğü’nün yaşama geçmesi, büyük ölçüde kamu yönetiminin Tüzük hükümleri gerekliliğini aramasına bağlı olduğundan, bu doğrultuda geçmişte yürütülen çalışmalara yeni dönemde de aynı yoğunlukta devam ediliyor.

Bu anlamda öncelikle mesleğimizle ilgili ilk ve en yetkili kamu kuruluşu olan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile ilişki kuruldu. 17 Mart 1994 tarihinde Yönetim Kurulu olarak görüşülen Müsteşar Sayın Cengiz Aysun’a aşağıda örneğı verilen özet rapor sunuldu. Bakanlık yetkilileri ile Oda Genel Merkezinde oluşturulan kurul arasında sürdürülecek ortak çabalarla, yönetsel kararlarla hayata geçecek tüzük hükümleri öncelikle ele alınacak.

Kamu kesiminde istihdam yaratılması anlamında da çalışmalar sürüyor. 22 Nisan 1994 tarihinde Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Sayın Cemil Akın’la yapılan görüşmede, tümüyle kooperatiflerde ziraat mühendisi çalıştırılması konusu ele alındı. İstikrar paketinin olanak tanıdığı ölçüde ve zamanda TTK de önemli çalışma ortamı yaratılacağını bekliyoruz. Yetki Tüzüğü’nün işlerlik kazanması konusunda Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’na sunduğumuz yazı şöyledir.

## TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI'NA

ANKARA

Anayasanın 135. maddesindeki tanımla, "kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu" özelliği ve "kamu tüzel kişiliği" sıfatıyla çalışmalarını sürdüren Oda'muz, meslek hak ve yararlarının savunulması, meslek alanının geliştirilmesi ve mesleki uygulamaların denetlenmesi gibi temel ödevlerinin yanında, üyelerinin hizmet verdiği tarım kesimine karşı duyduğu sorumluluğun gereği, bilimsel ve teknik nitelikli sektör sorgulama, değerlendirme etkinliklerini de gerçekleştirmektedir.

Bakanlığınızda görevli olan tüm yetkililer ve meslektaşlarımızın da tanık olduğu bu çalışmalarda, ülke ve meslek sorunlarının bilim ve teknolojinin, çağdaş gelişmelerin ışığında irdelenmesine, konularla ilgileri ölçüsünde kamu ve özel kesimin tüm yetkili ve temsilcilerinin katılmalarına, her kesimin demokratik bir anlayışla görüş ve katkılarını koydukları ortak platformlar oluşturulmasına ve sonuçta ülkemiz ve ulusumuz adına olumlu çözüm anlayışlarında buluşulmasına çaba gösterilmektedir.

Yönetim Kurulu'muz, yeni dönemde de geliştirilerek sürdürülmesi düşünülen bu sorumlu ve üretken anlayışımızın somutlaşması planında, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'mızın geçmişte esirgemediği yakın ilgi ve desteğinin, bundan böyle de sürdürüleceğine içtenlikle inanmaktadır. Yeni dönemde de gerek mesleğimiz gerekse Türkiye tarımı konusunda, karşılıklı güvene ve anlayışa dayalı ilkeli işbirliği ve ortak etkinliklerin sergileneceğine içtenlikle güven duymaktadır.

Bu anlayışımız gereği üzerine düşen tüm sorumlulukları yerine getirmeyi görev sayan Yönetim Kurulu'muz giderek ağırlaşarak bir trajedi boyutuna ulaşan mesleki sorunlarımızın çözümü anlamında ivedi nitelik taşıyan kimi görüş ve dilekelerimizi Makamınızın değerlendirmelerine ve ilgilerine öncelikle sunmayı gerekli ve yararlı bulmaktadır.

Ziraat mühendisliği toplumu adına sunduğumuz görüş ve istemlerimizin hoşgörüyle karşılanmasını, olumlu doğrultuda değerlendirilmesini, gerekli ilgi ve desteğin sağlanmasını diler, saygılar sunarız.

## **ZİRAAT MÜHENDİSLERİNİN İSTİHDAM SORUNLARININ ÇÖZÜMÜNE YÖNELİK İVEDİ NİTELİKLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER**

1. 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Kanununun 6. maddesine göre, Bakanlığınız, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve Oda'mızca ortaklaşa hazırlanıp çıkarılan Ziraat Mühendisliği Yetki Tüzüğü'nün hükümlerinin uygulamaya geçmesi, büyük ölçüde kamu yönetiminin Tüzük maddelerinin gereğini araması, gerekiyorsa Tüzük hükümleri doğrultusunda mevcut yönetsel düzenlemeleri değiştirmesi ya da yeni yönetsel düzenlemeler geliştirilmesiyle mümkündür. Tüzüğün yürütülmesinin Bakanlar Kurulu'na görev olarak verildiği de gözetilerek, Bakanlığınız kurum ve kuruluşlarına Tüzük hükümlerine uyulması, bu hükümlerin gereklerinin titizlikle uygulanması hususlarının bildirilmesi, ayrıca Bakanlığınız ve Oda'mızca bu hükümlerin uygulanması için ne tür yeni yönetsel düzenleme yapılabileceği konusunda ortak ve sürekli bir çalışmanın başlatılması son derece yararlı olacaktır.

2. Bakanlığınız kurum ve kuruluşları tarafından uygulanan ya da denetlenen bitkisel ve hayvansal nitelikli tüm tarımsal projelerin planlanması ve uygulanması aşamalarında, konularla ilgili uzman ziraat mühendisi çalıştırılması hususu, gerek Tüzük hükümleri gerekse çalışmaların teknik koşullara uygun yürütülmesi açısından sağlanmalı, bir ön koşul olarak aranmalıdır.

3. Tüzüğün 13. maddesi uyarınca Tarım Kredi Kooperatifleri ve Bakanlığınızca kaynak sağlanarak denetlenen çeşitli tarımsal kooperatiflerde, uzman ziraat mühendisi istihdamı başlatılıp, yaygınlaştırılmalıdır.

4. T.C. Ziraat Bankası tarafından açılan projeye dayalı ve belli limitlerin üzerindeki kredilerin uygulanacağı işletmelerde, uzman ziraat mühendisi çalıştırılmasına yardımcı olunmalıdır.

5. T.C. Ziraat Bankası kredilerinde kullanılan projelerin üretiminin Banka personeli yerine, serbest ziraat mühendislerince gerçekleştirilmesine ve ziraat mühendislerine uygun koşullarda mesleki uygulama, yatırım ve işletme kredisi verilmesi konularına, destekci olunmalıdır.

6. Bankalarca ziraat mühendislerine açılacak kredilerin faizlerinin bir bölümünün karşılanması ve kredi teminatı kolaylığı sağlanması hususlarında, Bakanlığınızca başlatıldığını mutlulukla öğrendiğimiz kararname çalışmalarının sonuçlandırılması, hem mesleki sorunumuzun çözümü, hem de tarımda teknolojiyi egemen kılmak açısından çok önemlidir.

7. Bağımsız koşullarda mesleğini uygulamak isteyen ziraat mühendislerinin, uygulama pratiklerinin geliştirilmesi için, Oda'mızın da katkılarıyla Bakanlığınızın eğitim tesisleri ve öğretici eleman olanaklarından da yararlanılarak, belli ko-

nularda kısa süreli kurs ve seminer gibi eğitim programlarının uygulanması, sorununun çözümüne yardımcı olarak çok önemli bir çıkış noktasını oluşturacaktır.

8. Bakanlığınız kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu ölçüde kamu görevlisi ziraat mühendisi alınması sağlanmalı ve bu konuda 1989 dan bu yana durdurulmuş olan eleman alımı uygulaması, başlatılmalıdır.

9. Bilindiği gibi 6235 sayılı TMMOB Kanununun 33. maddesi, “mühendislerin mesleklerini icra edebilmeleri için, ilgili odalara üye olmalarını” zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle kamu görevlisi olmayan ziraat mühendisleri mesleklerini uygulayabilmek için Oda’mıza üye olmak zorunda buldukları gibi, kamu görevlisi olup da, 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun’a ve çıkarılmış bulunan Yetki Tüzüğüne göre, özel kesimde mesleki çalışmalarda bulunan veya özel projeler hazırlayıp imzalayan meslektaşlarımız da, Oda’mıza kayıt yaptırmak zorundadırlar.

Kanunda öngörülen zorunluluğun yaşama geçirilmesi, Bakanlığınızın yürütülmesinden sorumlu olduğu mevzuatta bu yolda hükümler getirmesi ile merkez ve taşra kuruluşlarının, kendilerine sunulan projelerde verilen ruhsat ve izinlerde ya da çalışma alanına giren denetim hizmetleri sırasında, bu koşulu aramaları halinde mümkün olacaktır.

Sunulmaya çalışılan nedenle, 6235 sayılı Kanunun gereğinin yerine getirilmesi için, zirai mücadele, tohumculuk ve yem gibi konularda çıkarılmış yönetmeliklere ilişkin izin ve ruhsat işlemlerinde, gölet, sulama suyu, arazi toplulaştırılması, toprak etüdleri gibi konulardaki şartnamelerde ve Bakanlık kurumu ve kuruluşlarına sunulan, özel kişi ve bürolarca hazırlanmış tarımsal projelerde görev alan, imzası bulunan meslektaşlarımızın, Ziraat Mühendisleri Odası üyeliğinin aranması, bunun bir genelgeyle örgüte bildirilip gereğinin yapılması, Oda üyeliğinin oda organlarının resmen vizesiyle kanıtlanmasının sağlanması gerekmektedir.

**TMMOB ZMO Yönetim Kurulu**

### III. 5. DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI'NIN ELEMAN ALIMI KONUSUNDAKI GAZETE İLANI ÜZERİNE GİRİŐİMİZ VE BAKANLIĞIN YANITI

#### DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI'NA

#### ANKARA

Sınıraşan Sular ile ilgili uluslararası konularda görevlendirilmek üzere Bakanlığınıza danıŐman alımı konusundaki gazete ilanlarında alınacak elemanlar arasında Ziraat Mühendislerinin bulunmaması hem mesleğimiz, hem de ülkemiz adına Oda'mızca kaygı verici ve üzücü bulunmuştur.

Çünkü, 7472 Sayılı Yasa gereği çıkarılmış, 24 Ocak 1992 tarih ve 21121 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük'ün 7. maddesi "Tarım arazilerinin, tarım ürünlerinin, tarımsal sulamada ve su ürünlerinin yetiŐtirilmesinde kullanılan suların çevre kirliliği yaratan etkenlerle kirlenmesi konularında yapılacak inceleme araştırma planlama projelendirme ve kontrol hizmetlerinde ziraat mühendisleri faaliyette bulunmaya yetkilidir"; 19. maddesi "Tarımsal yapılar ve sulama alanlarında öğrenim görmüş ziraat mühendisleri, sulama suyu ihtiyacı saniyede 500 litreye kadar olan sulama tesisleri, sulama suyu ve hayvan içmesuyu sağlamak için yapılacak göletler, drenaj, toprak erozyonunu önleyici toprak ve su muhafaza edici tesisler, tarımsal yapılarla ilgili araştırma, etüd, plan, proje uygulama ve kontrol hizmeti yapmaya yetkilidir. Sulama tesislerinde, suyun tarımda kullanılmasıyla ilgili arazi tesviyesi, tarlabası kanalları, tarla grup yolları, tarla içi sulama ve drenaj tesisleri, arazi ıslahı, toplulaştırması, dağıtım ve benzeri toprak ve su kullanımı geliştirme projeleri, toprak su bitki ilişkileri etüdları, fizibilite, planlama, projelendirme, uygulama ve kontrolünde tarımsal yapılar ve sulama alanında öğrenim görmüş ziraat mühendisleri çalıŐtırılır. Ziraat Fakültelerinde tarımsal yapılar ve sulama konusundaki öğrenimini kültürteknik, toprak ve tarım makinaları bölümünde görmüş olan Ziraat Mühendisleri de yukarıda sayılan hizmetleri yapmaya yetkilidirler", 22 maddesi de "Su Ürünleri alanlarında öğrenim görmüş Ziraat Mühendisleri, denizlerde ve iç sularda bulunan bitkilerle hayvanların ve bunların yumurta, yavru ve yetiŐkinlerinin üretimi, avlanması, pazarlanması, dağıtımı, ithal ve ihracı, tescil ve denetimiyle ilgili konularda, deniz ve iç sulardaki üretim alanlarının belirlenmesi, üretim tesislerinin planlanması, projelendirilmesi ve yönetimi konularında faaliyette bulunmaya yetkilidirler" hükümlerini getirmiştir.

Bu hükümlerden de anlaşılacağı üzere toprak ve su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve kullanımı konuları tümü ile ziraat mühendisliğinin uzmanlık alanına girmektedir ve bu konularla ilgili danışmanlık hizmetlerinin de uzmanlarınca yerine getirilmesi bilimin ve ülke yararlarını düşünmenin gereğidir.

Konunun yeniden değerlendirilmesi ve yanlışlığın giderilmesi konusunda gereğini dilerim. 14.2.1995

Saygılarımla  
**Prof. Dr. Gürol Ergin**  
TMMOB ZMO Yönetim Kurulu Başkanı

*Dışişleri Bakanlığının Yazımıza Yanıtı:*

14.3.1995

### **ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI'NA**

**İLGİ: 14.2.1995 tarihli ve 0.5.34.390 sayılı yazıları.**

Bakanlığımızca açılan Sınıraşan Sular ile ilgili Uluslararası Konularda Danışmanlık Sınavına ilgili Ziraat Mühendisliği bölümünden mezun adayların da kabul edilmesi gerektiği yolundaki ilgi'de kayıtlı yazıları incelenmiş olup, bundan sonra açılması muhtemel sınavlarda konunun yeniden değerlendirileceğini bilgilerine saygılarımla arz ederim.

**Ahmet ERTAY**  
Elçi  
T.C. Dışişleri Bakanlığı  
Personel Dairesi Başkanı

### **III. 6. MESLEK HAKLARI DUYARLILIĞIMIZ VE İLGİNÇ YASA TASARISI**

#### **TARIM KATLEDİLİYOR**

TBMM Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu "Hayvancılık ve Su Ürünleri Müsteşarlığı kurulması yasa tasarısını kabul etti.

Yapılmak istenen ülke tarımını kurtarmak değil, bugünü kurtarmaya, yalnızca belli kişi ve kuruluşlara olanak ve kaynak aktarmaya çalışmaktır. Ülkeye ve tarıma getireceği tekşey hüsrandır.



Sevgili meslektaşlarımız Cumhuriyet tarihinde ve dünyada ilk kez bu hükümet, hayvancılığı tarım dışı bir olgu olarak görmüş ve hayvancılığı tarımdan ayırarak Başbakanlığa bağlı (daha doğrusu başında Sayın Esat Kıratlıoğlu'nun bulunduğu Devlet Bakanlığına bağlı) bir müsteşarlık olarak kurmak üzere bir yasa tasarısı hazırlamıştır. Çok hazindir ki, Tarım ve Köyişleri Bakanı Sn. Refaidin Şahin de bu yasa tasarısını imzalamıştır. Ve belki de Cumhuriyet tarihinde bakanlığının işlevlerinin yanısıra hem de hiçbir biçimde ayırlamayacak olan yarısının koparılıp, konuyla tamamen ilgisiz başka bir bakanlığa bağlanmasına rıza gösteren ilk Tarım Bakanı olmuştur. Biz Sayın Bakan'ın yasa tasarısını imzalamasının ancak iki nedenden kaynaklanabileceğini düşünüyoruz. 1) Tarım ve tarım içinde de hayvancılık Sayın Bakan pek de ilgilendirmemektedir. Çünkü Sayın Bakan Tarım'a ancak sokaktaki adam kadar yakındır. 2) Sayın Bakan, başında bulunduğu bakanlığın, Türkiye'nin hayvancılık alanındaki sorunlarını çözemeyeceğine içtenlikle inanmakta ve bunun için hayvancılığın sorunlarının bir başka bakanlıkça çözümlenebileceğini kabul etmektedir.

Belki bir üçüncü veya dördüncü neden de sayılabilir, ancak her halde hiçbir neden Sayın Bakan'ı Türk tarımı ya da tarımcısı önünde mazur gösteremez. İşte bundan ötürüdür ki, bize göre TARIM ve KÖYİŞLERİ BAKANI Sn. Refaidin Şahin, bu yasa tasarısını imzaladığı andan itibaren tarıma yarar değil zarar getiren bir bakan konumuna girmiştir ve yapacağı tek uygun davranış bakanlık koltuğunu, tarım'ın tanımını bilen bir başka kişiye devretmek olacaktır...

Elbette sorun yalnızca bu akıl-mantık almaz müsteşarlık kurma olayı değildir. Bu olayla bağlantılı olduğu anlaşılan ve aynı zaman diliminde ortaya çıkan iki olay daha vardır. Bunlar, 95/6818 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Devlet Bakanı Sn. Esat Kıratlıoğlu'nun hazırladığı "Çerçeve Kararname" taslağıdır.

Her üç konu hakkında ilk bilgiler 5 Mayıs 1995'de Oda'mız Genel Merkezine ulaştınca Yönetim Kurulu'muz hemen 2 basın bildirisi hazırlayarak tüm basın ajanslarına, TRT ve tüm özel televizyonların haber müdürlüklerine, Ziraat Fakültesi Dekanlıklarına ve TBMM'deki tüm Ziraat Mühendisi milletvekillerine ve TBMM Tarım Komisyonu üyelerine faksla gönderdi.

7 Mayıs 1995 Pazar Günü Saat 11'de Genel Merkezimizde bir basın toplantısı düzenlenerek konuya ilişkin görüşlerimiz kamuoyuna açıklandı. Basın toplantısı görüntülü ve sesli olarak HBB, Kanal 7 ve TGRT'de geniş boyutta yayınlandı. Cumhuriyet, Milliyet, Türkiye ve Yeni Yüzyıl Gazeteleri Basın Toplantısındaki açıklamaları haber olarak yer verdi. Yeni Yüzyıl Gazetesi daha sonra bir ekonomi muhabirini Oda'mıza göndererek konuya ilişkin görüşme yaptı. Bu görüşme de Yeni Yüzyıl Gazetesinde "Hayvancılık Müsteşarlığı Tartışması - Tarım Bakanı İstifaya Çağrıldı" başlığı ile yer aldı.

22 Mayıs 1995 günü Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinde Dekan V. Sn. Prof. Dr. Lütfü ÇAKMAKÇI'nın başkanlığında Fakülte'nin bölüm başkanları ve Zootekni Bölümü öğretim üyelerinin de katkılarıyla bir "durum değerlendirme toplantısı" yapıldı. Toplantıya Odamız adına Başkan Prof. Dr. Gürol Ergin, Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Birliği Başkanı (aynı zamanda Tarım Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı) Prof. Dr. Orhan Arslan, Z.M.B. Vakfı Başkanı Prof. Dr. Orhan Düzgüneş katılarak görüş ve düşüncelerini açıkladılar. Sonuçta varılan karar, konunun ancak, Sayın Başbakan'la görüşülüp, kendilerini ikna ederek çözümleneceği oldu. Sn. Başbakan'dan toplantıya katılan kuruluşlar adına randevu isteğinde bulunuldu. Haber bültenimiz yayınlanıncaya kadar bu isteğe yanıt alınmadı. Bunun üzerine Oda Başkanımız, Türkiye Ziraat Odaları Birliği Genel Başkanı Sn. Dr. Erol Baraz'ı ziyaret ederek, hayvancılık müsteşarlığının kuruluş çalışmaları hakkındaki ODA görüşleri ile ODA Yönetim Kurulu'nun o güne kadar konu hakkında yaptığı çalışmaları anlatarak, kendilerinin ne düşündüklerini, birlikte hareket edilip edilemeyeceğini sordu. Sn. Dr. Baraz da, hayvancılığın hiçbir biçimde tarımdan ayrı düşünülemediğini ve bu nedenle, böyle bir müsteşarlık kurulmasına Türkiye Ziraat Odaları Birliği olarak kesinlikle karşı olduklarını, ODA'mız ile bu konuda tüm çalışmalarında birlikte hareketten yana olduklarını ifade etti. Tüm bu çalışmalar sürerken Yönetim Kurulu Üyeleri ANAP Genel Başkan Yardımcısı Dr. Burhan KARA, RP Grup Başkan Vekili Şevket Kazan ile Genel Başkan Yardımcısı Sn. Musa Demirci, DSP Genel Sekreteri Sn. Zeki Sezer, TBMM Tarım Komisyonu Başkanı ve DYP Balıkesir Milletvekili Sn. Sami Sözat, CHP Genel Sekreteri Sayın Adnan Keskin'i ziyaret ederek kendilerine, hayvancılık müsteşarlığı kurulmasının neden yanlış olacağını ve bu konuda ODA görüşlerinin neler olduğunu uzun uzun anlatmaya çalıştılar.

Yönetim Kurulu'muz 2 Haziran 1995 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanı'nı ziyaret ederek, güncel diğer konular yanında, kurulmak istenen hayvancılık müsteşarlığı konusundaki görüşlerini Sn. Cumhurbaşkanı'na yazılı olarak sunup, sözlü olarak da, ifade etti. Sn. Cumhurbaşkanı da bu girişimi yanlış bulduğunu belirtti.

5 Haziran 1995'de yapılan Sulama Sempozyumu'nda Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol Ergin hem müsteşarlık kurulmasına karşı görüşlerimizi ve hem de ölçüsüz hayvan ithalinin yanlışlıklarını açış konuşmasında ayrıntılı olarak açıkladı. Toplantıya katılan Bakanlardan Sn. Hikmet Çetin ve Sn. Necmettin Cevheri açış konuşmalarında bu konuya değinmezken, Sn. Esat Kıratlıoğlu yalnızca "Sulama Sempozyumu'nun bu konunun tartışılacağı bir platform" olmadığını söylemekle yetindi. Oysa ki, Sn. Kıratlıoğlu da çok iyi biliyordu ki, konusu ne olursa olsun, bir Sempozyumun açış konuşmasında Oda Başkanımızın tarımın güncel konuları üzerinde konuşmasından, konuyu meslektaşlarının önüne getirmesinden daha doğal bir şey olamazdı.

19.06.1995 tarihinde ODA'mız, 17 Ziraat Fakültesi Yönetim Kurulu adına Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Birliği ve ZM Vakfının katılımıyla Hilton Oteli'nde kahvaltılı bir basın toplantısı düzenlendi. Toplantıda Ziraat Fakültesi Dekan Vekilinin tüm kurumlar adına basın bildirisini sunmasından sonra her kuruluşun temsilcisi konu hakkındaki görüşlerini kamuoyuna yansıttılar. Ancak, bu basın toplantısı medya'da hakettiği ilgiyi görmedi.

"Hayvancılık ve Su Ürünleri Müsteşarlığı" yasa tasarısı TBMM Tarım Komisyonu'nda görüşülmeye başlanınca ilk komisyon toplantısına Oda II. Başkanı Dr. Mehmet S. Başaran, diğer toplantılara ise Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol Ergin ve II. Başkan Dr. Başaran katıldılar ve komisyon üyelerini sözlü bilgilendirme yanında, ODA görüşleri ve konuyla ilgili tüm dökümanları sayın komisyon üyelerine sundular.

İlk Komisyon toplantısında tasarının maddelerine geçilmesi kararı alınmış, ancak bu arada komisyon üyeleri ve mecliste grubu bulunan partilerin gerek genel merkez ve gerekse grup yönetimleri ile yaptığımız yoğun görüşmeler sonucu, komisyon üst üste iki hafta çoğunluk sağlanamadığından toplanamamıştır. Çoğunluğun sağlandığı toplantıda ise ODA'mız yanında, Türkiye'de eğitim veren 17 Ziraat Fakültesi Dekanlıkları, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Birliği, Ziraat Mühendisleri Birliği Vakfı, Yem Sanayicileri Derneği gibi konunun ilgilisi olan tüm kuruluşlar komisyon üyelerini, ortaya koydukları görüş ve belgelerle böyle bir yanlışın yaşanmaması için önemli ölçüde ikna etmişler ve ANAP ile RP'li üyelerin tümü tasarıya kesin olarak karşı çıkarken 2-3 üye dışında tüm Doğru Yol ve CHP'li üyeler de işin esası bakımından hayvancılığın tarımdan ayrı düşünülmemeyeceği görüşünü komisyonda açık ve net bir biçimde savunmuşlardır. Komisyona Hükümet adına katılan Devlet Bakanı Sayın Esat Kırathoğlu, yaptığı uzun konuşmalarla tasarıyı savunmaya çalışmış buna karşın Komisyon'un, 27.06.1995 tarihli bu toplantısında bir alt komisyon kurularak konunun 1 hafta süreli bu alt komisyona havalesini engellememiştir. İlginç olan nokta, bu toplantıda, Sayın Kırathoğlu'nun, Sayın Başbakan'ın bu tasarının mutlaka ve acilen kanunlaşmasını istediğini tekrar tekrar vurgulamasına karşın DYP'li üyelerin büyük çoğunluğunun çekimser kalarak alt komisyon kurulmasını sağlamalarıdır. 6 üyeden oluşan alt komisyon (alt komisyon başkanı Konya Milletvekili Sayın Osman Özbek'in 5.7.1995 tarihli komisyon toplantısında açıkladığı gibi) kendi aralarında konuyu başbakana sunmaya ve kendisini, bu yasa tasarısında yer alan 3 genel müdürlük meclisin 6. sırasında bekleyen Tarım Bakanlığı Teşkilat ve Görevlerine ilişkin yasa tasarısında da aynen bulunduğu için, Tarım Bakanlığı Yasa Tasarısının ivedilikle çıkarılması-

na, sorunu bu şekilde çözmeye ikna etmeye karar vermiştir. Ancak Sayın Başbakan, alt komisyon üyelerini kabule zaman ayıramayınca Sayın Osman Özbek, kendisine randevu alma ricasıyla gittiğinde, Sayın Başbakan Sayın Özbek'i dinlemekten ziyade kendi düşüncesini ifade ederek bu kanun tasarısının kesinlikle ve ivedilikle çıkmasını istediğini ifade etmiştir. Yine Sayın Özbek'in ifadesi ile, Sayın Başbakan, bu kanunun çıkmasının hiçbir zararı olmayacağını, çünkü olumlu bir sonuç alınamaması durumunda, Tarım Bakanlığı Teşkilat ve Görevlerine ilişkin tasarı yasalaştırılarak, tüm genel müdürlükler o yasa tasarısında yer aldığı için oraya aktarılacağını ifade etmiştir. Sonuç olarak, alt komisyon hiçbir karara varmadan komisyona gelmiş ve Sayın Özbek yukarıda özetlemeye çalıştığımız açıklamaları yaparak, Sayın Başbakan'ın bu tasarının yasalaşmasını kendisinden ısrarla istediğini belirtmiştir. Alt komisyon üyeleri Sayın Musa Demirci, Sayın Hamdi Eriş ve Sayın Gazi Barut, alt komisyon olarak hiçbir çalışma yapma fırsatı bulamadıklarını, bu nedenle ve özellikle Sayın Başbakan'a alt komisyonun düşüncelerini açıklama açısından kendisi ile alt komisyon olarak mutlaka görüşmeleri gerektiğini, bu bakımdan kısa bir süre uzatımında bulunulmasını istemişler, ancak istekleri kabul görmemiştir. Bunun üzerine her üç milletvekili, "kamuoyunda ve basında önemli çıkar sağlama söylentileri dolaşırken ve çok büyük rakamlar telaffuz edilirken konuyu böylesi bir oldu bittiye getirmenin son derece yanlış ve yakışsız olacağını ve komisyon üyelerinin bu vebalin altından kalkamayacağını" ifade ederek komisyonu terketmişlerdir. Böyle bir müsteşarlığın kurulması yanında çok daha acı ve üzücü olan DYP kanadına mensup milletvekillerinden çoğunluğunun tutumudur. Bu milletvekilleri komisyon toplantılarında kesin bir dille, hayvancılığın tarımın ayrılmaz bir parçası olduğunu, aksini düşünmenin bile mümkün olmadığını söylemelerine karşın, Sayın Başbakan'ın ısrarı ve baskısı karşısında ya suskun kalmışlar, ya da tasarımı destekleme konusuna gelmişlerdir. Komisyonda gördüğümüz bu tavır, bizim için tam anlamıyla şaşırtıcı ve ürkütücü olmuştur. Hele, Sayın Özbek'in "bu düşünce olumlu sonuç vermez, sonunda yine mutlaka Tarım Bakanlığına dönülür. Ama yine de bir kez deneyelim" biçimindeki ifadesi bizi son derece üzmüştür. TBMM çatısı altında böyle bir tavır görmüş olmanın hüsrânını yaşıyoruz. Tarım Bakanlığı dışında bir Hayvancılık ve Su Ürünleri Müsteşarlığı kurulması konusu gündeme gelince Ankara'daki tüm Avrupa ülkeleri ve A.B.D. Büyükelçiliklerinden ve ülkemizin bu ülkelerdeki dış temsilciliklerinden, "Hayvancılık ve Su Ürünleri" birimlerinin o ülkelerde hangi bakanlık çatısı altında bulunduğunu belirtmelerini rica ettik. Yanıt gelen ülkeler olan A.B.D., Fransa, Avusturya, Almanya, Hollanda, Belçika, İsveç, İsviçre ve İspanya'nın tümünde hayvancılık Tarım Bakanlığı içerisinde örgütlerini bulundurmaktadır. Bir başka değerlendirme ile hayvancılıkta ileri gitmiş hiçbir ülke hayvancılığı tarım dışı bir faaliyet olarak gör-

memektedir. Bizde ise “hele bir deniyelim, nasıl olsa başarısızlığı görülüp geriye dönlür” düşüncesiyle hareket edilmesini anlamak mümkün değildir. Ziraat Mühendisleri Odası olarak, biz, “Hayvancılık Müsteşarlığı” adı altında bir müsteşarlık kurulmasına kesinlikle karşıyız. Hele hele Tarım ve Köyişleri Bakanlığı dışında böyle bir oluşumun gerçekleşmesini ise - eğer böyle bir girişimin sonucunu alırlarsa buna neden olanların çok yakın bir gelecekte geriye dönme yollarını arayacaklarını da bilmekle birlikte - ülkeye yapılmış en büyük haksızlık ve yanlışlık olarak görüyoruz. Ve eğer bugünkü Hükümet, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın bugünkü haliyle ülke hayvancılığına bir yarar getirmeyeceğini ve bu yüzden hayvancılığa ilişkin hizmetleri bu bakanlığın dışına çıkarmayı düşünüyorsa, onlara Tarım ve Köyişleri Bakanlığı hakkındaki bu düşünceleri için katılıyor ve hatta daha geniş kapsamlı düşünerek Bakanlığın bu haliyle bitkisel üretim konusunda da yetersizliğini ekliyoruz. Ancak çözümü çeşitli tarımsal hizmetleri bakanlık dışına taşımakta değil, bakanlığın bugünkü yönetim anlayışını ve yapılanmasını değiştirmekte görüyoruz.

Kendisi de Veteriner olan Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Cenap TEKİNŞEN’in Tarım Komisyonu Başkanı Sayın Sami SÖZAT’a gönderdiği ve fakültesinin görüşlerini yansıttığı yazıda belirttiği gibi “Hayvancılık hizmetlerinin Bir Devlet Bakanlığı’na bağlı Müsteşarlık düzeyinde yürütülmesi, bütünlüğün bozulmasına yol açarak, ülke hayvancılık sektöründe telafisi son derece zor ve zaman alıcı kayıplara ve dolayısıyla sektörün milli ekonomiye katkısına olumsuz etki yapacaktır.” Yukarıda belirttiğimiz gözlem ve görüşlerle, tasarının, konuyla ilgili tüm kesimlerden gelen uyarılara karşın ve akıl almaz bir inatla çıkması için milletvekillerine baskı uygulayanları da, bu baskı altında inanmadıkları yönde oy kullanan milletvekillerini de kınıyoruz. Tarıma, tarım toplumuna ve herşeyden önce kendi bakanlığına sahip çıkmayın Tarım ve Köyişleri Bakanını bir kez daha istifaya davet ediyoruz.

Tüm Milletvekillerini konunun TBMM Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında ülke çıkarını düşünerek, sağduyu ile karar vermeye çağırıyoruz.

**TMMOB ZMO Yönetim Kurulu**

### III. 7. DEVLET BAKANI SN. DR. ESAT KIRATLIOĞLU'NUN KİMİ BASIN ORGANLARINA DA YANSIYAN GÖRÜŞ VE DÜŞÜNCELERİNE YANITIMIZ

Sayın Dr. Esat KIRATLIOĞLU  
Devlet Bakanı / ANKARA

Sayın Bakan,

24.06.1995 tarihinde Milliyet Gazetesi yazarı Sayın Melih AŞIK'a çekmiş olduğunuz faksta "ne için hayvancılık müsteşarlığı kurulmalı?" konusundaki düşüncelerinizi açıklarken, "hayvancılığı ziraat mühendisleri- veteriner savaşı halinden kurtarmalıyız" ifadesini kullanmakta ve bu düşüncenizin hemen peşine "hayvancılığın ıslahı ve geliştirilmesi veterinerlerin işidir" hükmünü de el yazısı ile eklemiş bulunmaktasınız. Yine aynı doğrultudaki görüş ve düşüncelerinizi Hürriyet Gazetesi'nin Yeter Söz Milletin sütununda 18 Haziran 1995 tarihinde yayımlanan ve bir okur mektubuna cevaben gönderdiğiniz yazıda hemen hemen aynen yinelemektesiniz.

Hayır Sayın Bakan, yanılıyorsunuz. Ya da feci biçimde yanıltılmaktasınız. Ne hayvancılık ziraat mühendisi - veteriner savaşına sahne olmaktadır, ne de hayvancılığın ıslahı ve geliştirilmesi veterinerlerin işidir.

Sayın Bakan, her şeyden önce biz ziraat mühendislerinin veteriner dostlarımızla kavga etmek gibi bir niyetimiz asla yoktur ve olamaz da, hele konu ülkeye hizmet etmek ise herkes bu konuda kendi formasyonunun elverdiği ölçüde bu hizmete katılır ve biz bundan mutluluk duyarız. Bizim ilkemiz budur.

Sayın Bakan, eğer bir zooteknist ziraat mühendisi ile bir veteriner hekimin eğitimleri süresince hangi dersleri almış olduklarını inceleme fırsatı bulabilmiş olsaydınız, sanıyorum ki, sözlerinizde ifadesini bulan yanılsa düşmezsiniz. Veteriner hekimler 5 yıllık eğitimleri süresince toplam 112 saat zootekni, medikal biyoloji dahil toplam 84 saat genetik, toplam 42 saat ıslah dersleri okumaktadırlar. Zooteknist ziraat mühendislerinin okudukları ıslah ve yetiştiricilik derslerinin toplam saati ise 308'dir. Zaten 7472 Sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun da zootekniyi (hayvan yetiştiriciliği ve ıslahı) ziraat mühendisliği alanı olarak saymaktadır. Tüm yanlış - bize göre - veteriner hekim, zooteknist kavramlarının karıştırılmasından kaynaklanmakta olup tüm batılı ülkelerde veteriner hekim eğitimi yanında, ziraat fakültelerinde zootekni eğitimi yapılmakta,

her iki meslek mensupları birlikte yanyana çalışmaktadırlar.

Sayın Bakan, veterinerler beş yıllık öğretim döneminde, elbette çok önemli ve ağır bir disiplin olan veteriner hekimlik formasyonu kazanmaktadırlar. Ancak, bu formasyon yanında hayvan ıslahı, beslenmesi, yetiştiriciliği, hayvansal kökenli gıdaların üretimi konularında da zootechnist ziraat mühendislerinden daha bilgili ve yeterli olduğunun söylenmesi, bilime de, mantığa da aykırıdır. Objektif bilim göstergelerine karşın, “ziraat mühendisliği yalnızca bitkisel üretimi ilgilendirir, hayvansal üretim yalnızca veteriner hekimlerin işidir” denmesi tamamen dayanıksız ve temelsiz bir savdan ileri gidemez.

Kaldı ki, örneğin Tahirova Koyunu, Sönmez Koyunu, Menemen Koyunu, Ramliç Koyunu, Türkgeldi Koyunu, Acıpayam Koyunu olarak bilinen yeni koyun türlerinin hepsi, bunların yanında Türk Merinosu ve Anadolu Merinosu gibi melez ırklar TİGEM işletmelerinde ve üniversitelerimizin Ziraat Fakültelelerinde zootechnist meslektaşlarımızın uzun yıllar süren çalışmaları sonucu geliştirilmişlerdir.

Özellikle Marmara Bölgesinde Montofon ırkından yararlanılarak yapılan melezlemelerle Karacabey Montofon’u geliştirilmiş, Doğu Anadolu’da Esmer İsviçre ırkı ile yerli Doğu Kırmızısı’nın melezlenmesi sonucu bölge koşullarına dayanıklı ve verimi yerli ırklardan çokyüksek olan melezler geliştirilmiştir. Bunlar akla ilk gelen örneklerdir ve tümünde ziraat mühendislerinin emek ve bilgi birikimleri vardır. Ve hiç kimsenin bu çalışmaları yok sayma hakkı bulunmamaktadır.

Sayın Bakan, ifade ettiğiniz düşüncelere nereden geldiğinizi bilemiyoruz. Yalnız bu düşüncelerin temelden yanlış olduğunu ifade etmemize izin vermenizi istiyoruz. 26.7.1995

Saygılarımızla

**Prof. Dr. Gürol ERGİN**

Başkan

(Yönetim Kurulu Adına)

Not: Sayın Bakan, değişik ülkelerde hayvancılığın hangi bakanlık çatısı altında olduğunu gösteren fax ve mektup metinlerini bilgilerinize saygılarımızla sunuyoruz.

### III. 8. YÖK'DEN HAKSIZ BİR UYGULAMA YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI'NA

18.11.1995

Malumları olduğu üzere meslek odaları, Anayasamızın 135. maddesinde belirtildiği üzere Kamu Kurumu niteliğine sahip kuruluşlar olup gerek mesleklerinin ve gerekse meslektaşlarının hak ve yetkilerini koruyup kollamakla görevlidirler.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası olarak bizlerin görevi de diğer görevlerimiz yanında meslektaş hak ve çıkarlarını korumak, uğradıkları haksızlıkların giderilmesine çalışmaktır. Bu çerçevede, özellikle 1995 yılında üyelerimizden gelen birçok başvuruda meslektaşlarımız lisansüstü öğretim yönetmeliğinin 32. maddesi nedeniyle haksızlığa uğradıklarını belirterek, bu haksızlığın giderilmesi konusunda yardımımızı istemektedirler.

20 Temmuz 1994 tarih ve 21996 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğinde değişiklik yapan Yönetmelikle 32. madde şu şekilde yer almaktadır: Tıpta uzmanlık, 2547 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (t) bendinin üçüncü fıkrasına göre yapılır. Hazırlık sınıfları hariç, en az 10 yarıyıl süreli, tıp, diş hekimliği ve veteriner fakülteleri eğitim-öğretim programlarından mezun olan öğrencilerden kendi alanlarında bilim doktorası yapmak için ayrıca yüksek lisans öğrenimi yapmış olmaları şartı aranmaz.

Aynı yönetmeliğin Geçici 7. Maddesi de şöyledir: 32. maddenin 2. fıkrasına ilişkin bu yönetmelik değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihe kadar mezun olan öğrenciler de bu hükümden yararlanırlar.

Türkiye'de Ziraat Mühendisliği eğitimi çeşitli dönemlerde 8 ve 10 yarıyıl olarak yapılmış önceleri 8 yarıyıllık eğitim sonucunda yüksek mühendislik ünvanı verilirken, daha sonra 8 yarıyıllık eğitim görenler Ziraat Mühendisi, 10 yarıyıllık eğitim görenler Ziraat Yüksek Mühendisi ünvanı ile mezun olmuşlardır. Bu durumda istemimiz yalnızca 10 yarıyıllık eğitim sonunda ziraat yüksek mühendisi ünvanını kazanan meslektaşlarımıza ilişkindir.

Anılan yönetmeliğin bu iki maddesi incelendiğinde 10 yarıyıllık eğitim programından mezun olan meslektaşlarımızın şikayetlerinde açıkça haklı oldukları görüldüğünden, 32. maddeye gerekli eklemeler yapılarak, 10 yarıyıl süreli eğitim görüp ziraat yüksek mühendisi ünvanı ile mezun olan meslektaşlarımızın da aynen veteriner ve dişhekimleri gibi-ayrıca bir yüksek mühendislik eğitimi yapmaları istenmeksizin-doğrudan doktora eğitimine başlamalarının sağlanması gerekmektedir.

10 yarıyıl öğrenim görek Yüksek Mühendis ünvanı ile mezun olmuş bulunan meslektaşlarımızın uğradıkları haksızlığın önlenmesi için Yönetmelik'de yukarıda belirtilen değişikliğin acilen yapılması konusunda gereğini izinlerinize saygılarımızla sunarız.

**Prof. Dr. Gürol ERGİN**  
Başkan  
(Yönetim Kurulu Adına)



# YÜKSEK ÖĞRETİM KURULUNUN YANITI

## TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 18/11/1995 tarih 7.140-1449 sayılı yazınız

İlgi yazı ile on yarıyıl süreli eğitim görenek ziraat yüksek mühendisi ünvanı ile mezun olanların Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğinin değişik 32. maddesi kapsamına dahil edilmeleri istenmektedir.

Lisansüstü eğitimde en az 12 yarıyıl saat olan öğrencilerin alması gereken ders yükü 20/07/1994 tarih 21996 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişikliklerle 24 yarıyıl saate çıkarılmış olup, tıp, diş hekimliği ve veteriner fakülteleri dışında on yarıyıl süreli eğitim görenek mezun olanlar doğrudan doktora eğitimine başlama yerine yüksek lisans eğitiminin 24 yarıyıl saat ders yükünün 12 yarıyıl saatinden muaf tutulmaktadırlar.

Konuya ilişkin Yürütme Kurulu kararının bir örneğinin ekte gönderildiğine bilgilerinizi rica ederim.

**Prof. Dr. Mehmet A. KISAKÜREK**

**Başkan Vekili**

### **KARAR 94.28.1485**

Çeşitli üniversite rektörlüklerinden Kurulumuza intikal eden; 20/07/1994 tarih 21996 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğinin 32. maddesinin değişik şeklinin kapsamı dışında kalan 5 yıl yükseköğretim görmüş adaylara nasıl bir uygulama yapılacağı konusu incelendi. 2547 Sayılı Kanundan önceki bazı yükseköğretim kurumlarında var olan hazırlık sınıfları hariç en az 10 yarı yıl süreli eğitim-öğretim programlarından mezun olan öğrenciler ile yükseköğrenimini yurt dışında yapmış ve Yükseköğretim Kurulunca en az 5 yıllık yükseköğrenim gördüklerine dair denklik belgesi verilmiş olan öğrenciler Enstitülerin açmış oldukları yüksek lisans sınavlarını kazandıkları takdirde beşinci yıl öğrenimlerinin karşılığı olarak yüksek lisans eğitimleri için ön görülen zorunlu derslerden 12 yarıyıl - saatlik ders yükünü kazanmış sayılmaları uygun görüldü.

## YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA BİLKENT - ANKARA

25.01.1996

İLGİ : 18 11 1995 Tarih ve 7140 - 1490 Sayılı yazımız

11 01 1996 tarih ve B. 30. 0 EÖB. 0.00.00.03-0203-37 sayılı yazınız

İlgide belirtilen yazımız ile on yarıyıl süreli eğitim görenek Ziraat Yüksek Mühendisi ünvanıyla mezun olan meslektaşlarımızın Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğinin değişik 32. maddesi kapsamına alınmasını istemiştik. Bunu isteşimizi-zin nedeni, bu madde ile hazırlık sınıfları hariç 10 yarıyıllık eğitim gören dişhekimleri ve veterinerlere (aynı zamanda 12 yarıyıl eğitim gören tıp fakültesi mezunlarına) lisans öğrenimlerini tamamladıktan sonra, yüksek lisans yapmalarına gerek kalmaksızın doğrudan doktora öğrenimine başlama hakkı tanınması: 10 yarıyıllık eğitimden sonra yüksek mühendis ünvanıyla mezun olan meslektaşlarımızın bu hakdan yararlandırılmayıdır.

Yazımıza verdiğiniz yanıtta, yüksek lisans eğitimi süresinde alınan ders yükünün 20.07.1994 tarih ve 21996 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle 24 Saate çıkarıldığını; tıp, diş hekimliği ve veteriner fakülteleri dışında on yarıyıl süreli eğitim görenek mezun olanların doğrudan doktora eğitimine başlama yerine yüksek lisans eğitiminin 24 yarıyıl-saat olan ders yükünün 12 yarıyıl-saat'ından muaf tutulduğunu belirtmekteşiniz.

Sayın Başkan, Başkanlığımıza yazdığımız ilğide belirtilen yazının ve bugünkü yazımızın ana gerekçesi, 32. Maddede ortaya konan ifade ile bu maddeye açıklık getirmeyi amaçlayan 15.09.1994 tarih ve 94.28.1485 Sayılı Yürütme Kurulu Kararının çok açık bir haksızlığa neden oluşudur. Sorun şudur: Acaba 10 yarıyıllık bir diş hekimliği ve veterinerlik eğitiminin yine 10 yarıyıllık (üstelik yüksek mühendis ünvanı veren) ziraat mühendisliği eğitiminden ne farkı vardır ki, bu eğitimlerin birinden mezun olan doğrudan doktora başlarken, diğeri ancak yüksek lisans derslerinin 12 yarıyıl-derslik kısmından muaf tutularak doktora öncesi mutlaka yüksek lisans eğitimi yapmak zorunda bırakılmaktadır? Ne için diş hekimliği ve veterinerlik eğitimi mezunları 32. madde kapsamına alınırken ziraat mühendisliği eğitimi görenler bu kapsamın dışında kalmaktadır? Bunun somut bir nedeni olabilir mi? Bizim öğrenmek istediğimiz budur ve talebimiz ise ya tüm (hazırlık hariç) en az 10 yarıyıllık lisans eğitimi mezunlarının 32. maddeye dahil edilmesi; ya da 10 yarıyıllık eğitim gören diğerk mesleklerin de bu maddeden çıkarılmasıdır. Var olan durum çok açık bir haksızlığa işaret etmemekte midir?

Sayın Başkan,

Yüksek Öğretim Kurulu'nun konuyu bir kez daha inceleyerek bu açık haksızlığı gidereceğini inancımızı ifade ediyor saygılarımızın kabulünü diliyorum.

**Prof. Dr. Gürol ERGİN**

**Başkan**

### III. 9. HAKSIZ BİR ATAMA VE TEPKİMİZ

Kocaeli Tarım İl Müdürlüğü Proje ve İstatistik Şube Müdürlüğüne, görevin asıl sahibi olan Ziraat Mühendisleri varken bir endüstri mühendisinin atandığının öğrenilmesi üzerine Tarım ve Köyişleri Bakanına aşağıdaki mektup yazılmış ve yapılan yanlışlığın düzeltilmesi istenmiştir.

Meslektaşlarımızdan dileğimiz, gerekli girişimlerde bulunulabilmesi için, illerdeki yanlış ve haksız atamaları Genel Merkez'e zamanında iletmeleridir.

**Sayın Refaiddin ŞAHİN**  
**Tarım ve Köyişleri Bakanı**  
**Bakanlıklar-Ankara**

07.07.1995

*Kocaeli Tarım İl Müdürlüğü Proje ve İstatistik Şube Müdürlüğüne bir Endüstri Mühendisinin atandığını üzüntü ile öğrenmiş bulunmaktayız.*

*Görev yaptığı illerde:*

1. *Tarım ürünlerinin ekiliş, verim ve üretimlerini objektif metodlarla tahmin etmek, tarım-hayvancılık ve su ürünleri ile ilgili hertürlü istatistiki bilgileri toplamak, değerlendirmek, ekonomik önemi haiz ürünler için üretim projeksiyonları yapmak,*

2. *Bitkisel, hayvansal ve de su ürünleri üretim potansiyelini belirlemek,*

3. *Bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretim potansiyeline uygun geliştirme projeleri hazırlamak,*

4. *Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi ve teknik yardım taleplerini inceleyerek uygun bulunanların projelerini ve çiftlik geliştirme planlarını hazırlamak ve,*

5. *Bakanlıkça hazırlanmış ve onaylanmış iç ve dış kaynaklı entegre projeleri uygulamakla*

*yükümlü olan Proje ve İstatistik Şube Müdürlüğü kadrosuna, bir endüstri mühendisinin atanmasının çelişkileri tartışılmayacak kadar açık bulunmaktadır.*

*Anayasa'nın 135 nci maddesinde tanımlandığı üzere kamu kurumu niteliğindeki bir tüzel kişilik olan Oda'mız, mesleki denetimin yanında meslek ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını da korumakla yükümlü bulunmaktadır.*

*Bu nedenle, yapılan bu çok yanlış atamanın acilen düzeltilmesini bekler, saygılar sunarım.*

**Prof. Dr. Gürol ERGİN**  
**TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası**  
**Yönetim Kurulu Adına**  
**Başkan**

### III. 10. ÇEVRE BAKANLIĞINDA PEYZAJ KONUSUNDAKİ GİRİŞİMİMİZ

Çevre Bakanlığı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının Peyzaj Mimarlığı Bölümü mezunu Ziraat Mühendisi üyelerimizden Peyzaj Mimarları Odasına kayıtlı olmalarını istediği biçiminde duyumlar almamız üzerine ilgili Bakanlık Müsteşar Yardımcısı meslektaşımız Sayın İlhan Bilgin ve Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanı Sayın Mustafa Keten ile yaptığımız görüşmelerde üyelerimizin durumu ve Yetki Tüzüğü'müz'ün üyelerimize tanıdığı yetkileri açıkladık. Her iki üst yönetici de eğer belirttiğimiz gibi bir işlem yapıldıysa bunun elbette yanlış olacağını ifade ederek alt birimlerine gerekli talimatı verdiler ve böyle bir yanlışlık yapılmamasını, gerek Peyzaj Mimarlığı Bölümünden Ziraat Mühendisi ünvanı ile mezun olan meslektaşlarımızdan, gerekse yetki tüzüğü çıkmadan önce Ziraat Fakültelerinin diğer bölümlerinden mezun olmakla birlikte peyzaj alanında mesleki faaliyette bulunmuş olup, bu durumu belgeleyebilen Ziraat Mühendislerinden Ziraat Mühendisleri Odası dışında bir başka Odaya kayıt olmalarının istenemeyeceğini açıkça ifade ettiler. Bu konuda Bakanlığa yazdığımız yazı ve alınan yanıt aşağıda üyelerimizin bilgisine sunuyoruz, böylesi durumlarla karşılaşan meslektaşlarımızın vakit geçirmeden ODA'mıza başvurmalarını diliyoruz.

#### T.C. ÇEVRE BAKANLIĞI'NA ANKARA

Ziraat Mühendisi ünvanına sahip olup, Peyzaj Mimarlığı alanında yetkili bulunan bazı ODA'mız üyelerinin hazırladıkları çevre düzenleme projelerinin, Bakanlığınız birimlerindeki onay aşamasında güçlüklerle karşılaştıkları yolunda duyumlar alınmaktadır.

7472 Sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Kanunu'nun 6 ncı maddesine dayalı olarak Danıştay incelemesi ve Bakanlar Kurulu Kararı süreçlerinden geçerek 24.01.1992 günlü Resmi Gazetede yayımlanan "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük"ün 23 ve geçici 1 inci maddeleri aşağıda aynen belirtilmektedir.

*"Madde 23 - Peyzaj Mimarlığı alanında öğrenim görmüş ziraat mühendisleri, kentsel planlama, kırsal rekreasyon, tarihi ve doğal koruma alanları, turistik alan, yeşil alan ve park, yerleşim planları gibi projeler kapsamında yer alan peyzaj projelerinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü işlerini yapmaya yetkilidirler."*

*"Geçici Madde 1- Bu Tüzük'ün yürürlüğe girdiği tarihten önce diploma aldıkları lisans dalları dışındaki konularda mesleki faaliyette bulunmuş olan Ziraat Mühendislerinin, durumlarını belgelemeleri koşuluyla bu alandaki yetkileri kullanma hakları saklıdır."*

*Bu belgeler görev yaptıkları kamu kuruluşları veya bağlı buldukları meslek kuruluşları tarafından verilir."*

Yukarıda belirtilen Yetki Tüzüğü Maddelerinden anlaşılacağı üzere, peyzaj mimarlığı alanında veya bölümünde öğrenim görmüş ziraat mühendisleri ile söz konusu Tüzük'ün yürürlüğe girmesinden önce, diploma aldıkları lisans dalları

dışında peyzaj projelerinin hazırlanması ve uygulanmasında faaliyette bulunmuş az sayıdaki ziraat mühendisleri, kentsel planlama, kırsal rekreasyon, tarihi ve doğal koruma alanları, turistik alan, yeşil alan ve park, yerleşim alanları gibi projeler kapsamında yer alan peyzaj projelerinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü işlerini yapmaya yetkili bulunmaktadır.

Kaldığı, peyzaj mimarlığı bölümü mezunu ziraat mühendislerinin YÖK kararına göre isterlerse "Peyzaj Mimarı" ünvanını kullanmaları da uygun görülmüştür. Gerek bu durumda olan ve ODA'mız üyeliğini devam ettirmek isteyen ziraat mühendislerinin ve gerekse Yetki Tüzüğüümüzün geçici 1 inci maddesine göre peyzaj mimarlığı alanında yetkili olan az sayıdaki ziraat mühendisi ünvanlı ODA'mız üyelerinin, sözü edilen konuda yetkili oldukları tartışılmayacak kadar açık bulunmaktadır.

Ayrıca, TMMOB Yasa, Tüzük ve Kararlarına göre mühendis ve mimarların meslek odasına kayıtlarında lisans eğitimi esas alındığından ve her meslek odası sadece kendi üyesine ilişkin mesleki denetime yetkili olduğundan, yukarıda belirtilen ODA'mız üyesi ziraat mühendislerine ait peyzaj projelerinin, meslek kuruluşu olarak ODA'mızca onaylanması gerekli bulunmaktadır.

Belirtilen bütün bu hususlar dikkate alınarak, yetkili bulunan ODA'mız üyelerince hazırlanan peyzaj projelerinin Bakanlığımız birimlerindeki onayı aşamasındaki güçlüklerin bertaraf edilmesini ve sonucundan Genel Merkezimize bilgi verilmesini arz ederim. 12.09.1995

Saygılarımla  
Prof. Dr. Gürol ERGİN  
TMMOB ZMO Başkanı

## **T.C. ÇEVRE BAKANLIĞI ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞININ YANITI**

24 EKİM 1995

İLGİ : 12.09.1995 tarih ve 7.130 - 1206 sayılı yazınız

### **TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANLIĞINA,**

Odanız üyeleri tarafından hazırlanan peyzaj projelerinin Bakanlığımız birimlerindeki onayı aşamasında bazı güçlüklerle karşılaşıldığını ifade eden ilgi yazınız incelenmiştir.

Kurum Başkanlığımız tarafından peyzaj projelerinin incelenmesi sırasında, yürürlükteki mevzuat hükümleri gereğince işlem yapılmaktadır.

Mevzuat hükümleri dışında bir uygulama yapılmadığından ilgi yazınızda konu edilen şikayet sebebinin varid olmadığına bilgilerinizi rica ederim.

Yücel KÖKSAL  
Kurum Başkanı A.  
Kurum Başkan Yrd. V.

## IV- ÖRGÜT ETKİNLİKLERİ

### IV. 1. ODA TÜZÜĞÜ OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULDA DEĞİŞTİRİLDİ

34. Olağan Genel Kurulda alınan karar uyarınca ve daha sonra gerçekleştirilen Danışma Kurullarında belirlenen doğrultularda Tüzük değişikliklerinin karara bağlanması öngörülen Olağanüstü Genel Kurul, 19 Kasım 1994 tarihinde toplanarak çalışmalarını tamamladı.

Genel Kurul Başkanlığını Celil AYGÜL'ün, Başkan Yardımcılıklarını Ümit TUNÇDEMİR ve Yılmaz OKTAY'ın, yazmanlıklarını Songül TOMAR, Ergün TURAN, Lezgin YALÇIN ve Ercan DİNÇ'in yürüttükleri Genel Kurul, Oda Yönetim Kurulu tarafından oluşturularak önerilen ve Tüzük Komisyonunca son biçimi verilen değişiklik taslağı, gerçekleştirilen tartışmalarla olgunlaştırılarak benimsendi.

Ali KARABULUT, Yücel ERDENER, M. Sıtkı BAŞARAN, Hüseyin TOKER, Ergin ÖZÜGÜR, Turhan CERAN, Ahmet TOMAR, Zerrin KUMLU ve Seçkin SERÇE'den oluşan Genel Kurul Komisyonu'nun çalışması ile geliştirilen değişiklik önerilerinin tartışılması sonucunda, Oda Tüzüğü aşağıda belirtilen konularda yeni hükümlere kavuşturuldu.

- Oda kaydı ve kimlik belgesi düzenlenmesi,
- Genel Kurul Delegeliği koşulları,
- Doğal üyeliklerin tanımı,
- Oda, şubeler ve il temsilcilikleri olağan genel kurulları takvimi,
- Yönetim kurullarının görev bölüşüm biçimi,
- Yönetim kurulları yetkileri,
- Şube il temsilciliklerinin görevden alınma ve yeni genel kurul koşulları,
- Yönerge oluşturulması ve uzmanlık kurullarının kuruluşu,
- Yazman üye görev ve sorumlulukları,
- Onur kurulu çalışma ve karar yöntemi,
- Meslek yararlarına zarar veren üyelerle ilgili disiplin hükümleri,
- Oda Danışma Kurulunun bünyesi ve oluşumu,
- Bilirkişilik ve benzeri hizmetlerle ilgili Oda payları,
- Oda ödentisi ödenmemesi koşulları,
- Yargı yolu ile Oda alacaklarının tahsili yöntemi,
- Geçmiş yıl Oda ödentilerinin hesap ve ödeme yöntemi,

- TMMOB ve Odalar Mali İşler Yönetmeliği uygulama kuralları,
- Yeni şube kurulmasına ilişkin kurallar ve şube kuruluş süreci,
- Üyelerin adres değişiklikleri ve Oda ilişkilerinin sürmesi,
- Genel Merkez yöneticilerinin şube genel kurullarına katılımı,
- Şube ve il temsilcilikleri genel kurulları,
- Şube yönetim kurulu üye sayıları,
- Şube örgütlerinin olağanüstü genel kurullarının toplanma koşulları,
- Yönetim Kurulları ikinci başkanlarının görevleri ve temsil yetkileri,
- Şubelerin kadrolu personel çalıştırma koşulları,
- Bilirkişi gelir paylarının Oda Genel Merkezine aktarılması kuralları,
- Temsilci ya da delege seçimlerinin yapılması durumunda izlenecek yöntem,
- Görevlerine son verilen şube yönetimleri ve il temsilciliklerinin sorumlulukları,
- Oda ve şube genel kurullarının süreleri,
- Genel Kurullarda seçimi yapılacak kurullar,
- Mevcut ve 34. Genel Kurulda açılmalarına karar verilen yeni şubelerin sorumluluk alanları ve isimleri.

Oda örgütünün demokratik ve ilkeli işleyişinin geliştirilmesine yönelik Tüzük değişikliklerini onaylayan örgütümüze şükran duygularımızı sunuyoruz.

#### **IV. 2. 34. DÖNEM BİRİNCİ DANIŞMA KURULU ANKARA'DA TOPLANDI**

Oda Tüzüğü'nün 52. maddesinde biçimlenmesi ve çalışma yöntemi belirlenen DANIŞMA KURULU'nun ilk toplantısı 19 Mart 1994'te Genel Merkezde gerçekleştirildi.

19-20 Mart 1994 tarihlerinde iki gün devam eden KURUL'a, Genel Merkez Yönetim ve Denetleme Kurullarının tümü ile birlikte, Oda eski Başkanlarından Avni Başdoğan, TMMOB Yönetim Kurulu üyesi Atila Göktürk, Adana Şubesi'nden Seçkin Serçe, Antalya Şubesi'nden Zerrin Kumlu ve Kemal Parlakyüksek, Bursa Şubesi'nden Ali Karabulut ve İsmet Güney, Diyarbakır Şubesi'nden Refik Karakoç ve Lezgin Yalçın, Ege Bölge Şubesi'nden Cezgiz Çakır ve Ahmet Tomar, Erzurum Şubesi'nden Tamer Coşkun, Doğu Karadeniz Şubesi'nden Cemil Bozbaşı, Mehmet Ulu ve Asım Tekin ile Marmara Şubesi'nden Yücel Erdener katıldılar.

İki gün boyunca, her üyenin aktif katılım ve katkısı ile yoğun ve verimli bir çalışma ortamına dönüşen DANIŞMA KURULUN' da meslek ve oda amaçlarına yönelik çok sayıda ilke ve eğilim kararı oluşturuldu.

Çalışma döneminin tüm örgüt genelinde birinci önceliği, temel meslek sorunu olan istihdam konusudur. Bu konu ile ilgili olarak, Genel Merkezde Yetki Tüzüğü'nün her boyutunu kapsayan ana çalışma grubu, Şubelerde ise bölgesel koşullar ve ilgi alanlarına göre değişen konularda ayrı çalışma grupları oluşturulacaktır. Bu çalışmalar ilkece bir kaç ay içinde somutlaştırılarak, karşılıklı iletişimle bütünleştirilecektir. Çalışmaların, Tüzüğün Maddelerinin uygulanır kılınmasını sağlayacak somutluklara ulaşması, gerekiyorsa yeni yönetsel düzenlemeler önerilmesi öngörülebilecektir.

Bu çerçevede Ege Bölge Şubesi, Tarım İşletmelerinin Planlanması, Tarım Ürünü İthal ve İhracı, Tarımsal Danışmanlık Büroları ve Tarımsal Krediler; Bursa Şubesi Toprak Etüdleri, Sulama ve Drenaj ve Zootekni; Doğu Karadeniz Şubesi Tarımsal danışmanlık, Toprak Etüdleri ve Su Ürünleri; Marmara Bölge Şubesi, Tohumluk, Toprak Etüdleri, Çevre Koruma, Tarım İşletmelerinin Planlanması, Tarım Sigortası ve Su Ürünleri; Adana Şubesi Tohumculuk, tarımsal danışmanlık; Antalya Şubesi Tohumculuk, Tarımsal Danışmanlık ve Peyzaj konularında özel çalışmalar yapacaklardır.

Daha önce Tüzüğe dayalı olarak çıkarılmış olan zirai mücadeleyle ilgili her iki Yönetmeliğin uygulanması, bu yönetmelikler gereği izin ve ruhsat alımlarında ziraat mühendisliği formasyonu ve Oda Üyeliği konularında çıkan sorunların çözümü için, bu konuların çok yoğun yaşandığı yöreler olarak Adana ve Antalya Şubeleri çalışma yapacaktır.

Serbest Mühendislik ve Müşavirlik Yönetmeliğinin uygulanabilecek nitelikte, kısa sürede hazırlanması görevini Ege ve Doğu Karadeniz Bölge Şubeleri üstleneceklerdir.

Genel Merkez kamu yönetiminin ilgili kurum ve kuruluşları nezdinde SMM ve büro tescil belgesi aranması konularında girişimde bulunacaktır.

Genel Merkez, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının kaynak kullanımını destekleme fonu projelerinin döner sermaye işletmelerince hazırlanmaması için gerekli çabayı gösterecektir. Şubeler kendi yönetiminde, bu projelerin serbest Ziraat Mühendislerince yapılması için çalışmalarını aralıksız sürdürecektir.

Genel Merkez hazineye ait tarım arazilerinin satışı konusunda, Ziraat Mühendislerine öncelik verilmesi için girişimde bulunacaktır.



Genel Merkez, Tarım ve Köyışleri Bakanlığı'nın damızlık, tohumluk, fide, fidan v.b. biyolojik girdi üretimi alanındaki sorumluluklarının, meslektaşlarımızın hizmet görecekları özel nitelikli organizasyonlara dönüştürülmesi konusunu araştıracaktır.

Genel merkez, zirai mücadele ilaç bayilerinde çalışan üyelerimizin ilaç reçetelerini büroda ve işveren eğilimine göre yazmaları yerine, uygulama alanı gözlemlerine göre reçete yazılması ve reçete uygulamasının yaygınlaştırılması için çaba gösterecektir.

Doğu Karadeniz Şubesi, Türk Cumhuriyetlerinde istihdam olanakları bulunup bulunmadığı ve nasıl oluşabileceği konusunda özel görev üstlenecektir.

Oda üyeliğinin yaygınlaştırılması için özel kesimde görevli ziraat mühendislerinin saptanması her Şubece yerine getirilecek, Genel Merkez ayrıca TOBB katında girişimde bulunacaktır.

Özel ve kamu kesiminde çalışan meslektaşlarımızın sendikalaşması gelişen süreç nedeniyle daha da önem kazanmıştır. Meslektaşlarımızın hizmet etkinlikleri ölçüsünde sendikal örgütlemeye de belirleyici olmaları doğrultusunda çaba örgüt genelinde gösterilecek, Genel merkezde bu konuda bir komite çalışma yapacaktır.

1994-1995 öğretim yılı öğrenci kontenjanları konusunda, Genel Merkezce Yüksek Öğretim Kurulu nezdinde girişimde bulunulacaktır.

Ziraat Fakülteleri genelinde başlanmış bulunan ve ziraat mühendisliği öğretimine yönelik olan çalışmalara, Oda'nın da etkili konuma katılması için Genel Merkezce çaba gösterilecektir. Bu konuda önceden başlatılmış olan komite çalışmaları sürdürülecektir.

Tarım Haftası '95 de her şube öncelikle bölgesiyle ilgili etkinlikler planlayacak, bu çalışmalar Genel Merkez-Şubeler genelinden birbirini tamamlayan nitelikler taşıyacaktır.

Genel Merkez ülkesel düzeyde, şubeler bölgesiyle sınırlı ürün ve konuları özelinde, bilgi ve veri derleyecekler, bu bilgi ve verilerin bilgi işlem sistemine aktarılmasına çalışılacaktır.

Oda tüzüğünün, 33. Genel kurulda alınan kararlardan sonra, yenilenmesi değiştirilmesi ciddi ve ivedi bir gereksinimdir. Özellikle, yeni şube oluşumu, Genel Merkez-Şube-Temsilcilik-üye zincirinde ortaya çıkan yönetsel sorunların giderilmesi ve örgüt organları arası akçal ilişkilerin düzene bağlanması doğrultularında, Tüzük değişikliği zorunludur. Şubeler bu konudaki çalışmalarını 1994

Nisan ayı sonuna kadar tamamlayıp Genel Merkeze göndereceklerdir. Genel merkez yapılacak son çalışmaları da değerlendirecek, 1994 Eylül ayında, Oda Genel Kurulunu olağanüstü toplantıya çağıracaktır.

Zorunlu olduğu halde Oda üyeliği koşulunu aramayan resmi kuruluşlara karşı Genel Merkez ve Şubeler düzeyinde yargı yoluna başvurulacaktır.

### **IV. 3. İŞYERİ TEMSİLCİLİĞİ YÖNERGESİ YÖNETİM KURULUN DA KABUL EDİLDİ**

Bilindiği gibi Oda örgütlülüğünün en dinamik ve uç birimini oluşturan “işyeri temsilciliği” oluşumu, tüm çabalara rağmen, geçen zaman içerisinde, kurumsal bir niteliğe yeterince kavuşturulamamıştır.

Oda-üye zincirinin çok belirleyici bir halkasını oluşturan “işyeri temsilciliği” ne işlerlik ve işlev kazandırmak bakımından, önceleri yönetmelik düzeyinde olması öngörülen düzenlemelerin, daha pratik sonuçlar almak anlamında, yönerge niteliğinde bir yönetsel düzenlemeye dönüşmesi, Yönetim Kurulu tarafından daha doğru bulunmuştur.

Tüm üyelerimizin ilgilenmeleri dileği ile aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

### **IV. 4. İLK BÖLGE TOPLANTISI ADANA'DA YAPILDI**

Çalışma programında, zamanın elverdiği ölçüde ülke genelinde gerçekleştirilmesi öngörülen, bölgesel nitelikli örgüt toplantılarının birincisi 28 MAYIS 1994'te ADANA'da yapıldı.

Genel Merkez Yönetim Kurulu'ndan Mahir GÜRBÜZ, Prof. Dr. Gürol ERGİN, Dr. Mehmet Sıtkı BAŞARAN ve Ali KAYGISIZ ile, Adana Şube Yönetimi, İçel, Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa ve Niğde il temsilcileri ve Adana'da bulunan meslektaşlarımızın katıldıkları toplantı, meslek, Oda örgütü ve tarım sorunlarının yoğun biçimde tartışıldığı bir ortamı oluşturdu.

Katılan tüm üyelerimizin görüşlerini açıkladıkları toplantıda ülke ve bölge ölçeğinde örgüt ve tarım sorunlarının tartışılması sonucunda, aşağıda belirtilen konularda görüş birliğine varıldı.

- Nisan ve Mayıs sayıları yayınlanan HABER BÜLTENİ, kitle tarafından genellikle olumlu değerlendirilmiştir. BÜLTEN'in gelişerek devam etmesinin yanında, TARIM VE MÜHENDİSLİK DERGİSİ de yayınlanmalıdır.

- İş yeri Temsilciliği Yönergesi tüm örgüt düzeyinde gerekli bir örgüt düzenlemesidir. Örgüt-Üye ilişkisinin güçlenip sürdürülmesi anlamında, Yönerge gerekleri tüm illerde yerine getirilmelidir.

- Yeni Şube kurulması istemleri, bundan böyle nesnel gerekçelere dayandırılarak değerlendirilmeli ve disipline edilmelidir.

- Genel Merkez'in yeterince hizmet üretmesi ve güçlenmesi için, örgüt birimlerinin sorumlu oldukları kaynaklar, aksatılmadan aktarılmalıdır.

- Bu dönemde işsiz meslektaşlarımız için, seçilmiş konularda formasyon geliştirici kurslar düzenlenmelidir.

- TMMOB Genel Kurulu'nca yenilenerek benimsenen SMM yönetmeliğine, Oda'mız özeli için işlerlik kazandırılmalı, SMM ve Büro Tescil Belgesi düzenlenmesi uygulaması ülke genelinde yaygınlaştırılmalıdır.

- Bölge şubeleri ve il temsilcilikleri, ülke genelinde olduğu gibi, yöreleri özelinde de tarımın ve mesleğin güncel sorunlarını izlemeli, değerlendirmeli ve oluşturdukları görüşleri Genel merkeze zamanında aktarmalıdır.

- Meslek ve tarım sorunlarıyla ilgili çalışmalar sırasında, tarım üreticilerini Oda'nın desteğine alacak yöntemler geliştirilmelidir. Üretici kitlesiyle daha dinamik ilişkiler kurulmalıdır.

#### **IV. 5. 34. DÖNEM II. DANIŞMA KURULU İZMİR'DE TOPLANDI**

Oda Tüzüğü'nün 52. maddesine göre oluşum ve çalışması öngörülen ODA DANIŞMA KURULU toplantıları, yoğun katılımlarla devam ediyor.

Birincisi Mart ayında Ankara'da yapılan Kurul toplantılarından ikincisi 18 Haziran 1994'de İzmir'de gerçekleştirildi.

Genel Merkez'den dört, Ege Bölge Şubeden yedi, Bursa Şubesinden üç, Erzurum Şubesinden iki, İstanbul, Trabzon ve Diyarbakır Şubelerinden birer yönetim kurulu üyesinin katıldıkları toplantıda, ayrıca Manisa, Denizli, Aydın ve Muğla gibi illerin Oda il temsilcileri de hazır bulundu.

Oda, meslek ve güncel tarım sorunlarının çok yönlü biçimde görüşülüp tartışıldığı toplantı sonunda, aşağıda özetlenen konularda ilke kararları alındı.

\* Oda Şubeleri ve Genel Merkez'in I. DANIŞMA KURULU'nda alınan kararlar doğrultusunda, çaba ve çalışmaları sürdürdükleri, karşılıklı görüş ve bilgi iletişimi içinde buldukları, ortaklaşa saptanmıştır.

\* Ziraat Mühendisliği Yetki Tüzüğü hükümlerinin işlerlik kazanması amacıyla, 33. dönemde başlatılmış bulunan çalışmalar kapsamında, I. DANIŞMA KURULU'nda yapılan özel görevlendirmelere ilişkin hazırlıkların sonunda, Bursa Şubesi tarafından oluşturulan ZOOTEKNİ konulu önerme bütünüyle benimsenmiş, aynı şubece hazırlanan TOPRAK ETÜDLERİ, İstanbul Şubesinde hazırlanan SU ÜRÜNLERİ VE ÇEVRE konularındaki önermelerin ise kimi eksikliklerinin ilgili birimlerce giderilmelerinin ardından yetkili resmi organlara sunulmaları uygun bulunmuştur.

\* TMMOB 33. Genel Kurul'unda yeni biçimine kavuşan TMMOB Serbest Mühendislik ve Müşavirlik Hizmetleri Yönetmeliği çerçevesinde Oda SMM yönetmeliği için öngörülen değişiklik önerileri tartışılmıştır. Görüşmeler sonunda, Ziraat Mühendisliği Yetki Tüzüğünde yer alan görev ve çalışma alanlarının bütününe kapsamında, kullanılabilir ziraat mühendisliği fonksiyonlarının ayrıntılı tanımlamaları yapılmış, hangi koşul ve konumda olursa olsun, meslektaşlarımızın ziraat mühendisliği kimliği ile ve özel olarak çalıştıkları bütün iş yeri ve hizmet alanlarında, yönetmelik kurallarının geçerli olması, SMM ve Büro Tescil Belgelerinin işler kılınması konularında görüş birliğine varılmıştır.

\* SMM ve Büro Tescil Belgeleri ile Oda üyeliği kimlik kartları'nın Oda Genel Merkezince onaylanması, bir kez daha karara bağlanmıştır.

\* Meslek toplumundan gelen yoğun ve yaygın istekler üzerine I. DANIŞMA KURULU tarafından Oda öncülüğünde kurulması öngörülen vakıf konusunda, Genel Merkezce gerçekleştirilen vakıf senedi çalışması tartışılmış, konunun meslek kamuoyuna duyurularak kuruluş çalışmalarının daha yoğun sürdürülmesi gerekli görülmüştür.

\* 5 Nisan kararlarının tarım kesimi meslek uygulamaları ve meslektaşlarımız düzeyinde ortaya çıkardığı sorunların sürekli izlenmesi, oluşturulacak görüşlerin tüm örgüt birimleri tarafından kamuoyuna yansıtılması yararlı bulunmuştur.

\* I. DANIŞMA KURULU'nda alınan karar uyarınca Oda Tüzüğünde yapılması gereken değişiklikler için 1994 Eylül ayında olağanüstü Oda Genel kurulu toplanması uygun bulunmuş yapılacak değişikliklere ilişkin olarak Genel Merkezce gerçekleştirilecek ön çalışma sonuçlarının, toplantı öncesi örgüt birimlerine aktarılması gerekli bulunmuştur.

\* Şubelerin buldukları illerin bilirkişileriyle şube yönetimleri aracılığıyla ilişki kurulması bilirkişi gelirlerinden Yönetmelik gereği alınacak Oda paylarının aksatılmadan Genel Merkeze aktarılması ve şube gelirlerinden kaynaklanan TMMOB mali yükümlülüklerinin karşılanması için Şubelerin sorumlu biçimde Genel Merkeze kaynak aktarmalarının zorunlu olduğu hususlarında görüş birliğine varılmıştır.

## IV. 6. DOĞU ANADOLU BÖLGE TOPLANTISI ERZURUM'DA YAPILDI

Yeni dönemin ikinci Bölge Toplantısı 9-11 Eylül 1994 tarihinde Erzurum'da gerçekleştirildi.

Genel Merkezden Başkan Mahir GÜRBÜZ, İkinci Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN ve Yönetim Kurulu üyesi Fikret ORAN'ın katıldıkları toplantı Bölge Şubesi yetkilileriyle yapılan ve örgüt-şube sorunlarının ele alındığı çalışmalara başladı.

Atatürk Üniversitesi Rektörü değerli meslektaşımız Prof. Dr. Erol ORAL, Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Zeki ERTUGAY, Tarım ve Köyşleri Bakanlığı İl Müdürü Ruknettin CEYHUN ve Köy Hizmetleri Araştırma Enstitüsü Müdürü Zekeriya SEVİM ile gerçekleştirilen görüşmelerde, meslek ve bölgenin tarım sorunları konusunda, görüş alışverişinde bulunuldu.

Erzurum'da bulunan yöresel TV kanallarının ziyareti, Bölge tarımı konusundaki görüşlerle, meslek sorunlarının ele alındığı 9 Eylül 1994 tarihli TV söyleyişi ve 10 Eylül 1994 tarihli basın toplantısı ile devam eden çalışmalar, 11 Eylül 1994'deki Bölge Meslektaş Toplantısı ile sona erdi.

Çok sayıda çalışan ve işsiz meslektaşın yanında Doğu Anadolu Şube Başkanı Zakir BEZMİŞ, Şube Yönetim Kurulu Üyesi Gönen Gönültaş Kars İl temsilcisi Zafer Algün, Muş İl Temsilcisi Cemil USANMAZ ve Iğdır İl Temsilcisi Asım Kayla'nın katılıp görüşlerini açıkladıkları toplantı, Köy Hizmetleri Araştırma Enstitüsü salonunda yapıldı. Oda çalışmalarının, Oda'nın yasal statüsünün tanıtıldığı toplantıda bölge tarımı ve meslektaş sorunları geniş bir kapsamda ele alınarak tartışıldı.

## IV. 7. YÖNETİM KURULUNDA DEĞİŞİKLİK

**7 yıldan beri ODA Başkanlığını Yürüten  
Mahir GÜRBÜZ Görevden Ayrıldı.  
Yeni Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN...**

Oda çalışmalarını büyük bir özveri ve üstün bir başarı ile yürüten, Oda'mızın bugünkü düzeye gelmesinde çok büyük emek ve katkısı olan Sayın Gürbüz'ün sağlık sorunları nedeni ile Oda Başkanlığı görevinden ayrılması tüm örgütte büyük üzüntü yarattı. Yurdun her köşesinden Genel Merkez'e gönderilen telgraflarda meslektaşlarımız duydukları üzüntüyü dile getirdi, Mahir GÜRBÜZ ODA Başkanlığı görevinden ayrılışında meslektaşlarımıza bir veda mesajı yayınladı. Aşağıdaki satırlarda bu veda mesajını sunuyoruz.

*"Sevgili Meslektaşlarım,*

*1988 yılı başında başladığım ve 31., 32. ve 33. dönemleri tam, 34. dönemi*

ise yarı yarıya tamamladığım, Oda Başkanlığı görevinden, sağlık sorunlarım nedeniyle ayrılmış bulunuyorum.

ODA'mız tarihinde yedi yıl gibi, en uzun süre Başkanlık sorumluluğunu üstlenmiş ve gücüm yettiğince yürütmüş olmama rağmen, 34. Dönem yükümlülüğünü dönemin sonuna kadar sürdüremeden ayrılmak durumunda kalmamın, bütünüyle sağlık sorunuma bağlı olduğunu bilgilerinize sunuyorum. ODA yönetimi sorumluluğu için, bize güven göstermiş değerli meslektaşlarımın, durumu bu çerçevede değerlendirerek, anlayışla karşılama larını diliyorum.

#### *Sevgili Meslektaşlarım,*

Sevinçle belirtmek durumundayım ki, Ziraat Mühendisleri Odası bugün, örgüt kimliğini geliştirmiş, örgüt etkileşimini pekiştirmiş, örgütlülük bilinciyle ortak çalışmayı ve üretmeyi büyük ölçüde başarabilmiş, kitlesiyle yabancılaşmasını önemli oranda aşmış, barışarak bütünleşmiş, kitlesinin katkı ve desteğini her ortamda realize edebilme noktasına ulaşmış, mesleğin ve ODA'nın sesini her ortamda ciddeyle ve etkili olarak dile getiren, meslek sorunlarının çözümünü doğrultusundaki görüşlerini, olanaklar elverdiğince yaşama geçiren bir üretken sorumluluk yaklaşımını somutlaştırmış, işleyen üreten dinamik bir sivil toplum örgütü niteliğini kazanmış bulunmaktadır.

Mutlulukla paylaşmak durumundayım ki, bugün Ziraat Mühendisleri Odası, genelde sivil toplum örgütlülüğü, özelde ise TMMOB örgütlülüğü içerisinde, kolaycı, sığ ve eleştirel tavırlarla yetinen sorusuz anlayışlar yerine, sorunların çözümünü için seçenek geliştirmeyi üretmeyi demokratik sorumluluk sayan ilkeli yaklaşımı geçerli kılarak, tüm kurum ve kuruluşları dahi, tarım konusunda ülkemizin en etkin, en yetkin, en birikimli örgütü noktasına gelmiş bu sorumlu ve üretken yaklaşımdan ötürü, düşünce ve görüşleri kamuoyunda, yönetsel ve siyasal karar süreçlerinde saygın ve ciddi bir anlayışla değerlendirilen, bir toplumsal konuma ulaşmıştır.

Umutla ifade etmek durumundayım ki, sergilemeye çalışılan bu ilkeli ve sorumlu hizmet yaklaşımı ODA'mızın tüm birimleri ve meslek kitlesince sahiplenilmiş, gelecek süreçte daha önemli ve anlamlı yeni boyutlar kazanacak şekilde, adeta kurumsallaşmış, paylaşılmış, benimsenmiş, yaygınlaşmıştır.

Bütün bunlara ve gerek Genel Merkez gerekse bir çok örgüt birimi özelinde edinilmiş son derece önemli fiziki ve akçal olanaklara rağmen, varılmış bulunan noktanın, ulaşılması gereken nokta olduğunu ileri sürmek hiç kuşkusuz mümkün değildir. Kuşkusuz, demokratik bir çok örgüt gibi, ODA'mızın da çözüm bekleyen genel ve yerel özellikli bir çok sorunu, bugün de vardır, geçerlidir.

İnancım odur ki, ODA platformunda artık değişmeyecek bir çalışma ilkesi haline gelmiş ve kurumsallaşmış sorumluluk anlayışı, bundan böyle çokdaha fazla meslektaşımız tarafından paylaşılacak ve yeni insanlarımızla gelişmeci yeni yaklaşımlar, yeni coşkular, yeni soluklar gündeme gelecek, ODA ve meslek

amaçları için çok daha önemli ve anlamlı yollar alınacaktır.

*Değerli Meslektaşlarım,*

*Yedi yıl boyunca, tüm yaşamımı vermeye çalıştığım, özdeşleştiğim meslek ve örgüt hizmeti, yaşamımın en değerli, en keyifli ve en verimli kesitini oluşturmuştur, öyle kalacaktır.*

*Meslek örgütüne, birincil derecede sorumlulukla en uzun süre hizmet edebilme talihine yakalamış olmaktan ötürü, onur duyuyorum.*

*ODA etkinlik ve çalışmalarının, gelişmeci bir döneminde görev alma, karınca kararınca katkıda bulunabilme olanağına kavuşmuş bulunmaktan ötürü, kıvanç duyuyorum.*

*Yedi yıllık süreçte, çok sayıda sevgili meslektaşımınla birlikte çalışmak, birlikte üretmek şansına erişmiş olmaktan ötürü, sonsuz övünç duyuyorum.*

*1988 den bu yana, aklım erdiğince, yüreğim yettiğince , soluğum elverdiğince, üstlendiğim sorumluluğun gereğini yerine getirmeye çaba harcadım. Onurlu olduğu kadar o ölçüde de ağır bir sorumluluk niteliği gösteren bu yoğun çalışma ortamı nedeniyle ve bütünüyle hizmetlerin amacı daha uygun yerine getirilmesi kaygısıyla, meydana gelmiş ve tarafımdan kaynaklanmış tüm olumsuzluklar için, istemeyerek kimi meslektaşlarımın üzülmelerine kırılmalarına neden olduğum bütün aksaklıklar için, sevgili meslektaşlarımdan hoşgörü ve özür diliyorum.*

*ODA'mız, mesleğimiz, tarım toplumumuz, ülkemiz ve ulusumuz yararına tüm ODA etkinlik ve çalışmalarına, sade bir üye kimliğimle her türlü katkıyı bundan böyle de sergilemeyi, ödev sayıyorum.*

*ODA'mızın kuruluşundan bu yana ilkeli bir yaklaşımla ve hiç bir ödün vermeden özenle sergilediği ilerici, çağdaş çizginin korunup, sahiplenilip, geliştirilmesi anlamında, ODA'sına sahip çıkan değerli meslektaşlarımı, dayanışmayı pekiştirmeye, kimi ayrıntılı ayrılıkları öne çıkarmak yerine, çağdaş ileri toplum ve demokrasi temelinde ortak paydalarda buluşularak, güçbirliği yapmaya çağırıyorum.*

*Emeği geçen, yüreği çarpan herkes sağ olsun. Çalışma dönemim boyunca, iyi niyetlerini, ilgilerini, yardım ve desteklerini esirgemeyen tüm meslektaşlarıma, ODA örgüt birimlerinin tüm saygıdeğer sorumlularına, minnet ve şükran duygularımı, sevgi ve saygılarımı sunuyorum.*

*ODA'mız ve mesleğimiz adına, daha önemli, daha anlamlı, daha boyutlu iyi ve güzel geleceklerde buluşmak üzere...*

*Hoşça kalınız".*

**6 Şubat 1995**  
**Mahir GÜRBÜZ**

Mahir GÜRBÜZ'ün ODA Yönetim Kurulu Başkanlığından ayrılması üzerine Yönetim Kurulu adına yeni Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN Sayın Mahir GÜRBÜZ'e Yönetim Kurulu Üyelerinin içten duygularını ifade eden aşağıdaki Mektubu gönderdi.

**Sayın Mahir GÜRBÜZ**

**Başbakan Danışmanı / ANKARA**

Sayın GÜRBÜZ

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu 9 Şubat 1995 tarihli dilekçeniz ile Yönetim Kurulu Başkanlığından ayrılma arzunuzu, özellikle ayrılma nedeninizin sağlık sorunlarından kaynaklanmasından ötürü, büyük bir üzüntü ile de olsa işleme koymak durumunda kalmıştır.

Sayın GÜRBÜZ, ODA'mız Yönetim Kurulu yaklaşık 1 yıl süresince sizin başkanlığınızda çalışmış olmaktan büyük bir kıvanç duymaktadır. Aynı kıvancı, bugünkü Yönetim Kurulunda olup, daha önceki Yönetim Kurullarında da çalışmış olan arkadaşlarımız sizinle birlikte çalıştıkları tüm dönemler için de ifade etmektedirler.

Biz bugünkü Yönetim Kurulu Üyeleri, sizin çok özverili, bilgi ve gayret dolu çalışmalarınız için size minnet ve şükranlarımızı ifade etmekte; önümüzdeki dönemlerde de ODA'mız ve mesleğimiz için aynı özveri ile tüm çalışmalara önemli katkılar koyacağınızdan emin bulunmaktayız.

Sayın GÜRBÜZ, Yönetim Kurulu olarak bir hususu önemle ve özellikle vurgulamak istiyoruz. Sizin ayrılmanızdan sonra da ODA'mız aynı doğrultuda, bilimin yol göstericiliğinde, başarının yalnızca bilgili olmak, çok çalışmak ve dürüst olmakla sağlanabileceği bilinci ile hareket edecektir. Amacımız dün olduğu gibi bugün ve yarın da yalnızca mesleğin yücelmesi, meslek onurunun korunması, meslektaş haklarının savunulması olacaktır.

Bu vesile ile günümüze kadar ODA'mıza, mesleğimize ve meslektaş topluluğuna emeği geçmiş olan tüm Yönetim Kurullarını bütün meslektaşlarımız adına şükran dolu saygılarla anıyor, size eksikliğinizi her an duyacağımızı bilerek, hatta şimdiden duyarak, en iyi duygularımızla ve tüm içtenliğimizle esenlikler diliyor, sevgi ve saygılarımızı sunuyoruz.

Yönetim Kurulu Adına  
**Prof. Dr. Gürol ERGİN**  
Başkan



## IV- 8. ŞUBE YÖNETİCİLERİ İLE TOPLANTI

Genel Merkez Yönetim Kurulu, oluşumu tamamlanan tüm şube yönetimleri ile ODA'nın mali ve idari konularının irdelendiği bir toplantı düzenlendi. 22 Nisan 1995 günü yapılan toplantıya Genel Merkez Yönetim Kurulundan Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN, II. Başkan Dr. Mehmet S. BAŞARAN, Yazman Emel İLHAN, Sayman Turhan CERAN, Yönetim Kurulu üyeleri Ali KAYGISIZ ve Fikret ORAN, Genel Sekreter Kamil N. ÇİZMECİ katıldı.

Toplantıya Adana Şubesi'nden Hüseyin Yıldırım, Balıkesir Şubesi'nden Hüseyin Toker ve Cemal Polatel, Bursa Şubesi'nden Yılmaz Oktay ve Bülent Zoroğlu, Denizli Şubesi'nden Mehmet Atmaca ve İbrahim Gün, Diyarbakır Şubesi'nden Lezgin Yalçın ve İskan Teğın, Erzurum Şubesi'nden Zakir Bezmiş, Gaziantep Şubesi'nden Recep Kaşmer ve Hüseyin Akay, İstanbul Şubesi'nden Yıldırım Derya, İzmir Şubesi'nden Prof. Dr. Cengiz Çakır, Ferruh Işın, Yüksel Balcı ve Ahmet Tomar, Konya Şubesi'nden Ahmet Güven ve Ali Arpacı, Rize Şubesi'nden Dr. Hülya Mahmutoğlu ve Gökhan Gümüş, Samsun Şubesi'nden Ümit Tunçdemir ve Murat Saraç, Şanlıurfa Şubesi'nden Yusuf Köse ve Mehmet Yücel katıldılar.

Trabzon Şubesi'nden toplantıya katılmak üzere yola çıkan Şube Başkanı Cemil Bozbaş ve Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Ulu Samsun'da geçirdikleri trafik kazası; Antalya Şube Başkanı Zerrin Kumlu ise rahatsızlığı nedeniyle toplantıya katılamadılar. Gerek Trabzon Şubemiz yöneticilerine ve gerekse Sayın Kumlu'ya geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz.

Çok olumlu bir havada geçen toplantıda hem Genel Merkezin ve hem de şubelerin idari ve mali işleyişi karşılıklı görüş alışverişi ile tartışıldı. Toplantıda irdelenen konular ve görüş birliği sağlanan hususların şubelere bir yazı şeklinde iletilmesi kararlaştırıldı.

## IV. 9. MAHİR GÜRBÜZ'E PLAKET VERİLDİ

ZMO Genel Başkanlığından ayrılan Sayın Mahir Gürbüz'e ZMO Bursa Şubesi tarafından Türkiye tarımına, mesleğimize, ZMO Bursa Şubekisinin kuruluşuna katkılarından dolayı şükran plaketi verildi. Plaket "Türkiye'de tarımsal yayımın sorunları ve çözüm önerileri" paneli için Bursa'da bulunan Mahir Gürbüz'e ZMO Bursa Şubesi adına Uludağ Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ayhan Kızıl tarafından verildi.

#### **IV. 10. AMASYA İLLER TOPLANTISI YAPILDI**

1995 yılında yapılmasına karar verilen iller toplantısının ilki 10-11 Haziran 1995 tarihlerinde Amasya'da gerçekleştirildi.

Genel Merkezden Başkan Prof. Dr. Gürol Ergin, II. Başkan Dr. M. Sıtkı Başaran, Yazman Üye Emel İlhan, Yönetim Kurulu Üyeleri Ali Kaygısız ve Fikret Oran'ın, Amasya İl Temsilcisi Vedat Öztürk, Tokat İl Temsilcisi Dr. Sebahattin Çelik ve Çorum İl Temsilcisi İsmail İlkyaz'la birlikte meslektaşlarımızın katıldığı toplantıda Oda-Üye, Oda-Temsilci ilişkileri ile mesleki sorunlarımız ele alındı. Ayrıca, genel merkezce yapılan çalışmalar aktarılarak meslektaşlarımızın görüş ve önerileri alındı.

#### **IV. 11. İLLER TOPLANTISININ İKİNCİSİ TEKİRDAĞ'DA YAPILDI**

İlki Amasya'da yapılan iller toplantısının ikincisi 17 Haziran 1995 tarihinde Tekirdağ'da yapıldı.

15-16 Haziran 1995 tarihlerinde Odamızca Tekirdağ'da düzenlenen "Sulu tarımda yönetim ve katılım" konulu sempozyum ertesinde gerçekleştirilen ve Genel Merkezi Başkan Prof. Dr. Gürol Ergin, II. Başkan Dr. M. Sıtkı Başaran, Yazman Üye Emel İlhan, Yönetim Kurulu Üyesi Tevfik Topçu'nun temsil ettiği toplantıya, Tekirdağ İl Temsilcisi Hacı Aslan, Edirne İl Temsilcisi Şaban Yılmaz, Kırklareli İl temsilcisi Ahmet Yağmur'un yanısıra meslektaşlarımız da yoğun ilgi gösterdi.

Toplantıda Oda-Üye, Oda-Temsilci ilişkilerinin yanısıra meslek, meslektaş ve ülke sorunlarımız da irdelendi.

#### **IV. 12. ADANA İLLER TOPLANTISI YAPILDI**

22 Haziran 1995 tarihinde Sulama Yılı Etkinlikleri çerçevesinde düzenlenen "Çukurova'da Sulama" konulu panel öncesinde Adana İller toplantısı yapıldı.

1994 yılında gerçekleştirilen olağanüstü genel kurulda yapılan tüzük değişiklikleri, Oda-Üye, Oda-Temsilci ilişkilerinin yanısıra mesleki sorunların görüşüldüğü toplantıya, Genel Merkezden II. Başkan Dr. M. Sıtkı Başaran, Yönetim Kurulu Üyeleri Fikret Oran ve Ali Kaygısız, Adana Şube Başkanı Dr. Mehmet Düzgün, Mersin İl Temsilcisi Kemal Arıdıcı, Hatay İl Temsilcisi Haydar Bükel ve Niğde İl Temsilcisi Salım Akalp ile meslektaşlarımız katıldılar.

#### **IV. 13. İL TOPLANTILARI GAZİANTEP, RİZE ve TRABZON'DA SÜRDÜRÜLDÜ**

İki yıldan bu yana sürdürdüğümüz il toplantılarına bu dönem üç ilimizde devam edildi. Önce Gaziantep'te 8 Ekim 1995 tarihinde Şube Başkanı Recep Kaşmer, Yönetim Kurulu Üyeleri, bu ildeki meslektaşlarımız ile Şanlıurfa Şube Başkanı Yusuf Köse, Kahramanmaraş İl Temsilcisi Ali Rıza Yanar, Adıyaman İl Temsilcisi Cemal Şahinkaya ve Kilis İl Temsilcisi Süleyman Yurdakul'un katıldığı toplantı gerçekleştirildi. Gaziantep toplantısına Genel Merkez Yönetim Kurulu'ndan II. Başkan Dr. Mehmet Sıtkı Başaran ve Yönetim Kurulu Üyesi Ali Kaygısız katıldılar.

28 Ekim 1995 günü Rize'de yapılan toplantıya Iğdır İl Temsilcisi Asım Kayla, Gümüşhane İl Temsilcisi Hikmet Emre ve Artvin İl Temsilcisi Ergin Kahveci, Rize'de görevli 70 kadar meslektaşımız ve Rize Şube Yönetimi katıldı. Çaykur Salonlarında yapılan toplantıda Çaykur Genel Müdürü Sayın Tuncer Ergüven kapsamlı bir konuşma yaparak bölgesel tarım sorunlarını ve genel meslek sorunlarını dile getirdi. Çaykur Genel Müdür Yardımcıları Yetiş Sarıahmetoğlu, Hamit Vanlı ve İsmail Efendioğlu, Tarım Dairesi Başkanı Atıla Tüysüz, APK Daire Başkanı Hayri Pirimoğlu, Rize'deki Çay Fabrikalarının Müdür ve Teknik elemanlarının katıldığı toplantıyı açan Şube Başkanı Dr. Hülya Mahmutoğlu, üyelerden tüm görüş, düşünce ve eleştirilerini ortaya koymalarını istedi. Oda Başkanı'nın ODA çalışmalarını açıklayan konuşmasından sonra üyelerin eleştiri ve görüşleri karşılıklı tartışıldı. Rize toplantısına Genel Merkez Yönetim Kurulu'ndan Başkan Prof. Dr. Gürol Ergin ile Yönetim Kurulu üyesi Fikret Oran katıldı.

29.10.1995'de Trabzon'da yapılan toplantıya Şube Başkanı Cemil Bozbaş ile yönetim kurulu üyeleri ve meslektaşlarımız katıldı. Tarım İl Müdürü Sayın İsmail Elmas da toplantıya katılarak özellikle daha önce görev yaptığı Şanlıurfa'daki tarımsal çalışmaları anlattı ve Türk tarımının masaya yatırılması gereğini vurguladı. Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol Ergin'in konuşması ve karşılıklı görüş alışverişi ile geçen toplantıda üyeler özellikle sendikalaşma ve bilirkişilik konusu üzerinde durdular.

#### **IV- 14. İLLER TOPLANTILARININ SONUNCUSU DENİZLİ'DE YAPILDI**

11 Kasım 1995 günü Denizli'de meslektaşların yoğun katılımıyla bir toplantı düzenlendi. Genel Merkezden Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol Ergin ve Yönetim Kurulu Üyeleri Turhan Ceran, Ali Kaygısız, Muğla, Afyon, Aydın il temsilcileri, Denizlide görev yapan Ziraat Mühendisleri, Oda - Şube - Temsilcilikler ve üye ilişkileri kapsamlı biçimde ele alındı. Türk tarımının genel sorunları ve bölgesel sorunların sorgulandığı toplantıda, bu konuların basın açıklamasının illere önceden gönderilerek, genel ve yerel basında aynı günlerde çıkmasına çalışılması önerildi.

## V- BİLİMSEL-TEKNİK VE MESLEKİ ETKİNLİKLER

### V. 1. TEKNOLOJİK GELİŞİM VE MÜCADELE SEMPOZYUMU AÇIŞ KONUŞMASI

Türkiye, ekonomisiyle, toplum dokusuyla, siyasal yapısıyla zor günler yaşamaktadır. Ekonomi, kamu finansman açığından-dış ve iç borçlara, üretim yeter-sizliğinden-dış ticaret dengesinin bozulmasına kadar, çok yönlü ve çok sayıda açmazla karşı karşıyadır.

Bir zamanlar, ithal ikameci yaklaşımlarla önemli atılımlar gerçekleştiren, seksen sonrası ise ihracata yönelik yaklaşımlar adına gelişme ivmesi geriletilen sanayinin yapısı, beklenen ölçüde değişmemiş gelişmemiştir.

Yatırıma ve üretime bağlı biçimde gelişmesi gereken, ulusal gelir, büyük öl-çüde para işlemlerine bağlı olarak, sağlıksız ve kof bir büyüme eğilimi göster-miştir.

Türkiye sağladığı 100 liralık vergi geliri yanında yalnızca iç borç için 104 lira ödemek zorunda kalma noktasına gelmiştir.

Gelir dağılım dengesizliği devam etmektedir. Üretime dayalı, yeni hizmet alanlarına dayalı, istihdam hacimleri yaratılmadığından, çalışamayanların sayı-sı çalışanları çok aşmış, işsizlik hemen her ailenin dramı haline dönüşmüştür.

Özünde kırsal alanın, dayanılmaz itici ekonomik koşullarından kaynaklan-masına rağmen, kimilerince çarpıtılarak sanayileşmenin ölçütü olarak gösteril-mek istenen "kırdan kente göç" kentsel alanlarda sancılı ve kırsal nitelikli yeni dokular yaratmak ve yeni toplumsal açmazlar oluşturmak noktasına gelmiştir.

Cumhuriyetten bu yana ülke ekonomisinin gelişme dinamiği fonksiyonunu gören ve zaman içinde ekonomik, yönetsel ve siyasal nitelikleri sorunlara mah-kum olan KİT'ler, verimlilik, etkinlik, özel kesim dinamiğinin egemen kılınması ve sermayenin tabana yayılması anlayışıyla özelleştirilmek yerine, ideolojik bir saldırı yaklaşımıyla, hatta adeta arsa komisyoncusu mantığı ile haraç mezat satıl-mak istenmektedir.

Kardeşi kardeşe kırdıran uluslararası senaryolar tezgahlanmakta, ulusal bü-tünlüğün toplumsal barışın temeli çimentosu olan laik toplum düzeni yıkılmak istenmekte, millet-ümmete, yurttaş-kula, çağdaş demokratik Cumhuriyet-şer'i hilafete dönüştürülmeye çalışılmaktadır.

Ekonominin yanında, tüm iyi niyetli çabalara rağmen siyaset kurumu da tıkanma noktasına götürülmek istenmektedir.

Kalın çizgilerle anımsatmaya çalıştığım bu genel tablonun olumsuz etkisinin yanında, sektörü dışlayan ve sektörü ekonomiye yük sayan anlayışların yönetimlere uzun yıllar egemen olmaları nedeniyle, tarım kesimi, çok daha ağır sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır.

Sektöre, görelî biçimde doğru tanı koyan, sorunlarını bir bütün içerisinde ele almaya çalışan son bir kaç yılın sorumlu anlayışlarının yeni yaklaşımlarına rağmen, tarım çok yaşamsal yapı ve dönem sorunlarını yaşamaya devam etmektedir.

Sektörün temel yapı sorunlarının aşılması için hiç bir ciddi ve köktenci çaba, bırakınız çabayı niyet dahi görülmemektedir.

Toprak-insan ilişkileri, tarımın gelişmesini engelleyecek ölçüde çarpıklaşma noktasına gelmiştir. Kente yönelik yoğun göçe rağmen, mirasla parçalanmaya bağlı olarak son on yılda tarım işletmesi sayısı 3.5 milyondan 4 milyon 91 bin rakamına ulaşmıştır. Bu nedenle ortalama işletme alanı 51.6 dekara inmiştir. İşletmelerin üçte ikisinin toprağı 50 dekarın da altında, dörtte birinin ise 20 dekarın da altındadır. Üstelik bu topraklar ortalama 5-6 parçadır ve dağınıktır. Bırakınız başka değişkenleri, yalnızca bu fiziki tablo dahi, gelişme için önemli bir engelleyicidir. Bu yapının, girdi kullanması da, teknolojik kullanması da finansman kullanması da, bunları verimli kılması da mümkün değildir.

Bugünbile faal nüfusun % 49 u tarımdadır. Tarımın bu nüfus yükünü koruyarak atılım yapması, hiç bir açıdan mümkün değildir. Ne var ki, nüfusun bu ölçüde tarımla yoğunlaşmaya devam etmesinin sorumlusu tarım değildir, daha çok sanayidir, hizmetlerdir, bu kesimlerin yeterince gereğince gelişmemeleri, bu nedenle sağlıklı istihdam alanı yaratamamaları, kırdaki fazla nüfusun sağlıklı biçimde bu sektörlere çekememeleridir. Bu nedendir ki, tarımda düşük verimli işgücü birikimi vardır, gizli işsizlik vardır, iş gücü verimi düşüktür.

Tarımsal üretimin iç ve dış pazar olanaklarını gözetebilen ve katma değeri en uygun bir desene sahip olduğunu da, bitkisel üretim değeri-hayvansal üretim değeri oranının dengelendiğini de söylemek zordur.

Tarım toprakları potansiyel sınırına varmasına rağmen, kısıtlı tarım alanları hiç bir alternatif yer arayışı yapılmadan, kent, sanayi, turizm, altyapı ve benzeri gerekçelerle talan edilmektedir.

Araştırma, ıslah ve yeni teknoloji üretimi yetersizdir, biyolojik, kimyasal ve mekanik girdi kullanım düzeyi düşüktür, girdi yapısı çoğunlukla dışa bağımlıdır.

Sektörün kapitalist işletmeler ve giderek küçeleşen küçük işletmelerden oluşan ikili bir yapıdan oluştuğu görüntüsüne rağmen, küçük üreticiliğin egemenliği devam etmekte ve bu üretici kitlesi ekonomik temelli bir örgütlenmeden yoksun bulunmaktadır.

Böylesine yapısal sorunlarla yüklü olan sektör, özellikle seksen sonrasının sorumsuz yaklaşımları nedeniyle daha da zora girmiş, sürekli kaynak yitirmiş, kan kaybetmiştir.

Uzun uzadıya girdi fiyatı-ürün fiyatı, ürün bedeli ödeme yöntemi-kredili girdi alım uygulaması gibi irdelemelere girmeden şunu söylemek, tarımın ne ölçüde kaynak yitirdiğini açıklamaya yetmektedir. Nüfus payı oransal anlamda önemli ölçüde korunurken, hatta mutlak değer olarak hiç değişmezken son bir kaç yılda dahi GSMH payı % 17 lere % 14 lere doğru iniş geçmiştir. Sempozyum konusuyla ilişkisi anlamında söylemem gerekir ise 1983-1993 arasında, belirleyici ilaçlardan Lebaycide fiyatı 161 kat, Weedkiller 100 kat, Antracol 140 kat yükselmiştir. Daha anlamlı bir veri olması açısından, TEFE, ilaç ve ürün fiyatlarına bakınca ise 1981-1991 arası on yılda TEFE'nin 100 den 4117 ye, ilaç endeksinin 6357 ye ve buğday fiyat endeksinin 4107 ye, ayçiçeği fiyat endeksinin 3750 ye yükseldiği görülmektedir.

Desteklemeler özünde doğru olmasına rağmen, öngörülen ekonomik ve toplumsal amaçlarına ulaşmışlar, tersine kimi ürünlerde çok büyük stok maliyetlerine yol açan üretim fazlalıklarına yol açmışlar, sektörde gizli işsizliği pompalamışlar, üretim yapılmaması gereken marjinal alanların tarıma açılmasını özendirilmişler, toprak kullanım kararlarında sorunlar yaratmışlar, bölgesel dengesizliklere yol açmışlar, satacak ürünü olmayan girdi kullanacak gücü bulunmayan küçük üreticilere yararlı olamamışlardır. Tüm abartılı, yorumlara rağmen kaynak aktarımı anlamında da etkili olamamışlar, ABD işletme başına 17.000 dolar, AB. 12.000 dolar subvansiyon uygularken, Türkiye'de bu aktarım işletme başına 270 doları ancak bulmuştur.

Kırsal alanın gelişmesi, tarım ürünü katma değerinin yükselmesi üretici kesiminin ürettiği malların sanayilerinde katılımcı ve etkili olmaları ve satılabilir sanayi malı üretilmesi açılarından son derece önemli misyonlar üstlenebilecek olan kırsal sanayi, herkesin bu düşüncüyibenimsemesine rağmen, somut planda gelişmemiştir.

Türkiye tarımının geçirmiş olduğu gelişim sürecinde en belirleyici rolü üstlenen teknoloji, özellikle seksen sonrası dönemde ulusal koşullarda üretilmek yerine, teknolojik girdi ithaline dönüşmüş, bitkisel üretimiyle hayvansal üretimiyle

sektöre teknoloji egemenliği, marjinal kimi alanlar dışında, ne yazık ki çağdaş ölçüler ve düzeylerle sağlanamamıştır.

Süreçteki tüm gelişmelere rağmen, girdi kullanım düzeyi, gereğince gelişmemiştir.

Zaman boyutunda ortaya çıkan yeni sorunlarla karşılaşan tarımın gündemine olumlu kimi yaklaşımlarının yanında, 5 Nisan kararlarıyla çok daha yeni anlayışlar girmeye başlamıştır.

Bu ülke, salt populist ve faydacı anlayışlar adına her yıl 5-6 trilyon TL.lik tütünü satın alıp yakıyor ise hiç bir projeksiyona dayanmayan fiyatlamalar sonucu tütün doğal ekolojinin dışına çıkarılıyor ve hatta sulu alanlarda da üretilebiliyor ise, tütün üretiminin kota ile sınırlandırılması noktasına gelinmesi kaçınılmazdır ve bu anlamda alınan karar doğrudur. İç tüketim ve ihracat potansiyelini gözeteerek üretimin 220 bin ton ile sınırlandırılması da, kotaların ürün kaliteleri gözetilerek saptanması da, ekim dışı bırakılacak alanlar için alternatif ürün yaklaşımlarını getirilmesi de, tazminat ödenmesi de, primli fiyat uygulaması da yerindedir, zorunludur.

Benzer bir yaklaşımın benzer sorunları aynı süreçte yaşamış fındık için geçerli kılınması da düşünülebilir.

Aynı sorunları yaşayan çayda da, çözümleme için arayışa girilmesi de tartışılabilir yönleri olsa bile çaylıkların her yıl bir bölüm kesimin budanarak üretim dışı bırakılması uygulaması da ilginç ve yeni gündeme gelen yaklaşımlardır.

Pamukta geçen yıl başlayan uygulama, üreticinin emeğinin hakkını alması, sanayici ve ihracatcının dünya fiyatlarına uygun ürün alabilmesi gibi olumlu sonuçları ve müdahale fiyatı-hedef fiyatı farkından doğan pirim yöntemi ile giderilmesi gereken kimi sorunlarına rağmen, yeni ve akılcı bir mekanizmadır.

Buğdayda zamana göre değişen fiyatlama, satış fiyatının önceden belirlenmesi ve ofis depolarının emanet alım yöntemiyle kullanılması biçiminde ortaya çıkan mekanizma, TMO'nin daha az ürün alarak finans yükünün azalması ve tüccarın piyasaya girerek diğer fiyata ürün alması gibi somut sonuçları açısından yeni bir anlayışı sergilemektedir.

Henüz uygulamaya başlanmamasına rağmen, sanayiye sunulan süt için litrede 1500-2000 TL. et için kiloda 4000 TL. olarak pirim ödemesi ve yerli koşullarda sağlanan damızlıkları için % 35 oranında destek sağlanması gibi anlayışlar, yetersizliklerine rağmen, hayvancılığın gelişmesinin ön koşulunun yerli koşullarda ışlah yapılması ve süt hayvancılığının gelişmenin temeli olduğu doğrularına varılması bakımından önemlidir, yararlıdır.

Ürün fiyatları ile oynamak ve dünya borsa fiyatları dışında sorunlu bir yapıyı sürekli korumak ve gereksiz ürün fazlaları yaşatmak yerine, toplumcu anlayış gereği, üreticilere doğrudan ödeme yapılmasını öngören ve 5 Nisan kararlarında da yer alan yaklaşım, ilginçtir yenidir. Fiyatlamalarda dünya borsa fiyatlarını gözetilen yaklaşım yenidir, gerçekçidir.

Ne var ki kimi olumlu satır başlıklarıyla anımsatmaya çalıştığım örnekleri genelleştirerek, Hükümetin tarıma yönelik tüm yaklaşımlarını aklamak da, 5 Nisanın diğer öngörülerini benimsemek de mümkün değildir.

İlginçtir, bir yanda hayvancılık için yeni ve doğru teşvikler öngörülürken, öte yandan süt ve et üretimi ile, milyonlarca üretici kitlesi ile organik bağı olan, hem üretici düzeyindeki hem de tüketici düzeyindeki fiyatları denetleyen ve belirleyen fonksiyonlarıyla bir sistem bütünlüğü özelliği gösteren SEK ve EBK gibi kuruluşlar, yirmi fabrika yirmibeş kombinadan oluşmuşlarmış gibi, arsa komisyoncusu mantığı ile satılabilmektedir.

Böyle bir süreçte, üreticilerin sisteme entegre olmaları için hiç bir ciddi destek gösterilmemekte, aslında hayvancılık üreticilerinin hayvancılık sanayiine örgütleri aracılığıyla katılmaları gibi çok ciddi yararlar sağlayacak olan bir fırsat adeta kaçınılmakta ve destekten yoksun üretici örgütleri para babalarıyla yarışa sokulmaktadır.

Destekleme alımları buğday, şekerpancarı ve tütün ile sınırlandırılmakta, özendirilmesi desteklenmesi hayvancılığın gelişmesinin ön koşulu olan yem bitkileri üretimi, her yıl 400-500 milyon dolarlık döviz harcamasına neden olan ham yağ açığının giderilmesini sağlayacak yağ bitkileri üretimi, benzer bir destek anlayışına sokulmamaktadır.

Gübreten-ilaca, tohumdan-alet makinaya mazota kadar tüm tarım girdileri piyasa koşullarına bırakılmakta, ürün fiyat artışları ücret ve maaş artışlarına endekslenmektedir. 5 Nisan sonrası yaşandığı üzere, özel artışlar olmakta, ondan sonra da girdi destekleri önceden saptanmış bütçe ödenekleriyle sınırlandırılmaktadır.

Artılarıyla eksileriyle tanımlamaya çalıştığım bu tabloyu karamsarlık diye görmemek gerekir. Kimi göstergeleriyle aktarmaya çabaladığım bu belirlemeleri saptamaları, çözümsüzlük diye de görmemek gerekir.

Bize göre ekonominin toplumsal yapının genelinde olsun, tarımın özelinde olsun ve sorunlar ne kadar ağır olursa olsun, çıkış yolları da vardır, çözüm yöntemleri de vardır.



Kanımızca bunun ön koşulu demokrasiyi, demokratik etkileşimi, demokratik sorumluluğu her alanda yaşama geçirmek, böylesi bir dinamik içinde, ön yargı ve saplantılardan uzak bir anlayışla, tartışabilmek, konuşabilmek ve ülke yararına ortak paydalarda buluşabilmektir. Önemli olan bizim gibi Oda'larında içinde buldukları demokratik sivil toplum örgütlerinin, kolaylıktan çıkıp ülke sorunlarına duyarlı olmaları, ama ondanda önemlisi bunların çözümü için üreten, çaba gösteren, demokrasinin yalnızca talep etmek değil, sorumluluk olduğunun bilincine varan bir hizmet anlayışına varabilmeleridir.

Ziraat Mühendisleri Odası son yıllarda sorumluluk duyan, yalnızca yanlışları eleştirmek yerine, çözümlerini de araştırmaya çabalayan ve üretmeyi temel yöntem sayan anlayışı ile işte bu ilkeyi yaşama geçirmeye çalışmaktadır. Hizmet ettiğimiz tarım kesiminin sorunlarını makro sektör bazında olsun, özel hizmet ve üretimleri bazında olsun sorgulamayı, bilim ve teknik potasında irdelemeyi, çözümlenici politikalar üretilmesine katkıda bulunmayı, aynı anlayışın gereği, yerine getirmeye çalışmaktadır. Mesleğin sorunlarının çözümünün, tarımın sorunlarının çözümüyle bire bir doğrudan bağlantılı görmektedir.

İşte 6-7 Haziran 1994 tarihleri için planlanmış bu çalışmada, tanımlamaya çabaladığım bu anlayışın gereği ortaya koyulmuştur.

5 Haziran Dünya Çevre Günlerini, ülkenin tarım çevre sorunlarını irdeleme için bir olanak olarak gören anlayış gereği fantastik ve kolaycı çevrecilik tavrı yerine, sorunu bilim ve teknik çerçevesinde sorgulamayı görev sayıyoruz. O nedenle ki geçtiğimiz yıllarda Oda'mız çevre günlerini, Yatağan Termik Santrali ve Tarım Alanları, Besin kirlenmesi ve Denetim, Tarım toprakları ve Çevresel Bozulma, Karadeniz'de Çevre Sorunları ve Balıkçılık, Atatürk Orman Çiftliğinin Geleceği gibi somut konuları ele alıp sorgulayan bilimsel çalışmalarla değerlendirmiş, bu çalışmaları salonlarla sınırlı tutamayacak kalıcı yayınlara dönüştürmüş ve toplumun yararına sunmuştur.

Zirai mücadeleyi teknolojik gelişme sürecinde sorgulamak da, aynı sorumluluk anlayışından ötürü gerekli bulunmuştur.

Ülkemiz zirai mücadele süreci hangi aşamaları geçirmiştir, varılması gereken etkinlik verimlilik düzeyine, teknoloji düzeyine ulaşılmış mıdır? Önümüzdeki dönem bu fonksiyon nasıl biçimlenmelidir? Hastalık ve zararlılara dayanıklı ırk ıslahı çalışmalarıyla, mücadele anlayışları hangi düzenlemelerde birbirlerini nasıl tamamlayacaktır? Biyoteknolojinin zararlı öldürücü enzim salgılayan türler geliştirme ve benzeri devrimleri gündeme getirme atılımları, laboratuvar deneyi aşamasından, alana hangi süreçle yansıtılabilecektir? Entegre mücadele hangi anlayışlarla etkili kılınacaktır? Biyolojik mücadele, doğru yönlendirilmiş bir en-

tegre mücadele çerçevesine nasıl sokulacaktır? İlaç ruhsat süreci nasıl gelişmelidir? Biyolojik saptamaların yanında toksikolojik belirlemeler hangi mekanizmalarla realize edilmelidir? İlaç sanayi hangi doğrultuda gelişmeli, dışa bağımlılık nasıl azaltılmalıdır? Dağıtım sistemi çağdaş bir yapıya nasıl kavuşacak, sistemin salt ticari bir mekanizma değil, teknolojik bir süreç olduğu hangi yaklaşımlarla yaşama geçirilecektir?

Tüketimdeki bilgi ve bilinç yetersizliği nasıl giderilecek, ileri ülke standartlarına nasıl yaklaşılacaktır? Üretimden-pazar zincirine ve uygulama alanına kadar teknolojik bir süreç olan sistemde teknik eleman etkinliği ve istihdamı hangi yaklaşımlarla maksimize edilebilir? Kamu sorumlulukları hangi düzeyde ve nasıl bir örgüt yaklaşımıyla yerine getirilebilir? Kamunun sürdürmekte olduğu kimi ödev ve sorumluluklar, özel örgütlenmelere dönüştürülmeli midir? Yayın ve uygulamada hangi yaklaşımlar etkili olabilir? Yanlış uygulamaların, yoğun uygulamaların bitki ve insan bünyesine yansıyan olumsuzlukları nasıl giderilebilir? Bu nedenle ortaya çıkan olumsuzluklar gerçekten yaşamsal önem taşıyor mu, yoksa abartılıyor mu? Mücadele agro-ekosistem bütünlüğüne nasıl oturtulabilir ve çevre-insan boyutunda hangi yeni yaklaşımlar üretilebilir.

Bir bölümüne değinmeye çalıştığım ve sayıları artırılabilir olan bu konular bu sorunlar, bilim ve teknik doğrultusunda, ön yargılardan uzak bir anlayışla sorgulanabildiği, tartışılabilir, çözümlenmeler türetebildiği ölçüde, sempozyum amacına ulaşmış olacaktır.

Ziraat Mühendisleri Odası, sivil toplum örgütlerinin ülke sorunlarını yalnızca gündeme getirme, sadece eleştirme gibi bir sorumsuz anlayışla yetinemeyecekleri inancındadır. Bir örneğini bugün kü çalışmayla sergilediği, üretken hizmet anlayışını, ülkenin ulusun genel sorunlarının çözümüne katkı açısından çok belirleyici görmektedir.

Ülkenin ve toplumun genel sorunlarına ilgisiz duyarsız kalma hakkı, sivil örgütlenmeler demokratik oluşumlar için kanımızca kesinlikle yoktur. Ama, genel ülke sorunlarına yönelik bu ilgi ve duyarlılığın somutlaşmasının, yararlı hale gelmesinin ön koşulu bize göre öncelikle kendi ilgi alanımızı, kendi toplumumuzu gündem yapmaktır.

Oda'mız benimsemeye çalıştığı bu tutumunu somutlaştırma, ete kemiğe büründürme boyutunda, ülke ve tarım sorunlarını dert edinmeyi, çözümlenmelerini araştırmayı hem genel toplum yararlarımız hem de özel meslek yararlarımız açısından, ulusalsorumluluk bilmekte, zorunlu görmektedir.

**Mahir GÜRBÜZ**

Yönetim Kurulu Başkanı

## V. 2. 9-13 OCAK 1995 IV. TEKNİK KONGRE

Ülkemizin her yöresinden, tarımla ilgili her kuruluşundan, mesleğimizin uğraşı alanı olan resmi özel her kurumundan bildiri sahiplerinin katılımcı olduğu Kongre, beş güne yayılan on dokuz oturum çalışma ve tartışmalarıyla sonuçlandı.

SHP Genel Başkanı Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Murat KARAYALÇIN ile Devlet Bakanı Sayın Necmettin CEVHERİ'nin konuk konuşmacı olarak katıldıkları birinci gün çalışmaları, ODA Başkanı Mahir GÜR-BÜZ'ün açış konuşmasının ardından, TÜRKİYE EKONOMİSİ ve TARIM ana başlığı altındaki yedi bildirinun sunuluşu ve tartışılması ile devam etti.

Tarımsal öğretime başlanılmasının 149. yıldönümü tören programını izleyen 10 Ocak 1995 günkü ikinci gün çalışmalarında TARIMDA DOĞAL KAYNAK VARLIĞI ve KULLANIMI konulu on, ÜRÜN TÜKETİM PROJEKSİYONLARI ve ÜRETİM HEDEFLERİ konulu iki bildiri tartışıldı.

ANAP Genel Başkanı Sayın Mesut YILMAZ'ın konuk olduğu ve konuşma yaptığı üçüncü gün çalışmaları, ÜRÜN TÜKETİM PROJEKSİYONLARI VE ÜRETİM HEDEFLERİ ana başlığı altında bitkisel üretim konularının ele alındığı on altı bildirinun sunuşu ve tartışılmasıyla sürdürüldü.

Dördüncü gün program, konuk CHP Genel Başkanı Sayın Deniz BAYKAL'ın konuşmasının ardından, bitkisel ve hayvansal üretim dallarını kapsayan ÜRÜN TÜKETİM PROJEKSİYONLARI VE ÜRETİM HEDEFLERİ konusundaki sekiz, TARIM ÜRÜNLERİNİN İŞLENME VE DEĞERLENDİRİLMESİ konulu beş ve TARIMSAL GİRDİ KULLANIMI VE ÜRETİMİ konulu beş bildirinun tartışılmasıyla gerçekleştirildi.

Kongre 13 Ocak 1995 Cuma günü konuk DSP Genel Başkanı Sayın Bülent ECEVİT'in konuşmalarıyla başlayarak, TARIMSAL GİRDİ KULLANIMI VE ÜRETİMİ konulu beş, TARIM ÜRÜNLERİNİN DEPOLANMA, STANDAR-DİZASYON VE PAZARLANMASI konulu beş, TARIMSAL ARAŞTIRMA - YAYIM, BİLGİ VE TEKNOLOJİ AKIŞI konulu beş ve TARIMSAL EĞİTİM VE ÖĞRETİM konulu üç bildirinun sunuşu ve Kongre Bilim Kurulu Başkanı Sayın Prof. Dr. Ekrem KÜN'ün Kongre Değerlendirmesi ile sona erdi.

Beş gün süre ile tarımın her üretim dalını her disiplinini ve her fonksiyonunu kapsayan toplam 73 bildirinun tartışıldığı Kongreye meslektaşlarımız ve tarımla ilgili uzman ve bilim adamları, bildiri sahibi ve oturum başkanı olarak katkıda bulundu.

Kongre süresince düzenlenen 9 Ocak 1995 ve 13 Ocak 1995 günlük kokteyllerle katkıları bulunan ŞANAYİ ve TİCARET BAKANLIĞINA, ŞEKERBANK GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE, öğlen yemeklerini sağlayan TMO vakfına, TİK-VEŞLİ, PINAR, MUDURNU firmalarına, salonu uygun koşullarda tahsis eden TÜBİTAK Başkanlığına, afiş ve broşür baskısı için katkıda bulunan VAKIF-BANK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'ne ve iki ciltlik kongre kitabını basan ZİRAAT BANKASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'ne bir kez daha teşekkürü ödev biliyoruz.

Yaklaşık 1400 sayfa olan ve 2 cilt halinde basılan Kongre Kitabı ODA Genel Merkezi'nden elde edilebilir.

### V. 3. TÜRKİYE ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ DÖRDÜNCÜ TEKNİK KONGRESİ AÇIŞ KONUŞMASI

9 OCAK 1995 / ANKARA

Son yılların dünyası, toplumsal dokulardan- uluslararası ilişkilere, ekonomik yapılardan- askeri stratejilere, siyasal oluşumlardan- teknolojik çalışmalara kadar, her boyutta, her alanda dikey ve yatay her doğrultuda, çok ilginç değişim ve dönüşümlere sahne olmaktadır.

Korku dengelerinin belirlediği ikili bloklaşma sistemi, kimilerine göre tek kutuplu, kimilerine göre çok kutuplu ve çok dengeli, yeni uluslararası oluşumlara dönüşmektedir. Yüzyılın başlarının öngörülerinin yerine gelmemesine bağlı olarak çöken Doğu Blokunun yerine, bağımsızlık ve kendi kaderini belirleme istençleri, giderek gelişen ulus devletler olarak ortaya çıkmaktadır. Soğuk savaş temeline dayalı paklaşmalar yerine, ekonomik yaklaşımların belirlediği yeni gruplaşmalar gündeme gelmektedir.

Demokrasi ve insan haklarının eksiksiz geçerli olduğu çağdaş toplum talepleri, kimi egemenlerin çifte standartlı utanç verici tavırlarına rağmen, insanlık düzeninde giderek yaygınlaşan ve paylaşılan toplumsal bilince dönüşmektedir. Bu toplumsal talebe bağlı olarak hemen tüm ülkeler AGİK Zirvesi ve Paris Şartı gibi ortak anlayışlarda, ortak uzlaşma paydalarında buluşabilmekte, evrensel nitelikli insanlık değerlerinin ve barışın olmazsa olmaz koşulu olduğu bir dünya düzeni için, ortak hareket etme noktasına gelebilmektedirler. İçlerinde nüfus planlamasını dine aykırı sayan müslüman ülkelerinde olduğu, yüzü aşkın ülke Mısır'da nüfus sorununun çözümü için buluşmakta, "sürdürülebilir üretim ve kalkınma" için Rio '92 de tüm ülkelerin birincil yöneticileri, ortak yaklaşımları paylaşmaktadırlar.

Globalleşme ya da küreselleşme diye de nitelenen ülkeler ve uluslararası hızlı bir ekonomik etkileşim yaşanmaktadır, ekonomilerin entegrasyonu yaşanmaktadır. Bu nedenle, GATT ve AB gibi tüm dünyayı etkileyen ticari entegrasyon ve etkileşim süreçleri yaşama geçmeye başlamaktadır. Özel yararların korunması kaygılarıyla genellik niteliği taşıyan oluşumların yanında, NAFTA'dan EFTA'ya, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütünden- Uzakdoğu ülkeleri Birliklerine kadar, ekonomik temelli yeni güç odakları oluşmaktadır.

Yeni dünya düzeni diye de adlandırılan bu sürecin temel dinamiği değişimdir. Kurumlardan- kavramlara, ilişkilerden çelişkilere kadar bir çok doğrultuda

gözlendiği değişime rağmen kanımca tarihsel mücadelenin özü ve niteliği varlığını korumaya ve değişmemeye günümüzde de devam etmektedir. Evrenin gündeminde bugün de, gelişmişlerle- geri kalmışların, kuzeyle güneyin, sömürenlerle- sömürüye karşı direnenlerin mücadeleleri vardır. Bir çok alanda bir çok boyutta yaşanmaktadır. Dünya ticaretinin serbestleştirilmesi diye nitelenmiş olsa da, Uruguay Round ve GATT sisteminin özünde, ABD ve AB mücadelesi ve her iki blokun yararlarının ortak paydası bulunmaktadır. Benzer özellikler diğer oluşumların da temelidir, gerekçesidir. Tüm değişim dönüşüm doğrultularına rağmen, siyasal ve ekonomik gruplaşmaların özünde bugün de aynı evrensel temel bulunmaktadır. Üretimi öz güçleriyle yapan emekçi katmanlarla, üretilen artı değerden hak etmediğini alan, el koyan katmanların tarihi mücadelesi yatmaktadır.

Yaşanan bunca değişim ve dönüşüm sürecinin genelinde öne çıkan ve her ülkeyi zorunlu etkileyen boyut, ekonomilerin önlenemez etkileşimi ve entegrasyonudur. Yaşanan sürecin dışında ve onların tümünü etkileyen özellikte ortaya çıkan bir yeni belirleyici kapsayıcı değişkeni ise bilim devrimi oluşturmaktadır. Bilişim ve iletişim özetlemeye çalıştığım sürecin tümünü, oluşumların eğilimlerin bütünü, kökten ve derinden etkilemeye aday görünmektedir, etkilemeye başlamıştır. Bilimsel- teknolojik devrim, göz kamaştırıcı sonuçlarıyla, yerleşik yapıları da, tarımdan- sanayiye tüm sektörleri de etkiler, sarsar olmuştur. Bilim devrimi çağımızın adını bilgiyle özdeş kılmaya, yatırım ve mal değişimine dayalı uluslararası ekonomik ilişkiler, yerlerini sorun çözücü bilgilerin iletişimine bırakmaya başlamıştır.

Veri tabanına ulaşmak, verileri bilgiye dönüştürmek ve kuramsal bilgiyi çok kısa zamanda uygulamaya sokabilmek anlamındaki bilişim ile üretilmiş bilgileri akıl almaz bir hızla ortaklaştıran, yaygınlaştıran, bu anlamda hiç bir kısıt ve sınır tanımayan iletişim, çağdaş toplumsal yaşamın her alanına egemen olmaya, her boyutunu yönlendirmeye, başlamıştır.

Ve, öncelikle tarım olmak üzere, tüm üretim alanlarını etkileyen bir biyoteknoloji devrimi gündeme gelmiştir. Sorunlar ne ölçüde ağırlaşırsa ağırlaşsın, pozitif bilimin, insan aklının çözümleyicilik yeteneğinin neleri sağlayabileceğini kanıtlayan, bir umut ışığı yanmış bulunmaktadır. Sınırlı doğal kaynaklar giderek azalsa da, sancılı ve sağlıksız dünya toplumu ikibinli yıllara ekmek ve aş isteyen bir milyar yeni insanıyla girecek olsa da, bilim ve teknik yenilikleriyle ihtiyaçların giderilebilmesinin de, kaynakların daha rasyonel kılınmasının da, yolunun bulunabileceği kanıtlanmaya başlanmıştır.

Canlının çevresini değil bizzat yapısını değiştiren, bu yolla üretim süreçlerini her boyutta dönüştüren biyoteknoloji devrimleri, deney niteliğini ve laboratuvar

ölçeğini aşar duruma yaklaşmışlardır. Kromozom haritaları çıkarılarak genotipler teşhis edilmektedir. DNA teknikleriyle hastalık tanıları yapılmaktadır. Hastalık ve zararlılara, kurağa, sıcağa, soğuğa ve tuza dayanıklı bitki çeşitleri geliştirilmektedir. Gübre kullanılmadan, hava azotunu bitkilere yararlı forma dönüştürecek bakteri genlerinin bitkilere aktarılması tartışılmaktadır.

Türkiye evren genelinde yaşanan bu sosyo-ekonomik ve teknolojik sürece yabancı kalmaz. Türkiye, tarımıyla sanayisiyle, ticaretiyle, toplumsal yaşamıyla, bu koşullara uymak, uyarlanmak durumundadır. Bir yandan geleneksel uluslararası ilişkilerini sürdürmek, öte yandan yeni dengelerin yeni ortamların dışında uzağında kalmamak zorundadır. Bir yandan sorunlarını aşmak, bir yandan bu çağdaş atılımı izleyip yakalamak bir yandan da tüm sektörleri ile konjonktüre entegre olmak durumundadır.

Bu genel tablo her kesim için olduğu kadar tarım içinde geçerlidir. Her kesim gibi tarımda da bunun görülmesi, yeni yaklaşımların yeni yapılanmaların gündeme getirilmesi gereklidir. Her biri yeni sorun olmanın yanında, aynı zamanda yeni bir olanak niteliği de taşıyan dış gelişimleri, bu kesim açısından da, son derece dikkatli ve doğru değerlendirmek gerekmektedir.

Bunu yaparken sorunu bütüncül bir yaklaşımla ele almak, tarımın bugününe ilişkin nesnel saptamaları, gelişim ve değişim sürecini de gözleyerek irdelemek gerekmektedir.

Soruna bu genelden bakınca, yaşamakta olduğu çok sayıda yapısal ve dönemsel nitelikli soruna rağmen, süreç içerisinde Türkiye tarımının çok önemli nitel ve nicel gelişim aşamaları geçirmiş olduğu açıkça görülmektedir. Mesleğimiz açısından çok daha önemlisi ve anlamlısı ise bu gelişimin özünde önemli oranda teknolojinin bulunması, altmışlı yıllar sonrası gelişiminin bütünüyle teknoloji kullanımıyla ilişkili bulunmasıdır.

Yetmiş yıllık süreçle, öz tüketime dönük, tek ürün yetiştiren, teknoloji kullanmayan geçimlik üretim yapısı, pazara üreten, meta yetiştiren, girdi ve teknoloji kullanabilen bir yapıya dönüşmüştür. Toplumsal bir olgu olan köylülük, ekonomik bir olgu olan çiftçiliğe dönüşmeye başlamıştır. Köyler pazara açılmış, kuru alandaki hububat yerine, sulu alandaki sanayi bitkileri devreye girmiş, katma değeri yüksek ürünlerin sağladığı görece tasarruf, girdi ve teknoloji kullanımını hızlandırmıştır. Köy içi tüketim kalıbı kentlileşmiştir.

1960'larda eşdeğer olarak yüzbin ton civarında olan gübre tüketimi, 1990'larda dokuz milyon tona, ellili yıllarda 70-80 bin hektar alan sulama alanları, GAP hariç 4 milyon hektarlara çıkmıştır.

Üretimin niceliği değişmiş, son elli yılda buğday üretimi beş, patates ve şekerpancarı onaltı, elma onbeş şeftali kırk kat artmıştır.

Üretimin niteliği, yapısı değişmiş, son elli yılın değeri içinde hububatın payı üçte ikiden üçte bire düşmüş, bakliyatın payı iki misli, sanayi bitkilerinin payı yüzde elli, sebzelerin payı üç misli ve meyvelerin payı iki misli artmıştır.

Ekili alanların potansiyel sınırına yaklaşılan altmışlar sonrasında ise, örneğin buğday üretimi alan artışının iki katı, pancar patates ve pamuk üretimleri, alan artışlarının ikibuçuk katı ve ayçiçeği artışı alan artışının yarısı kadar daha fazla oranda gerçekleşmiştir. İki artış eğilimi arasındaki farklılaşma bütünüyle verimlilik artışıdır ve bütünüyle teknoloji kullanımına bağlıdır.

Gelinmiş olan noktada, her şeye rağmen Türkiye toplumunun bitkisel ve hayvansal besin ihtiyaçları bu sektöre karşılanmaktadır. Kimi hayvansal ve kimi özel bitkisel besinler dışında, Türkiye'nin kendine yeterliliği, önemli ölçüde günümüzde de geçerlidir. İmalat sanayi bugünde büyük oranda girdisini tarımdan almaktadır. Dolaylı ve dolaysız payı ile bu gün de ihracatın yapısı tarıma dayalıdır.

Geçirmiş olduğu önemli değişim aşamaları ve günümüz ekonomisinde taşımakta olduğu yaşamsal önemine rağmen, tarımın çözümbekleyen yapısal ve dönemsel nitelikli bir çok sorunu, bugün de gündemdedir. Tarım doğal gelişimi için bunları aşmak, gelişen değişen Dünya koşulları karşısında ayakta kalmak tüketim ve talep eğilimlerini, teknolojik gelişimleri, yeni pazar yapılarını, yeni ticari doğrultuları izlemek, değerlendirmek durumundadır.

Bu zorunluluk kanımca tarımımızın hem şanslıdır, hem de zorludur. Şanslıdır, çünkü tüm olumsuzluklara rağmen üretim potansiyelimiz güçlüdür, sanayi büyük ölçüde tarımdan girdi almaya, ihracat tarıma dayalı sanayilerle bu kesime önemli ölçüde dayalı olmaya devam etmektedir. Ortadoğu, Kuzey Afrika'dan, Asya, Hindistan ve yeni Türk Cumhuriyetlerine kadar gelişebilecek dış pazar olanakları vardır.

Zorludur, çünkü; varlığı gelişim düzeyine rağmen tarım bugünde çok sayıda yapısal ve dönemsel sorunla karşı karşıyadır. Tarımın sorunu ekonomik olduğu kadar toplumsal niteliklidir. Tarım tüm ekonominin ve tüm sektörlerin sorunudur.

Bütün bunlardan dolayı Türkiye tarımı iç ve dış ekonomik ve toplumsal gerekçelerin yanında, zorluklarını aşmak bakımından da yeni dünya dengelerinin ortasında yaşamak ve potansiyel şansları kullanmak açısından da, geleneksel de-

gişim çizgisini aşmak, atılım yapmak zorundadır. Özetlemeye çabaladığım iç ve dış gerçekler bir yana, esasen yeterli beslenemeyen ve hızla çoğalan kendi toplumumuzu insanca yaşatmak için bile, tarımın atılım dinamiğine dönüşmesi gerekmektedir.

Üstelik, gündeme gelen uluslararası yeni mekanizmalar, ekonomik bağımsızlığımızı sürdürmek anlamında böylesi bir gelişimi, ayrıca dayatmaya başlamıştır. Tarım ürünlerinin şimdiden ve doğrudan kapsama alınmayacağı öngörüsüne rağmen, tarıma dayalı ürünler ve girdiler kapsamında olduğundan, gümrük birliği tarımımızı etkilemeye başlamıştır. Bu birlik mekanizmasında ayakta kalmak için entegre olduğumuz sistemde geçerli olan üretim ve verim düzeylerini yakalamak zorunluluğu bulunmaktadır. Aşamalı olarak tarım ürünü ihracat subvansiyonlarının ve kotaların kalkmasını, her ülkenin tüketimlerinin belli bir oranında ithalata mecbur olmalarını, gümrük tarifelerinin atmasını ve iç desteklerin kaldırılmasını öngören GATT mekanizması, ulusal koşullarda tarım üretimin gelecekte daha da yaşamsal olacağını, açıkca ortaya koymaktadır.

Ne varki, üzüntüyle belirtmek gerekmektedir ki, iç ve dış koşulların, kısa ve uzun geleceğin dayattığı gelişim ve atılım zorluğuna rağmen, sektörü bu doğrultularda yönlendirecek yeni anlayışlar, stratejiler ve politikalar yeterince oluşturulmuş değildir. Başarısız kaldığı bir çok alanda kanıtlanmış bulunan, populist, geleneksel ve gündelik yaklaşımlar, çağın koşullarını kavrayan rasyonel politikalara uygulamalara yeterince dönüşmüş değildir.

- Oysa, Türkiye tarımının önce yapısının çağdaşlaşması, gelişmeyi engelleyici fiziki, ekonomik ve toplumsal nitelikli yapı sorunlarını aşması, etkin ve verimli tarımı realize edecek yapısal dönüşümü yapması gerekmektedir.

- Kısıtlı olan ve sorumsuz saldırgan kullanımlarla giderek daralan doğal üretim kaynaklarını rasyonel kullanacak yeni mekanizmaları oluşturmak gerekmektedir.

- Üretimi iç ve dış koşullara kısa ve uzun geleceğe göre nitel ve nicel boyutlarda yönlendirecek, kullanılabilir yöntemleri geliştirmek gerekmektedir.

- Girdi ve teknoloji kullanamayan dolayısıyla verimli olmayan küçük işletmeciliğe dayalı üretim modelini optimize etmeyi, üreticiden ekonomik özlü bir örgütlenme bütünlüğüne dönüştürmeyi kesinlikle başarmak, toprak- insan ilişkilerini düzenlemek, toprağın rasyonel kullanımını sağlayacak çok yönlü, ama radikal yaklaşımlar uygulamak gerekmektedir.

- Tarımın nüfus sorunu bu sektörün vebali değildir. Tarımın nüfus sorununu çözmek için, tarımı da bir sanayi haline dönüştürmek, entansif tarım ve tarımsal



sanayi ile yeni istihdam olanaklarını geliştirmek ve bunların ötesinde nüfus yükünün azalması için sanayiye hizmetleri ve tarım dışı diğer sektörleri geliştirmek gerekmektedir.

- Girdi üretim ve kullanım düzeyini artırmak teknoloji düzeyini ve etkinliğini geliştirmek gerekmektedir.

Kısaca, yapısal dönüşüm ile teknolojik gelişimi bütünlemek gerekmektedir.

Kimi satır başlıklarıyla sunmaya çalıştığım bu değişim ve dönüşüm senaryolarının başarısının ön koşulu bize göre, bunların çağdaş teknoloji ile entegre olmalarına bağlıdır. Oda'mız özetlenmeye çalışılan gerekçelerden ötürü, Türkiye tarımının teknoloji boyutunu sorgulamayı, toplumuna karşı sorumluluk saymıştır. Kanımızca sivil örgütlerin, özellikle de ülke kalkınmasında temel belirleyicilerden birisini oluşturan teknik elemanların örgütlerinin, odaların yalnızca üye yararları ve sorunlarıyla yetinmek hakları yoktur. Yalnızca eleştiri yapmak, sadece talepte bulunmak gibi kolaycı tavırlarla yetinmek hakları yoktur. Bu örgütlerin doğal uğraşı alanlarının yanında, ilgili oldukları sektörlerin sorunlarını sahiplenmeleri de, sorunlarının çözümlemelerinin araştırılması da, bu doğrultuda seçenek ve politika üretilmesi de, bize göre demokratik sorumluluğun gereğidir. İfade etmeye çalıştığım yaklaşımı hizmet ilkesi edinmiş bulunan Oda'mız, birincisini 1965 de, ikincisini 1970 de, üçüncüsünü 1990 da gerçekleştirdiği Teknik Kongrelerin, dördüncüsünü de, bu sorumluluk anlayışı ile düzenlemeyi görev bilmıştır.

- Aradan geçen beş yılda, tarım teknolojisinde Dünya nerededir, Türkiye hangi konumdadır? Yetersizlikler, eksiklikler nelerdir, nasıl giderilmelidir?

- Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikası var mıdır? Var ise bu politika tarım bilimine nasıl yansıtılmaktadır?

- Akademik üretkenlikte hangi noktadayız, bilimsel bilginin üretim sürecine yansımada hangi konumdayız?

- Ülkemizde gerçekleştirilen tarımsal araştırmalar amaçlarına hangi ölçüde ulaşmıştır? Tahıllarda önemli sonuçlar yaratarak üretimimize damga vuran ışlah çalışmaları, bir kaç sınırlı alan dışında niçin yaygınlaşmamıştır? Hayvancılık alanında, kimi kültür ırklarının melezlerinin sağlanması dışında, ulusal koşullarda gerçekleştirilmiş ve popülasyon genişliği kazanmış, kaç ışlah çalışması vardır?

- Araştırmaları yönlendirecek, motive edecek altyapılar yeterli midir, araştırmanın veri tabanı var mıdır, varsa güvenilir midir?

- Sektör ve toplum nelerin araştırılmasını dayatıyor, araştırmacının esin kaynağı nedir, kiminle etkileşim içindedir, üreticiyle yayımcıyla etkileşim düzeyi nedir? Araştırmacı, içinde bulunduğu bürokratik yapıdan başka etkileşim olanağı bulabilmekte midir?

- Plantasyon ve populasyonu tanımlayıcı veriler yeter midir, güvenilir midir? Yıllarca 9.5 milyon hektar diye bilinen buğday alanı 1991 Tarım Sayımıyla, dörtte bir dolayında bir azalışla 7.3 milyon hektara düşebiliyor ise hangi teknik veriye ne kadar güvenebilirsiniz?

- Üniversite - Bakanlıklar entegrasyonu var mıdır? Tarımsal araştırmalar konusunda, paylaşılan ve sürdürülen bir gelişmeci anlayış mevcut mudur?

- Yabancı araştırma ortamlarında üretilmiş nitelikli biyolojik materyalin satın alınması ticari olayı, "teknoloji transferi" aldatmacası adı altında daha ne kadar devam edecektir? Türkiye, başka ülkelerde üretilmiş tekniklerin aktarılmasıyla yetinebilir mi, yetinirse kendi sorunlarını çözebilir mi?

- Kamu araştırma sorumluluğu niçin geliştirilememektedir? Özel kesimde, ilginç özendirmelere rağmen, araştırma fonksiyonu niçin gelişmemektedir? Bu olumsuzluk, bilinçli bir senaryo mudur?

- Tarımla ödevli Bakanlığın hizmetlerinde bilim ve tekniğin egemenliği var mıdır? Bu bakanlığı tarımcıları tasfiye ederek, tarımcı olamayanların egemenlik alanına dönüştürerek, bilim ve teknik doğrultusunda tarım hizmeti görülmesi mümkün müdür?

Ziraat Mühendisliği IV. Teknik Kongresi, bir bölümüne satış başlıkları ile değinilen "tarım-teknoloji-bilim" birlikteliği anlamında, irdeleyici, sorgulayıcı ve seçenek geliştirmiş bir misyonla karşı karşıyadır.

İnancımız odur ki, tarımın her alt sektörünü ve disiplinini kavrayan bir anlayışla, ülkenin her yöresinden ve her konuyla ilgili çok sayıda bilim insanı ve uzmanın birikim ve deneyimlerini aktaracakları bu Kongre, tarım ve teknoloji boyutunu somutlayan çok net bir tabloyu ortaya koyacak, sergileyecektir.

Umudumuz odur ki, demokratik ve çoğulcu bir yapılanmayla gelişecek olan Kongre tartışmaları sonunda, yalnızca varılan noktanın tanımlanmasıyla yetinilmeyecek, çıkış yolları, çözüm doğrultuları anlamında da, yararlanılabilir, kullanılabilir somut doğrultu ve seçenekler üretilebilecektir.

Son iki Teknok Kongrenin programlanması ve uygulanmasında sorumluluk üstlenmiş olma tarihini yakalamış, onurunu taşımış, övüncünü, kıvancını yaşamış bir Ziraat Mühendisi olarak, Kongreye katılanlara başarılar diliyorum.

**Mahir GÜRBÜZ**

Başkan

## V. 4. TEKNİK KONGRE DÜZENLEYİCİLERİNE ŞÜKRAN PLAKETİ SUNULDU

ODA'mızca ilki 1965, ikincisi 1970, üçüncüsü 1990 ve dördüncüsü 1995'de gerçekleştirilen ve gelenekselleşen Teknik Kongreleri düzenleyen Düzenleme Kurulları adına, kurul temsilcilerine şükran plaketi sunuldu.

Plaketler, I. Teknik Kongre Düzenleme Kurulu adına Başkan Sayın Nurettin MADRAN'a, ODA'mız eski Başkanlarından Sayın Dr. Avni BAŞDOĞAN; II. Teknik Kongre Düzenleme Kurulu adına Sayın Cemalettin ŞENOCAK'a, ODA'mız eski Başkanlarından Sayın Orhan AKBULUT; III. Teknik Kongre Düzenleme Kurulu adına Başkan Sayın Prof. Dr. Turan GÜNEŞ'e, ODA'mız eski Başkanlarından Sayın Prof. Dr. Cemal TALUĞ ve IV. Teknik Kongre Bilim Kurulu adına Başkan Sayın Prof. Dr. Ekrem KÜN'e, ODA'mız eski Başkanlarından Sayın Şerafettin TAV tarafından, takdim edildi.

Tarımsal Öğretimin 149. Yıldönümü programı kapsamında, 10 Ocak 1995 de gerçekleştirilen törende, plaket alan saygıdeğer meslektaşlarımız da duygularını dile getirdiler.

Meslek Örgütüne, bütünüyle amatör bir anlayışla emeğini veren, coşkusunu katan, özveriden kaçınmayan meslektaşlarımıza bir kez daha teşekkürlerimizi sunuyor, örnek davranışlarının gelecek çalışmalarımızda da yaygınlaşarak gelişmesini diliyoruz.

## V. 5. TARIMSAL ÖĞRETİMİN 149. YILDÖNÜMÜ KONUŞMASI

**10 OCAK 1995**

Teknoloji ile tarımın bütünleşmesi, tarımın kapılarının bilime tekniğe açılması anlamında, tarımsal öğretime bundan 149 yıl önce başlanılmış olunmasını anımsamak, hiç kuşkusuz son derece önemlidir, son derece anlamlıdır.

Böylesi bir öğretim sürecini geçirerek, ülkesine ulusuna hizmet olanağını, tarım üreticilerimize teknoloji aktarma olanağını kazanmış bulunan meslek toplumumuzun, Cumhuriyet boyunca sergilemiş oldukları başarılarını, emeklerini, soluklarını, övünçle kıvançla anımsamak, hiç kuşkusuz son derece coşku vericidir.

Ne var ki, bu toplum bu ekonomi ve bu tarım sektörü için hesaba kitaba vurulamaz son derece yaşamsal hizmetler üretmiş, katkılarda bulunmuş, tarımın çağdaş koşullara taşınmasında birinci derecede belirleyici etkileyici olmuş bir mesleğin, öğretimi ile öğretim sonrası ile, bugün getirilmiş olduğu konumu, benzer duygularla anmak, değerlendirmek, yazık ki mümkün değildir.

Oda Başkanı sıfatıyla, 1989'dan bu yana her 10 Ocakta bu tür toplantılarda saygıdeğer geçmişimizi, mesleğimizin misyonunu coşkuyla anımsamaktan, bu anlamda görüşlerimizi açıklama olanağı bulmaktan ötürü onur duyuyorum kıvanç duyuyorum ama, aradan geçen yedi yılda yedi yıl önce geçerli olan sorunların daha da ağırlaştığını, daha da derinleştiğini ve daha da içinden çıkılmaz hale getirildiğini görmekten, yaşamaktan hüznü duyuyorum, acı duyuyorum.

Bu tür ortamlarda her 10 Ocakta ve başka bir çok platformda dile getirildiği gibi, bugün saygıdeğer mesleğimiz, çözümü giderek belirsizleşmiş bir sorunsal ile karşı karşıyadır. Çok yapıldığı için bunu tanımlayacak ayrıntılı yeni değerlendirmeleri yapmaya, hiç gerek yoktur.

Bugün ziraat mühendisliğinin karşısında, her geçen gün daha da ağırlaşan bir istihdam sorunu vardır. Bugün ziraat mühendisliğinin karşısında, giderek hızlanan bir sayısal çokluk sorunu vardır. Bugün ziraat mühendisliğinin karşısında, bilgi çağı devrimlerinin ilk uygulamalarının tarım bilimine yansıdığı bir konjonktüre rağmen, gelişmenin tersine, giderek yeni olumsuz boyutlar kazanan, nitelik sorunları, formasyon sorunları vardır. Ve bugün, bütün bunlarla bağlantılı olarak, ülkemize sayısız hizmetler üretmiş olan onurlu mesleğimiz açısından, hiç de hak edilmeyen toplumsal statü ve hatta saygınlık sorunları vardır.

Kuşkusuz bu tür sorunlar salt bize özgü değildir ve bunların doğmasının ve bali de yalnızca bize ait değildir. Tersine her toplumsal olguda olduğu gibi, bu sorunun doğmasında da çok sayıda genel ve özel nitelikli değişken ve unsur geçerli bulunmaktadır.

Yeterince büyüemeyen, yatırımlarını rasyonelize edip geliştiremeyen, her sektörde üretim dinamiğine dayalı bir ekonomik kalkınmayı yeterince başaramayan bir ülkede, öğretimin sorunlu olmasa da, eğitilmiş insan gücüne talebin yetersiz olması da, üniversite bitirmiş insanların işsiz kalması da doğaldır, kaçınılmazdır.

Ekonomisi üreticilik ve somut kalkınma yolunda yeterince gelişemeyen böyle bir ülkede, üstelik nüfus hızla artmaya devam ediyorsa, öğretim sistemi ilkokula başlayan her çocuğu, hiç bir sağlıklı yönlendirme olmaksızın üniversite kapılarına yığıyor ise öğretim sorunlarının da meslek sorunlarının da, istihdam sorunlarının da, ağırlaşması doğaldır, kaçınılmazdır.

Kanımcıca meslekce yaşadığımız sorunların özünde temelinde, önce bu iki temel belirleyici vardır ve son tahlilde sorunların çözümünde, ekonominin tarımın teknoloji, teknik insan talebinde bulunabilecek bir gelişim sürecini yakalamasıyla, doğrudan, birebir bağlantılıdır, ilişkilidir.

Yaşadığımız sorunsalın tek nedeni hiç kuşkusuz bu iki genel belirleyici değildir. Eğitim öğretimde yaşanan plansızlık, programsızlık hatta politikasızlıktan yeni üniversite ve fakülte açılma sürecinin bu nedenle ilkesiz ve subjektif temellere, siyasal tercihlere bağlı olmasına, yeni fakülte açılışlarında bir kısım eski fakültelerin özendirici tavırlarından-bölüm sayılarının gereksiz artırılmasına ve öğrenci kontenjanlarının yükseltilip adeta her bölüme bir fakülte gibi öğrenci alınmasına kadar, bir dizi başka özel neden ve değişken de, söz konusudur, geçerlidir.

Gerek bu ortamlarda gerekse başka ortamlarda “Bunlar nasıl okuyor?” anlamında yazılı ve sözlü, sayısız değerlendirme yapıldığı için, yaptığımız için, daha fazla ayrıntıya gerek görmüyorum. Ama, sorunun bize göre net tanımı budur, sorunu belirleyici değişkenler, geneliyle özeliyle bunlardır.

Çözüm kanımızca, bütünüyle bu değişkenlerin irdelenmesine, neden-sonuç ilişkisiyle bunların giderilmesine bağlıdır. Bize göre bu konuda da gerek Oda’mız gerekse başka kuruluşlar tarafından, üzerinde düşünülmüş, tartışılmış, uygulanabilir, akılcı çözümlene seçenekleri yeterince üretilmiştir. Bunlar gerek bu ortamlarda gerekse başka ortamlarda aktarılmış, ilgililere yetkililere sayısız defa yazılı ve sözlü olarak anlatılmıştır. Söylenerek her şey, her yetkiliye her kuruma söylenmiş, değerlendirilebilecek her talep her yetkiliye ilgili her kuruma götürülmüştür. Bütün bunlara rağmen sorun bugün de çözülmediği, tersine ağırlaşarak devam ettiği için bunları söylemek günümüzde de geçerlidir, gereklidir. Ne varki, sorun çözecek konumda bulunan etkili ve yetkili çevrelerin hemen tümünde akıl almaz bir ilgisizlik, duyarsızlık ve suskunluk olduğu için, benzer görüşleri tekrarlamayacağım ve bu anlamda yeni bir değerlendirme yapmayacağım.

Ama izin verirseniz, konuşmamı projektörleri birazda kendi üzerimize çeviren bir yaklaşımla, “Biz ne yapıyoruz’a?” yanıt anlamında kısa bir özeleştirme ile tanımlamak istiyorum. Kimse kızmasın, alınmasın, hiç bir özel amaç taşımadan, kendi sorumluluğumuzu nasıl yerine getiriyoruz anlamında biraz da zülfiyara dokunmak istiyorum.

Bugün yaşadığımız dramın bu noktaya ulaşmasında, bilim insanlarından yönetici bürokratlara kadar, herkesin hepimizin vebali vardır. Bir çok meslek dalı,

öğretim programlamalarında fanatik bir korumacılık anlayışıyla etkili olurken, hızla fakülteleşmeyi önlemek, hızlı bölüm artışlarını engellemek için yeterince etkili olamayan, hatta kimi zaman bunları pompalayan davranışları sergileyen, kadro, ünvan, statü ve benzeri kaygılarıyla yeni fakülteleşmeyi kolaylaştıran, bizim insanlarımızında ağır sorumlulukları vardır. Hızlı fakülteleşme, hızlı bölüm sayısı artışı ve hızla öğrenci kontenjanı yükselişi olumsuz tırmanışa uzun yıllar seyirci kalmanın, bürokratik bir teslimiyetle sessiz kalmanın vebali vardır. Ülke tarımı için ödevli olan en önemli Bakanlığı yıllar yılı yönetmelerine rağmen, “Nasıl bir tarımsal öğretim, nasıl bir ziraat mühendisliği öğretimi ve nasıl bir fakülteleşme?” konularında, hiç bir sorumluluk duyarlık göstermeyen, bu konularda Hükümet, parlamento ve öğretim kurumları nezdinde hiç bir talepte bulunmayan, etkileyici hiç bir çaba harcamayan, kamu yöneticisi bürokrat meslektaşlarımızın, çok ağır sorumlulukları vardır.

Üzüntüyle belirtmek zorundayım ki, bu ilgisizlik ve duyarsızlık, genellemek istemiyorum ama bugün de büyük ölçüde devam etmektedir. Yaşanan bunca trajik olguya rağmen, Bakanlık ile Fakültelerimiz ile kendi evrenimizde sorunun gereğince farkına varılamamış olunmasını hüznle izliyoruz. Yeni fakülteleşme, hızla bölünleşme ve hızla kontenjan artışı tırmanışının bugün de devam etmesine, hiç bir şey olmamış gibi sessiz kalınmasını, sanki tekli öğretimi beceriyorlarmış gibi, kimi fakültelerin ikili öğretim komedisini başlatmış olmalarına tepkisiz kalınmasını, ibretle izliyoruz. Bilim ve teknikte Dünya ölçeğinde göz kamaştırıcı gelişimler yaşanırken, bu doğrultularda öğretim programlarına hızla gelişmesi gerekirken, böylesi ciddi bir atılım çabasının, yeterince gündeme gelmemesini kaygıyla izliyoruz.

Ziraat Mühendisleri Odası, gücü ve olanakları elverdiğince, mesleğin bu trajik sorunlarının saygısını duymaya, bunlar nasıl aşılır anlamında düşünce ve seçenek üretmek sorumluluğunu sergilemeyi görev bilmiştir. Görüşleri ve ürettiklerinin yeterli ve doğru olduğu her zaman tartışmaya açık olsa bile, sorunu gündeminden hiç çıkarmamış, ilgili her ortamda dile getirmiş, yetkili her kişi ve kuruluşa çözüm önerilerini iletmiş, bunların tartışılmasını sağlayan çok sayıda ortamlar oluşturmuştur. Yapılmaya çalışılanlar, kuşkusuz yapılması gerekenlerin tümü değildir ama. Oda bu sorunu her zaman çalışma programının öncelikli gündemi tutmaya devam etmiştir.

Ne var ki, Oda'mızın bu sorumlu tavrı, anlaşılabilir bir tavırla ne bilim çevrelerimiz genelinde ne de başka kuruluşlarca yeterince, sahiplenilmemiş desteklenmemiştir.

Kamu tüzel kişiliği kimliği, yasal hatta Anayasal statüsüne rağmen, Ziraat Fakülteleri arasında bölünme konularının ele alındığı çalışma ortamına Oda'nın da gözlemci ve destekçi olarak katılmak, katkıda bulunmak istemi tüm fakültelere bildirilmesine rağmen, bir tekinden tek bir duyarlı karşılık görülemediği görülmüştür.

Bölüm sayılarını tartışalım gerekirse ana dallarda lisans eğitimi, bu dalları şemsiyesi altında yeni bölümlerde yüksek lisans eğitimi anlamındaki görüşümüz, Oda sanık bilime ve uzmanlaşmaya karşıymış gibi, "Fethedilmiş mevzilerin korunması"na benzer bir anlayışla tepkiyle karşılanmıştır.

İkili öğretim komedisine karşı resmi ve tepkici tavrımız paylaşılmamış YÖK ve benzeri kurullara sunduğumuz ve sorunun daha da ağırlaşmasını önleyeceğini düşündüğümüz öneriler, ilgili her çevreye de bildirilmesine rağmen yeterli desteği görememiştir.

YÖK Başkan Yardımcısının "ziraat fakülteleri bile yabancı dille öğretim istiyor" beyanıyla dile getirilen onurlu mesleğimiz açısından aşağılayıcı olan bir saygısızlığa karşı, Oda'mız dışında bir tepki oluşmamıştır.

Örnekleri artırmak istemiyorum ama, sorunlara ortak bir anlayışla eğilememiz, sorunlara yalnızca kendi yararlarımız açısından bakmamız kariyerist anlayışla "öğretim sadece bizim işimizdir, başkaları karışamaz" gibi kısır yaklaşımları sürdürmemiz, karşılıklı ilkel işbirliği ortamlarını yaratamamız ve her 10 Ocakta sadece yakınmayla yetinip, zaman boyutunda çözümleyici çabalar göstermemiz durumunda, beklenen sonuçlara ulaşmamızın hiç mümkün olmadığını söylemek istiyorum.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığında, bilimin tekniğin tasfiyesi anlamında mesleğimizin dışlanması senaryosuna, zamanında, yeterince ve kitlelilikle gereken tepki koyulamıyorsa, meslek onuruna sahip çıkma anlayışıyla gereken tavır koyanlar yalnız bırakılıyor ise bilimin doğruyu haklıyı her koşulda sahiplenmesi gereken özgür davranış yeteneği, gür sesi yeterince etkili kılınmıyor ise siyasal kaygılar ya da edinilen bürokratik konumlar hatırına mesleğe yönelmiş saldırılara suskun kalınıyor ise işimiz zordur.

Bu yetmiyormuş gibi, İzmir'deki bir toplantı da mesleğimize yönelik küçültücü ifadelerde bulunabilen Sayın Bakan'ın bir tavrına, yalnızca Oda şubesi gereken cevabı veriyor, yörenin bilim kuruluşlarından ne ses ne nefes çıkmıyor ise işimiz güçtür.

Bu da azmış gibi, kuruluşun var olan sorunlarını çözmek ödevini yerine getirmeye çalışmak varken, Bakanlığın ve kuruluşlarının yetmiş yıllık hizmet birikimlerini yok sayan, adeta Bakanlığı hiç bir fonksiyonu olmayan bir örgüt gibi

değerlendiren, bu çerçevede hem Bakanlık kuruluşlarına hem de onların hizmeti çerçevesinde meslektaşlarımıza haksızlık eden, bunları basına yansıtabilen Sayın Bakan'a karşı bilim çevrelerimiz, yöneticilerimiz tarafından gereken karşılık verilemiyor ise devletin kurumsallığını yerleşik değerlerini yok sayan ve "Ben istersem her şey olur", sorumsuzluğunu gösteren bir siyasal otoriteye karşı, "Sizinle T.C. vatandaşı olmaktan öte hiç bir ortak yanım yoktur" diyerek, tek cümleli istifa dilekçesini yüreklice ortaya koyan rahmetli İzzet BAYKAL'ın onurlu davranışı bugün görülemiyor ise işimiz gerçekten zordur.

Zirai mücadele konularında çıkartılan yönetmelik, tarımsal projelerde ziraat mühendisi imzası ve son zamanlarda gübre dağıtım sisteminde ziraat mühendisi istihdam zorunluluğu getirilmesi gibi, Yetki Tüzüğü gereklerini yerine getirmeye çalışan yürekli ve sayısı sınırlı yönetici meslektaşlarımız azınlıkta kalıyor ise Bakanlık - Fakülte - Oda üçlüsünün örnek bir ortak sorumluluk, işbirliği ve dayanışma anlayışı ile çıkardıkları Yetki Tüzüğü hükümlerinin uygulanması geçerli olması için Bakanlık taşra kuruluşları gerekli duyarlılığı gösteremiyor, hatta engelleyici oluyorsa, işimiz güçtür.

Mesleki bilincimizin, demokratik sorumluluğumuzun, bu ülkenin bu ulusun çocuğu olmanın gerektirdiği sorunlarımıza birlikte çözüm aramak zorunluluğumuzun, bu zorlukları da aşacağına inancımızı koruyoruz.

Sorunu yeterince ve doğru algıladığımız, birikimimizle ön yargılardan uzak ilişkileri geliştirebildiğimiz ve ortak yararlarımız doğrultusunda uzlaşmayı da başarılabildiğimiz oranda, sorunlarımızı da çözeceğimize inanıyoruz.

Bilim insanından - kamu yöneticisine, özel kesim çalışanından - örgüt sorumlusuna kadar tüm meslektaşlarımızı, sorumlu, soluklu ve doğru meslek mücadelesinde birliğe çağırıyoruz.

**Mahir GÜRBÜZ**  
Oda Başkanı



## V.6. TARIMSAL ÖĞRETİMİN 150. YILDÖNÜMÜ

### KUTLAMA KONUSMASI

10.01.1996

Cumhuriyet'ten bugüne, Türkiye tarımına son derece önemli hizmetler sunmuş bulunan, tarımın gelişiminin temeli olan teknolojiyi sektöre aktaran ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ mesleği, çok yönlü yanlış öğretim ve istihdam uygulamaları nedeniyle, bugün hiç de hak etmediği ağır ve dramatik sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır.

Yüksek öğretim programlarının, ülkenin ihtiyaç duyduğu doğrultularda planlanmaması, iş gücü projeksiyonlarının yönlendirici doğrultuda geliştirilememesi ve tarımın geleneksel değişim çizgisini aşıp, teknoloji talep edecek bir atılım dinamiğine kavuşmaması gibi temel nedenlere bağlı olarak, mesleğimizde yaşanan işsizlik giderilemez boyutlar kazanmaya başlamıştır. Ziraat Fakülteleri sayısı diğer meslek dallarına göre daha hızlı artması ve öğrenci kontenjanlarının aynı paralelde yükselmesinden ötürü, işsiz veya kendi alanı dışında çalışmak durumunda olan Ziraat Mühendisi sayısı, yirmibini geçmiştir. Bu sayı şimdilerde her yıl beşerbin, giderek daha fazla miktarlarda eklenerek büyüyecektir. Üstelik, sayısal bir olay olarak karşımıza çıkan bu sorun, yeterli öğretim ve fiziki altyapıları oluşmadan öğretime başlayan yeni fakültelerden dolayı, formasyon ve nitelik yetmezliği boyutları da kazanarak, adeta bir sorunsal haline gelmiştir.

**Şimdiye dek neredeyse her ilde bir Ziraat Fakültesi kurma düşüncesinde olan siyasiler, sonunda köylere kadar inmişlerdir. Netekim, bundan 2-3 ay önce Çanakkale'nin Ezine ilçesine bağlı bir beldede Ziraat Fakültesi kurulması yasalaşınca köy muhtarı gazetecilere şöyle demeç vermiştir:**

**"Ne mutlu bize Köyümüze ortaokul beklerken bir fakülteye kavuştuk." Samıyorum karşı karşıya bulunduğumuz bu durum, kara mizahın eşi bulunmaz örneklerinden birini oluşturuyor.**

Ziraat Mühendisliğinin yaşamakta olduğu bu acı sorunu, Türkiye'nin genel kalkınma ve gelişme sorunlarından ayrı ve bağımsız düşünmek mümkün değildir. Türkiye ekonomisinin gelişmesiyle, ülkenin tüm sektörleriyle birlikte kalkınmasıyla, yaşanan bu türden sorunların da çözüleceğini düşünüyoruz. Türkiye tarımının var olan değişim çizgisini aşıp, bir atılım sürecine girmesiyle, çağdaş bir yapı kazanıp bir sanayi niteliğine dönüşmesiyle, Ziraat mühendislerinin de sorunlarının ortadan kalkacağına inanıyoruz. Tarımın böylesi bir gelişim çizgisine oturmasıyla, teknoloji boyutunun tamamlanacağını, teknolojiyi kullanma talebinin gelişeceğini umuyoruz.

Bugün mesleğimiz adına yaşadığımız dramın bu noktaya ulaşmasında, bilim

insanlarından yönetici bürokratlara kadar, herkesin hepimizin vebali vardır. Bir çok meslek dalı, öğretim programlarında fanatik bir korumacılık anlayışıyla etkili olurken, hızla fakülteleşmeyi önlemek, hızlı bölüm artışlarını engellemek için yeterince etkili olamayan, hatta kimi zaman bunları pompalayan davranışları sergileyen, kadro, ünvan, statü ve benzeri kaygılarıyla yeni fakülteleşmeyi kolaylaştıran, bizim insanlarımızın da ağır sorumlulukları vardır. Hızlı fakülteleşme, hızla bölüm sayısı artışı ve hızla öğrenci kontenjanı yükselişinin olumsuz tırmanışında, uzun yıllar seyirci kalmanın, bürokratik bir teslimiyetle sessiz kalmanın vebali vardır. Ülke tarımı için ödevli olan en önemli Bakanlığı yıllar yılı yönetmelerine rağmen, “Nasıl bir tarımsal öğretim, nasıl bir Ziraat Mühendisliği öğretimi ve nasıl bir Fakülteleşme?” konularında, hiç bir sorumluluk, duyarlık göstermeyen, bu konularda Hükümet, hiç bir sorumluluk, duyarlık göstermeyen, bu konularda Hükümet, parlamento ve öğretim kurumları nezdinde hiç bir talepte bulunmayan, etkileyici hiç bir çaba harcamayan, kamu yöneticisi bürokrat meslektaşımızın, çok ağır sorumlulukları vardır.

Üzüntüyle belirtmek zorundayım ki, bu ilgisizlik ve duyarsızlık, genellemek istemiyorum ama bugün de büyük ölçüde devam etmektedir. Yeni fakülteleşme, hızla bölümlenme ve hızla kontenjan artışı tırmanışının bugün devam etmesine, hiç bir şey olmamış gibi sessiz kalınmasını, sanki tekli öğretimi beceriyorlarmış gibi, kimi yeni fakültelerin ikili öğretim komedisini başlatmış olmalarına tepkisiz kalınmasını, ibretle izliyoruz. Bilim ve teknikte Dünya ölçeğinde göz kamaştırıcı gelişmeler yaşanırken, bu doğrultularda öğretim programlarının hızla gelişmesi gerekirken, böylesi ciddi bir atılım çabasının, yeterince gündeme gelmemesini kaygıyla izliyoruz.

İkili öğretim komedisine karşı resmi ve tepkici tavrımız paylaşılmamış, YÖK ve benzeri kurullara sunduğumuz ve sorunun daha da ağırlaşmasını önleyeceğini düşündüğümüz öneriler, ilgili her çevreye de bildirilmesine rağmen yeterli desteği görememiştir.

**Tarım ve Köyişleri Bakanlığında, bilimin tekniğin tasfiyesi anlamında mesleğimizin dışlanması senaryosuna, zamanında, yeterince ve kitlelilikle gereken tepki koyulamıyorsa, meslek onuruna sahip çıkma anlayışıyla gereken tavır koyanlar yalnız bırakılıyor ise, bilimin doğruyu haklıyı her koşulda sahiplenmesi gereken özgür davranış yeteneği, gür sesi yeterince etkili kılınmıyor ise siyasal kaygılar ya da edinilen bürokratik konumlar hatırına mesleğe yönelmiş saldırılara suskun kalınıyor ise işimiz zordur.**

Geçen yıl yaptığım konuşmada ve Sayın Cumhurbaşkanımızın huzurlarında meslektaşlarımızın Tarım ve Köyişleri Bakanlığında dışlanmalarını tek tek örnekle ve açıklıkla ortaya koymuştum.

Şöyle söylemiştim geçen yıl:

Türkiye’de tarım bugün sahipsizlik görüntüsü arz etmektedir. Konunun tek ve en yetkili, sorumlu makamı olan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarımcılara sahip çıkmadığı gibi, tarıma da sahip çıkmamaktadır. Bu bakanlıkta son yıllarda gerçekleştirilen atamalar, tarımın adeta gözden çıkarıldığı anlamına gelmektedir. Bakanlıkta siyasal otoriteyi temsil eden Bakan’ın tarımcı olması gerekemeyebilir. Ama Bakanlık Müsteşarı’nın tarımcı olmaması son derece hatalı ve yanlıştır. Elbette yanlış bununla da bitmemektedir. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı düzeyinde tarım dışı mesleklere mensup kişiler atanmıştır. Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğünde Eğitim Daire Başkanı tarım dışı bir meslektendir. Türk Cumhuriyetleri ve Kıbrıs’a tarım ateşesi olarak hukukçu, biyoloji öğretmeni, tarih öğretmeni olan kişiler atanmıştır. Ülkesini ve ulusunu seven hiç kimsenin tarımcı olsun ya da olmasın bu atamaları onaylaması düşünülemez.

Bu yıl buna Tarım Reformu Genel Müdürlüğü eklenmiş, bu Genel Müdürlüğün başına bir lise öğretmeni getirilmiştir. Böylesi uygulamaları görünce, Türkiye’de tarımın gözden çıkarıldığını anlamamak için her halde çok fazla safdil olmak gerektiğini düşünüyorum.

Onun için bu konuya yeniden girmek istemiyorum. Ancak, meslektaşlarımızın Tarım ve Köyişleri Bakanlığı üst yönetiminden uzaklaştırıldığını, bunun ne denli yanlış, haksız ve kabul edilemez olduğunu düşünüp, söylerken, aynı yanlış uygulamalar anlamında son bir örnek YÖK’den geldi.

**Urfa Ziraat Fakültesi’nde Ziraat mühendisi kökenli 3 kadrolu Profesör görev yaparken, Harran Üniversitesi Rektörü’nün önerisi ile bu Fakülte’ye İnşaat Mühendisi bir Profesör atandı. Ve bu örnek bize gösterdi ki, artık yalnız tarım bürokrasisinden değil, tarım eğitiminden de Ziraat Mühendisleri dışlanmaktadır. Bu uygulamaları yapanlar bu gücü daha doğrusu bu cüreti nereden almaktadırlar? Bu mesleği bu denli hakir görme hakkını bunlara kim ya da ne vermektedir? Bu sorular en az bizim kadar, Ziraat Fakültelerinde eğitimden sorumlu tüm kadroların yanıtını aramaları gerekli sorulardır. Meslek onurumuzu korumak en az bizim kadar tüm meslektaşlarımızın hem hakları, hem de görevleridir. Tüm bu duygu ve düşünceler ile tarımsal öğretimin 150. Yıldönümünü kutluyor, mesleğimize emeği geçen herkese, tüm meslek yüklerimize şükran dolu saygılar sunuyorum.**

**Prof. Dr. Gürol ERGİN**

**Başkan**

## V.7. TARIMDA SU YÖNETİMİ VE ÇİFTÇİ KATILIMI SEMPOZYUMU AÇIŞ KONUŞMASI

Sayın Devlet Bakanım ve Başbakan Yardımcım, Sayın Devlet Bakanlarım, Sayın Bayındırlık ve İskan Bakanım, Saygıdeğer konuklar, sevgili meslektaşlarım, yazılı ve görsel basının sayın temsilcileri, sözlerime başlarken hepinizi yönetim kurulum adına içten saygılarımızla selamlıyorum.

Sayın konuklar, kutsal kitabımız da, bilim de yaşamın su ile başladığını belirtmektedir. İnsanoğlu çağlar boyunca nerede su bulursa oraya yerleşmiş, uygarlıklar su çevresinde gelişmiştir. Tüm dünya için olduğu gibi ülkemiz için de su, yaşamsaldan da ileri bir anlam ve öneme sahiptir. "Su gibi aziz ol" deyimini toplumuzun su'ya verdiği değeri açıkça ifade etmektedir.

Ülke ekonomisinde önemli yeri olan tarım sektörünün gelişimi büyük ölçüde sulu tarımdaki gelişmeye bağlıdır. Bu nedenledir ki, ülkemizde tarımın kalkınmasına ayrılan kaynakların % 60 - 70 gibi büyük bir bölümü sulu tarımın yatırımlarına harcanmaktadır.

Bu kadar önemli bir kaynak aktarılmasına karşın ve özellikle planlı dönemlerden başlayarak; çok değerli çalışmaların gerçekleştirildiğini, çok önemli yatırımların yapıldığını ve bunlara bağlı olarak üretimde çok büyük nitel ve nicel gelişmelerin meydana geldiğini bilmemize karşın, bu güne kadar hem yeterli miktarda sulamaya ulaşılamadığı ve hem de gerçekleştirilen yatırımlardan azami yararın sağlanamadığı görülmektedir. Netekim, ülkemizin yaklaşık 28 milyon hektar olan tarım alanlarının varolan koşullarda büyük ve küçük sulamalar olarak yerüstü ve yeraltı suları ile ekonomik biçimde sulanması uygun görülen kısmı 8,5 milyon hektardır ve bunun ancak 4,1 milyon hektarlık kadarı sulamaya açılabilmiştir. Devlet sulama işletmeciliğinde ortaya çıkan sorunlar çözüm olarak değişik görüşlerin ortaya çıkmasına neden olmuş, en uygun çözümü üretebilmek için hem değişik kurumlar arasında ve hem de aynı kurum içerisinde farklı görüşler tartışılmaya veya uygulanmaya başlamıştır. ODA'mız çözümü büyük bir aciliyet haline gelen sulama ve sulama yönetimi konularını geniş bir kamuoyu önünde tartışmak üzere 1995 yılını "Sulama Yılı" olarak ilan etmeyi öngörmüş ve bu düşünce 1994 sonbaharında kendilerine sunulduğunda Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından da uygun bulunmuştur. Bunun üzerine Yönetim Kurulumuz, ilki Ankara'da olmak üzere, Adana, Antalya, Kahramanmaraş, Şanlıurfa ve Tekirdağ'da Sempozyum ve Paneller düzenleyerek konuyu tüm yıla yayılan bir etkinlikler zinciri ile ele alıp irdelemenin yararlı olacağını düşünüp, uygulamaya koymuştur. Sevinç ve şükranla ifade ederim ki bu düşünce ile

başladığımız çalışmalara Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, T.C. Ziraat Bankası ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği katılımcı kuruluşlar olarak çok önemli katkılarda bulunmuşlardır. Bu kurum ve kuruluşların hepsine yetkilileri nezdinde tek tek teşekkür ederim.

Çalışmalarımızın ana amacı sulu tarımın sorunlarını tartışmak, gerçekçi çözüm yolları aramak ve bunun için de sulu tarımda yatırım - yönetim ve katılım politikalarını incelemek ve yeni yaklaşımlar üretmektir. Bu nedenle sempozyumun içeriği, sulu tarımın geliştirilmesinde, planlamadan yatırıma ve işletme - bakımdan yönetime kadar her aşamada günümüze kadar uygulanan politikaların incelenmesi, yeni politika ve stratejilerin çağdaş yaklaşımlarla irdelenmesi olacaktır.

Sayın konuklar, Sempozyumun 5 haziranda başlaması rastlantı değildir. Su, belki en önemli çevre unsurudur. Suya sahip olmak, onu kirletmemeye çalışmak ve en yararlı ve ekonomik kullanmak herhalde 5 Haziran Çevre Günü'nde düşünülecek en tutarlı uygulamalar arasındadır.

Sayın konuklar, sempozyum konuları üç gün süresince her biri yetkin birer uzman olan kamu ve özel kesim temsilcileri ile sulama birlikleri temsilcileri tarafından sunulup tartışılacağından bendeniz, konu üzerinde daha fazla durmak istemiyorum. Ancak, Türkiye tarımı ve mesleğimiz açısından güncel olan bir iki konu üzerindeki düşüncelerimi sunmak istiyorum.

Sayın konuklar, üzülererek ifade ederim ki, Türkiye'de tarım bugün sahipsizlik görüntüsü arz etmektedir. Konunun tek ve en yetkili, sorumlu makamı olan Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarımcılara sahip çıkmadığı gibi, tarıma da sahip çıkmamaktadır. Bu bakanlıkta son yıllarda gerçekleştirilen atamalar, tarımın adeta gözden çıkarıldığı anlamına gelmektedir. Bakanlıkta siyasal otoriteyi temsil eden Bakan'ın tarımcı olması gerekli değildir, ama Bakanlık Müsteşarı'nın tarımcı olmaması son derece hatalı ve yanlıştır. Elbette yanlış bununla da bitmemektedir. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün tarımcı olan üst yönetimi görevden alınmış ve yerine Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı düzeyinde tarım dışı mesleklere mensup kişiler atanmıştır. Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğünde Eğitim daire başkanı tarım dışı bir meslektendir. Türk Cumhuriyetleri ve Kıbrıs'a tarım ateşesi olarak hukukçu, biyoloji öğretmeni, tarih öğretmeni olan kişiler atanmıştır. Ülkesini ve ulusunu seven hiç kimsenin tarımcı olsun ya da olmasın bu atamaları onaylaması düşünülemez. Tarım Bakanlığı tarımı o denli sahipsiz bırakmıştır ki, Bakanlar Kurul'unca Başbakanlığa bağlı "Hayvancılık ve Su Ürünleri Müsteşarlığı" kurulması amacıyla ha-

zırlanan yasa tasarısı Tarım ve Köyşleri Bakanı tarafından imzalanabilmiştir. Burada atılan imza iki anlama gelmektedir: 1) Tarım Bakanlığına göre “Hayvancılık” tarım dışı bir olgudur. 2) Tarım Bakanlığı hayvancılığın geliştirilmesi konusunda yeterli olamamaktadır ve hayvancılık konusunun başka bir bakanlıkça geliştirilmesini uygun ve gerekli görmektedir.

İşte bu iki nedenden ötürüdür ki, bize göre bu yasa tasarısına imza atan bakan’ın artık o makamda kalmaması gerekir. Çünkü, yararı için çalışacağı ülke tarımına, gözle görülür, elle tutulur, zarar getirmektedir.

Şimdi izninizle gerek bu yasa tasarısı ve gerekse hazırlığının sürdüğünü öğrendiğimiz hayvan ithali konusundaki “Çerçeve Kararname” üzerine düşüncelerimizi sunmak istiyorum.

Türkiye hayvancılığının çok sayıda ve çok ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğu doğrudur. Özellikle, seksenli yıllarda başlayan ve bu sektörü, yerli dinamikleri destekleyerek atılım sürecine sokmak yerine, dışlayan ve terbiyevi ithalatla çökertme noktasına götüren politika ve uygulamalarla hayvancılık son derece olumsuz koşullara itilmiştir.

Bu nedenle 7. plan stratejisinde de yer aldığı üzere, hayvancılığa öncelik vermek tercihi, son derece yerindedir. Ekonomik ve toplumsal nitelikli, bir çok gerekçe, hayvancılığın özel olarak geliştirilmesini, bir atılım sürecine sokulmasını, zorunlu kılmaktadır.

Ne var ki, hayvancılığın sayısız sorunla karşı karşıya kalmasının da, hayvancılığın yeterince gelişmemesinin de nedeni, bu sektörle ödevli bir müsteşarlığın bugüne kadar kurulmaması değildir.

Geçmişte başarılı hizmetler vermiş, Veteriner İşleri, Hayvancılığı Geliştirme ve Su Ürünleri gibi Genel Müdürlükleri yeniden kurmak kuşkusuz yararlı ve gereklidir. Ne var ki, bunları bir sistem bütünlüğü içerisinde yeniden oluşturmak varken, tarımın bütününden sorumlu olan Bakanlığın dışında ve bağımsız bir birim olarak oluşturmak, kesinlikle yanlıştır.

Tasarı, bilimsel doğrulara aykırıdır. Çünkü özünde hayvancılığı tarım geneline ayıran bir anlayışa dayanmaktadır. Oysa, tarım bitkisel ve hayvansal üretimin, birbirinden ayrılamaz, koparılamaz bağlarla eklemleştirdiği, bir sistem bütünlüğüdür. Karşılıklı bir sürekli girdi - çıktı ilişkileriyle bütünleşmiş üretim dallarını, hayvancılığı bağımsız bir sektör gibi gören bir anlayışla, ayırıştırmak, hiç bir bilimsel temele dayanmamaktadır ve Dünyada bir örneği yoktur.

Tasarı Türkiye gerçeğine de uygun değildir. Çünkü, sayıları 4 milyon 91 bine varan tarım işletmelerinin % 97’sinde, bitkisel üretimle, hayvansal üretim birlikte yapılmaktadır. Bu yapıyı her iki temel boyutu ile kucaklayamayan, kapsaya-

mayan bu boyutlar için ayrı örgütlenmeleri öngören anlayış yanlıştır, başarılı olması mümkün değildir.

Tasarı, çağdaş yönetim ilkeleri açısından da sakıncalar taşımaktadır. Çünkü aynı hizmet evrenine, hayvancılık için ayrı, bitkisel üretim için ayrı hizmet kanallarını öngörmektedir. Birbirinden ayrılmaz ilişkileri bulunan, bitkisel ve hayvansal üretime, farklı otoritelerle, farklı kanallarla hizmet götürülmesi, iddiasını taşımaktadır. Böylesi bir örgüt anlayışının, gereksiz mali yüklere, hizmet girişiklerine ve hatta çelişkilerine neden olması kaçınılmazdır. Etkin ve verimli olması mümkün değildir.

Tasarı ayrıca hayvancılıkla hiç ilgisi olmayan ve 6968 sayılı Yasa ile düzenlenmiş zirai mücadele hizmetlerini kapsama alması, hayvansal gıda ile ilgili hizmetleri ayırarak gıda hizmeti bütünlüğünü bozması, büyük ölçüde bitkisel üretimle ilişkisi olan yem konusunu tekele alması gibi yönleriyle, çok ciddi sakıncalara sahiptir.

Açıklanmaya çalışılan nedenlerle, hayvancılığı kalkınmış hiç bir ülkede örneği görülmeyen, üstelik milyonlarca tarım üreticisini çok yakından ilgilendiren bu tür bir örgütlenme yaklaşımı aceleye getirilmemeli, yeterince tartışılmalı, sektör bütünlüğünü kavrayan tek Bakanlığın sorumluluğunda yürütülmelidir.

İkinci konu, büyük ölçüde birincisi ile bağlantılı olan ve hayvan ithalini öngören "Çerçeve Kararname" tasladığıdır.

Kararname taslağı, gerek özü gerekse hazırlanış ve uygulama biçimi açılarından, önemli sakınca ve yanlışları içermektedir.

Kararname ile beş yıl süreyle her yıl 100.000 baş süt sığırı, bir yıl süreyle de fonsuz ve gümrüksüz canlı besi sığırı ithali öngörülmektedir.

Süt sığırı ithali Türkiye hayvancılığı için çıkış yolu değildir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanmış bulunan Hayvancılık Stratejisi de, DPT tarafından son biçimi verilmiş olan Yedinci Kalkınma Planı stratejisi de, hayvancılık için böylesi bir yöntemi uygun bulmamaktadır.

Başarısı tartışılmalı olan ve 1970'den bu yana yürütülen damızlık süt sığırı ithali uygulamalarında bile yılda en çok 15.000 - 20.000 hayvan dağıtılabiliştir. O nedenle, bir an için yeni ithal öngörüsünün yararlı olabileceği varsayılsa dahi, her yıl 100.000 damızlığı dağıtacak uygun çiftçi bulmak mümkün değildir. Her yıl 100.000 damızlığın alınabileceği, dış potansiyel bulmak, oldukça zordur. Ayrıca, istendiği kadar hayvan bulunabildiği ve ülke koşullarına adaptasyonu mümkün olduğu kabul edilse bile, Türkiye petrol zengini bir Arap ülkesi değildir ki, çalışarak üretebileceği, başarabileceği bir konuda sınırsız döviz harcayabilsin. Konunun tek ve gerçekçi çözümü ülke koşullarına uygun genotipe sahip melez-

lemeleri gerçekleştirmektir. Bunun dışında önerilecek ithalata dayalı her çözüm palyatifdir. Kolaylığa kaçmadır ve ancak günü ya da birilerini kurtarma operasyonudur.

Doğu ve Güneydoğu'nun genel koşulları ve hayvan sağlığı sorunlarından ötürü, bu bölgelere dağıtılabilecek kültür ırkı damızlıkların, kalıcı olmaları, verimli olmaları, hatta yaşamaları çok güçtür.

Gümrüksüz fonsuz canlı sığır ithali, gelişmesi gereken yerli et sığırcılığı potansiyeline darbe vuracaktır.

Her iki tür ithalatın sayısı sınırlı büyük işletmelerce yapılacağıının öngörülmesi, kararnamenin ardında bu işletmelerin kaynak ihtiyaçlarının karşılanması amacının bulunduğu kuşkusunu güçlendirmektedir.

Kalkınma öncelikli olarak belirtilen 23 il dışında, hayvancılık açısından kalkınma önceliği olan başka iller de vardır ve bunlar kapsamda değildir. Kararname bir Hayvancılık Koordinasyon Kurulu oluşumunu ve bu kurulun başkanının ilgili Bakan olmasını öngörmektedir.

Hayvancılık da dahil tarımın bütününden sorumlu Tarım ve Köyişleri Bakanlığı varken, bu kurulun bir başka Bakan tarafından yönetilmesi doğru değildir.

Kurulda SETBİR gibi kuruluşlar vardır ama, bu sektöre hizmet üreten ziraat mühendislerinin, veteriner hekimlerin teknisyenlerin Anayasal meslek kuruluşları nedense yoktur. Kararnamenin bu biçimiyle çıkması doğru değildir. Ülke ekonomisi açısından giderilmesi zor sakıncılar doğuracaktır.

Yapılmak istenen, ağır hasta durumundaki hayvancılığımızı mezara götürmekle eşanlamlıdır. Oysa ki yapılması gereken hastayı acilen hastaneye ulaştırmak olmalı, hastanın ölmesine değil, yaşamasına çalışılmalıdır.

Üzerinde durmak istediğimiz bir başka konu ise Tarım ve Köyişleri Bakanlığında yaşanan atama olaylarıdır. Özellikle İzmir Tarım İl Müdürlüğünde yaşananlar, sanki ve özellikle çalışma huzurunu bozmak amacına yönelikmiş izlenimi vermektedir. Biz TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası olarak, ilgilenen herkesin tanık olduğu gibi, çalışmalarımızı tümü ile ülke yararına konular üzerine yoğunlaştırmayı ve ideolojik saplantılardan uzak durarak Türkiye ve ülke tarımı için bilimsel çalışmalar yapmayı ilke edinmiş bir meslek odasıyız. Ancak, bütün bu çalışmaları sürdürürken, meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını savunmanın da birincil görevimiz olduğunu bilmekteyiz. İşte bu nedenle son dönemlerde meslektaşlarımıza yapılan haksız uygulamaları, hem kamuoyuna duyurmayı ve hem de bu haksız uygulamalara son verilmesini, yapılan yanlışlıkların düzeltilmesini de ilgili Bakanlık üst yönetiminden istemeyi ertelenemez bir görev olarak görüyo-



ruz. İzmir İl Müdürlüğünde son dönemde 4 - belki bugün bu sayı daha da artmıştır - şube müdürü nedensiz olarak görevden alınmış, İl Müdürlüğünde görevli İzmir Şube 2. Başkanımız benzeri çok az görülür bir uygulamayla Ödemiş İlçesi Ovakent Köy Tarım Merkezine atanmıştır. Yine İşyeri Temsilcimiz Veza KARABULUT Kınık İlçe Müdürlüğüne atanmıştır. Balıkesirde de benzer bir uygulama ile Balıkesir Şube Başkanımız hiç bir anlamı ve somut gerekçe yokken, tamamen keyfi bir tasarrufla İvrindi ilçesine atanmıştır. Bu kişilerin dışında Oda'mız üyesi bir çok meslektaşımızın mantıklı hiç bir gerekçe gösterilmeden atamaları yapılmıştır. Bu tür uygulamaların artarak süreceği endişesini taşıyoruz.

Hiç kimsenin hangi konumda olursa olsun çalışanların ve sonuçta ülkenin huzurunu bozmaya hakkı yoktur. Hele ülkemizin başında, uğraşmak zorunda kaldığı yeterince sıkıntı varken. Bu nedenle tekrar ve bir kez daha böylesi yanlış ve haksız uygulamaları olan yöneticilerin ilgililerce uyarılmasını ve yapılan haksız atamaların hiç vakit geçirilmeden geri alınmasını istiyoruz. Bunu, hem meslektaşlarımızı savunmak ve hem de ülke huzuru adına talep ediyoruz.

Sayın konuklar, sözlerimin sonunda, öncelikle bu sempozyumun düzenlenmesinde büyük emekleri olan Sulama Komisyonumuzun değerli üyeleri, Prof. Dr. Sn. Cemal TALUĞ'a, Sn. Necdet ERDİNÇ'e, Sn. Halil AGAH'a, Sn. Mithat BAL'a, Sn. Adnan BAYRAKÇI'ya, Doç. Dr. Sn. Mevlüt BEYRİBEY'e, Sn. Seyhan Niyazi BİLGİN'e, Doç. Dr. Sn. Süleyman Sayın'a, Sn. Faruk Cenap ERDOĞAN'a, Sn. Dr. Nüvit SOYLU'ya, Sn. Dr. Necat ŞENGÜN'e ve Sn. Ali KAYGISIZ'a teşekkürlerimizi sunuyor ve kendilerini kutluyorum. Katılımcı Kuruluşlar olan Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, DSİ Genel Müdürlüğü, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü, ile Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin tüm mensuplarına yöneticileri nezdinde şükranlarımı sunuyorum. Sempozyum kitabını basmayı üstlenen T.C. Ziraat Banka'mıza ve ilgi ve katkılarını esirgemeyen Pankobirlik yetkililerine teşekkürlerimi ve minnettarlığımı ifade ediyorum. Sempozyum nedeniyle açılan sergide yer alarak Sempozyum'un daha anlamlı olmasına katkıda bulunan kurum ve kuruluşlara içtenlikle teşekkür ediyorum.

Sayın konuklar, Sempozyum'da görev alma nezaketini gösteren Oturum Başkanlarına, Bildiri Sahiplerine, Panelesitlere ve siz çok değerli konuklarımıza Yönetim Kurulu arkadaşlarım ve şahsım adına tekrar tekrar teşekkür ediyor, saygılarımızı kabul buyurmanızı diliyorum.

**Prof. Dr. Gürol ERGİN**

**Başkan**

## V.8. YENİ DÜNYA DÜZENİ VE TÜRKİYE TARIMI SEMPOZYUMU AÇIŞ KONUŞMASI (8 OCAK 1996)

Saygıdeğer konuklar, sevgili meslektaşlarım, yazılı ve görsel basının sayın temsilcileri, sözlerime başlarken hepinizi Yönetim Kurulumuz adına içten saygılarımla selamlıyor, toplantıya katılma lütfunda bulunduğunuz için şükranlarımı zı sunuyorum.

Sayın konuklar, ODA'mız her yıl olduğu gibi bu yıl da ülkemizde tarımsal eğitimin başlamasının yıldönümü olan Ocak ayının 10'una rastlayan haftayı Tarım Haftası olarak değerlendirmektedir. Bu haftanın önemli etkinliği olarak, şu anda gerçekleştirmekte olduğumuz Sempozyumu düzenlemiş bulunmaktayız. Sempozyumumuz yaklaşık bir yıllık bir dönem içinde hazırlanmış olup, son derece güncel bir konuyu ele almaktadır. Düzenleme kurulumuzun Sempozyuma "Yeni Dünya Düzeni ve Türkiye Tarımı" adını vermesi rastlantı değildir. Dünya gerçekten yeni bir düzene girmektedir. Elbetteki bu yeni düzen yalnızca son beş-on yılın olaylarıyla açıklanacak kadar yeni bir oluşum da değildir. Bilindiği gibi, ikinci dünya savaşından sonra dünyanın ekonomik yapısının onarılması ve güncel gereksinmelere yanıt verebilecek yeni dengelere kavuşturulması amacıyla, bir çok ülkeyi bir araya getiren uluslararası düzenlemeler ağırlık kazanmış, bu çerçevede uluslararası ticareti kurala bağlayan Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (kısa söylenişi ile GATT) 1948 yılı Ocak ayında 23 ülkenin imzası ile yürürlüğe girmiştir. Türkiye bu anlaşmaya 1951 yılında katılmıştır.

Üyelerinin çoğu gelişmekte olan ülkelerden oluşan GATT, bu ülkelerden, gelişmiş ülkeler oranında taahhüde girmelerini beklememekte, böylece bizim de içerisinde bulunduğumuz bu ülkelerin uluslararası ticaret sistemine daha kolay entegre olmasını amaçlamaktadır. GATT'ın başlangıcından günümüze değin sekiz çok taraflı ticaret görüşmesi, diğer söyleyişle Round tamamlanmış, roundların sonuncusu olan Uruguay Round yedi yıllık bir çalışma döneminden sonra ancak 1993 yılı Aralık ayında sonuçlandırılmıştır. Uruguay Round'un en önemli sonuçlarından biri Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması'nın örgütsel yapısı olan Dünya Ticaret Örgütü'nün kuruluşudur. Türkiye 26 Mart 1995 tarihinde Dünya Ticaret Örgütü'nün kurucu üyesi olmuştur. Çok değerli uzmanlar gerek GATT, gerekse AB ve Gümrük Birliği konularını ayrıntılı ve kapsamlı bir biçimde sunacaklarından, ben bu açış konuşması çerçevesinde ve uzman olmadığımı, pek çok yönünü bu sempozyumda öğreneceğimi bildiğim konulara ancak kaba hatları ile değineceğim. Bu nedenle çok özlü olarak biraz da AB ve Gümrük Birliğinden söz etmek istiyorum. Bilindiği gibi, AB önce Avrupa Ekonomik Topluluğu olarak gündeme gelmiş, sonra daha siyasal bir içeriği ifade etmek

üzere Avrupa Topluluğu adını almış ve son olarak da Avrupa Birliği adını alarak gerçek niteliğini ve son amacı ifade eden bir adla adlandırılmıştır. Bu nedenle Avrupa Birliği'nin toplumsal ve siyasal bir uluslararası birlik olduğu gerçeği dikkate alınarak, bu topluluğun içinde mi, yoksa dışında mı kalmanın daha doğru bir değerlendirme olduğunun belirlenmesi gerekir. Bizim kanımız şudur ki, Türkiye kendisini bu toplumsal - siyasal birliğin bir parçası olarak görmekte ve bu nedenle henüz Avrupa Birliği'ne dahil olmasa da Gümrük Birliği'ne girmiş bulunmaktadır. Yine bizim düşüncemize göre, akan suları tersine çevirmek mümkün olmadığına göre, bundan sonra bize düşen görev, Gümrük Birliği'ne girişi tartışmak yerine, neyi, nasıl yaparsak Gümrük Birliği'nden en az zarar ve en fazla yarar sağlayabileceğimizin hesabını yapmaktır. Kısacası geri dönüşsüz bir yola girilmiştir. Ve bu yolun sonunda Avrupa Birliği'ne girmek için hazır olmamız gerektiği bilinmelidir.

1963 yılında o zamanki adıyla Avrupa Ekonomik Topluluğu ile tam üyelik için Ankara anlaşmasının imzalanmasından, 32 yıl sonra 1995 yılında Gümrük Birliği'ne girilmesi ile Türkiye için yeni bir dönem başlamıştır. Bu dönemin Türkiye Ekonomisine olan etkilerinin ne olacağı sorusu yanında, ülkenin toplumsal yaşamını nasıl etkileyeceği de önemli bir soru olarak önümüzde durmaktadır. Bu Sempozyumun temel amacı Gümrük Birliği sürecinde Türk Tarımının akibetinin ne olacağı, Türk çiftçisinin bu önemli gelişmeden nasıl etkileneceğidir. Bizim gözlem ve değerlendirmemize göre Türkiye geçiş aşamasını, yani 32 yıllık süreyi iyi değerlendirmemiş, Ortak Tarım Politikası'na uyum için gerekli ve yeterli önlemleri almamıştır. Bu arada Avrupa Topluluğu'nun da aynı dönem içerisinde Türkiye'yi uyarıcı ya da özendirici bir tutum içerisinde girmedikini ifade etmek isterim. Ayrıca, yine bizim değerlendirmelerimize göre, Avrupa Birliği ile ilişkilerimizde, Gümrük Birliği açısından etken olan taraf Türkiye değil, Avrupa Birliği'dir ve doğal olarak da etken taraf kendi toplumsal ve ekonomik yapısını dikkate alan bir yönlendirme içerisinde olmaktadır. Netekim kendi durum ve gereksinmelerini dikkate alan birlik, tarım ürünlerinin serbest dolaşımını dışlamıştır. Tarım ürünleri serbest dolaşım dışında kalsa da, tarım kesiminde kullanılan girdiler kapsam içerisinde olduğundan, bu girdilerde bir fiyat düşmesi ve bu eğilimin tarımsal ürün fiyatlarını etkilemesi beklenebilir. Elbette ki, girdi fiyatlarının düşmesi, çiftçileri daha fazla ve uygun girdi kullanımına özendirecektir. Gıda sanayiinde ise gerek malzeme-techizat ve gerekse ambalaj benzeri girdilerde yine bir miktar fiyat düşmesi biçiminde tüketiciye de yansıtacak bir olumlu gelişme ortaya çıkabilecektir. İşlenmiş tarım ürünlerinin Gümrük Birliği açısından durumu dikkate alındığı zaman yine Avrupa Birliği'nin kendi üretim fazlası olan ürünleri Gümrük Birliğine soktuğu ve bu alışverişte daha çok oldukça büyük Türkiye pazarından yararlanmayı düşündüğü gerçeği karşımıza çıkmaktadır.

Özellikle süt ürünleri ve şekerli ürünler - çikolata endüstrileri dikkate alındığında, bugün için Avrupa Birliğiyle rekabet edebilecek durumda olmadığımız ve özellikle finansman desteğine dayalı bir teknolojik yeni yapılanmayla ancak rekabet edebilir duruma gelebileceğimiz görülmektedir. Hayvansal ürünleri genel olarak incelediğimizde ise özellikle son yıllarda hayvancılıkta yaşadığımız olumsuz gelişme gelecek için çok fazla ve dikkatli çalışmamız gereğini ortaya koymaktadır. Çünkü yaklaşık son 10 yıllık sürede hayvancılık sürekli gerilerken, ortaya konan çözümler de fazlaca politik ve günü kurtarmaya yönelik çözümler olmaktan öteye gidememektedir. **Devletimizin hayvancılık için ayırdığı trilyonları düşündüğümüzde içimizin sızladığını açıklıkla ifade etmek isterim. Tüm uyarılara karşın, hayvancılıkta gelişmenin canlı hayvan dışalımını ile gerçekleştirilebileceği düşüncesini silebilmiş değiliz. Ayrıca gelen hayvanların getiriliş biçim ve yolları da endişelerimizi daha da artırmakta, son günlerde gittikçe yükselen bir ses tonuyla telaffuz edilmekte olan “İthal hayvanlarda veba görülmesi olayı” yanlışlığı skandala dönüştürmektedir.**

Sayın konuklar, geçtiğimiz yıl içinde yaşadığımız ve tüm tarım toplumumuzu derinden üzen hayvancılık müsteşarlığı kurma macerası, ODA'mızın ve ilgili diğer kesimler ile TBMM çatısı altındaki değişik siyasal partilere mensup bir kısım milletvekillerinin yoğun ve özverili çabaları ile engellenmişken; Sayın Başbakan'ın aynı konuyu seçim bildirgesine hayvancılığı kurtaracak bir önlem olarak alması bizi yalnız endişe değil, şaşkınlığa da düşürüyor. Bakınız, Sayın Başbakan “**ÖNDER TÜRKİYEM, HAYDİ İLERİ**” başlıklı seçim bildirgesinde çiftçilerimize hangi müjdeyi veriyor: “Çiftçimiz, Köylümüz daha varlıklı olacak, Hayvancılığa özel önem veriyoruz. Ayrıca Hayvancılıkla ilgili bir müsteşarlık ta kuracağız.” Biz de bu kürsüden Sayın Başbakan'a diyoruz ki; muhatabımız kim olursa olsun, dün olduğu gibi, bugün de, yarın da hayvancılık müsteşarlığı kurma gibi bir saçma girişime asla izin vermeyeceğiz. Ama, önce işe tüm parti genel merkezlerini ve parti grup yöneticilerini, başta da Sayın Başbakan ve partisini bu düşüncenin ne için yanlış olduğu konusunda aydınlatacağız. Kendilerine gerçek çözüm yollarını göstereceğiz.

Sayın konuklar, yine Gümrük Birliği'ne dönersek, şu hususu da ifade etmeden geçemeyeceğim. 28 Haziran 1995 de yürürlüğe giren Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine dair 560 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname her ortamda yinelediğimiz gibi, sırf Avrupa Birliği ile Mevzuat uyumu yaratmak amacıyla alelacele çıkarılmış bir kararnamedir ve ilk çıktığı gün söylediğimizi doğrular biçimde bugün, tam bir kaos yaratmıştır. Bu nedenle üzerinde daha fazla düşünülmesi ve çalışılması gereken, ciddi olarak yeniden ele alınması gereken bir konudur.

Sayın konuklar, Türkiye'nin tarım alanındaki örneğin, tarımsal nüfusun faz-

lalığı, tarım topraklarının çok parçalılığı ve işletme başına düşen toprak miktarının küçüklüğü, tarımsal işletmelerin cüceliği ve diğer temel yapısal sorunları çözmeden Gümrük Birliği'ni lehine kullanması, Avrupa Birliği'ne hazır hale gelmesi fazlaca mümkün değildir. Bu nedenle Türkiye önce kendini genel toplumsal-ekonomik alanda ve bu arada tarım alanında yeni dünya düzeni dediğimiz ve bu salonda iki gün boyunca tartışacağımız düzene uydurmak zorundadır. Başarımın başka bir sırrı ya da koşulu yoktur. İzinizle şimdi çok kısa da olsa ülke tarımının 1995'i hiç de iyi geçirmediğine değinmek istiyorum:

1995 yılında Türkiye tarımı için öngörülen hedeflere ulaşamamış, programda geliştirilmesi konusunda tedbirler getirilen hayvancılık sektörünün sorunları daha da ağırlaşmış, Gıda konusunda çıkarılan KHK sorunları artırmış, bitkisel üretimde özellikle hububatta azalma olmuştur. Üretimde yeterli artışı sağlayacak potansiyele sahip olan ülkemizde politikasızlık sonucunda üretim artırılmamış, açık ithalatla karşılanmıştır. 5 Nisan ekonomik önlemler uygulama paketi ile desteklenen ürün sayısı azaltılmış ve bunun yerine çiftçiye doğrudan gelir desteği öngörülmüş olmasına rağmen destekleme politikaları tam bir kargaşaya sürüklenmiştir.

Sayın konuklar asla karamsar olmadan ve çok ciddi bir tarımsal potansiyele sahip olduğumuzu bilerek, Türkiye tarımını ve çiftçisini değişen dünya düzeninde değişen bir toplumsal ve teknolojik yapıyla Avrupa'ya entegre edebileceğimizi, bunun için her şeyden önce çiftçiliğin köylülükle eş anlamlı olmadığını, çiftçiliğin bir meslek olduğu bilincinin kırsal kesimde yerleştirilmesi gerektiğini belirtmek istiyorum.

Öyle umuyorum ki bu sempozyum, hem Türk çiftçisi, hem tarımı yöneten ve yönlendirenler ve hem de biz Ziraat Mühendisleri için gelecek, aydınlık, atılım yapmış bir Türkiye tarımını gerçekleştirmede önemli bir yol göstericilik görevi yapacaktır.

Sempozyumun gerçekleştirilmesinde engin bilgi ve deneyimleri ile bizlere çok değerli katkıları olan, Sayın Prof. Dr. Gülcan ERAKTAN'a, Sayın Prof. Dr. Halis AKDER'e, Sayın Prof. Dr. Ahmet ŞAHİNÖZ'e, Sayın Prof. Dr. Haluk KASNAKOĞLU'na, Oda'mızın bir önceki başkanı Sayın Mahir GÜRBÜZ'e ve Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Emel İLHAN'a huzurunuzda en içten şükranlarımı sunuyorum. Oturum Başkanlarına, Bildiri Sahiplerine, Panel katılımcılarına ve Sempozyumumuzu destekleyen TÜBİTAK ve TOBB olmak üzere tüm kuruluşlara sonsuz teşekkürler ediyorum. Siz Sayın izleyicilere Yönetim Kurulumuzun en iyi dileklerini şükran duygularını ve saygılarını sunuyorum.

**Prof. Dr. Gürol ERGİN**

**Başkan**

## VI. KİTLE İLETİŞİM ETKİNLİKLERİ

### VI. 1. ODA GÖRÜŞLERİ KAMUOYUNA YANSITILYOR

#### TV - 2. KANAL EKONOMİ VE DÜNYA PROGRAMINDA

#### 24 NİSAN 1994'DE ODAMIZ ADINA ODA BAŞKANIMIZIN YAPTIĞI KONUŞMADAN ALINTILAR

Tarım Türkiye için bugün de önemli bir sektördür, üreten ilk sektördür ve bu misyon gelecekte de devam edecektir.

Bunun ekonomik temelleri vardır, toplumsal gerekçeleri vardır.

Ekonomi geliştikçe, tasarruf ve yatırım olanakları arttıkça, sanayi ve hizmet kesimlerinin belirleyiciliklerinin de arttığı, tarımın görece payının gerilediği, bir evrensel doğrudur. Ne var ki bu değişim doğrultusu, Türkiye için tarımın ikincil bir sektör, ihmal edilebilir bir sektör noktasına vardığı anlamına, kesinlikle gelmez.

Geçirmiş olduğu son derece önemli gelişimlere rağmen, sektörün çözüm bekleyen çok sayıda yapısal sorunu vardır, dönemsel sorunu vardır.

Toprak dağılım dengesizliğinden - işletme büyüklüğüne, işletmelerin sayısal çokluğundan - teknoloji ve girdi kullanımına izin vermeyen ölçek büyüklüğüne, teknoloji yetersizliğinden - verime, sermaye ve finansman yetersizliğinden - örgütsüzlüğe kadar, sayılabilecek bir çok sorun, bugün de sektörün gündeminde-dir.

Ama tarımın sorunları vardır da, bu ülkede başka kesimlerin sorunları yok mudur? Sanayinin sorunu, hizmetlerin sorunu yok mudur?

Dahası tarımın sorunlarının sorumlusu yalnızca tarım mıdır? Tarımın sorunu, bütünüyle ekonominin gelişmemesinin sonucu değil midir? Tarımın sorunu sanayinin sorunu değil midir? Türkiye yeterince sanayileşmiş, hizmet sektörünü yeterince geliştirebilmiş bir ülke olsaydı, tarımın sorunları bu ölçüde ağırlaşır mıydı, tarımın gelişmesine çok önemli engel oluşturan, yüzde elli nüfus tarımda kalır mıydı?

Gündeme gelen destek anlayışları için değerlendirme yaparken, bunlar neyi amaçlıyor, onu tartışmak gerekir. Görülen odur ki ne geçmiş uygulamalarda ne de şimdi gündeme gelen anlayışlarda, böylesi bütünlükcü ve derinlikli değerlendirmeler fazlaca geçerli değildir. Sürdürülmekte olan uygulamalarda populizm, öngörülen yaklaşımlarda ise mali kaygıların öne çıktığı görülmektedir.

Tarımın ilke olarak desteklenmesi gereklidir. Bunun bilime dayalı, tarımsal üretimin niteliğine dayalı, sektörün yapısına dayalı evrensel temelleri vardır. Türkiye açısından geçerli toplumsal gerekçeleri bulunmaktadır.

5 Nisan paketinin tarıma ilişkin saptama ve öngörülerinde paylaştığımız doğrular vardır, katılmadığımız yaklaşımlar vardır. Ama, saptama ve öngörülerini ortaklaşa bütünlüklü olarak değerlendirmek gerekir ise desteklemelerin son tahlilde kaldırılacağı ya da stratejik kimi nedenlere bağlı biçimde minimize edileceği izlenimi, ağır basmaktadır.

Desteklerin kimi ürünlerde son derece ağır stok maliyetleri yarattığı saptaması doğrudur. Buradan hareketle, tütün örneğinde olduğu gibi bu tür ürünlerde ekim alanı kısıtlamasına gidilmesi ya da üretim kotaları koyulması da yerindedir.

Ürün fiyatları yerine, doğrudan ödeme ve kredi gibi yöntemlerin gündeme getirilmesi de tartışılabilir kimi yönleri olmasına rağmen, özünde bizim de katıldığımız bir yaklaşımdır.

Ürün fiyatlarında dünya ve yurt içi faktör fiyatları gelişmelerinin gözetilmesi de teorik açıdan geçerli bir anlayıştır.

Ama, devlet destekleme alımı kapsamına giren üç ürün öngörülen bir üretim projeksiyonuna mı dayandırılmıştır, böylesi bir değerlendirme sonucu mu ortaya çıkmıştır, buna evet demek mümkün değildir.

Hububatın stratejik önemi olduğu, bu nedenle kapsamda kaldığı bellidir. Ama, stok maliyeti sorunu bulunan tütün niçin kapsamdadır?

Girdi fiyatlarının piyasa koşullarına bırakıldığı bir ortamda, ürün fiyatlarının ücretlere endekslenmesi, sektörün kaynak kaybetmesinden başka bir sonuç veremeyecektir.

İstikrar paketinin üzerinden daha iki hafta geçmeden, özellikle ithalata bağlı tarım girdilerinin fiyatlarında büyük artışlar meydana gelmiştir. Örneğin bitkisel üretimin en belirleyici girdisi olan gübrede 5 Nisan öncesi ile sonrası arasında ağırlıklı ortalama olarak artış kamuda % 193,5 özel kesimde % 173.9 dur. Gübrenin dönemsel olarak kullanılan bir girdi olduğu düşünülürse, geçtiğimiz yıla göre bu artış yüzde dört yüz civarındadır. Tarımsal ilaçta 5 Nisan sonrası artış ikibuçuk üç kat arasındadır. Tohumluk fiyatlarında benzer trend vardır. Akaryakıt zaten bilinmektedir.

Girdi sübvansiyonlarının bütçe ödenekleriyle sınırlı kalması, girdi fiyatlarında oluşan ve oluşacak hızlı artışlar nedeniyle, sembolik düzeyi aşamayacaktır.

Kaldı ki devlet tarafından dağıtılan girdi olarak gübre dışında da başka girdi kalmamıştır. TZDK'nun tasfiye edilmesiyle, bu alanda yoğunlaşması beklenen tekelleşme, sorunu daha da ağırlaştıracaktır.

Özetlemek gerekir ise 5 Nisanın tarıma ilişkin öngörülerinin doğrudan ödeme dünya fiyatlarının gözetimi ve stok sorunu yaratan ürünlere kota koyulması dışındaki öngörülerini, tarım açısından ciddi kaygı duyulmasını gerektirmektedir. Ürün alımının üç tür ile kısıtlanması, girdi fiyatlarının piyasanın denetlenemez koşullarına terkedilip, alınacak kısıtlı ürünlerde de fiyatlanmaların dondurulacağı söylenen ücretlere endekslenmesi, sektörden önemli ölçüde desteklerin kaldırılacağını göstermektedir.

## VI. 2. TARIM BAKANLIĞI'NA BOKS ANTRENÖRÜ

Tarım Bakanı Refaiddin Şahin, atamaları sürdürüyor. Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdür Yardımcılığı'na Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi mezunu Entuğrul Eryılmaz, danışmanlıklara; spor uzmanı Orhan Kadıgil, iktisadi ve idari bilimci M. Faruk Cıngıllı, inşaat mühendisi Mehmet Öztürk, İlahiyat Fakültesi mezunu Hüseyin Uğraş getirildiler. Daha bitmedi. Bakü Tarım Ataşeliği'ne hukukçu Metin Kumal, Almatı Tarım Ataşeliği'ne biyoloji öğretmeni Halil İbrahim Becer, Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdür Yardımcılığı'na boks antrenörü Yakup Kadri Ceylan, TİGEM Genel Müdür Yardımcılığı'na akademi mezunu Kenan Ayla atandı. Ziraat Mühendisleri Odası, bu atamalar sonrası bir ilan metni hazırladı. Ücretsiz yayımlıyoruz: "Tarımla ilgili bir bakanlığa üst düzey yönetici aranıyor. İsteklilerde aranacak koşullar, aşağıda belirtilmiştir:

- 1- Tarım bilimleriyle ilgili orta ya da üniversite düzeyinde herhangi bir öğrenim görmemiş olmak.
  - 2- Yaşamı boyunca teorik veya pratik anlamda, tarımla ilgili herhangi bir kamu görevinde bulunmamış olmak.
  - 3- Meslek yaşamında tarım konularıyla ilgili uzak, yakın hiçbir birikime ve uzmanlığa, tarım konusunda hiçbir yaşam deneyimine sahip olmamak.
  - 4- Daha önce tarımla ilgili bakanlıklarda herhangi bir şekilde çalışmamış olmak.
  - 5- Herhangi bir yabancı dili bilmemek, özel tercih nedenidir.
- Koşulları taşıyanların ilgilenmeleri duyurulur."



### VI. 3. DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ NEDENİYLE GERÇEKLEŞTİRİLEN “TARIM - ÇEVRE İLİŞKİLERİ” BASIN TOPLANTISI

“Kütleli ve ağır yaşam sorunlarıyla karşı karşıya bulunan insanlık, çok daha önemlisi giderek artan ve çeşitlenen ihtiyaçlarını, giderek bozulan, azalan, daralan ve kirlenen doğal kaynaklarla karşılamak durumundadır. Doğal ve fiziki çevre ve kaynaklar günbegün bozulup, üretkenlikten çıkmaktadır.

O nedenledir ki, “Gündem-21” evrenin ve toplumun önceliğidir. Bu önceliğin adı çevredir. Sürdürülebilir kalkındır.

O nedenledir ki, dünya genelinde bir karabasana dönüşen bozulma, artık her bireyin ortak kaygısıdır ve “sağlıklı çevrede yaşamak” artık dokunulamaz devredilemez temel insan hakları arasında sayılmaya başlanmıştır.

Türkiye için çevre, saygıdeğer bir koruma güdüsü, saygıdeğer bir nostaljik özlem olmanın ötesinde, çok daha yaşamsal bir olgudur. Bunun ekonomik temelleri vardır, toplumsal temelleri vardır, ekolojik ve fiziki gerekçeleri bulunmaktadır.

Biz tarımcılar çevre olgusunu, entellektüel takılma, fantezi kolaycılığı gibi anlayışların çok ötesinde bir ciddi sorun olarak değerlendiriyoruz. Kentsel bozulmayı, gürültüyü, kültürel kirlenmeyi önemsemiyor değiliz. Doğal ve kültürel peyzaja gösterilen duyarlılığı, Dalyan kaplumbağalarına gösterilen sevecenliği, güzeli geçmişte arayan nostaljik tavırları anlıyoruz, saygıdeğer buluyoruz ama, objektif ve bilimsel nitelikli göstergeler nedeniyle Türkiye'nin çevre gündeminin çok daha önemli ve derinlikli sorunlarla yüklü olduğuna, çevrenin önceliğinin bu doğrultulara yöneltilmesi gerektiğine, inanıyoruz.

Türkiye tarım toprakları açısından sanıldığı kadar zengin bir ülke değildir, tersine Türkiye artık toprak rezervi kalmamış 19 ülke arasına girmiştir. Türkiye topraklarının önemli bölümü tarıma elverişli değildir. Sürüme elverişli diyebileceğimiz ilk dört sınıf toprağın bütündeki payı toplamın üçte biri kadar, verimli diye niteleyebileceğimiz birinci ve ikinci sınıf toprakların payı ise yedide bir kaddır.

Üstelik bu ölçüde kısıtlı olan topraklarımız başta onları korumak Anayasanın 44 ve 45. maddelerinde görev olarak verilmesine rağmen kamu yatırımları nedeniyle devletce talan edilmekte, hiç bir alternatif yer araştırması yapılmaksızın kent, sanayi, turizm, altyapı ve benzeri amaçlarla günden güne tüketilmektedir. Daha da vahimi TOYOTA fabrikasının birinci sınıf ve sulanabilen tarım arazisine kurulmasına olanak sağlamak üzere, devletin yönetmeliği değiştirilmekte, o

yönetmelik değişikliğine rağmen, inşaatta kullanılmak üzere aynı yörede onbir alternatif alan göstererek, mevcut yere inşaat izni vermeyen uzman kuruluş Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün doğru tutumunun aksine, üzerine vazife olmasına rağmen, görev alanına girmesine rağmen, TOYOTA ya o alanda inşaat izni Yüksek Planlama Kurulunca verilebilmektedir.

Karayolu 8-10 km. farklı bir güzergahtan geçirilmediği için, Trakya'da yitirilen verimli topraklar 250 bin dekarı bulmuştur. Aynı nedenle Düzce'de 30 bin, Bolu'da 60 bin dekar sulu alan yokedilmiştir. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne yapılan etüdlerin sonucuna göre, etüdü tamamlanan 14 milyon dekarlık arazinin yarısından çoğunun 8.6 milyon dekarlık bölümünün, tarım dışına çıkarıldığı saptanmıştır. DSİ'nin 1985-1993 arasını kapsayan bir çalışmasına göre sulama yatırımı yapılarak sulamaya açılan alanların Ankara'da % 16'sı, Erzurum'da % 9'u, Kahramanmaraş'ta % 6'sı, Eskişehir'de % 8'i sanayi ve benzer nedenlerle yok edilmiştir. Kentsel amaçlarla 47 il merkezinde betonlaştırılan verimli ve sulanan alan 1.2 milyon dekarıdır. Yılda 20.000 dekar verimli toprak tuğlaya dönüşmekte, Silifke'den - Bodrum'a Akdeniz kuşağının çok kısıtlı tarım toprakları turizm gerekçesiyle yok edilmektedir. Erozyon bir başka vahamettir. Topraklarımızın % 80'i erozyona maruzdur. Yılda yaklaşık 500 milyon toprak denizlere taşınmaktadır. Toprakla birlikte 90 milyon ton bitki besin maddesi yitirilip gitmektedir. Hiç kimse tarafından yeterince farkedilmediği için potansiyel tehlikesi daha ağırlaşan bir tabloyu ise azalan ve daralan bu toprakların kirlenmesi oluşturmaktadır. Kentsel atıklar, evsel atıklar, sanayi gaz ve partikül atıkları, asit bulutları ve geçmişte toprağı besleyen ama yoğun kirlenme yüzünden artık toprağı zehirleme noktasına gelen kimi akarsulardan ötürü, tarım toprakları besin zinciriyle insanlara ulaşacak düzeyde bir kirlenme sürecine girmiş bulunmaktadır. Ve yitim süreci nedeniyle bugün kişi başına tarım toprağı 3 dekarın altına inmiştir.

Oda'mız TOYOTA fabrikasının Adapazarı'nın en verimli ve sulanan birinci sınıf topraklarına kurulmasına olanak veren Yönetmelik değişikliğinin iptali için DANIŞTAY'a, işte bu anlayışı gereği, kamu yararına kollama sorumluluğu gereği, dava açmıştır. Mutlulukla, ülkenin geleceği adına umutla belirtmek gerekir ki, hukuk, toplumun gelecek kuşakları adına, kamu yararı adına, verimli ve kısıtlı topraklarımızın talanına dur demiş ve bu alanların amaç dışı kullanım yolunu açan yönetmelik değişikliğini iptal etmiştir. 30.6.1993 tarih 1993/2779 sayılı DANIŞTAY 10. Dairesi kararı ile artık bundan böyle birinci ve ikinci sınıf sulanan tarım alanlarında, sanayi yatırımları yapılamayacaktır. Oda'mızca sergilenmeye çalışılan, sorunların çözümlenmelerini araştırma ve toplum yararı için sorumlulukla solukla mücadele etme anlayışının, ilgili sivil toplum kuruluşlarınca da benimsenmesini diliyoruz.

Ziraat Mühendisleri Odası bu doğrultuda gerçekleştirilecek her çalışmaya tüm olanak ve gücüyle katkıda bulunup, yardımcı olmayı görev saymaktadır.

## VI. 4. KENTE KARŞI SUÇ VE DUYARLILIĞIMIZ

### BAŞKENT'te YAŞANAN YEŞİL KATLIAMI İÇİN BASIN TOPLANTISI YAPILDI

27 Mart Yerel Seçimleri sonrasında oluşan ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ yönetiminin, üretilmiş yeşil alanlar konusunda sergilemiş bulunduğu duyarsız ve ihmalcı tutum, 1 Temmuz 1994 tarihinde düzenlenen ortak basın toplantısı ile kamuoyuna yansıtıldı.

Oda üyesi uzmanlarımızca, yerinde gerçekleştirilen alan etüdlerine dayalı olarak hazırlanan teknik rapor verilerinin Oda Başkanı tarafından açıklandığı toplantıda, ÇANKAYA Belediye Başkanı Doğan TAŞDELEN de görüşlerini açıkladı.

Aşağıda toplantıda sunulan ve ODA'mız Genel Başkanı Mahir GÜRBÜZ ile Peyzaj Mimarları Derneği Başkanı Prof. Dr. Yalçın MEMLÜK'ün imzalarını taşıyan görüşlerin bir özetine yer verilmiştir.

Kamuoyuna,

Ülkemizde demokrasinin gelişip olgunlaşması bakımından demokratik kitle örgütleriyle yönetimler arasında ilkeli ilişkiler kurulmasını son derece gerekli ve yararlı görmekteyiz.

Demokrasiye, yalnızca siyasal partilerin çalışmalarıyla sınırlı bir çerçevede kalmaktan çıkartılıp, çoğulcu ve katılımcı bir içerik ve boyut kazandırılması zorunludur.

Sunulan yaklaşımı içtenlikle benimsemiş bulunan TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası ve Peyzaj Mimarisi Derneği Örgütleri, toplumumuza karşı çok yönlü sorumluluklar üstlenmiş yönetimlere mesleki uzmanlık alanlarında katkıda bulunmayı ulusal görev saymaktadır.

Üzülerek belirtmek gerekir ki, Başkent halkı adına, toplum yararı adına yeşil alanları üretmesi ve koruması gereken Ankara Belediyesinin, anlaşılabilir duyarsız ve ihmalcı tutumu nedeniyle, kentimizde çok ciddi bir yeşil sorunu yaratılmıştır. Bununla da yetinilmemiş açık ve yeşil alan planlaması ve üretilmesinin, çok önemli bir uzmanlık konusu olduğu bilimsel gerçeği göz ardı edilerek, çevre düzenlemede ilgili birimin başına uzmanlıkları kendilerinden menkul, siyasal kimlikli görevlendirmeler yapılmıştır.

Bu tavır, bozkırın ortasında çağdaş bir kent oluşturan Mustafa Kemal ve ar-

kadaşlarının, Cumhuriyet'in inançlı kurucularının kutsal emanetlerine saygısızlıktır.

Bu tavır, Atatürk Orman Çiftliği ile Gençlik Parkı ile, daha sayılabilecek nice kalıcı eserleri ile yetmiş yıl önceden bugünü görebilen erdeme saygısızlıktır.

Bu tavır Başkent halkına karşı haksızlıktır, açıkca kente karşı suçtur.

Yeşili yalnızca boya olarak gören düşüncelere, canlı yeşilin katliamı yaptırlamaz.

Örgütlerimiz uzmanlık topluluğumuz adına, Başkent halkı adına, hepimizin gözleri önünde tırmanan bu olumsuzluğun zaman geçirilmeden, sorumlu anlayışlara dönüşmesi için Belediye yetkililerini uyarmayı görev bilmektedir.

Başkent halkımızın toplumsal duyarlığına, çevresel duyarlığına güveniyor, kente karşı suç, kent halkına karşı sorumsuzluk niteliğine dönüşen tavırlar için çabalarımıza omuz vermelerini diliyoruz.

Basın Toplantısı basında şu başlıklarla yer aldı:

“Gökçek kente karşı suç işliyor” (Milliyet)

“Gökçek'e yeşil alan tepkisi” (Cumhuriyet)

“91 milyarı sararttık” (Hürriyet)

## VI. 5. ODA GÖRÜŞLERİ MEDYA'DA

Dünya Gıda Günü ile ilgili olarak ODA adına yapılan açıklamalarda, Türkiye'nin besin sorunları ve tarım ilişkileri konusundaki görüşler dile getirildi.

Aşağıda Oda adına yapılan bu açıklamalardan kısa özetler meslektaşlarımızın bilgilerine sunulmaktadır.

16 Ekim 1994'de Ankara'da Yönetim Kurulu Üyeleriyle birlikte yapılan Basın Toplantısından:

Dünya ölçeğinde yaşanan besin üretimi ve beslenme sorunları, özel koşullarımız nedeniyle ülkemizde çok daha ağır boyutlarla geçerli bulunmaktadır.

Besin üretimi nitel ve nicel boyutta, gerekli ivmeyi gösterememektedir. Sebze-meyve gibi ürünler dışında ve özellikle hayvansal besin üretim bakımından, çok ciddi sorunlar yaşanmaktadır.

Ülkenin tarımsal kaynakları, besin üretim doğal kaynakları, toprağı ile suyu ile sanıldığı kadar zengin değildir. Ve çok kısıtlı olan bu kaynaklar, hızla bozulmakta, yitirilmekte ve üretkenlikten çıkarılmaktadır.

Hammadde sonrası ürün işleme ve pazarlama süreci tam bir başıbozukluk içerisinde. Türkiye, Tüketiciyi Koruma Kanunu olmayan sayısı sınırlı ülkeler içindedir. Türkiye’de, hayvanlara yönelik olarak ve haklı biçimde Yem Kanunu çıkarılmıştır, ama insanın sağlıklı beslenmesi, toplumun sağlıklı yaşamı için bir Gıda Kanunu henüz çıkarılmamıştır.

Tarımsal üretim sürecinde de, ürün işleme ve pazar zincirinde de, yoğun besin kirlenmesi geçerlidir ve bunun giderilmesine yönelik hiç bir çaba yoktur.

Ve bütün bunlara bağlı olarak, Türkiye toplumu yeterli beslenememektedir, dengeli beslenememektedir. Yeterli ve dengeli beslenemediği için, sağlıklı toplum olma niteliklerini taşımamaktadır, tersine beslenmeye dayalı kitlesel nitelikli sağlık sorunları yaşamaktadır.

Üstelik bu toplum hızla çoğalmaya devam etmektedir. Toplumunu beslemek için, yurt dışından etden süte, karpuzdan muza sayısız gıda maddesi ithal edilmektedir. Türkiye net besin ithal eden bir ülke noktasına gelmiştir. Ve Türkiye, artık kendine yeten yedi ülkeden birisi değildir.

1982 de sadece 24 milyon dolar olan hayvan ve ürünleri ithali, on yıl sonra tam onbeş kat artmış, 353 milyon dolara varmıştır. Aynı dönemde hayvancılık ürünleri ihracı, ithalin tersine yarı yarıya azalmıştır. Son üç yılın süt ve ürünü ithali, ihracının ikibuçuk üç katıdır. Et ithal-ihraç ilişkisinde de benzer durum vardır. Bu dönemde süt ve süt ürünü ihracı altı ile sekiz milyon dolar arasında değişirken, ithalat onyediyedi ile yirmiyedi milyon dolar arasında seyretmiştir. 1991 de oniki milyon dolarlık et ihraç edilirken, 32.6 milyon dolarlık, 1992 de 21.8 milyon dolarlık et ihraç edilirken, 33 milyar dolarlık et ithal edilmiştir. Aynı tablo su ürünleri için de geçerlidir. 1990 sonrası üç yılda su ürünü ithali iki misli artmıştır. Buğday ithal ve ihraç değerleri birbirine eşit, bitkisel yağ ithali ihracın iki katıdır.

İçinde bulunduğumuz yıl için de aynı eğilim geçerlidir. 1994 Ocak-Haziran döneminde, hayvancılık ülkesi diye bilinen Türkiye bir adet et sığırı ihraç etmezken, kesilip yemek için altıbuçuk milyon dolarlık, tam 13238 baş sığır ithal etmiştir. Canlı sığır dışında 8.4 milyon dolarlık sığır etini dışarıdan satın almıştır. On milyon dolarlık dondurulmuş balık, 3.8 milyon dolarlık yoğunlaştırılmış süt ve krema, 577 ton dondurulmuş sebze, üç milyon dolarlık kuru baklagil, onüç milyon dolarlık muz, yirmibeş milyon dolarlık pirinç, yetmiş milyon dolarlık bitkisel yağ, satın almıştır.

Endüstri ve kent atıkları, toprağı, bitkiyi, suyu zehirlemektedir. FAV, tarafından çok haklı biçimde 1994 DÜNYA GIDA GÜNÜ mesajı olarak saptanan “YAŞAM İÇİN SU” düşüncesi, sanki öncelikle bizim ülkemiz için söylenmiştir.

Devlet adına DPT, tarafından yürütülen 1987 Gelir Dağılımı Araştırması, et, balık ve kümes hayvanları harcamalarının, toplam gıda harcamalarının altıda biri düzeyinde kaldığını ya da et ve balığa ancak ekme kadar harcama yapıldığını, sadece ekmeğe ödenenin yalnızca sebzeye ödenenden fazla olduğunu ortaya koymaktadır, toplumumuz günlük enerjinin %46 sını ekmekten alırken ancak %5 ini süttten ve ancak %3 ünü etten sağlamaktadır. İhtiyaç duyduğu proteinin %48 ini ekmekten sağlarken, ancak %12 sini süttten ve ancak %10 unu etten sağlamaktadır. Yaşamsal önemi bulunan A ve B Vitamini yetersizlikleri üç de birler dolayındadır. Yani, tüketimin nicel yetmezliğinin yanında, nitel dengesizliği de söz konusudur, Türkiye insanı yetersizliğin yanında, ayrıca son derece dengesiz beslenmektedir.

“İnsanlık ölümden önce açlığın korkusunu kaygısını duymuştur” özdeyişinin, toplumun geleceği bakımından ne anlama geldiğini, doğru kavramak zorundayız.

Çözümün ön koşulu kanımızca, ülkeyi yönetenlerin, yönetmeye aday olanların, karar merkezlerinin, bunun yeterince farkına varmaları, sorunu gereğince kavrayabilmeleridir.

Böyle bir bakış açısı çerçevesinde, Türkiye'nin kalkınması ve Türkiye toplumunun sağlıklı beslenmesi doğrultularında, tarım kesimine, tarım üretimine gereken önem verilmeli, buna bağlı kısa ve uzun geleceği kavrayan iç ve dış koşulları doğru değerlendiren, tutarlı doğru politikalar oluşturulmalıdır.

**TRT televizyonu 1. kanalda 17 Ekim 1994 günü 9.15 de Oda Başkanı Mahir GÜRBÜZ'ün yaptığı konuşmadan:**

“... Kaynakların hızla tüketimi - nüfusun hızla artışı, dünya gündeminin birinci maddesine, beslenme sorununu oturtmuştur.

... O yüzden önümüzdeki çağın gündemini her şeye rağmen kalkınma değil, “sürdürülebilir Kalkınma” anlayışı oluşturmaktadır.

... Türkiye'nin bugününde beslenme sorunları çok yaşamsal nitelikte görünmemektedir. Hatta, var olan üretim potansiyeli açısından, hiç değilse bitkisel besin üretimi anlamında talihli olduğumuz bile söylenebilir.

... Ne var ki, bu durum Türkiye'nin besin üretimi, sağlıklı beslenme sorunu olmadığı anlamına gelmemektedir. Tersine, ülkemizin nitel ve nicel boyutlu çok sayıda beslenme ve besin sorunu, bugünde vardır.

... Daha önemlisi, şimdi yaşanan sorunların farkına varılmaması ve çözüm için politika oluşturulması çabasının gösterilmemesi nedeniyle, toplumun geleceğinde çok daha ağır besin ve sağlık sorunları doğması kaçınılmazdır.

... Üretim yetmezliğine bağlı olarak Türkiye, süttten-ete, pirinçten-muza kadar bir çok ürünü dışardan satın almaktadır ve Türkiye artık kendine yeten bir ülke değildir.

... Sorunun ciddiyetini kavramak, algılamak ve çözücü politikaları üretmek gerekir.

... Çözümün ön koşulu, ekonomide tarımın, tarımsal üretimin yaşamsal önem taşıdığına ayırdına varmaktır...

**TRT Televizyonu 1. Kanalda 18 Ekim 1994 Günü Saat 8.00'de Oda İkinci Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN'in Yaptığı Konuşmadan:**

"Türkiye'de Gıda alanında kalite kontrolü ve denetim kavramlarının ayrımı üzerinde durulmalıdır.

Denetim tam bir karmaşa görüntüsünü yansıtmakta olup, yasal düzenleme, düzensizlikten ileride değildir.

Çevre her şeyimizdir. Tarım ve tarımsal sanayinin de çevreyi kirletmesinin, öldürmesinin önüne geçilmelidir.

TOYOTA her toprakta üretilebilir, ancak patates, mısır her toprakta yetiştirilemez. Verimli tarım topraklarına kıymayalım."

## **VI. 6. BASIN BÜLTENİ TARIMSAL KİT'LER VE ÖZELLEŞME**

– Türkiye toplumsal dokusuyla, ekonomik yapısıyla son derece ağır sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır.

– Böylesi bir ortamın kuşkusuz, çok yönlü ve çok çeşitli temelleri, gerekçeleri vardır.

– Sistemde rolü bulunan hemen her kesiminde kuşkusuz payı vardır, sorumluluğu vardır.

– Bu ölçüde ağır sorunlarla karşı karşıya olan bir ülkede, sivil toplum örgütlerinin sorumlulukları o oranda önemlidir.

– Bugün benzer kaygılarla bir araya gelen sendika, oda ve derneklerin bu anlamlı dayanışmalarının temelinde, ülkeye ve topluma karşı duyulan bu sorumluluk bu görev anlayışı ve bilinci bulunmaktadır.

Dünya görüşleri, toplumsal yaklaşımları, siyasal anlayışları, ekonomik bakış açıları, kimi farklılaşmalar gösteriyor olsa da, özünde çalışanların örgütleri niteliklerini taşıyan kuruluşların, uzlaştıkları buluştukları ortak paydalar doğrultu-

sunda güçlerini birleştirmeleri, demokrasinin çoğulculuk boyutu anlamında son derece gereklidir.

İlgililerin yetkililerin bu demokratik platformları doğru algılamalarını, tepkici tavırlar yerine oluşturulan görüşlere saygı duymalarını ve katılımcı bir mekânizma üreterek, sistemde ödevli sivil toplum kesimlerinin görüşlerinden yararlanmalarını istiyor ve bekliyoruz.

Demokrasinin yalnızca hak ve yarar talep etme mekanizması olmadığı, kesimleri adına hak ve yarar talebinde bulunan örgütlerin, ortak sorunların çözümü için de sorumluluk duymaları gerektiği anlayışımızla üretmeye çalıştığımız yaklaşım ve tercihlerin, ön yargısız ve ön koşulsuz değerlendirilmesini talep ediyoruz.

Ülkenin tarımına, Cumhuriyetin gelişimi sürecinde sayısız hizmetler üretmiş, tarıma teknoloji aktarımının öncüsü ve belirleyicisi olmuş ziraat mühendisliği mesleğinin yasal örgütü olarak, tarımın tüm sorunları bağlamında olduğu gibi, tarımla ilgili KİT'lerin özelleşmesi konusunda da, soruna ön yargı ile dogmatik anlayışlarla, kategorik tavırlarla yaklaşılmasını doğru bulmuyoruz.

Sistemli ve amaçlı bir senaryo ile günah keçisi ilan edilen KİT sistemini, kimilerine peşkeş çekmeye çalışan anlayışlarla, kamu finansman açığını kapatmada KİT zamlarına kurtarıcı manivela olarak sarılan yaklaşımların aynı sorumlularca sergilenmekte olmasını, ibretle izliyoruz.

Türkiye KİT sisteminin kuşkusuz çok boyutlu ve çok sayıda sorunu da vardır, gelinen noktada kimi KİT'lerin ekonomiye giderilmesi güç yükler oluşturma noktasına getirilmiş olduğu da doğrudur.

Ama sorunu, zaman sürecini görmeden, bütünsellik içinde değerlendirmeden ve KİT'lerin tasfiyesine gerekçe olması açısından seksen sonrası dönemde sergilenen özel senaryoları göz ardı ederek, değerlendirmek ve varılmış bulunan son tabloyu son konumu gerekçe yaparak, "Bunlar tasfiye edilmelidir, satılmalıdır, bunların ekonomiye yük olmalarının temel nedeni mülkiyetlerinin kamuya ait olmasıdır" gibi gerekçeleri ortaya koymak, haksızlıktır, sorumsuzluktur.

Bu olgu, tarımla ilgili KİT'ler açısından da aynı ölçüde, hatta daha önemli boyutta geçerlidir. Çünkü, Türkiye tarımının gelişmesinde; sektörün ürününü işleyeninden tutunuz, sektöre girdi ve hizmet sunanlarına kadar, tarımsal nitelikli KİT'ler öncü görevini üstlenmişlerdir ve bu nitelikleri bir çoğu açısından bugün de geçerlidir. Çünkü, tarım gelişmiş ülkelerde, ekonomilerini bütünüyle kapitalist yaklaşımlara göre yönlendiren bütün ülkelerde de uygulandığı gibi, destek görmesi gereken bir sektördür. Bunun, bugün de geçerli, yarında geçerli olacak teorik temelleri vardır, toplumsal gerekçeleri bulunmaktadır. Dahası bu destek sistematüğinde, tarımsal KİT'lerin son derece belirleyici misyonları vardır. Ve çünkü, Türkiye tarım üreticilerinin ürünlerinin güvenceleri açısından da, Türki-



ye tüketici toplumunun yararları açısından da bu KİT'lerin, parayla pulla ölçülemez, toplumsal yararları, fonksiyonları vardır.

Bir noktanın altını kalınca çizmek gereklidir. KİT'lerin var olan sorunlarına çözüm için, farklı anlayışların üretilmesi de, tartışılması da mümkündür, geçerlidir. "Ama tek çözüm vardır, hepsi için. Bu da hiç bir özel koşul tanımadan özelleştirilmez. Arsa komisyoncusu mantığı ile haraç mezat satıştır" demek açıkça ideolojik tavidir, çalışan üreten kesimlere katmanlara karşı açıkça, ideolojik saldırdır.

Kanımızca özelleştirmeye, ideoloji yüklü anlayışlar yerine, rasyonaliteyi öne alan anlayışlarla yaklaşmak gerekir.

SEK, EBK, Yem Sanayii ve TZDK gibi tarımsal nitelikli KİT'lerin özelleşmesi olayına da, bu bakış açısıyla eğilmeyi gerekli görmekteyiz.

SEK 1963 yılında kurulmuştur. Ulaştığı kurulu kapasite 308 bin ton/yıldır. Kapasite kullanımı bu alandaki özel sektörde %23 olmasına rağmen, SEK'da %63'tür. İşlenen süt, sanayiye giden sütün beşte biridir, 200 bin ton düzeyindedir. Bu pay ile SEK sanayiye sunulan sütün fiyatını belirlemektedir, ürün piyasasında güvence sağlamaktadır.

Öte yandan, ülkemizde tüketilen 220 bin ton sanayi içme sütünün %40'ını SEK üretmektedir. Üç büyük kentde işlenmiş süt tüketiminin %70'ini, yoğurt tüketiminin %50'sini SEK sağlamaktadır. Yani, Türkiye tüketicisinin uygun fiyatla ve sağlık koşullarına uygun süt kullanımını, büyük ölçüde bu kurum sağlamaktadır.

Üretici kitlesinin ürün fiyatını belirleyen, ürün güvencesini sağlayan, tüketici fiyatlarını regüle eden fonksiyonla, sayısız ve paraya pula vurulamaz toplumsal fayda yaratan bir sistemi, yirmibeş fabrika, onbeş süt toplama tesisi ya da on arsa gören anlayış, sakat bir anlayıştır. SEK'in toplumsal konumunu algılayamayan, olaya arsa komisyoncusu mantığı ile bakan bir anlayıştır.

"Efendim zarar ediyor." Nasıl zarar etmiş? Onu söylemiyor. Doğrudur, kuruluşun 1984'e kadar, büyük ölçüde yatırım süreci yaşadığı için, Kurum kar edememiştir. Ne zaman ki, ticari faizle karşı karşıya bırakılmıştır, zarar süreci o zaman başlamıştır. Ve özelleşme için gerekçe gösterilen zarar, bu faizlerden oluşmuştur.

Üstelik bu Kurumun başka bir çok KİT için söz konusu personel şişkinliği yoktur, hatta 1984'den 1992'ye personel sayısı 2301'den 1844'e düşmüştür, Genel Müdürlük personeli için tek bir lojmanı olmamıştır, bir tek dinlenme tesisi bile yoktur.

Toplumsal konumu böylesine önemli, ekonomik performansı böylesine olumlu bir Kurumu, salt bir fizik varlık sayacaksınız, arsa niyetine satacaksınız, bununla da yetinmeyeceksiniz, satışı kapalı kapılar ardında yapacaksınız, yok

pahasına yapacaksınız ve özel tekel yaratacaksınız. Özelleşme tamam, satış tamam. Ama, adam gibi, kurallara göre, saydam, açık. Olması gereken budur.

Olan nedir? Özel çağrılı alıcılar, Genel Müdürlüğün yetkililerini özenle ortamdaki uzak tutan bir tavır. Kurumun en karlı ve işleme kapasitesinin yüzde doksanını oluşturan bölümünü bir holdinge bir tekele bırakan bir mekanizma. Üstelik satışta, faaliyete devam anlamında, tek bir hüküm öngörmüyorsunuz. Ve işletmelerin hemen tümünün arsaları imara açık. 25 işletme 575 milyara satılmak isteniyor. Bunların hemen tümü kent içinde 632000 m2 arsası, arsalar üzerinde 43000 m2 lojmanı var. Kamyon, termos, tanker, otobüs gibi 230 adet ağır vasıtası var. (A) firmasına (X) fabrikasını 11 milyara satıyorsunuz, tekel yaratan (B) firmasına (X) fabrikası gibi dokuz fabrikayı, (X) kapasitesinin sekiz katı kapasitesi olan dokuz işletmeyi, aynı fiyata satıyorsunuz. Tanımlanması bile güç bir vehamet.

Bu açıkça talandır. Beytülmalaya saldırıdır. Karar alırsınız, kamu yararı gerekçesini korsunuz ve bedava da verirsiniz. Ama hem özetlenmeye çalışılan hazin çizgiyi tutturursunuz, hem de para kazandık dersiniz. Bu olmaz.

Sevinçle belirtmek gerekir ki, içinde Oda'mızın da bulunduğu sivil toplum dayanışması, bu talanı durdurmuştur. Önemli olan bundan sonra, sorunu gerçekçi temele oturtmaktır.

Umutla belirtmek gerekir ki, SEK olayında somutlaşan toplumsal muhalefet, bir ölçüde de olsa EBK özelleşmesi mekanizmasına yansımaya başlamıştır. Çok yetersiz de olsa, EBK özelleşmesinde, besiciler, çalışanlar, kasaplar gibi sistemde rolü bulunan katmanların alıcı olmalarına olanak tanınmış ve pazarlıkların kapalı kapı ardı yöntemi yerine, açık yapılması anlayışı gelişmeye başlamıştır.

Aslında SEK da EBK da Türkiye tarımının çok etkileyici çok belirleyici fonksiyonlarını üstlenmiş bulunmaktadır.

Konuya yalnızca bu kuruluşların sorunları ve özelleşmeleri özelinde bakmak, hiç kimseyi doğru sonuçlara götürmez.

Soruna bütünlük anlayışı ile, tarımın misyonunu, besin üretimi ve tüketiminin yaşamsal önemini kavrayarak yaklaşmak gerekir.

Böyle bir bakış alçısının maddi temeli, hayvancılık üretimidir. Türkiye tarımında hayvancılık, en etkin, katma değeri en yüksek, toplumun iç tüketim ihtiyaçları bakımından olduğu kadar, dış ticaret gerekleri açısından da önemi tartışılmaz, bir üretim alanıdır.

Ne var ki, hayvancılığın bu yaşamsal misyonuna rağmen, özellikle seksenli yılların sorumsuz anlayışlarının sonucunda, hayvancılık üretmez koşullara itilmiştir. Özellikle, terbiyeyi ithalat uygulamaları nedeniyle, adeta tasfiye sürecine sokulmuştur. Son yıllarda hayvancılığa gereken önemin verileceğini beyan eden yaklaşımlar ise faizsiz besi kredisi gibi komedilerle kaynakları savurmak, da-

mızlık ithal ediyoruz, diyerek dışa bağımlılığı pekiştirmek dışında, bir sonuç üretememiştir.

Oysa, hayvancılık üretimi'nin ulusal koşullarda ciddi bir dinamığe dönüştürülmesi mümkündür ve bu zorunludur.

Hayvancılığın temeli süt hayvancılığıdır. Süt hayvancılığını ve damızlık üretimini özendirecek öncelikler, ertelenmeden uygulanmalıdır. Bu çerçevede, sanyai kuruluşlarında pazarlanan et için öngörülen kiloda 4000 TL., süt için öngörülen litrede 1500 ve 2000 TL teşvik yaklaşımlarını, yerli damızlıklar için öngörülen damızlık CİF değerinin %35'i kadar pirim verilmesi mekanizmalarını, doğru ve gelişmeci hayvancılık bakımından, geleneksel tavrı aşan umut verici bir yeni yaklaşımlar olarak değerlendiriyoruz.

Hayvancılığa yönelik bu doğru anlayışla, SEK'i EBK'nu emlak komisyoncusu mantığı ile satmaya çalışan yaklaşımın, aynı Hükümete ait olmasını doğrusu yadırgıyoruz.

Hayvancılığın gelişmesi gereklidir. Hayvancılığın gelişmesi için SEK ve EBK gibi hizmet fonksiyonlarının sürmesi zorunludur. O nedenle, SEK ve EBK özelleşmesi sürecini, bu kuruluşları tasfiye eden değil, etkin ve verimli çalıştırmaya dönük bir anlayışa dönüşmesini istiyoruz.

Bu kuruluşların başka amaçlarla, spekülatif beklentilerle çökertilmeleri yerine, hayvancılığın gelişme dinamiğine entegre olacak bir yeni yapılanmaya kavuşturulmalarını, son derece yararlı görüyoruz.

Bu çerçevede, özelleşmenin kesinlikle etkinlik ve verimliliği artırıcı bir anlayışla ele alınmasını, özelleşme sırasında üreticiler, çalışanlar ve pazarlayıcılar gibi, sistemde yer alan kesimlere öncelik verilmesini gerekli buluyoruz. Üretici örgütleri ve sendikalar gibi sistemde rolü bulun sivil toplum kuruluşları için, özel kolaylaştırmaların sağlanmasını zorunlu görüyoruz. İstenildiğinde sermaye ve rantıye katmanları için gösterilen eli açıklığın, teşvik anlayışlarının, çalışanlar üretenler için de geçerli kılınmasını istiyoruz. Finans desteğinden, uygun satış vadesine, teminat kolaylığından, teknik yardıma kadar, toplum girişimciliğini özer lırecek mekanizmaların uygulanmasını istiyoruz. Bunu yalnızca ekonomik gerekçelerle değil, demokratik katılımın anlam kazanması, üreticilerin ürettikleri hammadde sonrası süreçlerde de söz ve karar sahibi olmaları, ekonominin yönetim ve denetimine tarım üreticilerinin de katılmaları ve ekonomik demokrasi yaklaşımının somutlaşması bağlamında da son derece önemli bir olanak ve fırsat olarak değerlendiriyoruz.

5 Nisan paketi, tarım açısından da ilginç boyutlar taşımaktadır.

Kanımızca paketin tarıma yönelik önerileri aceleye getirilmiştir. Türkiye'deki destekleme uygulamalarının başarılı olduğunu, öngörülen ekonomik ve toplumsal sonuçlara ulaştığını söylemek mümkün değildir. Hatta, populist anla-

yışlar nedeniyle tırmandırılan destek uygulamaları yüzünden, tarımsal üretimde ciddi ürün deseni sorunları, toprak kullanım sorunları yaratıldığı saptaması, daha doğrudur. Ama bu durum, desteklemenin bütünüyle kalkması gerektiği sonucunu getirmemelidir. Önemli olan, tarımsal üretimin gelişim ve değişim doğrultularını iyi kestirmek, katma değeri yüksek ürünlere yönelmeyi, teknoloji kullanımını, örgütlenmeyi özendirici, seçici destekleme yaklaşımlarını oluşturmaktadır.

Görünen odur ki, 5 Nisan paketinden kategorik olarak desteklemelerin kalkması anlayışı çıkmaktadır. Her ürün özelinde özel irdelemeler yapılmadan, hububat, pancar, tütün dışında destekler kalkıyor demenin, kanımızca yeterli gerekçesi yoktur. Tütünde destek niçin sürüyor, örneğın gelişmesi gereken bir üretim alanı olan yağ bitkileri niçin kapsamdan çıkarılıyor, hayvancılık için birincil önemi bulunan yem bitkileri niçin kapsama alınmıyor, sorularının hiçbir objektif nedenini bulmak mümkün değildir. Bu konularda nasılbir teknolojik değerlendirme yapılmıştır, karar sürecinde tarımcı teknisyen etkisi var mıdır, yoksa kerametleri kendilerinden menkul harika genç ekonomistler her şeyi herkesten iyi mi bilmektedir? Bilen yoktur. Ama bilinen, yalnızca ekonomiyi değeril tarımın gelişmesini de doğrudan etkileyecek bu karar mekanizmalarında, sektörden sorumlu Bakanlığın yetkisi yoktur, etkisi olmamıştır.

Destekleme fiyatlarının dünya fiyatları ve yurt içi faktör fiyatları gelişmelerine göre belirleneceği, pamuk ve tütünde başlatılan müdahale fiyatı-hedef fiyat ve pirim sisteminin diğer ürünlere de yaygınlaştırılacağı, görüşlerine katılıyoruz ama, üç tür ürün dışında destek kapsamının sınırlandırılacağı tavrı ile bu görüş arasında paralellik kuramıyoruz.

Desteklemelerin doğrudan çiftçiye yapılması kredi kolaylıkları sağlanması yaklaşımlarını doğru buluyoruz ama, desteklerin bütçe ödenekleriyle sınırlı olmasını, işçi ve memur ücretleriyle endeksli kılınmasını, özellikle ticaret hadlerinin tarım aleyhine gelişen seyri bakımından gerçekçi bulmuyor, tarımın yeniden kaynak kaybı sürecine sokulacağı kaygısıyla, karşıyoruz.

Tarım girdileri fiyatlarının piyasa koşullarına göre belirlenmesini ulaşılması gereken bir gerçekçilik olarak anlıyoruz ama, özellikle tarıma girdi sunan KİT'lerin de elden çıkarılmasından sonra, üreticinin özel tekellerin insafına terk edilmesi bakımından endişeyle karşılıyor ve bu anlamda anti-tekelleme yasasının geciktirilmeden çıkarılmasını, zorunlu buluyoruz.

Tarımın desteklenmesi için evrensel nitelikli bilimsel ve teorik temellerin bugün de geçerli olduğunun, bunun dışında taşıdığı yirmibeş milyonluk nüfus yükü nedeniyle bu kesimin desteklenmesinin ayrıca bir sosyal zorunluluk niteliği taşıdığıının, gözden uzak tutulması gerektiğini düşünülüyor.

7 Nisan 1994 / Mahir GÜRBÜZ / Yönetim Kurulu Başkanı

## VI. 7. ODA GÖRÜŞLERİ MEDYA'DA

### Yalçın PEKŞEN'in "BİR GÜNÜN HİKAYESİ"

#### Köşesinden...

#### PATATES YİYELİM, ACI KONUŞALIM

Bugün konumuzun biraz acı olması nedeniyle tatlı yiyip tatlı konuşamayacağız. O yüzden şöyle bir başlık buldum; "Patates Yiyelim, Acı Konuşalım."

Adapazarı'nda sulanabilir patates tarlalarına otomobil fabrikası kurulması üzerine Cumhurbaşkanımızın "patates yerine Corolla" üretmekle övündüğünü bildiren yazım üzerine, Ziraat Mühendisleri Odası harekete geçti.

Aslında çok daha önce harekete geçmişler, ama seslerini pek duyuramamışlar.

5 Haziran 1994'te Dünya Çevre Günü nedeniyle düzenledikleri basın toplantısında ilgilileri şu sözlerle uyarılmışlar;

"Türkiye, tarım toprakları açısından sanıldığı kadar zengin bir ülke değildir. Tersine, Türkiye artık toprak rezervi kalmamış 19 ülke arasına girmiştir. Türkiye topraklarının önemli bölümü tarıma elverişli değildir. Sürüme elverişli diye bakabileceğimiz ilk dört sınıf toprağın bütündeki payı toplamın üçte biri kadar, verimli diye niteleyebileceğimiz birinci ve ikinci sınıf toprakların payı ise yedide biri kadardır.

"Bu ölçüde kısıtlı olan topraklar, onları korumak Anayasa'nın 44 ve 45. maddelerinde görev olarak verilmesine rağmen, kamu yatırımları nedeniyle devletçe talan edilmekte, hiçbir alternatif yer araştırması yapmaksızın kent, sanayi, turizm, altyapı ve benzeri amaçlarla günden güne tüketilmektedir. Daha da vahimi TOYOTA Fabrikası'nın birinci sınıf ve sulanabilir tarım arazisine kurulmasına olanak sağlamak üzere devletin yönetmeliği değiştirilmekte, o yönetmelik değişikliğine rağmen, inşaata kullanılmak üzere aynı yörede on bir alternatif alan göstererek mevcut yere inşaat izni vermeyen uzman kuruluş Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün doğru tutumunun aksine, üzerine vazife olmamasına rağmen, görev alanına girmemesine rağmen, TOYOTA'ya o alanda inşaat izni Yüksek Planlama Kurulu'nca verilebilmektedir."

Yönetim Kurulu Başkanı Mahir Gürbüz imzalı bu bildiriye okurken, TRT programcısı Nazmi Kal aradı. Şunları söyledi;

"1987 yılında TRT'de "Tarım Topraklarının Amaç Dışı Kullanılması" konulu bir program hazırlamıştım. Çok ilginç sonuçlar çıktı. Erozyon ve konutlaştır-

ma ile çok değerli tarım arazileri çarçur olup gitmişti. En önemlisi, sanayiciler gözlerini bu topraklara dikmişti. Oysa dünyada hiçbir sanayi, toprak olmadan gıda üretemiyordu. Bu yüzden Japonlar, tarım topraklarını kurtarmak için denize kazıklar çakıp fabrikalarını yapay adalarda kuruyorlardı. Bu Japon firması olan Toyota, herhalde bu verimli araziye görünce çok şaşırmıştır.”

İşte Süleyman Demirel, törende yaptığı konuşmada bu durumu savunuyordu. “Patates yerine Corolla üreteceğiz” derken acaba Anayasa’ya karşı çıktığını, yasalari ve yönetmelikleri çiğnediğini, Danıştay kararlarını sümen altı ettiğini ve en önemlisi gelecek kuşakların boğazından bir şeyler kestiğini biliyor muydu?

Biliyorsa bile ne fark eder?.. İş işten geçti. Bundan böyle yerli Corolla’lara binip ithal patates yiyeceğiz.

Hükümet, Gıda Mevzuatımızda köklü değişimlere kaynaklık etmesi gereken “Gıda Yasası”na esas oluşturacak bir Kanun Hükmünde Kararname’yi yürürlüğe soktu. ODA’mız Gıda Komisyonu, kararnameyi özenle inceleyerek, bu kararname konusundaki görüşlerini metnini aşağıda sunduğumuz Basın Bülteni ile kamuoyuna duyurdu.

## BASIN BÜLTENİ

### VI. 8.GIDALARIN ÜRETİMİ, TÜKETİMİ ve DENETLENMESİNE DAİR 560 SAYILI K.H.K HAKKINDA TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI’NIN GÖRÜŞLERİ

28 Haziran 1995 gün 22327 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve ülkemizde gıdaların üretimi, tüketimi ve denetlenmesini düzenlemeye yönelik 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararname aşağıda belirtilen önemli noktalar nedeniyle, ülkemizin bu konudaki sorunlarının çözüm getirmek yerine, mevcut kargaşayı, yaratılan yetki sürtüşmelerinden ötürü daha da pekiştirecektir.

1. Bir ülkede vatandaşlara sunulacak gıdaya ilişkin hizmetler yalnızca gıda kontrolü ile sınırlı olmayıp, bunun yanında vatandaşların yeterli ve dengeli beslenmesini sağlayacak çeşit ve miktarda gıda üretim ve işleme planlamasını da kapsayacak şekilde özgün bir gıda politikasının belirlenmesini gerektirir. Oysa mevcut kararname incelendiğinde başlığında her ne kadar gıda üretim ve tüketimi yer almışsa da bu alanlardaki hizmetler yalnızca denetleme ile sınırlandırılmış ve bir gıda üretim politikasına değinilmediği gibi olağan üstü hallerde gıdaya ilişkin ne gibi ayrıcalıklı önlemlerin uygulanmaya konulacağı hususunda da herhangi bir açıklama getirilmemiştir.

2. Çağımız dünyasında hemen tüm dünya ülkeleri gıdaya ilişkin sorunlarını çözümlemek üzere geçmiş bir asıra uzanan özgün gıda yasaların yürürlüğe koymuş ve içeriğini modern devlet anlayışının gerektirdiği tüm hizmetleri kapsayacak şekilde belirlemiş olmalarına karşın, söz konusu Kanun Hükmünde Kararname hazırlanmasında, bir bilgi birikimine itibar edilmemiş, sadece günümüze değin yaşanan kargaşayı mevzuatla tescil altına alma yaklaşımı gösterilmiştir.

3. Sergilenen bu yaklaşımın doğal bir sonucu olarak da gerek hukuk gerekse gıda tekniği açısından düşülen hatalar sonucu gıdaya ilişkin suçların tanımlanması yeterince yapılmazken bu suçlara karşı uygulanacak cezalara ve haksız uygulamalar karşısında gıda üreticisi veya satıcısının itiraz ve temyiz haklarına değinilmemiştir.

4. Kanun Hükmünde Kararname'de görünüşte gıda denetimi konusundaki hizmetler üç merci arasında paylaştırılmışsa da bunların dışındaki mercilerin bu konudaki yetkileri kaldırılmadığı gibi adı geçen üç bakanlığın hizmeti yürütmeye ne tür bir koordinasyon içinde olacağı konusunda bir hükme yer verilmeyerek her üçünü de küstürmeme yaklaşımı içinde kargaşanın sürdürülmesine zemin hazırlanmıştır.

Kaldı ki bu koordinasyonsuzluk içinde pek çok yönetmeliğin iki bakanlık tarafından hazırlanacağına dair hüküm bulunması, geçmiş örnekler dikkate alındığında söz konusu yönetmeliklerin bir yıl gibi kısa bir sürede hazırlanıp yürürlüğe konulamayacağı kanısını uyandırmaktadır.

5. Kanun Hükmünde Kararname'de temel ilkeler yönünden dikkati çeken diğer bir nokta, yıllardan bu yana yapılan hataların ısrarla sürdürülerek gıdanın şu veya bu ihtisas bakanlığının görevleri arasında yer alacak derecede dar bir disiplin olarak algılanmış olmasıdır. Oysa gıda disiplinleri arası bir konu olup pek çok ve değişik meslek grubunun işbirliğini gerektirecek boyutta bir alandır. Bu nedenle Ülkemizin bu konudaki sorunlarına çözüm getirmek üzere yapılacak mevzuat düzenlemesinde, gıda konusunun şu veya bu ihtisas bakanlığı içindeki bir şube ve başkanlığın çapını aşan boyutta olduğu gerçeğini görerek özgün yasa ile yetkilendirilmiş müsteşarlık veya genel müdürlük boyutunda görmek gerekir.

Yıllardan beri üreticiler, sanayiciler, üniversite öğretim üyeleri ve Ziraat Mühendisleri Odası olarak bizlerin sürekli yinediğimiz bu gerçeğin dikkate alınması gerekirdi. Bugünkü hükümet, mantığın, aklın ve bilimin gereği olan bu gerçeği görmezken, tüm ilgili kurum ve kuruluşların aksini belirtmelerine karşın, hayvancılığı tarımdan ayrı kabul ederek "hayvancılık müsteşarlığı" kurma çabalarına girmiştir. Kısacası, yapılması gerekeni yapmamış, yapılmaması gerekeni yapmak için olağandışı bir çaba içerisine girmiştir. Yine ne gariptir ki, getirilen müsteşarlık kurulmasına ilişkin bu yasa, hayvansal ürünleri de tekeline aldığından gıda alanına müdahale eden yeni bir Bakanlık ortaya çıkacaktır.

6. Sonuç olarak bu Kanun Hükmünde Kararnamenin, sadece gümrük birliği-ne girişte "bizim de bir gıda yasamız var" demek amacına hizmet için alelacele çıkarıldığını; devlet adına bir hizmet yürütmek amacıyla yetkili kılınan mercinin başarısının her şeyden önce iyi düzenlenmiş özgün bir yasa ile mümkün olacağı düşünülürse, sadece yaşanan kargaşayı pekiştiren böylesi bir Kanun Hükmünde Kararname ile ülkemizin gıdaya ilişkin sorunlarının değil, tek bir sorunun dahi çözümlenemeyeceği konusundaki kanatimizi kamuoyu önünde yetkilileri uyara-rak saygı ile belirtiriz.

**Prof. Dr. Gürol ERGİN**

Yönetim Kurulu Adına

**BAŞKAN**

## **VI. 9. BUĞDAY İTHALATINDA UYGULANAN FONUN KALDIRILMASINA İLİŞKİN TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞÜ**

Hükümet buğday ve un fiyatlarındaki hızlı yükseliş karşısında, yine soruna çözüm getirmek yerine, geçici olarak fiyat artışlarını dizginleyici olacağı düşüncesi ile buğday ithalatında uygulanan fonu kaldırma kararı aldı. Bu konudaki ODA görüşümüz 9.8.1995 tarihli Basın Bildirisi ile Kamuoyuna açıklılandı.

*Hükümet, 1995/96 dönemi buğday destekleme alım fiyatlarını dünya fiyatlarının altında açıklamıştır. Anadolu kırmızı sert buğdayları için açıklanan 7.000.-TL/kg fiyat nedeniyle TMO destekleme alımı yapamamış; üretici TMO'ya satacağı buğdayı daha yüksek fiyatla tüccara satmış, buğday fiyatlarının giderek yükseleceği düşüncesiyle spekülâtörler ekmeklik buğdayı 8.000-8.500.-TL/kg fiyatıyla alarak depolamışlardır. Bunun sonucunda ülkede un fiyatları ve ekmek fiyatları normalin üstünde artış göstermiştir. Bu yıl dünya buğday üretiminin ve stoklarının düşük oluşu, dünya fiyatlarının - Türkiye'de buğday fiyatlarının açıklandığı döneme göre- daha da yükselmesi sonucunu doğurduğundan, ülkemizde spekülâtif amaçlı buğday alımları da daha yüksek miktarlara ulaşmıştır.*

*Destekleme fiyatını düşük tutan hükümetin bu tutumu, üreticiyi büyük ölçüde mağdur ederken, yalnızca spekülâtörleri memnun etmiş, bu arada tüketici de spekülasyon sonucu yükselen fiyatlardan ötürü, aynen üretici gibi, düşük tutulan destekleme fiyatlarından önemli ölçüde zarar görmüştür. Üreticiyi mağdur eden hükümet, destekleme fiyatlarında bir iyileştirmeye gitmemiş, ancak un ve ekmek fiyatlarındaki artışı bir ölçüde kontrol etmek, dolayısıyla tüketicinin fazla zarar*



görmesini önlemek için, ekmeklik buğday ithalinde uygulanan 20. US Dolar/ton fon'u kaldırarak ülkeye düşük fiyatlı buğday girişini özendirmeye çalışmıştır. Kaldırılan bu fon doğrudan doğruya diğer ülkelerin çiftçilerine yapılan destek anlamına gelmektedir. Böylece hükümet kendi üreticisinden esirgediği parayı yabancı ülke üreticilerine vermiş olmaktadır. Fon'un kaldırılmasının bir tek yararı olacaktır: Buğday fiyatlarının çok fazla yükseleği umuduyla ve tamamen spekülasyon amaçla buğday satın alarak stoklayanlar, umdukları yüksek kârları elde edemeyecekler ve fiyatlar bir yerde sabitlenecektir. Ancak, fiyatlarda bir düşme de beklenmemelidir. Çünkü, dünya fiyatları da (yaklaşık 180 - 190 US Dolar / ton) yüksek olup, ayrıca çeşitli yol v.d. giderler de eklendiğinde yurda ithal edilecek buğday fiyatı 9.000.-TL. kg dolayında olmaktadır. Yalnızca Bulgaristan ve Macaristan gibi ülkelere daha düşük fiyata, fakat düşük kaliteli ekmeklik buğday ithali mümkün olacaktır.

Eğer TMO, destekleme alım fiyatlarını dünya üretimi, stokları ve fiyatlarını dikkate alarak gerçekçi biçimde belirlemiş olsaydı, üretici buğdayını direkt TMO'ya satar ve TMO piyasada denge unsuru görevini yerine getirirdi. Bu yapılmadığından, 1) Üretici mağdur edilmiştir. 2) Spekülatörler özendirilmiştir. 3) Spekülasyona dayalı un ve ekmek fiyatı artışları tüketiciyi de mağdur etmiştir. 4) Yapılan yanlışın daha da kötü sonuçlar vermemesi amacıyla ithalattaki fonun kaldırılması ile ülke dövizini diğer ülkelerin çiftçileri yararına kullanılmamıştır.

**TMMOB ZMO Yönetim Kurulu**

## **VI. 10. T.K.K. MERKEZ BİRLİĞİ'NİN YAYIN ORGANI TÜRK-KOOP'DA YAYIMLANAN GÖRÜŞLERİMİZ**

Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği'nin yayın organı TÜRK-KOOP, Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol Ergin'in Gümrük Birliğinin tarımımıza getirecekleri ve götürcekleri konusunda görüşlerini alarak 1 Mayıs 1995 tarihli sayısında yayımladı. Oda Başkanının bu konudaki görüşleri TÜRK-KOOP'da şöyle yer aldı:

"Biz ZMO olarak genelde Türkiye'nin Avrupa'yla yakınlaşmasından ve başlangıçta Gümrük Birliğine sonra AB'ne girmesinden yanayız. Ancak bunun getirecekleri de götürcekleri de olacaktır. Önemli olan, Türkiye olarak getireceklerinin daha fazla, götürceklerinin daha az olmasına çalışmaktır.

Türkiye'nin tarım alanında zarar görmemesi için aslında 1973'de yürürlüğe giren katma protokolden bu yana topluluğun ortak tarım politikalarına uyum çalışmaları yapması gerekirdi. Büyük ölçüde bu yapılmadı. Bu konuda tek çalışma

1992 yılında pamukta uygulanan prim sistemidir. Bunun ortak tarım politikası yönünden önemi var ve uygun bir davranıştır. Prim sistemi tütün, fındık, kuru üzüm ve incir gibi ürünlerde de uygulanacaktı ama bu yapılamadı. Yapılamayışının başlıca nedeni de finans noksanlığıdır.

Avrupa'nın tarımsal üretimine bakıldığında, pek çok üründe kendine yeterli olduğu görülüyor. Bu bakımdan Türk tarımına gereksinmesi yok.

AB'nin Gümrük Birliğine aldığı maddelere bakıldığı zaman bunlar işlenmiş tarım ürünleri, yani süt ürünleri, hububat ürünleri, şekerli ürünler, et ürünleri, örneğin peynir, çikolata, bisküvi gibi ürünler. Anlaşma öyle güzel düzenlenmiş ki bizim rekabet edebileceğimiz konularda rekabete girmiyorlar. Ancak kendilerinin rekabet üstünlüğü olduğu konularda gümrük birliğine o maddeleri sokuyorlar. Aynı durum 1991 de EFTA ülkeleriyle yaptığımız anlaşmada da görülüyor. Bu anlaşma da işlenmiş tarım ürünlerini alıyor, işlenmemişlerden de yalnız balığı alıyor. Çünkü balıkta fazlaları var. Son yıllarda piyasada gördüğümüz yabancı uskumru bunun en güzel kanıtıdır. Yani bakış açısı olarak her zaman kendilerini kayıran bir bakış açısıyla baktıklarını görüyoruz. Bu bakımdan biraz dikkatli olmamız gerektiğine inanıyorum.

Bunların yanında getirecekleri yok mu? Elbette var. Tarım yalnızca ürün demek değildir. Bu ürünün üretimi için gerekli olan girdiler var. Bunların başlıcaları gübre, tohum, tarım ilacı, makina vb. dir. Bunları biz genelde ithal ettiğimiz için bunlarda bir ucuzlama meydana gelecektir. Bu ucuzlama hem tarım yapan çiftçilere hem de bu tarım ürünlerini tüketen biz tüketicilere bir yerde ekonomik olarak yarar sağlayacaktır.

İkincisi, gıda endüstrisi açısından konuyu ele alırsak orda da yine dolaylı bir etkilenme söz konusu olabilir. Bu etkilenme de olumlu olarak görülmektedir. Ambalaj maddelerinde önemli ucuzlama sağlanacağından temel girdi maliyetleri etkilenip sonuçta Türk toplum refahının artmasına katkıda bulunacaktır.

Asıl önemli bir nokta; Türkiye'nin hayvancılık konusunda önemli zararlar göreceğidir. Çünkü hayvancılık sektörü devlet tarafından bugün olduğu gibi, desteklenmediği sürece gümrük birliği kapsamındaki ürünler açısından mutlak surette rekabet edemez durumda olduğumuz için Türkiye'deki hayvancılık sektörünü geriye götürecektir,

Genel olarak bakarsak bizim gönlümüz gümrük birliğine girmekten, AB'ne entegrasyondan yana; ama bilhassa hayvancılık sektöründe söylediğim gibi kendi durumumuzu çok açık bir şekilde ortaya koyup tarım sektörüne daha fazla destek vermek koşuluyla. Gıda endüstrisine gelince, Türk gıda sanayii de bugün olduğundan daha fazla dışarıda rekabet edebileceği kalite ve standart konularına dikkat etmek zorunda kalacaktır."

## VII. TOPLUMSAL ETKİNLİKLER

### VII. 1. ÖZLÜK HAKLARI VE ÜCRETLER EYLEMİ “MÜHENDİS ve MİMARLAR YÜRÜDÜ”

Kamu kesiminde çalışan mühendis ve mimarların özlük hakları ve ücretlerine yönelik olarak, içlerinde ODA'mızın da bulunduğu altı ODA tarafından TMMOB platformuna yansıtılan mücadele programı, aşama aşama uygulamaya koyuldu.

TMMOB ve Odaların bütünlüğünde gerçekleştirilen programın önemli bir aşamasını oluşturan “MÜHENDİS - MİMAR MİTINGİ ve YÜRÜYÜŞÜ” 19 Kasım 1994'de ANKARA'da gerçekleştirildi. ODA'mız üyesi çok geniş bir meslektaş kitlesinin de coşkusuyla katıldığı yürüyüş ve miting, olumsuz hava koşullarına rağmen, görkemli, sorumlu ve örnek bir demokratik kitle eylemi olarak sonuçlandı.

Miting öncesi ve sonrasında, TMMOB ve Odalardan oluşan çalışma grupları, siyasal ve yönetsel karar organları ve yetkileriyle de bir dizi görüşme yaptılar. TBMM Başkanı Sayın Hüsameddin CİNDORUK, Başbakan Sayın Tansu ÇİLLER, Başbakan Yardımcısı Sayın Murat KARAYALÇIN, parlamentoda bulunan Mühendis-Mimar meslektaşlar ve Plan Bütçe Komisyonu Başkan ve üeleriyle gerçekleştirilen görüşmelerde ülke kalkınmasında yaşamsal önemi ve sorumluluğu bulunan teknik elemanların karşı karşıya bırakıldıkları ekonomik zorlukların kesinlikle giderilmesi gerektiği, bu kitleyi ekonomik açmazla sürüklemeye kimsenin hakkı olmadığı ve sorunların giderilmesine kadar, demokratik mücadelenin kararlılıkla sürdürüleceği düşünceleri aktarıldı.

Önümüzdeki yakın gelecekte yapılacağı anlaşılan görelî iyileştirmenin, örgütlü, kararlı ve sorumlu demokratik mücadelenin sonucu olacağı hususunu, üyelerimize duyuruyoruz.

### VII- 2. AKIN ÖZDEMİR'İ ANMA TOPLANTISI

Her yıl olduğu gibi Akın Özdemir 1994 ve 1995'de de dostları tarafından anıldı. 1994 yılında Mersin ve Adana'da yapılan anımlarla birlikte Z.M.O. Genel Merkezine'de geniş katılımlı bir toplantı düzenlendi. Toplantıda öğrenci Akın, kooperatifçi Akın, örgütleyici ve Önder Akın, Akın dostları tarafından dile getirildi.

ODA'mız yönetim kurulu ve Akın dostları bu yiğit meslektaşımızı her yıl daha büyük bir özlemle anarken, bundan böyle ölüm yıldönümlerini ona yaraşır düzeydeki değişik etkinliklerle zenginleştirme kararı aldı. Bu amaç doğrultusunda bir komisyon oluşturuldu. Komisyon, önümüzdeki yıllarda yapılabilecek etkinlikleri ve işbirliği yapılabilecek kuruluşları belirleyip yönetim kuruluna tavsiye kararı olarak sundu. Yönetim kurulumuzda gereğini yapmak üzere çalışmalarına başladı.

1995 yılı anma toplantısı yine Adana ve Mersin toplantıları yanında Ankara'da da gerçekleştirildi. Çok sayıda meslektaşın katıldığı toplantıyı ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol Ergin bir konuşma ile açarak Akın Özdemir'in her geçen yıl daha büyük bir özlemle anıldığını ifade ile bundan böyle ODA'mız Akın Özdemir adına geniş çaplı ve etkin düzenlemeler düzenleyeceğini, bu nedenle meslektaşların ODA'ya önerilerini iletmelerini istedi. Meslektaşımız Ergin Özgür de oluşturulan "Akın Özdemir'i Anma Komisyonu" adına konuşarak bundan sonra yapılmak istenen etkinlikler hakkında genel bilgiler sunup meslektaşların ilgisini istedi.

### AKIN ÖZDEMİR'DEN KISA KISA...

#### **KIRSAL KESİMDE GÖREV YAPAN ZİRAAT MÜHENDİSLERİNİN SORUNLARI VE GÖREVLERİ**

Sorunlarımız, kırsal yapının çarpıklığından ve sınıfsal durumumuzdan kaynaklanmaktadır.

*Emperyalist - kapitalist sistemin gereği, kamu kuruluşlarının, planlama, yatırım, üretim ve denetleme alanlarındaki etkinliği aşamalı olarak ve özellikle son yıllarda iyice azaltılmıştır. Bu gelişmenin sonucu olarak kamu kuruluşları iç ve dış sömürü ortaklarının BÜROKRATİK HİZMETİNİ gören birimler düzeyine indirgenmiştir.*

*Tüm önemli tarımsal yatırım kararları; yabancı bankaların ve firmaların etkinliği ile alınmaktadır. Tüm büyük projelerin planlama, projelendirme uygulamaları ve denetleme hizmetleri YABANCILAR tarafından karşılanmaktadır.*

*Tarımsal kalkınmanın vazgeçilmez unsurlarından olan ziraat mühendisleri, böylece tekeli sermayenin ve ortaklarının ucuza çalıştırılan KAPI KULLARI durumuna indirgenmiştir.*

*Bu olgunun yarattığı en temel sorun, ÜRETİMDEN KOPARILMA ve buna bağlı olarak İŞ GÜVENLİĞİ'dir.*

#### **YETKİ VE SORUMLULUK KAZANAMAMA**

*Aynı olgunun yarattığı bir başka sorun, ziraat mühendislerinin işyeri düzeyinde yetki ve sorumluluğunun belirlenememiş olmasıdır.*

*Hemen hemen tüm kamu kuruluşlarında ziraat mühendislerinin görev, yetki sorumluluğu, yasal olarak belirlenmemiştir. Sürtüşme ve huzursuzluklara neden olan bu durum bir "ihmal" veya "unutkanlık" değildir. Daha önceki bölümlerde açıkladığımız olguların yarattığı bir durumdur.*

#### **GÖREVLERİMİZ VE SONUÇ**

*Ziraat mühendislerinin, bilgi, beceri ve yeteneklerinin kullanılmasını sınırlayan, onları bir avuç sömürücünün UCUZA çalışan HİZMETKARI durumuna düşüren uygulamalara karşı, örgütlü olarak yasal demokratik haklarımızı sonuna kadar kullanmak ve bu hakların genişletilmesi için mücadele etmek zorundayız.*

*Kendi yaşama koşullarımızı belirleyecek konularda söz ve karar sahibi olmak için GREV ve TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKALAŞMA mücadelemizi sürdürmek ve bu mücadeleyi işçi sınıfı mücadelesine tabi kılmak zorundayız.*

*Emperyalizmin belirlediği sosyo-ekonomik yapıdan kaynaklanan sorunlarımızın çözümü, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm çalışanların sömürüden kurtuluşu süreci içindir.*

*Bu mücadelede teknik elemanların ve onun bir parçası olan ziraat mühendislerinin kesin ve etkin olarak yerini alması zorunludur.*

**TMMOB Birlik Haberleri 15 Mart 1977**

## VIII. OLUŞTURULAN MESLEKİ GÖRÜŞLER ve HAZIRLANAN RAPORLAR

### VIII. 1. GAP UMUDA YOLCULUK VE KAYGILAR

Oda'mızın "GAP ve Tarım" konusundaki görüşleri değişik platformlarda dile getiriliyor. Oda adına, yazılı ve görsel yayın kuruluşlarına ayrıntılı olarak iletilen görüş ve önerileri satır başlıkları halinde özetleyerek meslektaşlarımızın bilgilerine sunuyoruz.

\* Harran toprağının yüzyıllar sonra suyla buluşması coşku verici bir aşama olmakla birlikte, tarımın ülke geleceğindeki yaşamsal misyonu nedeniyle, tarımcılar için son derece anlamlıdır, mutluluk vericidir.

\* Böylesi bir aşamaya, özellikle ulusal kaynakların kullanılması ve Türkiye insanının emeği ile ulaşılmaması, gerçekten de kıvanç vericidir.

\* Ülkenin kalkınma sürecine sağlayacağı çok belirleyici katkıları, bölge toplumunun sorunlarını aşarak ülke geneliyle her anlamda entegrasyonunun gerçekleştirilmesi, tarımla-sanayinin ve diğer kesimlerin bütünleşmelerini sergileyecek çağdaş gelişme dinamiklerinin yaratılması niteliklerinden ötürü, GAP, Türkiye için çok ciddi bir şanstır, çok değerli bir olanaktır.

• Ne var ki, GAP yatırımlarının çok önemli bir gelişme evresine varmış bulunması ve sorunların tümünün çözüldüğü, ne de proje öngörülerinin bütününe yerine getirildiği anlamına gelmemektedir. Ekonomik, toplumsal ve teknolojik nitelikli çok sayıda sorun, bu zaman diliminde de gündemdedir.

\* Projenin birincil gelişim dinamiği olmasına rağmen, kimi fiziki yatırımların dışında, GAP'ın tarımsal boyutu büyük ölçüde göz ardı edilmiştir.

\* Projenin, salt bir altyapısı projesi olmadığı, bütüncül bir bölge kalkınma ve toplumsal değişim senaryosu olduğu, yeterince somutlaştırılmamıştır.

\* Ekonomik, toplumsal, teknolojik nitelikli, durum saptayıcı ya da projeksiyon tasarlayıcı inceleme ve araştırma çalışmalarının yapılması, önemli ölçüde gecikmiştir.

\* Bu çalışmalardan ortaya çıkan verilere göre gerekli programlamalar mekanizmalar oluşturulmuş değildir.

\* Kentsel ve kırsal yapının değişim dinamiklerini gözetilen gelişim senaryoları yeterince somutlaşmamıştır.

\* Aşiret-şeyh - ağa kurumlarının belirlediği toplumsal yapının gelişimine direncinin aşılması hangi toplum ve ekonomi programlarıyla giderilecektir, bunla-

rın yerine ne koyulacaktır, belli değildir. Bunları amaçlayan ve başlatılmış somut çalışmalar yoktur.

\* Sulu tarımın ancak optimum işletme ölçeklerinde etkili ve verimli olacağı gerçeğine rağmen, optimum işletme tipi ve büyüklüğü konusunda yeterli çalışma olmadığı gibi, bu optimizasyon nasıl sağlanacaktır, bunun kaygısını duyan da yoktur.

\* Sulu tarım etkinliğini belirleyecek diğer değişkeni oluşturan “tarla içi geliştirme hizmetleri” gereğince önemsenmemektedir.

\* Toplulaştırma son derece yavaş yürümektedir ve salt parsel düzenlemesi olarak algılamakta, diğer tarla içi geliştirme hizmetleriyle bütünleşmemektedir.

\* Harran’da uygulanmakta olan açık kanalet sulama yönteminin yaratacağı, aşırı su kullanımı, su kullanımının denetlenmemesi, drenaj, çoraklaşma, buharlaşmayla su kaybı ve suyun toprağa yetmemesi gibi sorunları giderecek, su tasarrufu sağlayan modern sulama sistemleri nedense gündeme getirilmemektedir.

\* Sulamanın verimliliği ve üreticinin katsayısını maksimize edecek çağdaş demokratik bir sulama yönetim modelinin uygulanacağını gösteren bir niyet yoktur.

\* Toprağı kötü kullanan ya da kullanmayan büyük toprak sahipleri için ne tür etkileyici ve yönlendirici ya da topraklarının rasyonel kullanılmasını sağlayıcı mekanizmalar kullanılabilir, belli değildir.

\* Sulu tarımın öncelikle ihtiyaç duyacağı girdi organizasyonu yoktur, projeye özel kredi organizasyonu yoktur. Tohumdan - gübreye, ilaçtan - mekanizasyona kadar girdi üretimi ve dağıtımında da, kredi kullanımında da, geleneksel uygulamalar aynen devam etmektedir.

\* Üretici eğitimi ve tarımsal yayım gibi modern tarım uygulamalarının ön koşulu olan uygulamalarda da geleneksel statik çizginin ötesinde yeni bir anlayış ve atılım söz konusu değildir.

\* Bütün bunların dışında, kimsenin gündeminde; “Peki bu halk ne düşünüyor, ne istiyor? Kaygısı ne, umudu ne? Olaya nasıl katılacak, katkı koyacaktır?” ve benzeri hiç bir soru yoktur. Halkın beklentilerine yanıt vermeyen hiçbir projenin başarı şansının bulunmadığı bilinmesine rağmen, katılım nasıl motive edilir somutlayacak yeterli ve ciddi çalışmalar yapılamamıştır.

\* Tarımsal kalkınmanın olmazsa olmaz ön koşullarından birini oluşturan üretici örgütlenmesi, bölgenin özel sorunlarından ötürü daha da yaşamsal nitelik kazanmasına rağmen, bu konuda da hiç bir ciddi çaba yoktur. Böyle bir niyet de görülememektedir.

## VIII. 2. TOPLU KONUT İDARESİ BAŞKANLIĞI'NA (Habitat II Proje Koordinasyon Birimi)

Habitat II Ulusal Komite Beşinci Toplantısında görüşülen Habitat II Türkiye Ulusal Raporu ve Eylem Planı Taslağı tarafımızdan incelenmiş olup, raporda yer almasında yarar olduğuna inandığımız bazı önerilerimiz aşağıda belirtilmiştir.

Raporun 90'ıncı sayfasında Öncelikli Konu 3 başlığı altında yer alan Huzurlu, Terör İçermeyen, İstikrarlı Bir Kent Yaşamının Sağlanması konusunda 1'inci paragrafta "Bugün kentlerde huzuru bozan, çatışmayı besler görünen yapının, son çözümlenmede, köylülüğün bitmesi ile geri dönülmesi olanaksız, kırsal nüfusun kentlere doluşması ve orada yerleşme çabaları olduğu görülüyor. Bu göç hem bir süre daha devam edeceğe benziyor, hem de kişiler çeşitli alt kültür çevrelerinden geldikleri için, kentlerdeki yaşam mozağini her an yeniden değiştiriyorlar." saptaması yer almaktadır.

Bu saptama Oda'mızca da büyük ölçüde benimsenmektedir. ne varki bu olgu ile sebep-sonuç ilişkisi olan ve kırsal kesimde uygulanması gereken politikaları Önerilen Çözüm ve Yapılacak İşler başlıkları altındaki önermelerde yer almıştır.

Önerilen çözümler ve yapılacak işler daha çok saptamada belirtilen kentlere doluşmuş kalabalığın ortaya çıkardığı sorunları çözmeye yöneliktir. Kentlere doluşmuş kitlelerin bugünkü sorunları çözülsün bile akın şeklini almış göçün hızı devam ettiği sürece aynı sorunlar doğmaya devam edecektir. Hızlı göçün nedenlerini azaltarak göç regüle edilmedikçe yalnızca sonuçlarla uğraşmak bizce çözümsüzlüğü de beraberinde getirmektedir.

O nedenle olaylara bütüncül bir bakış açısı kazandırmak amacıyla Önerilen Çözüm ya da Yapılacak İşler başlığı altındaki önermelere "Kentlere bir akın şeklini alan kırdan kente göçü regüle etmek ve insan yerleşimlerini sürdürülebilir hale getirmek için, kırsal kesimde tarım, endüstrileşme, altyapı ve sosyal alanlarda akılcı politikalar geliştirilip uygulanmalıdır." anlamında ekleme yapılmalıdır.

Bu anlamda bir eklemenin Yapılacak İşler başlığı altındaki "Öncelikli ulusal düzeyde, ulaşılabilir ve pahalı olmayan yeni bir laik eğitim reformu gereklidir." cümlesinden sonra yer almasının uygun olacağı düşünülmektedir.

2- Raporun 140'ıncı sayfasında Sorumluluk Yüklenen Aktör başlığı altındaki "6830 ve 122 sayılı İstimlak Yasası üzerindeki önceki kısımlarda sözü edilen değişikliklerin yapılması." ifadesi gözden geçirilmelidir. Çünkü 6830 sayılı İstimlak Kanunu ile ek değişiklikleri, 04.11.1983 tarihinde kabul edilen 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 40'ıncı maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Açıklanan nedenden dolayı konu, 6830 sayılı İstimlak Kanunu değil, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa göre yeniden incelenip, ona göre öneri getirilmesi daha doğru olacaktır.

Bilgi ve değerlendirmelerinize sunulur.

**Turhan CERAN**  
Yönetim Kurulu Üyesi

## VIII. 3. KIRSAL YERLEŞİM VE TOPLU ÇİFTLİKLER İDARESİ KURULUŞU KONUSUNDA BİR DEĞERLENDİRME

**Turhan CERAN**

**TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Adına  
Yönetim Kurulu Üyesi**

Son aylarda hükümet düzeyinde yapılan açıklamalarda, kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmak, kırsal alanda yaşayanları yaşadığı yörelerde arazi ve konut sahibi yaparak kentlere göçün çekiciliğini azaltmak amacıyla yeni politikalar uygulanacağı, bu görevi yürütmek üzere Başbakanlık bünyesinde yeni bir örgüt oluşturulacağı belirtilmiştir.

Konu ile ilgili olarak birisi Başbakanlıkça görevlendirildiği bildirilen bir komisyonca hazırlanmış olan “Kırsal Yerleşim ve Toplu Çiftlikler İdaresi Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı”, diğeri de Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanmış olan “Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Göç Eden Nüfus İçin Kırsal Alan Yerleşim Projesi Ön Fizibilitesi” adlı iki çalışma ortaya çıkmıştır.

Söz konusu iki metin incelendiğinde, kırsal kesimde yaşayan ve özellikle de tarımda çalışan ailelerin, buldukları yörede tutulmasının yeter büyüklükte bir işletme oluşturacak şekilde arazi, tesis ve konutlara sahip olunması ile mümkün olduğu görüşünden hareket edildiği gözlenmektedir.

Bu yazıda konu ile ilgili çalışmalarını irdelemek, değerlendirmek ve bazı öneriler getirilerek, uygulanması düşünülen politikaların olgunlaştırılmasına katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

### **1. YAPILAN HAZIRLIKLAR VE TEKLİFLER**

#### **1.1. Kırsal Yerleşim ve Toplu Çiftlikler İdaresi Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Taslağı**

Hazırlanan taslakta, kırsal alandaki ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmak, gönüllü iskan ve istihdam projeleriyle halkı yaşadığı yörelerde oluşturacak merkez ve uydu köylerde yerleşime özendirerek kente göçün cazibesini azaltmak, merkez köy ve bir veya birden fazla uydu köylerde bitkisel ve hayvansal üretim ağırlıklı toplu çiftlikler oluşturmak, çiftçi üretim birliklerinin kurulmasına öncülük etmek, bunun için gerekli teşvik tedbirlerini almak ve uygulamak üzere Kırsal Yerleşim ve Toplu Çiftlikler İdaresi Başkanlığı (KIYEÇİ) ve Kırsal Yerleşim ve Toplu Çiftlikler Fonunun (KIYEÇİF) kuruluş, görev ve işleyiş esaslarını düzenlemek amaç olarak belirtilmiştir.



Taslakta, Başkanlığın görevleri ve kullanacağı yetkiler ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Yasa tasarısı taslağı, Başbakanlığın görev alanına giren konularda 1580 Sayılı Belediye Kanununun ve 3194 Sayılı İmar Kanunu ile diğer kanunların ilgili idarelere verdikleri imar ve altyapıya ilişkin hak ve yetkilerin Başkanlığa devrini öngörmektedir.

Taslak, devletin hüküm ve tasarrufunda veya özel mülkiyetinde olup kamu hizmetlerine tahsis edilmemiş arazinin uygulama alanının Resmi Gazetede ilanı ile, gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin mülkiyetinde bulunan arazi ve diğer taşınmazların hibe veya kamulaştırmanın ilanı ile Başkanlığın tasarrufuna geçmesi; özel kişi ve kuruluşlara ait arazilerin uygulama alanlarında 5 yıl süre ile temlik tasarrufların durdurulması hükümlerini getirmektedir. Uygulamanın nasıl olacağı ise çıkarılacak yönetmeliğe bırakılmaktadır.

## **1.2. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde Göç Eden Nüfus İçin Kırsal Alan Yerleşim Projeleri**

Bu proje ile, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde sulanabilir ve kuru arazilerde ve yoğun olarak hayvancılık yapılan yörelerde, öncelikle "rızaî satış" yöntemiyle toprak satın alınarak veya Hazine arazileri kullanılarak arazi düzenlemesi yapılması; elde edilen bu arazilerin topraksız ya da az topraklı köylülere satılarak" yaşanabilir küçük tarım işletmeleri" kurulması amaçlanmıştır.

Proje Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde yer alan kırsal alanın tümünü kapsamına almakta, ilk yıl için sulu tarım uygulamasının Ceylanpınar Tarım İşletmesi Güney alanı ve Diyarbakır Devegeçidi sulama alanında; kuru tarım ve hayvancılık uygulamasının Ceylanpınar Tarım İşletmesi Kuzey alanı ile Bozava, Siverek ve Şırnak veya Batman'da gerçekleştirilmesini, projenin benimsenmesinde ve başarıya ulaşmasında her aşamada karar alma ve uygulamada katılımcılığı benimseyen bir çiftçi örgütlenmesini öngörmektedir.

## **2. ÇALIŞMALAR HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME**

Ülkemizde kırsal kesim ve kırsal kesimde büyük ölçüde örtüşmüş olan tarım sektörü hem kendisinin içinde bulunduğu koşullardan, hem de ülke genelinde ekonomik, sosyal, siyasal, demokratik ve kültürel gelişmelerin etkilerinden dolayı oldukça karmaşık bir sorunsalı yaşamaktadır.

Kırsal kesimde hızlı nüfus artışı ve toprağın bu kadar insanı istihdam edememesi; işletmelerin sahip olduğu arazinin çok parçalı ve hisseli olması; topraksızlık veya toprak dağılımının dengesizliği; sağlık, güvenlik ve eğitim gibi temel

hizmetler ile su, kanalizasyon gibi altyapı hizmetlerinin sayısı 79.000 civarındaki yerleşim yerlerine yeterince götürülememiş olması; tarımdaki verim ve gelir düşüklüğü ile işsizlik itici etki yapmakta, buralarda yaşayan insanları göçe zorlamaktadır.

Kırdan kente göç kuşkusuz her ülkede görülmektedir ve kentleşmenin artması aynı zamanda gelişmişlik göstergesidir. Ne varki gelişme ve sağlıklı kentleşme, kentlere gelen insanların sanayi ve hizmetler sektörlerinde istihdamı ile mümkündür. Kentleşme kırdaki işsiz ve gizli işsizlerin kente aktarılması, onların kentlerde işsiz ya da marjinal işlerde çalışıyor olması ve bunlara bağlı olarak gecekondulaşma değildir.

İşte böyle bir olgu ile karşı karşıya bulunan ülkemizde, kentlerde ve kırsal kesimde sağlıklı yerleşimi gerçekleştirebilmek, kırdan uygulanacak politikalara bağlıdır. O sebeple kırdan uygulanması gereken politikaları ele alan çalışmaları yürütenleri, sorunları çözmek için kafa yoranları kutlamayı görev biliriz.

Ancak, bu çalışmalarda öngörülen düzenlemelerin, örgütlenmenin ve uygulamada başvurulması düşünülen yöntemlerin doğru ve yeterli olduğunu söylemek bizce oldukça zordur.

Her iki çalışmada da “kırsal kesimde, özellikle köylerde yaşayan insanlar belli bir büyüklükte arazi veya küçük bir hayvancılık işletmesine, başını sokacak bir konuta sahip olurlarsa oralarda yerleşip kalırlar” varsayımı ağır basmaktadır. Hazine arazileri ve satınalma ya da kamulaştırma sonucu uygulayıcı kuruluşun tasarrufuna geçecek arazilerle topraksız ve az topraklıların yeter miktarda arazi ve konut sahibi edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amacın gerçekleştirilmesi pek mümkün gibi görülmektedir.

1991 Genel Tarım sayımı sonuçlarına göre ülkemizde 235 milyon dekar tarım arazisi olduğu ve 4 milyondan fazla tarım işletmesi bulunduğu görülmektedir. Bu verilere göre işletmelerin ortalama arazi varlığı 57 dekadır. (CERAN, 1994). Bu rakam Türkiyenin bütünleşmeye çalıştığı AB’nde 144 dekadır ve uygulanan yapı politikaları ile ortalama arazi genişliği artırılmaya çalışılmaktadır. AB ortalamalarına göre oldukça küçük, arazi dağılımının dengesizliğinden dolayı işletmelerin büyük bir kesiminin cüce olduğu bir ülkede topraksızlara arazi vermenin doğru bir uygulama olabileceği ve rasyonelliği tartışmaya açıktır.

Tarım sektöründe de ölçek ekonomisinin kuralları geçerlidir. İnsanları geçinemeyeceği kadar küçük bir arazi sahibi ederek bulunduğu yörede tutmak olası değildir.

Söz konusu tasarımı ve projede topraksız ve az topraklı çiftçileri yeter miktarda araziye kavuşturmak için büyük ölçüde Hazine arazilerini kullanacağını varsay-

maktadır. 1993 yılı sonu itibarı ile kadastrosu tamamlanan yerlerde 19 milyon dekarı itirazsız, 11 milyon dekarı da itirazlı olmak toplam olarak 30 milyon dekar Hazine arazisi olduğu bildirilmektedir. Bunun ne kadarının tarıma elverişli olduğu net olarak bilinmemektedir. Tamamı tarım arazisi olsa bile bunların söz konusu amaç için kullanılma olanağı ortadan kalkmıştır. Çünkü 19.02.1995 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 4070, 4071 ve 4072 sayılı yasalarla kiracıların, tasarruf edenlerin ve işgalcilerin satın alma hakkı doğmuştur. Bu yasaların uygulanması ile mevcut Hazine arazilerinin tarımda kullanıma uygun olanları çok kısa zamanda özel mülkiyete geçecektir.

Arazi düzenlemek amacıyla kamulaştırma yapmak sanıldığı kadar kolay ve mümkün değildir. bu amaçla kamulaştırma yapmanın ekonomik, sosyal ve siyasal engelleri vardır. Nitekim 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu önceliri kapsamlı kamulaştırmalar yapılmasını öngördüğü halde bu yapılmamıştır. Söz konusu yasaya göre dağıtılan 22 milyon dekar arazinin ancak 15.400 dekarı kamulaştırma ile sağlanabilmiştir. Özel kişilerin kamulaştırılan alan ise yalnızca 5.400 dekadır. (KAZGAN, 1977). 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu da önemli ölçüde kamulaştırma öngörmüş, yasanın uygulandığı Şanlıurfa ilinde 1.690.110 dekar arazi kamulaştırılmıştır (CERAN, 1994). Kamulaştırma yolu ile elde edilen bu araziye dağıtmak mümkün olamamıştır. Sonuçta 3083 sayılı yasa uygulaması ile bu arazinin 950.290 dekarı eski sahiplerine iade edilmiştir. (KUMAL, 1992).

Kamulaştırmanın sosyal ve siyasal engelleri yanında ödenmesi gereken kamulaştırma bedelinden dolayı çok büyük bir ekonomik engeli bulunmaktadır. Bayındırlık ve İskan Bakanlığının açıklamalarına göre Karayolları Genel Müdürlüğünün yol, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün baraj, kanal, kanalet ve servis yol için yaptığı kamulaştırmaların 1994 yılı sonu itibarı ile kalan borcu 9 trilyon TL'dir. Bakanlık bunu ödemeyememektedir. Arazi düzenlemesi için yapılacak kamulaştırma bunların onlarca katı arazi gerektirmektedir ve ödenmesi gereken kamulaştırma bedeli yüzlerce trilyona ulaşacaktır. Türkiye'nin bu kadar yatırılabilir bir fonu uzun dönemde sonuç verebilecek olan çiftçi topraklandırılmasına harcanması rasyonel midir? Bu paranın kırsal altyapının geliştirilmesi ve sanayiın kırlara yayılması için kullanılması bizce daha doğrudur.

Çünkü ülkemizde aktif nüfusun %45.5 nini tarımda çalıştığı hesaplanmaktadır. Bu oran çok yüksektir. İşletme sayısı da oldukça fazladır ve AB'ndeki işletme sayısının yarısına yakındır. Türkiye hem tarımda çalışan aktif nüfusu, hem de işletme sayısını azaltmak ve buralarda açığa çıkan iş gücünü sanayi ve hizmetler kesiminde istihdam etmek gibi bir zorunlulukla karşı karşıya iken, sorunları daha da büyütecek yeni işletmeler kurulmasına yol açacak yanlış bir uygulama

ma içine girmemelidir.

Arazi düzenlemek amacıyla arazi edinimi için satın alma yolu daha iyi olabilir gözükmektedir. Bunun uygulamaya aktarılması için kamu kuruluşunun satın almasına ve dağıtmasına gerek olmadığı söylenebilir. Amaç optimum büyüklükte araziye sahip işletmeler oluşturmak ise, işletmesini optimum büyüklüğe ulaştırmak isteyenleri arazi almaya, cüce ve marjinal işletmeler ile optimum büyüklüğün belli bir katından fazla araziye sahip olanları da arazi satmaya özendirerek mekanizmalar geliştirilmesi bizce daha akılcıdır. Selektif destekleme uygulamaları, kredilendirme, vergilendirme gibi ekonomik araçlar bu amaçla kullanılabilir.

Devlet kuruluşlarının işlevleri araziye tedarik etme, dağıtma, kiralama gibi işler üzerine kurulmalıdır. Devlet kuruluşları arazi kullanım planlaması, kırsal yerleşim yerlerinin rehabilitasyonu, ulaşım ve sulama altyapısının geliştirilmesi, arazi toplulaştırması ve tarla içi geliştirme hizmetlerinin yerine getirilmesi, işletmeleri istenilen forma sokacak özendirme olanaklarının sunulması, üreticilerin her aşamada katılımını sağlayacak örgütlenme modelleri geliştirme gibi görevleri üstlenmelidir.

Kırsal yerleşim ve Toplu Çiftlikler İdaresi Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı incelendiğinde, Başkanlığın görevleri olarak belirtilen konuları büyük ölçüde 3155 Sayılı Yasa ile kurulmuş olan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün 3155 Sayılı Yasa ile kurulmuş olan Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün 3155 ve 3083 sayılı yasalarda belirtilen görevleri ile örtüşmektedir. Öngörülen görevlerin bir bölümü de Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve yerel yönetimlerin görev alanına girmektedir. Taslak bu konularla görevli ve halen faaliyet gösteren örgütlerin kapatılmasını öngörmediğine göre, aynı işleri yapmakla görevli birden fazla örgütün bulunması, doğacak yetki ve sorumluluk keşişmesi kamu yönetiminin ilkelerine aykırı bir durumun ortaya çıkmasına sebep olacaktır.

Söz konusu görevleri yapmak üzere kurulmuş, uygulamaya ilişkin hukuksal düzenlemeleri yapmış ve örgütlenmesini gerçekleştirmiş örgütler varken, yeni bir örgüt kurmanın mantığını ve gerekliliğini anlamak oldukça zordur. Eğer örgüt kurmakla ve bunlara bazı görevler vermekle sorunlar çözülebilseydi, Türkiye bugün karşılaştığı sorunsal büyük ölçüde aşmış olurdu. Söz konusu çalışma yasalassa bile örgütlenmesini tamamlaması, uygulamaya ilişkin hukuksal düzenlemeleri yapması ve görevini yapabilir hale getirilmesi yıllar alabilecektir. İşlevini yerine getirebilmesi zamana, sağlanacak parasal ve yönetsel olanaklara bağlı bir örgütlenmenin başarı şansını ne yazık ki yüksek bulamıyoruz.

Devletin fonksiyonlarının yeniden belirlenmesi ve kamu yönetiminin yeniden örgütlenmesi gereğinin tartışıldığı günümüzde, öngörüldüğü şekilde bir örgüt kurulması korkarız ki var olan ama işlevini yerine getiremeyen onlarca kamu örgütüne bir yenisini ekleyecektir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca hazırlanmış olan projeler daha olabilir görülmekle birlikte, gerek hedeflenen sayı, gerek öngörülen işletme, konut arsası ve konut ölçeği bakımından var olan sorunlar yumağını çözebilir gözükmemektedir. Projede öngörülen işletme sayısı 7.000 dir. Yalnızca GAP alanına giren illerde topraksız aile sayısı 27.710, 0,1-19 dekar arası araziye sahip aile sayısı 69.236 olmak üzere 20 dekardan az araziye sahip veya topraksız aile sayısı toplamı 96.955 dir.

Diğer yandan, gerek işletme için öngörülen arazi ve canlı donanım, gerek konut için öngörülen arsa ve konut büyüklüğü ve tipi olması gerekenini çok altındadır.

Projeler biraz daha olgunlaştırılarak uygulanabilirse, sorunları çözmez ama, çözüm doğrultusunda uygun bir model olabilir.

### 3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkemizde kırsal kesimin ve bununla büyük ölçüde örtüşen tarım sektörünün eskiden beri süregelen ve halen çözüm bekleyen önemli sorunları vardır. Sorunların ekonomik, sosyal, kültürel ve yapısal birçok boyutu bulunmaktadır. Bu sorunlar kırsal kesimin ve tarım sektörünün yalnız kendi özellikleri değil, aynı zamanda ülkenin genel ekonomik, siyasal, toplumsal ve kültürel gelişmelerinin de etkisindedir. Kırsal kesimin ve tarım sektörünün içinde bulunduğu koşullar bu kesimin sorunu olmaktan çıkmış, tüm ülkeyi etkiler olmuştur. Kırsal kesim ve tarım sektörü ülkenin diğer kesim ve sektörlerinden izole edilmiş değildir. Ülkedeki tüm kesimler ve sektörler karşılıklı etkileşim halindedir. Birisinde görülen olumsuzluklar ya da gelişmeler, kısa sürede diğerlerini de etkilemekte, hızlı ve çarpık kentleşmede olduğu gibi altından kalkılması zor olgular ortaya çıkmaktadır.

O nedenle ekonomik büyüme ve gelişmeyi, sağlıklı kentleşmeyi ve dünya ile bütünleşmeyi amaçlayan Türkiye, bu amaçlarına ulaşmak için kırdaki sorunlarını bir an önce çözmek zorundadır. Kırsal kesimde nasıl politikalar uygulamalı ki insanların yaşam standardını yükseltsin, kentlerin ve özellikle büyük kentlerin yaşanılmaz hale gelmesini önlesin, doğal kaynaklarını koruyup geliştirebilsin?

Çözümü oldukça zor gibi görülen var olan sorunları çözmek bizce olanaksız değildir. Sorunların bütüncül bir yaklaşımla ele alınması, çözüme yönelik politika araçlarının birbiri ile uyumlu ve birbirini destekler şekilde kullanılması, kamu

yönetimindeki örgütlerin bu amaçları gerçekleştirilecek şekilde eşgüdümlemesi gerekmektedir.

Yapılması gerekenlerin bazılarını şu şekilde belirtmek mümkündür.

- Türkiye, tarım sektörünü yok sayamayacağına göre sektörün bugün ve gelecekteki rolünün ne olacağını, sektöre uygun gördüğü rolü gereği gibi yerine getirebilmesi için kısa, orta ve uzun dönemde uygulayacağı politikaları açıkça ortaya koymalıdır.

- Tarımda ayrılması gereken ve istense de ayrılmasını önleyemediği insanları nerelerde ve nasıl istihdam edeceğini planlamalıdır. Planlama buyurgan olmaktan çok yol gösterici ve özendirici olmalıdır. Gerek planlama, gerek uygulamaya konulacak politikalar popülizmden arınmış ve akılcı olmalıdır.

- Belirlenen amaçların gerçekleştirilmesine hizmet etmek için kurulan kamu örgütleri ağır işleyen, pahalı çalışan hantal yapısından kurtarılmalı, yapı-yöntem ve insan boyutları ile yönetim biliminin evrensel ilkelerine göre çalışır hale getirilmelidir.

- Bugün için itici özellikleri ağır basan tarımsal yapı hızla düzeltilmeli, işletme sayısı azaltılıp işletme ölçeği büyütülmeli ve AB standartlarına ulaştırılmalıdır. Bu işlem yapılırken kaynak kullanımını rasyonelleştirecek optimum işletmelerin oluşturulması hedeflenmeli, büyük toprak sahipliği ve cüce işletmecilik tasfiye edilmelidir.

- Cüce ve marjinal işletmeciliğin tasfiye edilmesi ile ortaya çıkacak fazla işgücünü istihdam etmek üzere sanayileşmenin kırsal kesime yayılması sağlanmalı, kırsal yerleşim alanlarında yeni çekim merkezleri oluşturulmalıdır.

- Kırsal yerleşim ve gelişmeyi özendirmek için yeni örgütler kurulmasına gerek olduğunu söylemek zordur. Bu amaçları gerçekleştirmek üzere kurulmuş, ancak çeşitli nedenlerle bugüne dek işlevini gereği gibi yerine getirememiş devlet örgütleri vardır. Bunların işlevini yerine getirmesini engelleyen etmenlerin ortadan kaldırılması ile daha fonksiyonel olması mümkündür. Söz konusu etmenler yeni kurulacak örgütler için de geçerlidir ve bu etmenler ortadan kaldırılmadıkça o örgütler de işlevsiz kalacaktır.

Kırsal yerleşme ve gelişmeyi planlamak, uygulamak ve sağlıklı bir yapı kurulmasını sağlamak amacıyla kurulmuş olan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ile Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kalan TOPRAKSU'nun birleştirilmesi, yapı, yöntem ve insan boyutları ile görevin gereğine göre fonksiyonel hale getirilmesi bizce daha doğru olacaktır.

W/M

### **XIII. 4. ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ HİZMETLERİNİN YENİDEN ÖRGÜTLENMESİ**

Üretilmeyen doğal iki kaynak; Su ve Toprak!

Bu iki doğal kaynağı teknoloji uygulayarak, ürün aldıktan sonra tekrar üretilir durumda bırakmanın, yöntemlerini-tekniklerini bilen Ziraat Mühendisleridir.

Feodalizmin çökmesiyle birlikte oluşan “aydınlar tabakası” mensup olduğu mesleğe yenilikler götürmek için çaba göstermişlerdir. Kapitalizmin ulaştığı bugünkü sınır tanımaz gelişimi karşısında “Ziraat Mühendisi Aydınlara” kendi alanlarındaki yenilikleri, dünyada gelişen durumlara göre uyarlamak zorundadırlar. “Ziraat Mühendisliği hizmetlerinin” çiftçiler tarafından benimsenip yerine getirilebilmesi içinde yeni anlayışlara, yeni oluşumlara ve yeni örgütlenmelere gereksinim vardır.

Düne değin “kendine yeterli besini üretebilen 7 ülkeden birisiyiz diye övünürken, bugün birçok tarımsal üründe ithalatçı konuma düşmüşüz. Yarın AB’ye üyelikle birlikte tarımsal ürünlerin bazılarını hiç üretemez, bazılarını da zorlayarak üretir duruma düşeceğimiz bugünden bellidir.

Ziraat Mühendislerinin çoğunluğu bugüne değin kamu kurum ve kuruluşlarında çalışarak üretimi artırmak için çaba harcamışlardır. Tarımın bugünkü geldiği noktada, verim artışı yanında “Sürdürülebilir tarımsal kalkınma” ve “doğal üretim” gibi oluşumlar ön plana çıkmaktadır. Türkiye’de bu işlevini yerine getirmek “aydın olmanın gereği” Ziraat mühendislerinin görevidir.

#### **DURUM SAPTAMASI**

Bugün, Türkiye’de tarımsal çalışmalarda görevli kurumların işlevleri, “yerinde üretim çalışmalarına katılmak” değil, çiftçinin yaptığı bu çalışmalarını kontrol etmek konumundadır. Tarımsal alanda görev alan Bakanlıklarda çalışan meslektaşlarımızın çoğu maaşlarını arazi hizmetleri bölümünden değil, kontrol hizmetleri bölümünden almaktadırlar. Çalışma saatleri daha çok büroda geçmektedir.

Tarımsal çalışmalarda üretim faktörleri olan toprak, işgücü ve sermayenin birlikte kullanılmasından doğan üretimin değerinin yükseltilmesi için dördüncü faktör olarak Ziraat Mühendislerinin bilgi ve deneyimlerine gereksinim vardır. Ziraat Mühendisleri geçmişte köylümüze yeni girdileri ve teknikleri kabul ettirebilmek için her türlü yöntemi denemişler ve başarılı da olmuşlardır. Ancak, fazla miktarda kullanılan gübreler toprakları çoraklaştırmış, yüksek verimli tohumluklar için geçerli yetiştirme teknikleri yeterince uygulanmamış, aşırı sulama sonucu toprakta organik çevreyi ve ürünleri zehirlemiş, bir yıl daha fazla para eden ürünler sonraki yıl fazlaca ekilmiş ve üretim fazlası nedeniyle fiyatlar düşmüş ve facit daire bir türlü karılamamıştır. Teknik eleman çiftçi işbirliği örgütlenmesi kendi yapımıza göre yaratılamamış, taklitçilik yapılmış ve geliştirilmek

istenen örgütlenme modellerine önüne set çekilmek istenmiştir.

Tarım, dünyanın her yerinde, devlet tarafından korunan bir sektördür. En gelişmiş ülkelerde dahi "serbest piyasa şartlarına rağmen" tarımın ve tarımcının desteklenmesi sürmektedir. Türkiye gibi nüfusunun %50'sini barındıran tarımda, üretici örgütlenmeleri oluşturulmadığından, çok az sayıda örgütlü tüccar bu alandaki gelirin kaymağını yemekte ve üretmeden üretime ortak olmaktadır.

### **ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:**

Tarım sektörünün gelişimi çok boyutludur. Biz, burada Ziraat Mühendislerinin bu boyut içinde nasıl üretimi geliştirebilir ve sorunların çözümü üzerinde durmak istiyoruz.

Meslaktaş bir politikacının şu sözleri dikkat çekicidir;

Devleti çiftçinin yanında tutalım ama çiftçiyi de üretime teşvik edelim. Bu nasıl olacak peki?

Burada, 6 Mayıs 1966 tarih ve 7472 Sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanununun 3. maddesini alalım. "Umumi, mülhak ve hususi bütçeli idarelerde, belediyeler ve bunlara bağlı idare, müessese ve teşekküllerde ve iktisadi devlet teşekküllerinde ve sermayenin yarısından fazlası Devlete ait olan müesseselerde ve bu müesseselerin ve teşekküllerin iştiraklerinde vazife gören Ziraat Yüksek Mühendisi mesai saatleri haricinde tasdik ve murakabe muamelesi kendine veya mensup olduğu daireye ait olmamak üzere işgal ve ihtisasları ile olacak her türlü faaliyetlerde bulunabilirler.

Bu yasanın verdiği sorumluluğa dayalı olarak çıkarılan 6 Ocak 1992 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Yetki Tüzüğünde" Ziraat mühendislerinin çalışma alanları belirlenmiştir.

Yine "yasanın ve yetki tüzüğü'nün hükümleri gereği olan Z.M.O. Serbest Müşavirlik Mühendislik Yönetmeliği hazırlanarak, TMMBOB Genel kurulunda kabul edilmiş ve 15.5.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğin 4. maddesi a bölümünde SMM'nin tanımlaması yapılarak serbest çalışma alanlarımız belirlenmiştir. Madde: 4.a. 3458 sayılı yasanın verdiği yetki ile serbest çalışarak ZMO'ya kayıt ve tescilini yaptırmış veya kamu kurum ve kuruluşları arasında gerçek veya tüzel kişi hesabına ücretli, sözleşmeli, ortak veya bunun gibi bir bağlantı içinde bir yatırım veya ZMH'nin düşünce safhasında fiziki bünyeye dönük organizasyonunun gerçekleştirilmesi süreci boyunca yatırımcının işe girişip girişmemesi hakkında oluşturacağı kararlara esas olarak çalışmalardan işin faaliyete geçmesine kadar yatırımcıya danışmanlık görevi yapan ve bu faaliyetlerin tümüne ilişkin organizasyonu kurabilecek nitelikli kişi veya kuruluşa "serbest müşavir mühendis" "SMM" denir.

Gittikçe cüceleşen işletmelerde verimlilik azalırken, sürekli yoksullaşan Ziraat mühendisleri, üretime katkıda bulunamamanın yorgunluğunu iliklerinde his-



setmektedirler. Potansiyel enerjilerini masa başı sohbetlerinde tüketmektedirler. Mesleklerini serbest çalışarak icra etmek isteyen meslektaşlarımızın önündeki yasal anlamdaki engeller yoktur.

Meslektaşlarımızdan beklentimiz, yasalar çerçevesinde, çalışma alanlarıyla ilgili tarımsal bilgilerini para karşılığı vermeleridir. Bu konuda hazırlanan "Asgari ücret yönergesi"de yönetim kurulumuz tarafından kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Buradan, konumuza üretkenlik getireceği inancıyla iki konuya değinmek istiyorum. a- ABD'nin 2000'li yıllarda uygulamaya karar verdiği tarım politikalarından birisi "Doğaya rağmen tarım değil gelecek kuşakları da düşünerek, doğa ile dost ve sürdürülebilir tarımsal kalkınma tekniklerini uygulamaktadır". b- İkinci konu Latin Amerika ülkelerinde Ziraat Mühendisliği Danışmanlık firmalarının kurulması ve yayım çalışmalarının büyük ölçüde bu firmalara devredilmesi konusunda ciddi uygulamalar vardır. Bizdeki Sağlık Bakanlığının "yeşil kart" uygulamasına benzeyen bir örgütlenmeyle, yeşil karta sahip küçük çiftçilerin yayım ücreti firma tarafından Devlettten tahsil edilmektedir.

Tarımda cüce işletmelerin çok olduğu bir yerde çiftçi örgütlenmelerinin büyük yararı vardır. Bu örgütlenmeler; bölgenin sosya-kültürel yapısı, verimlilik durumu, ürün çeşitliliği vs. gibi farklar gözönüne alınarak yayım çalışmaları Devlet tarafından yapılmalı, hangi çeşit örgütlenmeye gerek olduğu kararını bölge çiftçisi vermelidir. Ziraat Mühendisleri tarafından uygulanacak olan yeni teknolojiler ancak bu tür örgütlenmelerle verilebilir.

Bu örgütlenme modelleri oluşana değin, yapılması gereken çalışmalar yürütülürken, kamuda çalışan meslektaşlarımız artık büronun dışına çıkma çabalarını sürdürmelidirler. Bölgelerindeki çiftçilere danışmanlık yaparak yönetmelik çerçevesinde ücretlerini almak ve yasanın verdiği sınırlar içerisinde ücret karşılığı proje hazırlamalıdır. Bir yıl içerisinde aldıkları ücretleri beyan ederek %25 gelir vergilerini de ödemelidirler.

Böylece çiftçimize daha hızlı ulaşılabilecek, yeni teknolojiler uygulamalarıyla birlikte kullanılarak, istenilen düzeyde tarımsal kalkınma sağlanacaktır. kamunun küçülmesi sürecinde, yayım politikaları değişecek; kamu sadece kontrol yapma şeklinde çalışmalarını yürütecektir. Yeni örgütlenmelerle birlikte oto-kontrol sistemi uygulanmaya başlayacak, bizim insanımıza yararlı bir sürdürülebilir tarım kalkınma modelleri oluşacaktır. Bu yeni örgütlenmeler içerisinde meslektaşlarımızda olması gereken yerde bulunacaklardır.

**Ali KAYGISIZ**

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Üyesi

### XIII. 5. ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ KONUSUNDA BİR DEĞERLENDİRME

Görüntüye göre hiç bir siyasi parti ve sivil toplum örgütünün benimsenmediği ve bu konuda görüş açıklayan siyasi partilerin hepsinin yeniden yapılmasını savunduğu 1982 Anayasasının bazı maddeleri, uzun tartışmalardan ve pazarlıklardan sonra değiştirilebilmiştir.

Yapılan değişiklikler hükümeti oluşturan partilerce kamuoyuna bir demokratikleşme olarak sunulmuştur. Kamuoyuna ve batıya demokratikleşme yolunda büyük atılım gibi sunulan değişiklikler, olaya daha objektif bakan toplum kesimlerince demokratikleşme açısından ileri bir adım olarak kabul edilmekle birlikte yeterli bulunmamıştır. Bu kesimler parlamentonun bu günkü hali ile bundan daha ileri bir adım atmayacağını kestirebildiği için daha fazlasını da beklememiştir.

Başlangıçta parlamentoda grubu bulunan üç siyasi partinin 21 maddede değişiklik yapmak üzere anlaşmış olması bile teklifin parlamentodan geçmesine yetmemiş, lafa geldiği zaman demokrasi ve insan hakları aşıklığını kimseye bırakmayan milletvekillerimiz ipe un sermede ne kadar usta olduklarını göstermişlerdir. İç dinamiklerin ve dış koşulların dayatması sonucu bazı iyileştirmeleri kabul etmek zorunda kalmışlardır. Yapılan iyileştirmeler daha çok fiilen uygulanamaz hale gelmiş bazı yasaklayıcı hükümlerin yazılı metinden çıkarılmasıdır. Kendilerini temsil etmek üzere seçerek parlamentoya gönderen halkına bu kadar yabancılaşmış ve duyarsızlaşmış bir topluluğun, ummadığımız için bu kadarını bile gerçekleştirebilmiş olması bizce de yetersiz ama olumlu bulunmuştur.

1982 Anayasasını hazırlayan anlayış devleti kutsal saymış, bu ülkede yaşayan insanların ve onların oluşturduğu sivil toplum örgütlerinin büyük bir kesimini bu kutsal varlığa zarar vermeye, onu yok etmeye hazır bir potansiyel olarak görmüştür. Demokratik yönetimin gereği olan katılımcılığı ve katılım mekanizmalarını yasaklamış, siyaseti yine kendilerinin tanımladığı siyasi partilere ve bu partilere yaraşır siyaset adamlarına bir ayrıcalık olarak sunmuştur. Önemli kararların alınmasını bu tanımlanmış siyaset adamlarına bile güvenmeyerek başka mekanizmalar kurmuştur. Bununla birlikte egemenliğin kayıtsız şartsız ulusa ait olduğunu vurgulamaktan geri kalmamıştır.

Anayasa değişikliği gündeme geldiğinde mevcut siyasi oluşumlar içerisinde yer almış olan siyaset adamlarımız, halk adına karar verme alanlarını genişletip gerçek birer milletvekili olma yolunu açma yerine, kendilerine şeklen bir ayrıcalık olarak bırakılmış etki alanlarını diğer demokratik kuruluşlara karşı kahramanca savunmuşlardır. Bir başka anlatımla doğal müttefiklerini saf dışı etmişlerdir.

Öyle savunmuşlardır ki, yönetim bilimince TRT, YÖK gibi yerinden yönetim kuruluşları içerisinde değerlendirilen ve Anayasanın 135. maddesinde tanımlanan Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları'nı bile potansiyel tehlike olarak gören baskıcı anlayışı korumuş, bunların çalışmaktan alıkönülmesi ve yöneticilerinin işten el çektilirilmesine ilişkin hükümleri yerinde bırakmıştır.

Yapılmış olan değişikliklerle dernekler, sendikalar, kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütleri gibi sivil toplum örgütlerine konulmuş olan siyasi yaşama katılımı engelleyici hükümler kaldırılmıştır. Bu yasakların kalkması demokratikleşme için önemli bir adımdır. Bununla beraber TUSİAD, TOBB gibi örgütler için bu yasakların zaten bir anlamı yoktu. Fiili durum yasal hale getirilmiştir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı odalar ile Türk Tabipler Birliği, Veteriner Hekimler Birliği gibi örgütlerin yöneticilerinin büyük bir kesimi kamu görevlisidir. 68. maddede yapılan değişikliğe karşın kamu görevlilerinin siyasi partilere üye olması tümü ile yasak, yüksek öğretim elemanlarının katılımı ise sınırlı olarak serbest tutulmuştur.

Bu yasakların sürdürülmesinin hiç bir mantıklı açıklaması olmadığı gibi ülkenin de hiç bir yararı bulunmamaktadır. Yasaklar yalnızca mevcut politikacıların alternatifini azaltmakta, bu alanda kendilerine rakip olabilecek kişileri yarış dışı etmeye yaramaktadır.

Söylemde her ne kadar kamu görevlilerinin tarafsız olması gerektiği gibi savlar ileri sürülse de bu doğru değildir. Yasaklar ülkemizde yönetimin siyasallaşmasını engelleyememiştir. Ülkemiz bu konuda da bir kara mizah örneğidir. Sistem bir yandan kamu görevlilerine siyasi yaşama katılımı yasaklarken, diğer yandan siyasi partilerle bağ kurmamış kamu görevlilerini yükseltmektedir. Kamu görevlilerinin siyasi partilere üye olması bu kadar sakıncalı ise, üst düzey kamu görevlilerinin büyük bir kesimi niçin daha önce siyasi partilere üye ve aday olmuş kişilerden seçilmektedir?

Anayasanın bu kadarlık bir değişiklikle demokratikleştiğini söylemek mümkün değildir. Değiştirilmesi gereken çok yeri olduğu bilinmekle birlikte, demokratikleşmenin gerçekleştirilmesi için bizce üzerinde önemle durulması gereken bazı hükümler vardır. Bunlardan birisi 129. maddenin son paragrafıdır. Bu düzenleme Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlıdır hükmünü taşımaktadır.

Anayasasında demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir diye tanımlanan bir ülkede, bu tür bir memur dokunulmazlığı gereksiz olduğu gibi oldukça sakıncalıdır. Amaç memura bir güvence sağlamaksa, herkes için olduğu gibi memur için de bağımsız mahkemeler yeterli olmalıdır.

Bu hüküm yürürlükte olduğu sürece sırtını devlet içerisinde bazı güç odakla

rına yaslamış olan birçok kamu görevlisi yolsuzluk, rüşvet, yasa ihlali, insan hakları ihlali gibi olumsuz tavırlarını devam ettireceklerdir.

Görevini yasalara uygun olarak yapan kamu görevlilerinin yargılanmaktan korkusu yoktur. Bu düzenleme bugün yolsuzluk, hırsızlık, yasalara aykırı işlem ve insan hakları ihlali yapanları korumaktan başka bir işe yaramamaktadır. Söz konusu düzenleme aynı zamanda Anayasanın 10. maddesindeki hiç bir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz hükmüne de aykırıdır.

Anayasadan çıkarılması gereken bir hükmü de 135. maddede yer alan Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyeti aranmaz şeklindeki düzenlemedir. Bu düzenleme aynı mesleğe mensup insanlardan kamuda çalışanlara ayrıcalık tanımakta, bunların meslek kuruluşlarının öz denetiminden kurtulmasına yol açmaktadır. Sanki kamuda çalışanlar meslek etiğine uymak zorunda değilmiş gibi bir anlam çıkmaktadır. Nitekim kamu adına yapılan birçok proje ve uygulamada bilimin, tekniğin, meslek etiğinin gerekleri göz ardı edilmekte, buyurganın keyfi tercihi tüm bunların önüne geçmektedir. Sonuçta ortaya çıkan olumsuzlukların gerek parasal, gerek hukuksal, gerekse uluslararası ilişkilerde ortaya çıkan faturasını Türkiye ödemektedir.

Kamu yönetiminde çoğunluğu siyasi partilerden geçmiş, ceza davası açılmasına karşı zırhlanmış ve meslek kuruluşlarının öz denetiminden çıkarılmış kişilerden oluşan bir üst düzey bürokrasi halk yararına hizmet sunan yapı olmaktan çıkmakta, halkı canından bezdiren bir baskı ve soygun makinası haline gelmektedir. Bu yapı daha da palazlandıktan sonra demokratik yönetimlerde karar ve denetim yeri olan siyasi otoriteyi de tanımayarak keyfi bir yönetim kurmakta, başka kesimlerle ilişkilerini yoğunlaştırıp ülkeyi bir yolsuzluk ve rüşvet batağına sokmaktadır.

Bürokrasinin bazı kilit noktaları yukarıda belirtildiği gibi bir yapıya dönüştüğünde artık hangi siyasi parti hükümete gelirse gelsin başarısızlık kaçınılmaz olmakta, seçimlerde o parti ya da partiler seçimi kaybederek yerini bir başka siyasi oluşuma bırakmakta, ancak sistem olduğu gibi devam etmektedir. Sonuçta halkın demokrasiye olan inancı zayıflamakta, radikal kesimlere eğilim artmaktadır.

Ülkemizde eksiksiz ve ayıpsız bir demokratik yönetim kurulması gerçekten isteniyorsa tüm gereksiz korumalar ve yaşaklamalar kaldırılmalı, katılımcılık en üst düzeye çıkarılmalıdır. Kamu yönetiminde objektif ölçüler ve açıklık ilkesi geçerli olmalı, halkın güveni sağlanmalıdır. Politika yapmak bir ayrıcalık olmaktan çıkarılıp saygı duyulan görev haline getirilmelidir.

**Turhan CERAN**

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Adına  
Yönetim Kurulu Üyesi

## **VIII. 6. GIDA KOMİSYONUMUZ SAĞLIK BAKANLIĞI'NIN HAZIRLADIĞI "GIDA MADDELERİNİN KAYNAKTA KONTROL ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK" TASLAĞINI İNCELEYEREK GÖRÜŞLERİNİ İLGİLİ BAKANLIĞA SUNDU**

Prof. Dr. Muammer Kayahan'ın Başkanlığını Yaptığı Komisyonun Hazırladığı Görüş Yazısında Şu Konulara Değinildi:

Taslağın hazırlanmasında gıdaların sağlık açısından denetim ve kontrollerinde salt kaynakta kontrol esaslarının belirtilmesi gerekirken konu, bu yaklaşımın dışına kaydırılarak yıllardır süregelen yetki sirtüşmesi kargaşasını daha da pekiştiren bir yaklaşımla ele alınarak belirli bakanlığın yetkilendirilmesi amacı esas alınmıştır. Bu nedenle yeni bir gıda yasası hazırlanması aşamasında kısmen de olsa sağlanmış olan kurumlar arası konsensüsün, böylesi bir çaba ile yitirilmemesinden endişe duyulmaktadır.

1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun, 2890 sayılı kanunla değişik 181. maddesi gıdaların insan sağlığı açısından yapılacak denetim ve konrollerinde kaynakta kontrolü esas almıştır. Oysa taslağın hazırlanmasında, kaynak olarak tanımlanan işyeri ve benzerleri bu kavramı aşan bir boyutta tanımlanmıştır.

Tasarıda öngörülen (planlanan) hizmetlerin net ve kuşkuya yer bırakmayacak şekilde sürdürülebilmesi açısından üzerinde ısrarla durulması gereken ikinci bir kavram gıda sağlığı olup, buna ilişkin insan sağlığını tehdit eden katkı, kalıntı ve kontaminasyon gibi faktörlerin ve işlevlerinin açık tanımları belirtilmelidir.

Hizmetin sürdürülebilmesine esas yetkili merci belirlenmesinden ziyade bu hizmetlerin yürütülmesinde görev alacak teknik personelin (denetçi, analizci v.b.) nitelik, yetki ve sorumlulukları tarafsızlığın temel bir koşulu olarak gerekli görülmektedir.

Özetle Sağlık Bakanlığı kaynakta kontrolü uygulayıcı değil, sağlık yönünden kaynakta kontrol parametrelerini ortaya koyucu olmalıdır. Aynı şekilde, bugün gıda kontrolü konusunda yetkili kalınmış diğer bakanlık ve kuruluşlar da, kendi açılarından gıda konularında önem arz eden hususlarda gerekli parametreleri belirleyici olarak görev yapmalı ve halen hazırlık çalışmaları sürdürülen gıda kanununda ön görülen hizmetlerin ne tür bir organ veya organizasyon eliyle yürütüleceği net olarak belirlenmelidir.

**VIII. 7. Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu  
Başkanlığı'na Sunulan**

**TÜRKİYE HAYVANCILIĞI KONUSUNDA  
TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASININ GÖRÜŞLERİ**

Türkiye'de hayvancılığın ne durumda olduğunu irdelemeden önce, tarımın bizdeki ve dünyadaki kapsamını ve tanımını vererek, hayvancılığın bu tanım içindeki yerini saptamanın gerekli olduğunu düşünmekteyiz. Çağdaş anlamı ile tarım; ekonomik, doğal ve kültürel koşullar altında toprak, sermaye ve işgücünü en rasyonel biçimde kullanarak bitkisel ve hayvansal üretim yapmak ve elde edilen ürünleri işleyerek işletmeye gelir sağlamak bilim ve tekniği biçiminde tanımlanmaktadır. Bu tanımın da ortaya koyduğu gibi, bitkisel ve hayvansal üretim temelde toprağa dayalı birbirini tamamlayan ve birbirine organik bağlarla bağlı iki ana üretim koludur. Tüm Batı ülkelerinde de hayvansal üretimin tarımın ayrılmaz bir parçası olduğu gerçeği dikkate alınarak hayvancılık ve hayvansal üretim hizmetleri o ülkelerin tarım bakanlıklarının çatısı altında örgütlenmiştir.

Su ürünlerini bir yana koyarsak, hayvancılık, başlıca büyükbaş hayvanlar, küçükbaş hayvanlar, kanatlılar, arıcılık ve ipekböcekçiliği başlıkları altında incelenir. Ülkemiz için her biri ayrı bir önemde olmasına karşın, üretim hacminin genişliği açısından büyükbaş hayvancılığın ayrı bir yeri ve önemi vardır. Ayrıca çok sayıda çok ciddi sorunları olduğundan ötürü de büyükbaş hayvancılığın durumu üzerinde diğerlerine göre daha büyük bir önemde durmak gerekir. Bu nedenlerle, Türkiye Hayvancılığının Durumu konulu bu Raporda Türkiye'de Büyükbaş Hayvancılığın durumu üzerinde durulacaktır.

Türkiye'de bugün, hayvancılık büyük sorunlar yaşamakta, ancak ne bu sorunlar tam olarak saptanmış bulunmakta ve ne de getirilmeye çalışılan çözüm önerileri gerçekçi bir öneriler paketini oluşturmaktadır.

Bu Rapor'da sorunları ortaya koyabilmek için önce varolan durum değerlendirilecek ve hiç de iç açıcı olmayan bu duruma hangi nedenlerden ötürü geldiği açıklanacaktır. İstatistik değerlendirmelerde 1984 öncesi ele alınmayacaktır. Çünkü bizzat DİE'nin açıkladığı gibi, 1984'den itibaren hayvan varlığını ve üretimi belirlemede yöntem değişikliğine gidildiğinden 1984 öncesi rakamlarla 1984 ve sonrası rakamları arasında uyumsuzluk söz konusudur.

**Çizelge 1. Türkiye’de Büyükbaş Hayvan Varlığındaki Gelişmeler  
(1000 Baş)**

Yıllar	Sığır	İndeks	Manda	İndeks
1984	12410	100.00	544	100.00
1985	12466	100.45	551	101.29
1986	12713	102.44	540	99.26
1987	12713	102.44	524	96.26
1988	12562	101.22	485	89.15
1989	12173	98.09	429	78.86
1990	11377	91.68	371	68.20
1991	11973	96.48	366	67.28
1992	11951	96.30	352	64.71
1993	11910	95.97	316	58.08

Çizelge 1: 1984-1993 yılları arasında Türkiye’de büyükbaş hayvan varlığındaki gelişmeleri vermektedir. Rakamların net olarak gösterdiği gibi, sığır varlığı 1984 yılına göre 1993 yılında %4.03 azalmış, bu azalma manda’da çok daha fazla olmuştur (%41.92). Nüfusumuzun her yıl arttığı ve hayvansal gıdalara talebin sürekli yükseldiği düşünülürse bu azalışları çok önemli olarak görmek gerekir. İstatistiklere göre Türkiye’de yaklaşık 4.100.000 tarım işletmesi bulunmaktadır, bu işletmelerin %3.62’si yalnızca hayvan yetiştiriciliği yapmakta, işletmelerin yaklaşık %86’sı bitkisel ve hayvansal üretimi birlikte gerçekleştirmektedir. Bu durumda her bir işletmede ortalama olarak yaklaşık 3 sığır bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu rakam da büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinin küçük işletmeler halinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Sağılan inek ve manda sayıları ile süt üretimi Çizelge 2’de verilmiştir.

**Çizelge 2. Sağılan İnek ve Manda Sayısı ve Süt Üretimi**

Yıllar	Sağılan İnek (baş)	Süt Üretimi (ton)	Sağılan Manda (baş)	Süt Üretimi (ton)	Toplam (ton)
1984	5.882.911	7.767.549	252.617	233.163	8.000.712
1985	6.102.113	7.994.269	261.363	239.854	8.234.123
1986	6.271.122	8.133.681	254.304	234.897	8.368.578
1987	6.246.770	8.109.876	252.472	232.253	8.342.129
1988	6.269.352	8.156.098	230.954	214.244	8.370.342
1989	6.153.970	7.973.240	204.040	188.400	8.161.640
1990	5.892.550	7.960.640	187.570	174.225	8.134.865
1991	6.119.280	8.616.520	171.140	161.370	8.777.890
1992	6.070.410	8.715.020	165.000	155.575	8.870.595
1993	6.032.000	8.904.000	148.000	140.000	9.044.000

Tüm hayvancılıkta ileri ülkelerde süt deyince akla inek sütü gelir, diğer türlerin sütleri toplama çok az miktarlarda katılırlar ve özellikle bazı peynir türlerinin üretiminde kullanılırlar. Türkiye’de yıllar içerisinde toplam süt içindeki büyükbaş hayvan (özellikle inek) sütü oranı artmış olup, bu oran 1993 yılında %86, 92’ye ulaşmıştır. Türkiye’nin verimli olmasa da yaygın otlaklara sahip olması koyun yetiştiriciliğini teşvik etmekte, bu nedenle toplam süt üretiminde koyun, %10 dolayında bir paya sahip bulunmaktadır. Üretilen toplam süt ve inek sütü miktarlarının Türkiye’nin gerçek ihtiyacının yaklaşık 2/3 ünü karşıladığı görülmektedir (Yapılan hesaplamalar Türkiye’nin yıllık süt ihtiyacının en az 17 milyon ton olduğunu göstermektedir).

1984 Türkiye toplam süt üretimi 100 kabul edildiğinde 1993’de 110.8 değeri ortaya çıkmaktadır ki, yıllık nüfus artışı dikkate alındığında süt üretimindeki artışın nüfus artışının çok gerisinde kaldığı görülmektedir. Aynı durum, inek ve manda sütlerinin toplamı için de geçerlidir (1984 100 kabul edildiğinde 1993 113).

Türkiye’deki sığırların yerli ve kültür ırkları olarak dağılımına bakıldığında



ise kütlür ırkı oranının her geçen yıl arttığı, ancak bu artışın doğrudan hayvan ithalatından ileri geldiği görülmektedir.

Et üretiminde durum, süt üretiminden farklı değildir. Ayrıca kırmızı ete alternatif olabilecek kanatlı etleri ve balık etinde de yeterli olmayışımız, kırmızı et açığının daha belirgin olarak ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Türkiye'nin yıllık et üretimi için çeşitli kurumlarca verilen değerler birbirinden farklıdır. Ancak, yaptığımız hesaplar son yıllarda Türkiye'de büyükbaş hayvan eti üretiminin 500.000 ton dolayında olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca tüm kesimleri kapsamasa da, DİE'nin et üretimi için verdiği rakamlar hem toplam kırmızı et üretiminin hem de toplam sığır ve manda eti üretiminin yıllar içerisinde sürekli düşüş gösterdiğini ortaya koymaktadır (Sığır+manda eti üretimi 1986-93 yılları arasında ton olarak şöyle değişmektedir: 429.169; 314.404; 303.943; 351.220; 340.490; 318.445; 308.570; 303.120). Daha önce de söylediğimiz gibi, bu rakamlar üretilen gerçek miktarı yansıtmasa da azalış trendini açıkça göstermektedir.

Dış ticaret durumuna bakıldığında ihracatın ithalatı karşılama oranının sürekli düştüğü, başka bir deyişle ihracattaki azalmaya karşılık ithalatın sürekli arttığı görülmektedir. Nitekim, 1982'de 24 milyon dolar olan hayvan ve ürünleri ithalatı, on yıl içinde onbeş kat artarak 1992'de 353 milyon dolar'a ulaşmış, 1992'de hayvan ve ürünleri ihracatı aynı yılın ithalatının yaklaşık 1/3'ü düzeyinde kalmıştır (140 milyon dolar). Süt ve ürünleri dış ticaretinde de benzer bir eğilim ortaya çıkmış, 90-92 yılları arasında süt ve ürünleri ithalatı 17-27 milyon dolar arasında değişirken, süt ve ürünleri ihracatı 6-8 milyon dolar arasında olmuştur. Hem ette ve hem de sütte ithalat sürekli artıp, ihracat sürekli düşerken, üretimin giderek azalması (yıllık nüfus artışının altında kalması) nedeni ile sütte de, ette de kişi başına tüketim, 1992 yılında 1984 yılına göre önemli miktarda azalmıştır. Bu azalış sütte, 192.27 kg'dan 177.47 kg'a; ette 11.17 kg'dan 8.10 kg'a düşme biçiminde olmuştur.

**Türkiye'de hayvancılığın her geçen gün gerileyişi tesadüfen olmamıştır. Bu gerileyişin başta gelen nedenleri, yetiştirme teknikleri ve Doğu ve Güneydoğu'da yaşanan olaylar dışında, 1980'li yılların başlarında döviz sağlamayı amaçlayan sınırsız canlı hayvan ihracı; 1985'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığında yapılan reorganizasyonla Bakanlık bünyesinde diğer bir kısım genel müdürlükler yanında Hayvancılığı Geliştirme, Veterinerlik İşleri ve Su Ürünleri Genel Müdürlüklerinin kaldırılması ile yine aynı yıllardan başlayarak giderek artan süt ürünleri ve et, kısaca hayvansal ürünler**

ithalatıdır. Hangi nedenlerden ötürü yapılmış olursa olsun, bu üç davranış Türkiye'de hayvancılığın bugüne gelmesinde en büyük etkenler olmuştur. Bu politik etkenler yanında, yıllar içerisinde yeterli ırk ıslahı yapılamayışı, doğal mer'aların ıslah edilmeyişi, kaba yem üretimine önem verilmeyişi, hayvancılık yapan çiftçinin yeterince desteklenmeyişi, girdi fiatlarındaki sürekli artışa karşılık, ürün fiyatlarının maliyetlerin altında kalışı ve hayvan hastalıkları ile yeterli ve etkin mücadelenin yapılmamış olması da hayvancılığın bugünkü duruma gelmesinde belli başla nedenleri oluşturmuştur. Bu nedenlerin en önemlilerine kısaca bakarsak şu durumla karşılaşmaktayız:

#### a) Genotipler ve Islahı (Damızlık Yetiştirilmesi)

Çevre koşulları dışında hayvansal üretimin temel belirleyicisi olan genotipler bakımından, Türkiye'nin yeterli gelişmişlik düzeyine vardığını söylemek mümkün değildir.

Ülkemize kültür ırklarının getirilişi Cumhuriyetin ilk yıllarına rastlamakla birlikte, kendi koşullarımızda damızlık ıslahı, bir iki koyun tipi dışında geliştirilememiştir. Bu eğilimin doğal sonucu olarak, ıslah dışarıdan getirilen damızlıkların kullanılmasına bağlanmıştır. Çevirme melezlemesi yolu ile sığır popülasyonunun toplam %32'si kültür ırkı ve melezlerine dönüştürülmüştür. Sığır varlığının % 8'ini kültür ırkları oluşturmaktadır. Yaklaşık 750.000 civarında olduğu tahmin edilen kültür ırkı ineklerin, resmi kurumlar dışındaki çok azı hariç, hiç bir kaydı tutulmaktadır. Kayıt tutma ve damızlık seçme fonksiyonları için oluşmuş bir soy kütüğü sistemi de yoktur. Islah çalışmaları damızlık ithalatı ağırlıktadır. Ancak bu yol kestirme gibi görünse de en pahalı yoldur. Çünkü ithal sığırların ülkenin çeşitli bölgelerine adaptasyonu zor olmakta, verimleri düşmektedir. Bu nedenle yapay tohumlamaya önem verilmelidir. %15 dolayında olan yapay tohumlama oranının çok daha yukarılara çekilmesi gerekir.

#### b) Yem

Ülkemizde toplam arazinin %28.3'ü yani 21.7 milyon hektarı çayır ve meralardır. Bu alan 1940'dan beri sürekli düşüş göstermiştir. 1940'da bir hayvan ünitesine iki hektardan fazla alan düşerken, seksenli yıllarda bu gösterge 0.75 hektara düşmüştür. Gerçek kullanılabilir çayır mera alanı ise daha düşüktür ve toplamın %11.2'si kadar, yaklaşık 8.7 milyon hektardır. Bu durum, çayır meralarının üçte biri kadarının kullanılabilir olduğunu geri kalan büyük bölümün, bitki örtüsü kaybolmuş, çıplak alanlar olduğunu göstermektedir.

Yem bitkisi ekişili de tarla alanı içerisinde % 2.2 gibi çok düşük bir düzeydedir. Tarımı gelişmiş ülkelerde kültür arazisinin % 25-30'unun yem bitkilerine ay-

rıldığı düşünülürse, bu konudaki yetersizliğin hangi düzeyde olduğu daha kolay anlaşılır. DİE tarım istatistiklerine göre, yem bitkisi alanlarından yılda toplam 2.6 milyon ton yeşil ot, 1.7 milyon ton kuru ot üretilmektedir.

Karma yem üretimi 1950'ler sonrasında ivme göstermiştir. 1984'de sayıları 161'e ulaşan yem fabrikaları 1990'da 270'e ulaşmıştır. Aynı dönemde üretim ise 2.301.00 ton'dan 4.283.000 tona varmıştır.

### **c) Hayvan Hastalıkları ile Mücadele**

Hayvan hastalıkları ile mücadele konusunda istenilen gelişmeler sağlanamamıştır. Genetik yapının belirlediği sınırlar içinde hayvanlardan beklenen verimin alınabilmesi için, bakım, besleme ve diğer çevre koşullarının uygun olmasının yanında hayvan sağlığına da önem verilmemesi durumunda bu koşulların uygunluğu bir anlam ifade etmemektedir.

Türkiye'de şap, brucellosis, tüberkülozis, sığır vebası ve paraziter hastalıklardan dolayı milli ekonomide büyük kayıplar olmaktadır. Söz konusu hastalıklarla daha sistematik mücadele yapılması gerekmektedir.

### **d- Destekleme**

Hayvan üreticisi günümüzde yeterli destekten yoksundur. Bu yoksunluk yetmezmiş gibi, bu yıl içerisinde, bugüne dek uygulanan ve olumlu etkileri görülen süt ve et destekleme primlerinin artırılması beklenirken kaldırılma nedenini anlamak mümkün değildir.

Türkiye'deki tarım işletmelerinin yapısı ve bu yapıya etkili olan sosyal, doğal ve ekonomik faktörler yetiştiricinin entansif sığırcılık yapmasını engellemektedir. Bütün bu olumsuzluklara, yetiştiricinin işletme sermayesi unsurları arasındaki dengesiz dağılım eklendiğinde durum daha açık olarak görülmektedir. Bünyesinde bitkisel ve hayvansal üretime yer veren bir işletmenin rantabi ve verimli çalışabilmesi için hayvan sermayesinin toplam aktif sermaye içinde %25 ve para sermayesinin ise %5 oranında bulunması gerekmektedir. Bu nedenlerden dolayı yetiştiricilerin fiyat ve fiyat dışı araçlarla desteklenmeleri bu üretim dalını teşvik edecektir. Ancak yetiştiriciler gereksinim duydukları krediyi zamanında ve uygun koşullarda yeterli miktarlarda alamamaktadır. Bu durum yetiştiricileri olumsuz etkilemektedir.

Bu duruma özellikle besicilikte sık rastlanmaktadır. Sonuç olarak da sığırlar ya besi süresini tamamlamadan pazara sevkedilmekte ya da optimum besi süresini geçtiği için üretici zarar görmektedir. Bu sorunun çözümlenebilmesi için kredi sistemlerinin besiyeye alınacak sığır ırkları dikkate alınarak uygun koşullar

taşımaları gereklidir. Ayrıca kredi geri ödeme planı, faiz ve vade koşulları üretim faaliyetlerinin niteliğine uygun olmalıdır.

Sığır yetiştiricilerine verilen kredilerin önemli bir bölümü T.C. Ziraat Bankası ve önemli miktarda bu bankanın kredilerini kullanan Tarım Kredi ve Tarım Satış Kooperatifleri tarafından verilmektedir. Bu krediler, halkın besin maddesi ihtiyacını karşılayabilmek için hayvancılığın ıslah edilmesi, toplam populasyon içinde kültür ırkı ve melezi sığırların payının artırılması, sözkonusu hayvanlardan üretilen ürünlerin miktar ve kalitesinin artırılması vb. gibi hedefleri gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.

T.C. Ziraat Bankasının bu amaçla verdiği kredilerden yetiştiricilerin faydalanabilmeleri için belirli kapasitelerde kurulmuş, belirli nitelikler taşıyan işletmelere sahip olmaları gereklidir. Söz konusu krediler kısa vadeli hayvancılık işletme, orta ve uzun vadeli yatırım kredileridir. Ancak uygulamada belirlenen kriterlere yeterince dikkat edilmemektedir.

Bankanın hayvancılık kesimine verdiği kredilerin önemli bir kısmı vadesi 1 yıl ve daha kısa süreli olan hayvancılık işletme kredileridir. Bir yıldan daha kısa süreli olan yatırım kredilerinin hem miktarı az ve hem de bu tür krediler yatırım tutarı kadar değil de, yatırım tutarının % 60'ı kadar olmakta ve yatırımlarda % 40 oranında öz kaynak katkısı aranmaktadır.

#### **e) Hayvan Yetiştiricisinin Örgütlenmesi**

Türkiye'de özellikle yetiştiriciler bazında yerleşmiş, sistemli bir örgütlenmenin varlığından bahsetmek doğru olmaz. Türkiye'de yer yer hayvancılıkla ilgili bazı dernek, birlik ve kooperatifler kurulmuştur. Buna karşın bu kuruluşların aralarında bir koordinasyon sağlayamamış olmaları, ortaklarından ya da üyelelerinden yeterince destek görmemeleri gibi nedenlerden dolayı gerçek anlamda görevlerini yerine getirememektedirler.

Türkiye'de sığır yetiştiricilerinin örgütlenmeleri, girdi sağlanması ve pazarlama sürecinde karşılaşılan sorunlara çözüm getirecektir. Bugün yetiştiricilerin karşılaştıkları en önemli sorun damızlık materyal teminidir. Bu sorun bölgeler bazında kültür ırkları için ayrı ayrı kurulacak birlikler ve bu birliklerin Türkiye genelinde merkezi bir örgütlenmeye dönüşmesiyle önemini kaybedecektir. Örneğin Ege ve Marmara'da Siyah Alaca, Doğu Anadolu'da Esmer sığır damızlıkçı birlikleri ile başlanılabilir. Yine kurulacak her birlik için soy kütüğü tesisi esas alınmalıdır. Örgütlenme ayrıca yetiştiriciye dünyadaki mevcut teknolojik gelişmeyi daha iyi izleyebilmesini ve daha kolay uygulayabilmesini ve üretilen ürün için daha iyi bir pazar bulabilmesini sağlayacaktır.

## ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Tüm göstergeler (hayvan varlığı, hayvan başına verim, toplam üretimler, dış ticaret vb) Türkiye'de hayvancılığın önemli bir darboğaza girdiğini ortaya koymaktadır. Bu darboğazı aşmak için neler yapılması gerektiği konusundaki düşüncelerimiz aşağıda sıralanmıştır.

1) Sorun ciddiye alınmalı, bu sorunu istismar ederek çıkar sağlamak isteyen kişi ve kuruluşlara fırsat tanınmamalıdır.

2) Köklü çözümler getirilmedikçe, günlük kararların -ki, bu kararların çoğu da fazla düşünülmeden panik içinde alındığından yanlış olmaktadır-hiç bir yarar getiremeyeceği, tam aksine sorunu daha da artıracığı kabul edilmelidir.

3) Herşeyden önce özellikle 1980'li yıllarda ortaya konan ve bugünkü darboğaza gelinmesinde çok büyük katkısı olan canlı hayvan ihracına kesinlikle izin verilmemeli, ithalat ise ancak çok sınırlı ve gerçek ihtiyaçları karşılayacak düzeyde yapılmalı, ancak sürekli ithalatla bir yere varılmayacağı, aksine, bir kısır döngü oluşturulacağı bilinmelidir. Nitekim, 1984'lerden beri yaşanan bu olmuştur. Hatta gerekirse Türk halkına durum açıklıkla anlatılıp, birkaç yıl için kendiliğinden bir tüketim kısıtlaması yaratılmaya çalışılmalıdır.

4) Tarım Bakanlığının yeniden organizasyonunu amaçlayan ve TBMM'nin 6. sırasında yer alan yasa tasarısı en kısa sürede yasalaştırılmalı, böylece 1980'li yıllarda yapılan yanlış giderilmelidir. Hayvancılığı Geliştirme, Veteriner İşleri ve Su Ürünleri Genel Müdürlükleri yeniden kurulacağından, hayvancılık ortada kalmaktan kurtarılmış olacaktır. Bu bağlamda hayvancılığı kurtarma adı altında, Tarım Bakanlığı dışında ve hayvancılığı tarımdan kopararak bir başka bakanlığa bağlama çalışmaları derhal durdurulmalı, bu akıl almaz bilim dışı uygulamadan mutlaka vazgeçilmelidir. Çünkü, zaten getirilmek istenen düzenleme, bizim yukarıda saydığımız ve kurulmasını kesinlikle gerekli gördüğümüz üç genel müdürlüğün kurulmasını öngörmekte, yalnızca-bilinemez hangi nedenlerden ötürü-bu üç genel müdürlüğü Tarım Bakanlığının dışına çıkarmaya çalışmaktadır. Ek 1'de sunulan belgeler incelendiğinde hiç bir Batı ülkesinde böyle bir yanlışın bulunmadığı görülecektir.

5) Ülke hayvancılığı çok büyük sorunlar yaşarken, hayvan yetiştiriciliği ve ıslahı (zootekni) konusunda eğitim görmüş birçok ziraat mühendisi ile hayvan sağlığı ve hastalıkları konusunda eğitim görmüş bir çok veteriner hekim, ülkede hiçbir iş bulamamakta, kendi maddi durumları elvermediği için de, kendilerine ait işletme kurup, çalışmamaktadırlar. Böylece, hem ülkenin bu gençlerin eğitimine yaptığı yatırım boşa gitmekte, hem bu gençler ülke ekonomisine verebile-

cekleri katkıyı verememekte ve üretime katılmamakta ve hem de işsizliğin ortaya çıkardığı toplumsal yara sürekli kanamaktadır.

Bu nedenle, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası olarak daha önce ve birkaç kez gerçekleşen kabullerinde Sayın Cumhurbaşkanına sunduğumuz ve kendilerinin de olumlu karşıladıkları ve gerekenlere emir verdikleri gibi, bu işsiz gençlere proje karşılığında ve diploma teminat kabul edilerek kredi açılmalı ve Ziraat Bankasınca açılacak bu kredinin faizinin bir kısmı hazinece yüklenilmelidir. Bu konuda sunduğumuz Rapor Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü'nde olup, Sayın Devlet Bakanı Necmettin Cevheri'nin de desteklediği bu düşüncemiz Sayın Genel Müdür tarafından da olumlu bulunarak, gereğinin yapılacağı ve konuyu Sayın Başbakan'la görüşecekleri tarafımıza ifade edilmiş idi. Biz, bu konuya çok fazla önem veriyoruz ve gerçekleştirilmesini bekliyoruz.

6) Hayvancılığın gelişmesi ve damızlık ihtiyaçlarının ülke içerisinde karşılanması açısından, Hayvancılık Yetiştirme Birlikleri konusu özel olarak gündeme getirilmelidir. Üretici örgütlenmesi için Hükümet programında oldukça kapsayıcı hedef öngörülmesine rağmen, bu konuyla ilişkili bulunan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığında, bu amaca yönelik ciddi hiçbir çaba bulunmamaktadır. Ertelendikçe sorunların ağırlaşmasını yaratan çözüm yaklaşımları, kamu yönetimi ve ilgili tüm kesimlerin etkin katılımı ile, köklü dönüşümleri öngörecektir bir anlayışla daha fazla geciktirilmemelidir.

7) Hayvancılıkta birim başına verim genotip ve çevre koşulları tarafından belirlenmektedir. Gelişme uygun genotiplerin kullanılmasını, uygun genotiplerin elde edilmesi için popülasyonu ıslah edecek etkin melezleme programlarını gerektirmektedir. İster doğal yöntem ister yapay tohumlama uygulansın, melezlemeden beklenen sonuçların alınması ise üstün nitelikli damızlıkların kullanılmasıyla mümkündür. Gerek büyükbaş, gerekse küçükbaş hayvancılık için geçerli olan damızlık gerekliliği açısından Türkiye'nin sorunları çözülebilmeye değerdir. Yapay tohumlama, yeterli alt yapı sağlanamaması, işletmelerin çok küçük, yerleşim birimlerinin çok dağınık olması nedeniyle, gereğince etkin olamamıştır. Kültür ırkı damızlık ithali, bir yandan seçilen damızlıkların yeterli düzeyde üstün genotipe sahip olmamaları, öte yandan Türkiye'de bunlara uygun gerekli fiziki alt yapı hazırlanamaması nedeniyle umulan sonucu verememiştir. İthal uygulamasının sürmesi nedeniyle, yerli nüve ve damızlıkçı işletmeler de, gereğince gelişememiştir.

8) Bitkisel üretimin salçalık domates gibi kimi dallarında uygulanan sözleşmeli üreticilik, hayvancılık için de geçerli kılınmalıdır. Damızlıktan yeme kadar

tüm üretim girdilerinin, ürün değerlerinden sanayiler tarafından üretilip, sağlanması, bunlar eliyle işletmelere aynı kredi olarak aktarılması ve işletmelerin ürünlerinin kredi karşılığı alım güvencesine kavuşturulması biçiminde bir mekanizma, öncelikli bölgelerden başlayarak geliştirilmelidir.

9) Doğu Anadolu'da verimsiz koşullarda sürdürülen ve ekoloji nedeniyle gelişmesi de mümkün olmayan hububat üretimi yerine yonca, korunga ve fiğ gibi yem bitkilerinin üretimini özendirmek bakımından, bu ürünlere yönelik fiyat ve girdi destekleri geliştirilmelidir.

10) Kaliteli et üretimi için genç sığır besiciliği süt üretiminin gelişmesi için entansif süt sığırcılığı üretim modelleri, kaliteye göre fiyat, üretilen damızlıklara subvansiyon ve uygun faizli finansmanla, desteklenmelidir.

11) İthal damızlıklar için bugüne kadar uygulanan subvansiyonlar, özel damızlıkçı işletmelerin geliştirilmesi ve dışa bağımlılığın azalması için, Türkiye'de üretilen damızlıklara da geçerli olmalı, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü damızlıkları da kapsama alınmalıdır. İthal damızlık düve yerine üstün genotiplerin spermlerinin kullanılacağı mekanizmalar teşvik edilmelidir.

12) Süt sığırcılığı ve besiciliğin hızla gelişmesini sağlamak doğrultusunda Türkiye Kalkınma Vakfı tarafından et tavukçuluğunda uygulanan model benzeri sözleşmeli üretim yöntemleri geliştirilmeli, kredi, girdi gibi üretim unsurları et ve süt işleyen işletmelerle bağlantılı olarak ve hem kaliteyi hem sürekliliği sağlayıcı destek uygulamalarıyla birlikte götürülmeli, et ve süt sanayi kuruluşları bu doğrultuda desteklenmelidir.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

**Prof. Dr. Gürol ERGİN**

Başkan

(Yönetim Kurulu Adına)

## VIII. 8. TMMOB “BİRLİK HABERLERİ’NE” GÖNDERİLEN YAZI

### TMMOB ODALAR VE DEMOKRATİK YAPI

Üye sayısı anlamında çok büyük bir örgüt olan TMMOB’un ve TMMOB’a bağlı ODA’ların ülkenin demokratik yapılanması içerisindeki yerinin belirlenmesi, öncelikle Türkiye’nin demokratik yapılanmasının incelenmesini gerektirir. Türkiye bugün - özetle söylemek gerekirse - kimi kişi ve gruplar için olması gerekenden de demokratik, kimi kişi ve gruplar için ise aynı ölçüde antidemokratik bir yapıya sahiptir. Hatırı sayılır bir ekonomik güce sahip olanlar için Türkiye bir demokrasi cenneti, dar gelirli tüm kesimler için ise demokrasinin algılanmasının dahi çok zor olduğu bir kısıtlamalar ülkesidir. Basit bir açıklama gibi görünse de, ülkede bugün herhangi bir dernek olmaktan öte anlamı olmayan ve çok sınırlı bir üye grubuna sahip bir TUSİAD, toplumu ve ülkemizi yönetenleri yönlendirmede son derece etkin iken, örneğin bir TMMOB hem birlik bazında ve hem de tek tek ODA’lar bazında ülkeyi yönetenler üzerinde hemen hiçbir demokratik baskı oluşturamamaktadır. Ne için?

Şu iki neden bu sorunun yanıtı olabilir. Birincisi, TMMOB maddi açıdan güçsüzdür. İkincisi var olan yasal düzenlemeler TMMOB ve ODA’lara yönetim erki üzerinde etkisi olacak herhangi bir yetki vermemektedir.

Yürürlükteki Anayasa’ya göre, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan TMMOB, bir kamu kurumu olarak kabul edilmekte, ancak kamu’dan maddi hiçbir destek görmemektedir. Yönetimini üyelerinin özgür iradesi ile belirlerken son derece demokratiktir, ancak toplum için ve toplum yararına çalışması gereken alanlarda son derece antidemokratik bir kısıtlılık içerisindedir. Bu nedenle de toplumuna yararlı olmada TMMOB zorlanmaktadır. Zorlanmanın aşılması önce maddi açıdan güçlü bir TMMOB’un oluşması, sonra da anayasal ve yasal olarak TMMOB’a bağlı ODA’ların toplum yönetimine katılması ile mümkün olacaktır. Maddi açıdan güçlülük 1982 Anayasasından önce olduğu gibi tüm mimar ve mühendislerin ODA’lara üye olma zorunluluğunun geri getirilmesi ve üye ödentilerinin tıpkı sendikalarda olduğu gibi, işyerleri tarafından bordrodan kesilmek suretiyle ODA’lara aktarılması ile mümkün olacaktır. Böylece bugün çok çeşitli nedenlerden ötürü toplanamayan üyelik ödentileri eksiksiz toplanmış olacak, ODA’lar mali açıdan güçlenecektir. Günümüzde pek çok ODA üyesi yıllardır ödenti vermediklerinden ODA üyesi olup olmadıklarını dahi unutmaktadır. Ödentisini düzenli ödeyen üye ODA’sına da TMMOB’a daha



fazla sahip çıkacaktır. TMMOB'un mali açıdan güçlenmesi, devletten alacağı belirli bir maddi katkıyla da olabilir. Ancak, bu husus getirebileceği sakıncalar nedeniyle, çok fazla önerilebilir değildir. Mali açıdan güçlenen TMMOB'un sesi daha gür çıkacak ve toplumda bugünkünden daha fazla yankı bulacaktır.

Mali güç yanında yasalarla belli alanlarda yetkilendirilmiş bir TMMOB da hem toplum içinde ve hem de yönetim katında daha etkin olacaktır. Örneğin çok kısa zaman önce Resmi Gazete'de yayımlanan "Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun" tüketici haklarına yönelik kurulların oluşumunda TMMOB temsilcisine yer vermekte, böylece bu alanda TMMOB görüşleri yasal bir geçerlilik bulmaktadır. Bunun gibi pek çok kurul ve kuruluşda TMMOB temsilcileri yer alabilir ve almalıdır da. Bunun yanı sıra ve çok önemli olarak TBMM komisyonlarında da TMMOB temsilci bulundurabilmeli, böylece toplumu ilgilendiren çeşitli yasalar oluşturulurken, TMMOB örgütünün görüşü bu oluşumlara yansıtılabilmelidir. Ancak bu tür oluşumlardan sonra TMMOB işlevini gereğince yerine getirebilecektir. Bugün için hem maddi ve hem de yasal kıskaç içinde bulunan TMMOB - büyük ölçüde - işlevsiz kalmakta sesi gereken yerlere gerektiği gür-lükte ulaşamamakta, ancak bir ricacı kuruluş niteliği taşımaktadır. Kısacası TMMOB - kendi dışından kaynaklanan nedenlerle - bugün toplumun gereksindiği güçte bir TMMOB değildir, bizim gönlümüzdeki TMMOB hiç değildir.

TBMM'nde gerçekleştirilen Anayasa değişikliklerine baktığımızda içinde TMMOB'un da bulunduğu meslek birliklerini konu alan 135. maddenin yeni biçimiyle yukarıda saydığımız iki ana noktada - maddi ve yasal güçlenmişlik - hiçbir şey getirmediğini görüyoruz. İçinde TMMOB'un da bulunduğu tüm birliklerin güçlerini kırmayı amaçlayan, açıkçası bunda da başarılı olan 80 ihtilalinin önde gelenleri ile günümüz TBMM'nin üyeleri tam bir düşünce koşulluğu içinde bulunmaktadır. 1982 Anayasası birlikler için neyi sakıncalı bulmuş, birlikleri budamak için neyi gerekli görmüşse, son Anayasa değişikliği ile bu durumun yalnızca altı çizilmiş, iyileştirici hiçbir yenilik getirilmemiştir. Bir tek yenilik birliklere uygulanan siyaset yapma yasağının kaldırılmasıdır ki, bu yasağın pratikte hiçbir anlamı olmadığını herkes gibi yasama organı üyeleri de bilmekteydiler. Değişikliğin yapılaş gerekçesi de herhalde bu olmalı.

Umudumuz ve dileğimiz gerçekten demokratik bir Türkiye'de gerçek gücünü ve işlevini ortaya koyabilecek bir TMMOB'un gerçekleşmesi ve hem mühendis-mimar toplumuna, hem ülke halkına daha etkin ve yararlı hizmetlerde bulunmasıdır.

**Prof. Dr. Gürol ERGİN**

**TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı**

## IX. ODA ADINA, ÇEŞİTLİ ÇALIŞMA ve ETKİNLİKLERE KATILIM

### IX. 1. ODAMIZ ÖNCÜLÜĞÜNDE “TARIMSAL GELİŞME, EĞİTİM ve SOSYAL DAYANIŞMA VAKFI” KURULDU

ODA'mızın önderliği ve desteği ile kuruluş çalışmaları yürütülen “Tarımsal Gelişme, Eğitim ve Sosyal Dayanışma Vakfı”nı kısaca tanıtmak istiyoruz.

**Vakfın Amacı:** Ülkemizde; gelişmekte olan tarım sektörüne ilişkin sorunların çözümüne öneriler hazırlayarak yardımcı olmak; bilimsel, teknik, ekonomik ve kültürel alanlarda araştırma ve incelemelerde bulunmak; bu konularda çalışan kişi, kurum ve kuruluşlara yardım ve katkı sağlamak; tarımsal öğretim ve eğitim kuruluşlarıyla işbirliği yapmak; tarımsal buluş ve yeni teknolojilerin üyelere ve üreticilere zamanında yayılmasına yardımcı olmak; kamu ve özel sektörün gereksinim duyduğu nitelikli teknik elemanları kurs, seminer ve konferanslar düzenleyerek yetiştirmek, bunların aynı zamanda kendi iş düzenlerini kurmak üzere gerekli organizasyonları yapmalarını sağlamak; aralarında ekonomik, sosyal yardımlaşmayı ve dayanışmayı gerçekleştirmek amacı ile her türlü gelir yaratıcı faaliyetlerde bulunmaktadır.

#### **Vakıf Bu Amaca Ulaşmak İçin:**

a- Bilimsel, teknik ve ekonomik araştırmalar yapar veya yaptırır.

b- Üyelerin sosyal gereksinimlerini karşılamak ve aynı zamanda vakfa gelir sağlamak amacıyla her türlü tarımsal çalışmalarda bulunur; dinlenme tesisleri, sosyal tesisler satın alır, kiralar, satın aldığı bu tesisleri kiraya verir; tarım ve tarıma dayalı sanayi işletmelerini kurar, işletir, iç ve dış turizme yönelik olarak dağ ve av turizmi ile ilgili çalışmalar yapar ve gerekli tesisleri kurar.

c- Yurt içinde ve yurt dışında tarım ve tarıma dayalı sanayi dallarında yapılacak yatırımlarla ilgili olarak keşif, proje ve planlar hazırlar, hazırlattırır, uygulamaya koyar, tarımsal müşavirlik ve mühendislik büroları açar, her türlü ihalelere katılır, çiftçi eğitim ve yayım organizasyonları, temsilcilik, tarımsal sigorta, acentalıklar kurar veya kurdurur, arazi ıslahı, sulama ve toprak muhafaza, tesviye, drenaj, gölet yapımı faaliyetlerinde bulunur, hayvan barınakları, sera, tarımsal endüstri tesisleri gibi tarımsal yapılarda maliyeti azaltmak, kullanım kolaylıkları sağlamak için mimari proje yarışmaları düzenler, teşvik ödülleri verir.

d- Vakıf mal varlığını ve gelirlerini artırmak için ticaret şirketleri kurar, ticari iş ve işlemlerini gerçekleştirebilmek için her türlü taşınır ve taşınmaz malları kiralar, satın alır veya satar, gelir ortaklığı, hisse senedi ve tahvil alıp satar.

e- Tarımsal amaçlı ve genel seminerler, konferanslar, toplantılar ve eğitici kurslar düzenler.

f- Üyelere konut sorunlarını çözmek ve zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak için uygun vade ve faizlerle kredi verir.

g- Tarım öğretim ve eğitiminin bilimsel teknik ve araştırmacı teknik eleman yetiştirecek bir yapıya kavuşmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak çağdaş tarım eğitiminin gerçekleşmesine yardımcı olur.

Vakfa üye olmak için Ziraat Mühendisleri Odasına üye olmak zorunludur.

## **IX. 2. PEYZAJ MİMARLARI ODASI TÜZEL KİŞİLİK KAZANDI**

Bilindiği gibi TMMOB 33. Genel Kurul Kararı ile, daha önce Oda'mız bünyesinde örgütlenmiş olan Peyzaj Mimarı meslektaşlarımızın, Oda kurmaları kararlaştırılmıştı.

Anılan bu karar gereği Oda Yönetim Kurulumuz gerekli çalışmalarını tamamlayarak Peyzaj Mimarı Yönetim Kurulu'nun Doç. Dr. Halim PERÇİN, A. Betül UYAR, Fuat KARAASLAN, Oya AKKAN, Hasan ŞAHİN, Nuriye ÇAKIRCA, Keykubat ARAS isimli meslektaşlarımızdan oluşmasını kararlaştırmış ve durumu 17.08.1994 tarihinde TMMOB Yönetim Kurulu'na bildirmiştir.

TMMOB Yönetim Kurulu kararıyla geçici Yönetim Kurulu kimliği benimsenmiş ve Oda'nın ilk olağan genel kurulunun yapılması için, bu kurul görevli kılınmıştır.

Peyzaj Mimarı meslektaşlarımızı bir kez daha kutluyor, ayrı kimlikli oda kurulmasının mesleki dayanışmamızın sürmesine engel olmayacağı düşüncemizi yineliyor, Oda'nın gelişim sürecinde her türlü destek ve katkıyı sürdüreceğimizi, meslektaşlarımızın bilgilerine sunuyoruz.

## **IX. ÖĞRENCİ MESLEKTAŞLARIMIZLA MESLEĞİMİZ SORGULANDI**

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencileriyle mesleğimizin genel durumu sorgulandı. Tarım Ekonomisi Bölümü işyeri temsilciliğinin öğrenciler düzeyinde yaptığı toplantıya, odamızı temsilen Yönetim Kurulu Üyesi Ali KAYGISIZ katıldı. Öğrencilere, Ziraat Mühendisliği mesleği, mesleki örgütlenmeler, meslektaşlarımızın sorunları anlatıldıktan sonra öğrenciler sorularla bazı konuların açıklanmasını istediler. Öğrencilerin üzerinde durdukları önemli konular şunlardı:

a- Neden bu kadar Ziraat Fakültesi açılıyor? Memleketimizin ihtiyacından mı, yoksa başka nedenleri mi var? Ziraat Fakültelerinin açılmasını durdurmak için Z.M.O. ne yapıyor, neler yapılabilir?

b- Ziraat Fakültelerinde bu kadar bölüm olmasına ve girişte bölümlerin belli olmasına karşın, meslek yaşantısında bunun önemi var mı?

c- Öğrencilere verilen eğitimin sadece kamuda çalışacakmış gibi olması, buna karşın kamunun iş veremez duruma düşmesi ve özel sektör, özel iş kurma alanlarına göre eğitim yaptırılmaması bir eksiklik mi?

d- Tarım mesleğinde varolan çiftçi ve ziraat mühendisliği örgütlenmeleri nelerdir, bunların mesleğimize katkılarının yeterlilik düzeyi nedir?

Tarım Ekonomisi Bölümü Öğretim Üyesi İ. Coşkun CEYLAN ve Ali KAYGISIZ bu konularda açıklayıcı bilgiler sundular. Bunlara ek olarak Z.M.O. çalışmaları ve bu çalışmalara öğrencilerin katkıda bulunabilecekleri anlatıldı. Ayrıca öğrencilere ODA'mız yayınlarından "Haber Bülteni", "Tarım ve Mühendislik" dergisinin birer sayıları verilerek, Ziraat Mühendisleri Odası'nı tanıma olanaklarına kavuştular.

Öğrencilere mesleğimizin tanıtılmasını sağlayan Tarım Ekonomisi Bölümü Başkanı ve Öğretim Üyelerine teşekkürlerimizi iletiyor, bu tür konularda bilgilendirme anlamında her kesime hizmet vermeye açık olduğumuzu belirtiyoruz.

## **IX. 4. ODA BAŞKANI VE YÖNETİM KURULU ÜYELERİ TARIM - SEN ANKARA ŞUBESİ II. OLAĞAN GENEL KURULU'NA KATILDI**

Tarım-Sen Ankara Şubesi'nin 25 Şubat 1995 günü yapılan II. Olağan Genel Kurulu'na ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN, Yönetim Kurulu Üyeleri Turhan CERAN, Fikret ORAN ve Ali KAYGISIZ katıldılar. Genel Kurul'da bir konuşma yapan ODA Başkanımızın konuşması özetle şöyle:

"Ülkemiz insanları bugün üçlü bir kısıkaç içindedir. Ekonomik, demokratik ve toplumsal sıkıntılar insanımızı her geçen gün daha bir mutsuz kılmakta, yaşam sanki her saniye daha bir yaşanamaz duruma gelmektedir. Ve çok şaşırtıcı bir gelişme ile bu gidişe toplum adına dur demesi gereken düşünce sahipleri suskun ve ürkek dururken sermaye tüm topluma egemen olmuş bir görüntü sergilemektedir. Ülkede demokrasiyi biçimlendiren sermayedir, ekonomiyi biçimlendiren sermayedir, toplumsal yaşamı biçimlendiren sermayedir. Bunun sonucunda Türkiye'de demokrasi kavramı patronların söyledikleri ve istedikleri ile hukuksal bir çerçeveye oturtulmuştur. Sırtımıza giydirilen bu sistem bize dar gelmektedir. Gücünü Anayasadan ve üyelerinden alan Ziraat Mühendisleri Oda'mız ülkeye ve üyelerine karşı görevlerini kendi yasal çerçevesinde yerine getirmeye çalışırken duyduğu sorumluluk gereği gerekli gördüğü alanlarda çeşitli kurum, kuruluş ve örgütlenmelerle işbirliği yapmaktadır. Sendikal alanı da bu bağlamda değerlendiriyoruz.

Yaşam koşullarının direktmesi sonucu 90'lı yıllarda kurulmaya başlayan

Kamu Çalışanları Sendikalarının verilen kararlı ve bilinçli savaşmaları sonucu bugün yasallıkları mahkemelerce de tescil edilmiştir. Bugün gelinen noktada sendikal hak ve özgürlükler savaşımı yeni ve yaşamsal bir sürece girmiştir. Bu yeni dönemde Kamu Çalışanları Sendikalarının toplu sözleşme ve grev hakkını kullanabilme çabaları sürerken, siyasal iktidarın da yasal temelde gelişen sendikal hareketleri sistem içerisine taşıma, sendikal hak ve özgürlükler savaşımında kitlelerin kafasını bulandırma politikalarına tanık olacağız. Bugünlerde memurlara verilmeye çalışılan zam haberleri de iktidarın uyutma yönteminin bir parçasını oluşturmaktadır. Kamu Çalışanlarının Sendikal savaşımı 20 Aralık 1994'de örgütlülük ve kitlesellik açısından ayırt edici bir noktaya gelmiştir. Ekonomik ve siyasal kaynaklı saldırıların Kamu Çalışanlarında yarattığı hoşnutsuzluk ve öfke tüm baskı ve tehditlere karşın 20 Aralık eyleminde doruğa ulaşmıştır. ODA'mıza üye Ziraat Mühendisi sendikal arkadaşlarımız bu eylemlere etkin olarak katılmışlardır. Bundan sonra yükselen savaşımında da arkadaşlarımızın yerlerini alacaklarına inanıyoruz. ODA'mız ilgili kuruluşlarla işbirliği yapma isteğinin güzel bir örneğini Tarım-Sen ile gerçekleştirmiş ve Tarım-Sen ile "baskı ve sürgünlere karşı dayanışma platformu oluşturmak üzere bu dalda örgütlenen birimlere çağrı" gerçekleştirilmiştir. Tarım-Sen ile yapılan toplantıya yönetim kurulu üyesi iki arkadaşımız katılmış ve sekreteryasını Tarım-Sen yapmak üzere sadece baskı ve sürgünlere karşı değil işkolumuzun tüm sorunlarına karşı birlikte eylem planı hazırlama ve yaşama geçirme, ayrıca bu platformun sürekli olması önerisini getirmiştir. Bu önerimizi şu anda da yineliyorum ve böylesi platformları güçlü sermaye karşısında dünden daha çok gereksindiğimizi ifade ediyorum.

Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu olarak üretimden yana barışçıl demokrat yapılanmalara gücümüz oranında destek olmaktan yanayız. Emekten yana demokrasi savaşımının yılmaz neferleri olan sizleri bu onurlu savaşımınız nedeniyle kutluyor, sizlere saygılar ve sevgiler sunarak Genel Kurul'a başarılar diliyorum."

## **ODA'MIZA DÜNYA ENERJİ KONSEYİ TÜRK MİLLİ KOMİTESİ ÜYELİK BELGESİ VERİLDİ**

Üyesi bulunduğumuz "DÜNYA ENERJİ KONSEYİ TÜRK MİLLİ KOMİTESİ"nin 03.02.1995 tarihinde Ankara'da yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısına, ODA'mızı temsilen Prof. Dr. Mustafa Özcan ÜLTANIR katılmıştır. Yapılan Genel Kurulda ODA'mız temsilcisi ÜLTANIR Divan Başkan yardımcısı olarak görevlendirilmiştir.

Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi'nin Olağan Genel Kurulu'nda ODA'mıza "Üyelik Belgesi" verilmiş ve üst kuruluşumuz olan TMMOB, Yönetim Kurulu üyeliğine; temsilcimiz Prof. Dr. Mustafa Özcan ÜLTANIR ise Yüksek Danışma Kurulu Üyeliğine seçilmiş bulunmaktadır.

Sayın Prof. Dr. Mustafa Özcan ÜLTANIR'ı ODA'mız adına katıldığı Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesinde seçilmiş olduğu bu görevinden ötürü kutluyoruz.

## IX. 6. İNSAN HAKLARI DANIŞMA TOPLANTISINA KATILDIK

İnsan Hakları Danışma Toplantısı İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı Sayın Algan HACALOĞLU'nun çağrısı ile 28 Nisan 1995 günü Ankara'da yapıldı. Kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütleri ile bazı sivil toplum örgütlerinin katıldığı toplantıda Oda'mız, "II. Başkan Dr. M. Sıtkı BAŞARAN ve Yönetim Kurulu Üyesi Turhan CERAN tarafından temsil edildi.

Bakan HACALOĞLU'nun açış konuşmasından sonra diğer katılımcılar görüşlerini dile getirdiler. Toplantıda Oda'mız II. Başkanı Dr. M. Sıtkı BAŞARAN İnsan Hakları konusunda Bakanlığın sivil toplum örgütleriyle yarattığı bu olumlu zeminin yasal sürekliliğe kavuşturulması gerektiğini,

İnsan hakları konusunun yerleşebilmesi için Devlet ve Yasalar önünde herkeşe eşit davranılması gerektiğini, imtiyazlı kişiler kavramının insan hakları ihlallerinin devamına neden olduğunu,

Anayasa değişikliklerinin biran önce gerçekleştirilmesi gerektiğini, insan hakları konusunda gerekli yasal düzenlemeleri yapacak olan kurumun öncelikle Parlamento olması nedeniyle, siyasi partiler ve seçim yasalarının, halkı gerçek anlamda temsil edecek ve siyaseti bütün kesimlerin yapabileceği şekilde değiştirmesi gerektiğini,

Sivil toplum örgütlülüğünün geliştirilmesi ve bunun Devletçe de kabul edilmesi gerektiğini,

İnsanca yaşama hakkı çerçevesinde kamu çalışanlarının grevli toplu sözleşmeli sendikal haklara bir an önce kavuşması gerektiğini belirtmiştir.

Yönetim Kurulu Üyemiz Turhan CERAN da Anayasa değişikliği üzerinde durarak, değişiklik taslağında sivil toplum örgütlerine siyasal yaşama katılma olanağı sağlanıyormuş gibi görülmele birlikte, bunun kamu çalışanları ve bunların üyesi bulunduğu sivil toplum örgütleri için geçerli olmadığını, kamu çalışanlarının siyasi partilere girme yasağı sürdüğü için kaldırılıyormuş gibi görülen siyaset yasağının kamu çalışanları ve bunların örgütlerinde devam ettiğini bildirmiştir.

Devletin veya Devlete egemen olanların kamu çalışanlarına ve bunların örgütlerine karşı çifte standart uyguladığını, çünkü kamuda çalışanlar dışındakilerin örgütlerinin siyasetle uğraşma yasağının zaten kağıt üzerinde kaldığını, 68. maddedeki yasağın ise 1.7 milyondan fazla kamu görevlisini siyasal yaşamın dışında tuttuğunu ileri sürmüş ve yasakların kaldırılması gerektiğini savunmuştur.

Anayasanın 129. maddesi son paragrafına da değinen CERAN bu hükmün Anayasanın 10. maddesi ile çeliştiğini, yasa, demokratik haklar ve insan hakları ihlali ile rüşvete kapı açtığını, kaldırılması gerektiğini savunmuştur.

Anayasanın 135. maddesinin kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanları kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına üye olmaktan bağımsız tuttuğunu, bunun ülke yararına olmadığını bildirmiştir.

## **IX. 7. İ.Ü. HUKUK FAKÜLTESİ İLE İSTANBUL BAROSU'NUN DÜZENLEDİĞİ ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ VE DEMOKRATİKLEŞME ÇALIŞMA GRUBUNDA TEMSİL EDİLDİK**

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi ile İstanbul Barosu'nun ortaklaşa düzenlediği Anayasa Değişikliği ve Demokratikleşme konulu çalışma grubu konu ile ilgili bilim adamları, TBMM'nde grubu bulanan siyasi parti temsilcileri ve bazı sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin katılımı ile 25 Nisan 1995 günü İstanbul'da toplandı.

Çalışma grubuna Prof. Dr. Zafer ÜSKÜL "Anayasa Değişikliği", Prof. Dr. Bülent TANÖR "24. Madde" konulu birer bildiri sundular. Toplantıya katılan bilim adamları, siyasi parti temsilcileri ve sivil toplum örgütlerinin temsilcileri konu ile ilgili görüşlerini dile getirdiler.

Toplantıya Oda'mız adına katılan Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Turhan CERAN özetle; gerek Anayasa'da, gerek değiştirilmesi konusunda siyasi partilerin anlaşmaya vardığı 21. maddede demokratikleşme konusu ile ilgili eleştirilerin çoğuna katıldığını bildirmiş, ve daha çok hem Anayasa'daki hem de anlaşmaya varıldığı bildirilen 21. maddedeki kamu görevlileri ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek örgütleri ile ilgili düzenlemeler üzerinde durmuştur.

Yürürlükte bulunan 1982 Anayasası ile derneklere, sendikalara ve kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerine getirilmiş olan siyasi partilerle ilişki kurma ve siyasi yaşama katılma yasağının Anayasa değişikliği taslağında kaldırıldığını, ancak bu yasakların kaldırılmasının işçi niteliği taşımayan kamu görevlilerine ve onların üyesi olduğu sivil toplum örgütlerine siyasi yaşama katılma anlamında fazla bir iyileşme getirmediğini, işçi niteliği taşımayan kamu görevlileri için 68. maddede bulunan siyasi partilere girme yasağının değişiklik taslağında da sürdürüldüğünü bildirmiştir.

Ceran, Türkiye'de yasal düzenlemelerle fiili durumun trajikomik bir hal arzettiğini, yasal düzenlemelerin kamu görevlilerinin siyasi partilere girmesini yasakladığını, buna karşılık sistemin siyasi partilerle ilişki kurmayan kamu görevlilerini yükseltmediğini, bugün üst düzey kamu görevlilerinin büyük bir kısmının geçmişte herhangi bir siyasi partiye üye ve aday olduğunu ileri sürmüştü; Kamu görevlilerinin siyasi partilere girmesi sakıncalı ise, daha önce siyasi partilere üye olmuş kişilerin niçin üst düzey görevlere getirildiğini anlayamadığını bildirmiştir. Kamuda çalışanların da siyasi partilere üye olabilmesi yolunun açılmasını istemiştir.

Anayasa'nın 129. maddesinin son paragrafının değişiklik kapsamına alınmadığını, oysa kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan dolayı ceza kovuşturması açılmasını idari merciin iznine bırakan bu hükmün ülkede yasa, demokratik hak ve insan hakları ihlali ile rüşvet ve yolsuzluğa kapı açtığını bildirmiş, bu hükmün Anayasa'dan çıkarılmasını istemiştir.

Ceran, ayrıca Anayasa'nın 135. maddesinde "Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyeti aranmaz" hükmünün de kamuda çalışanlar lehine ayrıcalık getirdiğini, bu ayrıcalığın kamuda çalışanları meslek kuruluşunun denetiminden çıkarmasının ülke yararına olmadığını savunmuştur.

## **YENİ MEZUN MESLEKTAŞLARIMIZIN DİPLOMA TÖRENİNE KATILDIK**

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinden 1994-95 Haziran döneminde mezun olan genç meslektaşlarımızın diploma töreni 30 Haziran 1995 günü Fatih Köprüsü altındaki geniş alanda yapıldı. Çok yoğun bir katılımın olduğu törende Dekan Sayın Prof. Dr. Y. Sabit Ağaoğlu, A.Ü. Rektör V. Sayın Prof. Dr. Tansu Arasıl ve Devlet Bakanı Sayın Necmettin Cevheri ile mezun olan öğrenciler adına yeni mezun bir meslektaşımız birer konuşma yaptılar. Dekan Sayın Ağaoğlu hayvancılık ve su ürünleri müsteşarlığının kurulmasına şiddetle karşı çıktığı konuşmasında, politikacıların yanlış tutum ve düşüncelerini yermi. Devlet Bakanı Sayın Cevheri ise, önemli olanın hizmet etmek olduğunu, hizmetin şu ya da bu bakanlık içerisinde yapılmasının önemli olmadığını belirterek, üstü kapalı bir biçimde Tarım Bakanlığı dışında bir Hayvancılık ve Su Ürünleri Müsteşarlığı kurulması düşüncesini yanlış bulmadığını ifade etti.

Törene ODA'mızı temsilen Başkan Prof. Dr. Gürol Ergin katıldı. ODA'mız tarafından Fakültenin 13 Bölümünden birincilikle mezun olan öğrencilere günün anısına üzerinde "TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası" yazısı bulunan birer dolmakalem hediye edildi.

Yeni mezun genç meslektaşlarımızı en içten iyi dileklerle kutluyor, meslek toplumumuza katılmaları nedeniyle hoşgeldiniz diyoruz.



## **DENETLEME KURULU RAPORU**

### **(31.12.1995 tarihi itibariyle)**

Denetleme Kurulumuz görev aldığı dönem içerisinde 31.12.1995 tarihi itibariyle Odamız faaliyetlerini inceleyerek aşağıdaki hususları saptamıştır.

1) Muhasebe kayıtlarının usulüne uygun olarak tutulduğu, bu kayıtların aynı zamanda bilgisayara aktarıldığı,

2) Kasa defterine kayıtların günlük olarak işlendiği, kasa defteri ile kasa mevcudunun eşit olduğu,

3) Sarf evraklarının düzgün bir şekilde dosyalandığı, usulüne uygun olarak ilgili defterlere işlendiği,

4) Gelen giden evrak defterinin titizlikle tutulduğu,

5) Üye kayıtlarının sağlıklı hale getirildiği, her üye için bir dosya tutulduğu ve üye numarasına göre arşivlendiği,

6) Odamız çalışanlarının mesai saatlerine dikkat ettikleri, görevlerini titizlikle yürüttükleri,

7) Yönetim Kurulunun muntazam bir şekilde toplandığı ve alınan kararların karar defterine düzenli olarak yazıldığı, meslek haklarının savunulması ve mesleki sorunlarının çözülmesi hususunda azami gayreti gösterdikleri,

8) Oda çalışmasının ülke düzeyinde görev yapan meslektaşlarımıza duyurulmasında araç olan Odamız yayın organı "Tarım ve Mühendislik" dergisinin normal periyodlarla basılıp meslektaşlara ulaştırıldığı,

9) Yönetim Kurulumuzun, gündemi önceden belirlenen toplantılarla ülkemizin tarımsal sorunlarının çözülmesi konusunda gerekli ve yeterli çalışmaları yaptığı, anlaşılmıştır.

10) Yapılan incelemeler sonucunda yıllık gelir ve giderler aşağıda görüldüğü şekildedir.

### **DENETLEME KURULU ÜYELERİ**

**Öztürk KARATEPE**

**Orhan ALKAŞ**

**Yılmaz CANDAS**

## 1996 YILI BÜTÇE TASARISI

Bilindiği üzere, ülkemizde Ziraat Mühendislerinin Anayasal tek meslek kuruluşu olan Odamız; gerek mesleki hakları sağlamak ve korumak, gerekse ülkemiz tarımının sorunlarını gündeme getirerek ilgili yerlere ve kamuoyuna en geniş biçimiyle duyurulmasını sağlayacak etkinlikleri düzenlemek görevinin yanısıra, mesleğimizi ilgilendiren ve güncellik arzeden konularda, ülke ve mesleğimizin çıkarları doğrultusunda oluşturduğu görüşlerini, olumlu sonuçlara ulaştırmak üzere ürettiği çözüm önerileriyle birlikte ilgili kurum, kuruluş ve kişilere bir rapor halinde sunmak gibi görev ve yükümlülükleri üstlenmiş bulunmaktadır.

Odamızın üstlendiği bu görev ve yükümlülüklerini etkin ve sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmesi, sorunların çözümünde yararlı çalışmalarını sürdürebilmesi ise, meslektaşlarımızın öncelikle birbirleriyle ve Odamızla oluşturacakları birlik, dayanışma ve Oda çalışmalarına her aşamada yapacakları etkin katılım ve destekle sağlanabileceği gibi, büyük ölçüde ekonomik yönden güçlendirilmesine de bağlıdır.

**Çünkü;**

1- Yapılan her etkinlik ve bunun sonuçlarının kalıcı olabilmesi açısından yayın haline getirilmesi; yayınların, çalışma alanları mesleğimizle ilgili kurum, kuruluş ve kişiler ile üyelerimize ulaştırılması, ülkemizde devamlı yükselme gösteren enflasyon nedeniyle Odamızın önüne kaçınılmaz olan büyük ödemeleri çıkartmaktadır.

2, Herhangi bir plan ve programa dayandırılmadan açılan fakültelerimizin her yıl giderek artan mezun sayısına paralel olarak sayısı hızla artan üyelerimize sunulan hizmetler ile ortaya konulan etkinliklerin büromuz iş hacminde yarıttığı artışlar, Odamızı daha çok kadrolu ve geçici personel çalıştırmaya, dolayısıyla daha çok personel ücreti ödemeye, daha çok SSK primum ve gelir vergisi vermeye mecbur bırakmaktadır.

3- Ayrıca üye sayımızdaki bu artışlar, yasa gereği üye sayısı üzerinden her yıl üst birliğimiz olan TMMOB'ye vermek zorunda olduğumuz birlik hissemizi de önemli ölçüde arttırmaktadır.

Bu nedenlerle Yönetim Kurulumuzca; 1996 yılı için üye aidatının 75.000 TL/ay olması, 1997 yılı aidatı için de enflasyon ve diğer gelişmeler dikkate alınarak belirleme yetkisinin Yönetim Kuruluna verilmesi önerilmektedir. Gelecek yönetime mali açıdan rahat hareket olanağı sağlamak üzere Toplam Geliri 6.432.575.838.TL/yıl ve Toplam Gideri de 6.432.575.838.TL/yıl olarak bağlanmış bulunan 1996 yılı bütçe tasarısı ile birlikte Genel Kurulun onayına sunulmaktadır. Nihai karar Genel Kurulundur.

**Not:**

1- Şubelerin gelir ve giderleri de bu bütçe tasarısı içinde değerlendirilmiştir.

2- Yıl içinde Bütçe Kalemleri arasında aktarma yapmaya; personel alımı, çıkartılması ve geçici personel çalıştırmaya; 1997 yılı tahmini bütçesini hazırlamaya Yönetim Kurulu yetkilidir.

# 1996 YILI TAHMİNİ BÜTÇESİ

## G E L İ R L E R

TUTARLAR (TL)

### HAZIR DEĞERLER

- Kasa	9.565.298	461.575.838
- Bankalar	311.372.029	
- Diğer Hazır Değerler	140.638.511	

### ÜYELERDEN SAĞLANAN GELİRLER

- Aidat Gelirleri	2.400.000.000	4.400.000.000
- Kayıt Gelirleri	60.000.000	
- Kimlik Belgesi Gelirleri	70.000.000	
- Çalışma Belgesi Gelirleri	180.000.000	
- Üyelik Belgesi Gelirleri	30.000.000	
- SMM Belgesi Kayıt Gelirleri	50.000.000	
- SMM Belgesi Onay Gelirleri	30.000.000	
- Büro Tescil Kaydı Gelirleri	40.000.000	
- Büro Tescil Onay Gelirleri	40.000.000	
- Bilirkişi Gelirleri	1.500.000.000	

### SATIŞ GELİRLERİ

- Kitap Satış Gelirleri	100.000.000	121.000.000
- Dergi Satış Gelirleri	1.000.000	
- Rozet, Amblem Gelirleri	20.000.000	

### BALO, REKLAM, FUAR VE SERGİ GELİRLERİ

- Balo Gelirleri	200.000.000	900.000.000
- Reklam Gelirleri	600.000.000	
- Fuar ve Sergi Gelirleri	100.000.000	

### DİĞER HİZMET GELİRLERİ

- Proje Onay Gelirleri	200.000.000	400.000.000
- Proje Hizmet Gelirleri	200.000.000	

### DİĞER GELİRLER

- Bağış ve Yardım Gelirleri	100.000.000	150.000.000
- Diğer Çeşitli Gelirler	50.000.000	

### TOPLAM

6.432.575.838

## 1996 YILI TAHMİNİ BÜTÇESİ

### G İ D E R L E R

		TUTARLAR (TL)
MEMUR ÜCRET VE GİDERLERİ		1.800.000.000
- Personel Ücretleri	1.400.000.000	
- İkramiyeler	250.000.000	
- Sosyal Yardımlar ve Diğer Giderler	150.000.000	
DIŞARDAN SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER		2.970.000.000
- Elektrik Giderleri	120.000.000	
- Su Giderleri	130.000.000	
- Bakım Onarım Giderleri	50.000.000	
- PTT ve Havale Giderleri	200.000.000	
- Serbest Meslek Giderleri	300.000.000	
- Balo Giderleri	170.000.000	
- Banka ve Havale Giderleri	10.000.000	
- Sempozyum, Panel ve Seminer Giderleri	400.000.000	
- Proje Değerlendirme Giderleri	200.000.000	
- Basım ve Yayım Giderleri	1.300.000.000	
- İlan Giderleri	90.000.000	
ÇEŞİTLİ GİDERLER		1.652.575.838
- Noter ve Mahkeme Giderleri	30.000.000	
- Yol ve Seyahat Giderleri	100.000.000	
- Temsil Ağırılama Giderleri	400.000.000	
- TMMOB Birlik Hissesi	240.000.000	
- Nakliye ve Taşıma Giderleri	10.000.000	
- Kırtasiye Giderleri	250.000.000	
- Büro Giderleri	100.000.000	
- Gazete Dergi Yayın Giderleri	80.000.000	
- Yönetim Kurulu Giderleri	40.000.000	
- Telefon Giderleri	250.000.000	
- Seçim Giderleri	30.000.000	
- Genel Kurul Giderleri	20.000.000	
- Diğer Çeşitli Giderler	102.575.838	
VERGİ RESİM VE HARÇLAR		10.000.000
TOPLAM		6.432.575.838

## AKTİF (VARLIKLAR)

AYRINTILI BİLANÇO  
(01.01.1994-31.12.1994)

## PASİF (KAYNAKLAR)

	CARI DÖNEM				CARI DÖNEM		
I- DÖNEN VARLIKLAR			545.161.837	I- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			22.268.899
A- HAZIR DEĞERLER		505.161.837		E-ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		22.268.899	
1- Kasa	96.011.933			1- Ödenecek Vergi ve Fonlar	13.161.699		
3- Bankalar	392.419.643			2-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	9.107.200		
5- Diğer Hazır Değerler	17.430.261			II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			2.891.598
E- STOKLAR		39.300.000		B- TİCARİ BORÇLAR		2.891.598	
5- Diğer Stoklar	39.300.000		1.213.542.936	4- Alınan Depozito ve Teminatlar	2.891.598		
II- DURAN VARLIKLAR		940.497.379		III- ÖZ KAYNAKLAR			1.733.544.276
D- MADDİ DURAN VARLIKLAR				D- GEÇMİŞ YILLAR KARLARI		1.436.304.074	
3- Binalar	822.600.000			F- DÖNEM NET KARI		297.240.202	
6- Demirbaşlar	267.571.443						
8- Birikmiş Amortismanlar (-)	149.674.064						
H- DİĞER DURAN VARLIKLAR		273.045.557					
4- Merkez ve Şubeler Cari Hesabı	273.045.557						
<b>AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI</b>			<b>1.758.704.773</b>	<b>PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI</b>			<b>1.758.704.773</b>

## AYRINTILI GELİR TABLOSU

(01.01.1994 - 31.12.1994)

		CARİ DÖNEM
A- BRÜT SATIŞLAR		3.454.127.288
1- Yurtiçi Satışlar		
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)		-
C- NET SATIŞLAR		3.454.127.288
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)		-
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI		3.454.127.288
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)		3.375.353.427
3- Genel Yönetim Giderleri (-)	3.375.353.427	
FAALİYET KARI VEYA ZARARI		78.773.861
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR		218.466.341
3- Faiz Gelirleri	218.466.341	
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		297.240.202
DÖNEM KARI VEYA ZARARI		297.240.202
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI		297.240.202

## AKTİF (VARLIKLAR)

AYRINTILI BİLANÇO  
(01.01.1995-31.12.1995)

## PASİF (KAYNAKLAR)

	CARİ DÖNEM				CARİ DÖNEM		
I- DÖNEN VARLIKLAR			475.932.038	I- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			79.745.271
A- HAZIR DEĞERLER		461.575.838		E-ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		79.745.271	
1- Kasa	9.565.298			1- Ödenecek Vergi ve Fonlar	45.288.373		
3- Bankalar	311.372.029			3-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	34.456.898		
5- Diğer Hazır Değerler	140.638.511						
		14.356.200		II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			2.891.598
E- STOKLAR				B- TİCARİ BORÇLAR		2.891.598	
5- Diğer Stoklar	14.356.200		1.599.661.859	4- Alınan Depozito ve Teminatlar	2.891.598		
II- DURAN VARLIKLAR				III- ÖZ KAYNAKLAR			
D- MADDİ DURAN VARLIKLAR		1.003.478.765		D- GEÇMİŞ YILLAR KARLARI		1.733.544.276	1.992.957.028
3- Binalar	822.600.000			F- DÖNEM NET KARI		259.412.752	
6- Demirbaşlar	382.874.043						
8- Birikmiş Amortismanlar (-)	201.995.278						
		596.183.094					
H- DİĞER DURAN VARLIKLAR							
4- Merkez ve Şubeler Cari Hesabı	596.183.094						
<b>AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI</b>			<b>2.075.593.897</b>	<b>PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI</b>			<b>2.075.593.897</b>

**AYRINTILI GELİR TABLOSU****(01.01.1995 - 31.12.1995)**

CARİ DÖNEM		
A- BRÜT SATIŞLAR		4.921.354.602
1- Yurtiçi Satışlar		
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)		-
C- NET SATIŞLAR		4.921.354.602
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)		-
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI		4.921.354.602
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)		4.725.253.110
3- Genel Yönetim Giderleri (-)	4.725.253.110	
FAALİYET KARI VEYA ZARARI		196.101.492
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN		
GELİR VE KARLAR		63.311.260
3- Faiz Gelirleri	63.311.260	
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		259.412.752
DÖNEM KARI VEYA ZARARI		259.412.752
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI		259.412.752



# TMMOB ZMO ADANA ŞUBESİ YÖNETİM KURULU

## 1994-1995 DÖNEMİ ÇALIŞMA RAPORU

22-23 Ocak 1994 tarihinde yapılan şubemiz genel kurulu sonucunda göreve gelen yönetim kurulumuzun iki yıllık çalışmasını kısaca şöyle özetleyebiliriz.

Yönetim kurulumuz 29.1.1994 tarihinde yaptığı ilk toplantıda aralarındaki görev bölümünü şöyle yapmıştır:

Başkan : Dr. Mehmet DÜZGÜN

2. Başkan : Ayhan BARUT

Yazman : Seçkin SERÇE

Sayman : Zeki ALTINKAYA

Üye : Dr. M. Rifat ULUSOY

Üye : Hüseyin YILDIRIM

Üye : Sami BEYTAROĞLU

1.8.1994 tarihinde Zeki Altinkaya'nın istifa etmesi ile boşalan yönetim kurulu üyeliğine yedek listede bulunan Kenan Özer alınmıştır. Ayrıca Zeki Altinkaya'dan boşalan sayman üyeliğe Rifat Ulusoy getirilmiştir. 31.10.1994 tarihinde istifa eden Sami Beytaroğlu'nun yerine yedek listede bulunan Nazım Aydöner alınmıştır. 13.2.1995 tarihinde sayman üye Rifat Ulusoy'un yerine Hüseyin Yıldırım getirilmiştir. Ayrıca genel olarak aşağıdaki çalışmalar yapılmıştır.

1- Üye listelerinin güncelleştirilmesi sağlanmıştır.

2- Danışma kurulları yapılarak önemli konularda yönetime ışık tutan sonuçlara varılmıştır. Özellikle tüzük değişikliği genel kurulu öncesinde olay enine boyuna tartışılmış ve görüşlerimiz yazılı olarak genel merkeze bildirilmiştir.

3- Lokalde alkollü içecek servisi yapılabilmesi için gerekli izin alınmıştır.

4- İşyeri temsilciliği sistemi kurulmuş fakat etkin hale getirilememiştir.

5- Oda işlerinin daha iyi yürütülebilmesi için bir bilgisayar ve yazıcı alınmıştır.

6- Çeşitli komisyonlar kurulmuştur ve her yönetim kurulu üyesi bir komisyonda görev almıştır.

- Sosyal İşler Komisyonu

- Bülten Komisyonu

- Mali İşler Komisyonu

- İstihdam Komisyonu

- Strateji Belirleme Komisyonu

- Tüzük ve Rapor Komisyonu

- SMM Komisyonu

7- TMMOB'un Kasım 1994'de Ankara'da düzenlediği Özlük Haklarının İyileştirilmesi mitingine katılmıştır. Miting öncesi bir çok kuruluşa ön çalışma yapılmıştır.

8- Üniversite, diğer tarımsal kuruluşlar ve üretici örgütleriyle iyi bir diyalog içinde olunmuş ve zaman zaman ortak çalışmalar yapılmıştır.

Bu genel açıklamalardan sonra iki yıllık çalışmalarını tarihsel sıra içerisinde ve ana başlıklarla şöyle açıklamak mümkündür.

1- 29.1.1994 tarihinde ölümünün birinci yıl dönümünde UĞUR MUMCU'yu anma etkinliği Tını Dergisi ile beraber yapıldı.

2- İlk basın toplantısı 8.2.1994 tarihinde başta gübre olmak üzere diğer tarımsal girdilerin fiyatlarındaki artışlarla ilgili olarak yapılmıştır.

3- 16.5.1994 tarihinde Adana Büyükşehir Belediyesinde çalışan Odamız üyesi üç ziraat mühendisi arkadaşla beraber yüze yakın çalışanın işten atılmalarını kınayan basın toplantısı yapıldı.

4- 2.6.1994 tarihinde buğday ve mısıra verilen taban fiyatın yetersizliğini gündeme getiren ve üretimin kesintiye uğrayacağı uyarısını yapan basın toplantısı yapıldı.

5- 4.6.1994 tarihinde Adana'daki ziraat odaları ve çiftçi birliği örgütleriyle beraber düzenlediğimiz basın toplantısında yetkilileri yaptıkları yanlışları düzeltmeye çağırarak.

6- 10.6.1994 tarihinde ortak çalışmalarımız sonucunda Devlet Bakanı ve Hükümet sözcüsü Sayın Yıldırım Aktuna ve Ersin Faralyalı'nın Adana'da bir toplantı yapıp bizleri dinlemesini sağladık. Bu toplantı için ziraat odası çiftçi birliği ve odamızca hazırlanan ortak imzalı bir rapor sayın bakana iletildi.

7- 15.6.1994 tarihinde EKİN adıyla bir haber bülteni çıkarmaya başladık.

8- 2.7.1994 tarihinde Sivas katliamının birinci yıldönümünde olayı lanetleyen bir bildiri yayınladık.

9- 11.8.1994 tarihinde pamuk taban fiyatlarıyla ilgili bir basın toplantısı yapıldı.

10- 2.9.1994 tarihinde DSİ'de mevsimlik olarak çalışan mühendislerin işten çıkartılmalarını protesto eden bir basın toplantısı düzenledik ve daha önceki uyarılarımızda haklı olduğumuz ve çiftçinin buğday ve mısır taban fiyatlarından dolayı büyük zarara uğradıklarını anlattık.

11- 30.9.1994 tarihinde konuşmacı Prof. Dr. Nedim UYGUN'un sunduğu TURUNÇGİL YAPRAK GALERİ GÜVESİ VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ konulu konferans gerçekleştirildi.

12- 15.10.1994 tarihinde Prof. Dr. Ahmet ÇINAR'ın sunduğu TURUNÇGİL FİDAN YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SORUNLARI konulu bir konferans yapıldı.

13- 5.11.1994 tarihinde TARIMSAL MÜCADELE VE SORUNLARI konulu bir panel gerçekleştirildi.

14- 7.11.1994 tarihinde TARIMDA PLANLAMANIN ÖNEMİ konulu bir basın açıklaması yapıldı.

15- Kasım 1994'de EKİN haber bülteninin ikinci sayısını çıkarabildik.

16- 3.12.1994 tarihinde konuşmacı Prof. Dr. Nedim UYGUN tarafından sunulan TARIMDA BİYOLOJİK MÜCADELE NEDİR? konulu konferans gerçekleştirildi.

17- 5.12.1994 tarihinde uygulanan düşük taban fiyatının tüccara yaradığını ve çiftçilerin zor duruma düştüğünü belirten basın açıklaması yapıldı.

18- 10.12.1994 tarihinde değerli meslektaşımız Necat KÖSE'nin ölümünün birinci yıl dönümünde anma toplantısı yapıldı.

19- 18.12.1994 tarihinde onursal başkanımız değerli insan Akın ÖZDEMİR'in mezarı başında anma töreni yapıldı.

20- 10.1.1995 tarihinde Tarımsal Öğretimin 149. yıl dönümü kutlama etkinlikleri Ziraat Fakültesi ile beraber düzenlendi.

21- 24.1.1995 tarihinde Uğur Mumcu'nun ölümünün ikinci yıl dönümü nedeniyle yapılan açıklama.

22- Şubat 1995 EKİN haber bülteninin 3'üncü sayısı çıkarıldı.

23- 10.2.1995 tarihinde Adana'daki meslek odaları ve bazı sivil toplum örgütleriyle ortaklaşa yapılan ve Şeriatçılığın Laik Cumhuriyete karşı hücumlarını dile getiren kamuoyu açıklaması.

24- Nisan 1995 EKİN haber bülteninin 4'üncü sayısı çıkarıldı.

25- 26.5.1995 tarihinde açıklanacak buğday ve mısır taban fiyatlarıyla ilgili görüşlerimizi açıkladığımız basın toplantısı yapıldı.

26- Açıklanan buğday ve mısır taban fiyatlarıyla ilgili görüşlerimizi kapsayan basın açıklaması yapıldı.

27- 18.6.1995 Tarım alanlarının amaç dışı kullanımıyla ilgili basın açıklaması.

28- 22.6.1995 tarihinde yapılan Çukurova'da Sulama Paneli ve bu paneldeki açış konuşması.

29- 28.6.1995 tarihinde bölgesel bir gazete tarafından düzenlenen Gümrük-birliği öncesi Çukurova Tarımı konulu panelde görüşlerimizi açıkladık.

30- 28.7.1995'te Tarımdaki plansız üretime son verilmesi ve entegrasyonun gerekliliği konusundaki basın açıklaması.

31- 3.9.1995'te bölgemizde özellikle pamuk tarımının bir yıl önceye göre yaklaşık iki kat artması ve geç ekimlerden dolayı yaşanan beyaz sinek zararlısı tehlikesi ve kullanılan ilaçların yetersizliği konusundaki basın açıklaması.

32- 18.10.1995'te bu yıl Çukurova'da Seri-82 buğday çeşidinde yaşanan sarı pas hastalığının dikkate alınarak çeşit seçimi konusunda üreticileri uyaran basın açıklaması.

33- Kasım 1995 EKİN haber bülteninin 5'inci sayısı çıkarıldı.

34- 18 Aralık 1995'te Onursal Başkanımız Akın ÖZDEMİR'in mezarı başında anma töreni yapıldı.

35- 10 Ocak 1996 Tarımsal Öğretimin 150. Yıldönümü kutlamaları Ç.Ü. Ziraat Fakültesiyle ortaklaşa yapıldı. Bu program içinde konuşma metni ve meslekte 30. yılını dolduran meslektaşlarımıza plaket verilmesi ve kokteyl düzenlenmesi odamız tarafından gerçekleştirilmiştir.

## **TMMOB ZMO ANTALYA ŞUBESİ 1994-1995 YILI ÇALIŞMA RAPORU**

Bilindiği gibi T.M.M.O.B. Ziraat Mühendisleri Odası Antalya Bölge şubesi genel merkez yönetim kurulunun 1.9.1992 gün ve 80 sayılı kararı ile kurulmuştur. Atama yoluyla görev alan yönetim kurulu görevini 22-23 Ocak 1994 tarihinde yapılan seçimler ile tespit edilen yönetim kurulumuza görevi teslim etmiştir.

Zerrin KUMLU, Yusuf Ziya ERDİL, Kemal PARLAYÜKSEL, Bülent ÇİFTER, Yaşar İŞBİLEN, Ayşegül GÜNAYDIN, Zeliha BEREKET'den oluşan yönetim kurulumuz PEYZAJ MİMARLARI ODASI kurulma çalışma esnasında, Yaşar İŞBİLEN, Ayşegül GÜNAYDIN'ın ayrılmaları, yerine yedek listenin ilk iki sırasında yer alan Nuri ARI ve Hasan YALÇIN'ın katılımıyla görevine devam etmiştir.

İlk toplantıdaki görev dağılımının arkasından şubemizin yer sorunu ile ilgili olarak atılmış adımlar takip edilmiş, ancak belediyelerimizden herhangi bir olumlu yanıt alınamamıştır. Yalnızca Konyaaltı Belediye Başkanı Sayın Hasan TALŞIK ile yapılan görüşmelerden olumlu sinyal alınmış, henüz imar planı ile ilgili sorunların çözülmemiş olması nedeniyle, Belediyenin kendisine ait olan arazilerin bilinmemesi bir müddet bekleme sürecini doğurmuştur.

Belediyeler ile görüşmeler sürdürülürken 1994 yılı Haziran ayında Emniyet Müdürlüğü arkasında şu an içinde bulunduğumuz yer yönetim kurulu kararıyla kiralanmıştır. Ancak kiralandığı haliyle oda merkezi olarak kullanılmayacak durumda olan mekanın düzenlenmesi için ayni ve nakdi yardımlar için kurum ve şahıslarla irtibata geçilmiş ve oda merkezimizin teferişi için gerekli kaynak temin edilmiş ve 29.10.1994 günü saat 14.00 de açılış yapılmıştır.

Antalya'da meslek odalarının oluşturduğu Eş güdüm kurulunda yer alınmış ve eşgüdüm kurulu olarak Antalya, Türkiye ve Dünya'da cereyan eden olaylara paralel olarak ortaklaşa etkinlikler düzenlenmiştir. İlde uygulanacak yatırım projelerine ilişkin Çevresel Etki Değerlendirme raporları ortaklaşa incelenmiş ve gerekli teknik raporlar valilik, T.B.M.M. ve Çevre Bakanlığına sunulmuştur. Müracaatlar olumlu olarak sonuçlanmıştır.

Kamuda çalışan mimar ve mühendislerin yeri ve önemi konulu bir panel düzenlenmiş, T.M.M.O.B. Başkanı ve Birlik üyesi odaların başkanları ile DYP Antalya milletvekili ve kendisinde mühendis olan Ali KARATAŞ panelist olarak yer almışlardır.

Tarımsal eğitim ve öğretimin 149. ve 150. kutlamalarına katılmış. Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile ortaklaşa Başak Balosu düzenleme girişimlerimiz sonuçsuz kalmış ve Ziraat Fakültesince düzenlenen geceye katılmamıştır.

Meslekte 30 yılını doldurmuş meslektaşlarımıza Plaket dağıtılması geleneksel hale getirilmiştir.

Üye listelerinin sağlıklı bir hale getirilmesi için çalışmalar yapılmış 462 olan üye listesi 609'a yükseltilmiştir. Ancak nasıl olduğunu anlamadığımız bir şekilde üye listelerimizde karmaşa meydana gelmiştir.

Resmi kurumlarda görev yapan meslektaşlarımıza ulaşmak daha kolay olmuş, iki yıldır aidatlar muntazaman alınabilmiştir. Özel sektör de çalışan arkadaşlarımızın kopukluklarının çözümlenmesi son derece güç olmaktadır.

İki yıl içerisinde yaptıklarımız yapmak istediklerimizin çok az bir kısmını oluşturmaktadır. Güçlü bir oda için katılımcı üyeler ve maddi olanaklar gereklidir. Bu güne kadar yaptıklarımızın yetersizliğini biliyoruz, ancak oda faaliyetlerinin imkansızlıklar içinde özveri ile yürütülmesi gerekli faaliyetler olduğunu unutmayacağınızı umarak raporumuzu takdirlerinize sunuyoruz.

**Yönetim Kurulu**

# TMMOB ZMO BALIKESİR ŞUBESİ ÇALIŞMA RAPORU (1995)

## 1. SUNUŞ

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası 34. Genel Kurulu yaptığımız başvuruları değerlendirerek, ilimizde şube kurulmasına karar vermiştir. Daha sonra Genel Merkez Yönetim Kurulu'nun 24.12.1994 tarihli kararı ile şubemizin kuruluşu uygun görülmüş ve şubemiz yönetim kurulu 16.01.1995 tarihinde atanmıştır.

ZMO Balıkesir Şubesi Yönetim Kurulu 34. Genel Kurulun ortaya koyduğu hedefler doğrultusunda çalışmalarını sağlıklı ve verimli bir biçimde sürdürebilmek için yoğun çaba göstermiştir. Bir yıllık çalışma döneminde gerçekleştirilen panel, kokteyl, yemek ve basın toplantısı gibi etkinliklerle, yayımlanan basın bildirileriyle yerel ve ülke düzeyinde tarım ve meslek sorunlarının kamuoyu gündemine taşınmasını sağlayarak, sanayileşme süreci içerisinde bulunan ülkemizde genellikle ikinci planda kalan tarım sorunları konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesine ve daha duyarlı hale gelmesine çaba gösterilmiştir.

Bu çabalar sonucunda meslek kuruluşumuza aktivite kazandırılmış, mesleğimizde yeni bir heyecan yaratılmıştır. Şubemiz, Balıkesir ilinde kamuoyunun etkili kesimini oluşturan demokratik kitle örgütleri, siyasi kuruluşlar, kamu kuruluşları, sendikalar, yazılı ve görsel basın için tarım kesimini ilgilendiren etkinlikler başta olmak üzere tüm demokratik çalışmalarda katılımı aranan bir meslek örgütü hüviyetine kavuşturulmuştur.

Bugün ulaşılan noktada ZMO Balıkesir Şubesi, bölgemiz ve ülkemiz tarımı ile mesleki sorunların çözüm çabaları ve çalışmaları gibi öncelikli görevinin yanı sıra, örgütlü ve katılımcı demokratik sistemin geliştirilmesi konusunda gerekli bilgi, beceri ve birikime sahiptir. Bu birikim, önümüzdeki dönem için belirlenen hedefler doğrultusunda çok daha verimli olmanın güvencesidir.

## 2. ŞUBE KURULUŞ ÇALIŞMASI

16.01.1995 tarihinde ilimizde yapılan 1. Aşama Genel Kurul toplantısına katılan meslektaşlarımızın büyük çoğunluğunca benimsenen "Ziraat Mühendisleri Odası Balıkesir Şubesi"nin kurulması fikri genel kurulca görevlendirilen İl Temsilcisi ve delegeler aracılığıyla 34. dönem 2. Aşama Genel Kuruluna iletilmiştir. Genel Kurulda diğer 9 il ile birlikte Balıkesir ilinde şube kurulması kararı alınarak, bu şubelerin kurulması yetkisini Merkez Yönetim Kurulu'na vermiştir.

34. Genel Kurul kararları çerçevesinde ilimizde şube kurulması Merkez Yönetim Kurulunun 24.12.1994 tarihli kararı ile uygun görülmüş ve 11 Temsilcisi Hüseyin TOKER tarafından oluşturulan Şube Yönetim Kurulu onaylandıktan sonra Balıkesir Şubesi'nin kuruluşu resmen gerçekleşmiştir.

Şube Yönetim Kurulu, yapmış olduğu ilk toplantıda aşağıdaki görev bölümünü yapmıştır.

**BAŞKAN** : Hüseyin TOKER

**II. BAŞKAN** : Salih GÖCEK

**YAZMAN** : Nalan BOYUER

**SAYMAN** : Cemal POLATEL

**ÜYE** : Mehmet ARSLAN

Ayrıca, TMMOB İl Koordinasyon Kurulu'nda odamızı Mehmet ARSLAN'ın temsil etmesi kararlaştırılmıştır.

Odamız şube oluşumu, kamu kuruluşlarına, diğer demokratik kitle örgütlerine, meslek kuruluşlarına, medyaya ve serbest çalışan meslektaşlarımıza görüşmelerle ve yazılı olarak bildirilmiştir. Yine aynı yazışmalar yoluyla yeniden yapılanmada, örgütlü, demokratik ve katılımcı çalışmaların geliştirilmesi için meslektaşlarımızdan bilgi, beceri ve birikimleriyle yardımcı olmaları istenmiştir.

### **3- ÖRGÜT ÇALIŞMALARI**

TMMOB tüzüğü gereği ve Oda Genel Merkezinin isteği doğrultusunda, üyelerimizle sağlıklı bir iletişim kurmak amacıyla Ziraat Mühendislerinin toplu olarak çalıştıkları işyerlerinde "İşyeri Temsilcilikleri" oluşturulmuştur. Yönetim Kurulu oluşturulurken, kurum çalışanlarının seçimle belirledikleri işyeri temsilcilerine yönetimde öncelik tanınmıştır.

Bilirkişilik konusunda geçmiş yıllardan gelen yoğun şikayetler ve belirlenen aksaklıklar dikkate alınarak bilirkişi listelerinde odaya karşı yükümlülüğünü yerine getiren ancak hiç bilirkişilik yapmayan kişilere öncelik tanınmıştır. Yıllardır üst üste bilirkişilik yapma alışkanlığına son verilmiş, bu konuda daha adil davranılmıştır.

### **4- DEMOKRATİK KURULUŞLARLA İLİŞKİLER**

Bir meslek kuruluşu olarak mesleğin, meslektaşların ve tarım sektörünün bölgesel ve ülkesel sorunlarının irdelenmesi ve bu sorunlara çözüm yolları aranması önemli görevlerimiz arasındadır. Bu görevi yerine getirirken uygulamaya özen gösterdiğimiz ilke, ülke çıkarlarını ve gerçeklerini gözönünde bulundurarak diğer meslek kuruluşlarını ve demokratik kitle örgütleriyle işbirliği yapmaktır.

Balıkesir'de şube veya temsilciliği bulunan diğer 9 odayla birlikte TMMOB İl Koordinasyon Kurulu'nun kuruluşunda kurucu üye olarak yer aldık. İl Koordinasyon Kurulunda, Odamızı kuruluş aşamasında Şube Başkanı Hüseyin TOKER, Şube Yönetimi oluşturduktan sonra Yönetim Kurulu üyemiz Mehmet ARSLAN temsil etmiştir.

İl Koordinasyon Kurulu olarak başta Vali, Belediye Başkanı olmak üzere il-

gili kamu kuruluşları ziyaret edilerek meslek sorunları anlatılmış, teknik konularda işbirliği önerilmiştir. Özellikle Belediye Başkanlığı'ndan TMMOB için tüm odaların birlikte yararlanabileceği bir büro ve lokal yeri istenmiştir. Bu konudaki çalışmalar halen sürdürülmektedir.

Mayıs ayında TMMOB Genel Merkezinden gelen yöneticilerin ve üyelerin katıldığı Balıkesir Necatibey Eğitim Fakültesinde yapılan Bölge Danışma toplantısına katıldık.

TMMOB, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarına ve ücret sorunlarına ilişkin çalışmalarıyla ilgili olarak, siyasal partilerimizin Balıkesir İl Başkanlıkları ziyaret edilerek isteklerimiz kendilerine iletilmiştir. TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen tasarıya ilişkin önerilerimizin öncelikle ve ivedilikle siyasal partilerin Genel Yönetimlerine, TBMM Gruplarına, Plan ve Bütçe Komisyonundaki üyelerine iletilerek destek verilmesi istenmiştir.

Başta TMMOB İl Koordinasyon Kurulumuz ve ilimizdeki diğer demokratik kitle örgütlerinin oluşturduğu Demokrasi Platformunda yer alınmıştır.

Mesleğimizde 90 gün konusunda da, ücret sorunumuzda da gösterilen demokratik çabalar ne yazık ki sizlerin özlediği sonuca ulaşamamıştır.

Sorunların temel çözümünü, Oda yapılaşmasının ötesinde kamu çalışanlarının çağdaş sendikal haklara kavuşturulmasında görüyoruz. Ziraat Mühendisleri Odasının ve TMMOB'ne bağlı diğer odaların sendika kurma görevleri veya yasal imkanları yoktur. Ama bu durum, kamu çalışanları dahil, meslektaş haklarını savunması gereken odaların, üretim sürecine bilgisini, birikimini ve emeğini katan meslektaşlarımızın çağdaş sendikal haklar elde etme çabalarında duyarsız veya ilgisiz kalmasını gerektirmez.

Odamız sendikal çalışmaların başlamasından bu yana, yayınlarıyla, yaratılan özel platformlarla kamu çalışanlarının sendikalaşması için gerekli her türlü katkıyı yapmıştır, yapmaya devam edecektir.

## **5- MESLEKİ, TEKNİK VE SOSYAL ETKİNLİKLER**

### **TARIM HAFTASI '95**

13 Ocak 1995 günü sabah Atatürk anıtına çelenk koyularak başlanan Tarımsal Öğretimin başlamasının 149. yıldönümü kutlamasında, öğleden sonra Ticaret Odası salonunda düzenlenen "BALIKESİR TARIMI, SORUNLARI VE ÇÖZEM ÖNERİLERİ" konulu panelle devam edilmiştir.

### **TBMM'NE İMZA KAMPANYASI**

TMMOB'ne bağlı tüm odalarla birlikte odamız da kamuda çalışan mühendis ve mimarların ekonomik durumlarının düzeltilmesi amacıyla bir imza kampanyası başlatmıştır.



## **HAYVANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ MÜSTEŞARLIĞI'NIN KURULMASINA KARŞI İMZA KAMPANYASI**

Hayvancılığı tarımdan ve Tarım Bakanlığı'ndan ayıran, Türkiye gerçeklerine ve çağdaş yönetim ilkelerine uymayan "Hayvancılık ve Su Ürünleri Müsteşarlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı" TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu'nda görüşülmeye başlandığında, Odamız Genel Merkezi ile birlikte şubemizce de tüm medya, TBMM, Siyasi Partiler, Ziraat Fakültele-ri, Ziraat Odaları, konu ile ilgili kuruluş ve örgütlerin tamamı nezdinde her türlü girişimde bulunmuş ve söz konusu tasarının engellenmesi için yoğun çaba sarfedilmiştir.

### **150. YIL KOKTEYLİ**

Tarımsal öğretimin başlamasının 150. Yıldönümü nedeniyle, Tarım Haftası '96 çerçevesinde, 10 Ocak 1996 günü akşamı Balıkesir Belediyesi Sergi Salonu'nda bir kokteyl verilmiştir.

### **BASIN TOPLANTISI**

Tarım Haftası '96 etkinlikleri çerçevesinde 10 Ocak 1996 günü Atatürk anıtına meslektaşlarımızla topluca çelenk koyulduktan sonra Yönetim Kurulumuzca Ener-sen Toplantı Salonunda bir basın toplantısı yapılmıştır. Basın toplantısında Gümrük Birliği sonrasında Türkiye Tarımı konusunda odamızın görüşleri anlatılmıştır. Ayrıca mesleğimizle ilgili sorunlar dile getirilerek, basın mensuplarının soruları yanıtlanmıştır.

### **BASIN BİLDİRİLERİ**

Mesleğimizle ilgili önemli günlerde basın bildirimleri hazırlanarak, konuyla ilgili görüşlerimiz kamuoyuna duyurulmuş, kamuoyunun bu konularda bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesine çalışılmıştır.

### **TELEVİZYON KONUŞMALARI**

Odamızın tarım ve meslek sorunları ile ilgili görüş ve önerilerini kamuoyuna etkili bir biçimde aktarmak amacı ile, TMMOB Sekreterliğinden ve Karesi TV program yöneticilerinden gelen öneriler doğrultusunda Şube Başkanı Hüseyin TOKER üç kez televizyon programına katılmıştır.

### **TARIM RAPORU**

İlimizin yeni Valisi Sn. Yahya GÜR'e ve Belediye Başkanlığına sunulmak üzere TMMOB İl Koordinasyon Kurulu'nca bir rapor hazırlanması kararı alınmış ve bunun üzerine geniş kapsamlı bir rapor hazırlanarak İl Sekreterine verilmiştir.

### **DOKTORLARLA SAĞLIK ANLAŞMASI**

Odamız üyelerine, Asgari Ücret Tarifesi üzerinden sağlık hizmeti sağlamak amacıyla, Tabipler Odası Üyelerinden çeşitli branşlardaki doktorlarla bir anlaşma yapılmıştır.

# TMMOB ZMO BURSA ŞUBESİ ÇALIŞMA RAPORU (1994-1995)

## 1. SUNUŞ

T.M.M.O.B. Ziraat Mühendisleri Odası Bursa Şubesinin I. Dönem (1992-1993) çalışmalarının önemli bir bölümünü İl Temsilciliğinden Şube oluşumuna dönüşüm ve altyapı için gerekli çabalar oluşturmuştur. Özellikle şube altyapısının oluşturulması, I. Dönem çalışmalarının ana ögesi haline gelmiştir. Bu bağlamda üyelerimizin değerli desteğini alan yönetim kurulumuz II. Dönem (1994-1995) çalışmalarını büyük ölçüde meslek ve meslektaş sorunları ile ülke ve Bursa bölgesinin Sosya-ekonomik ve tarımsal sorunları üzerinde yoğunlaştırmıştır. Yönetimimiz bu tercihi T.M.M.O.B. yasasının kendisine sağladığı yetkinin ötesinde ülke sorunlarına ilginin doğal yurttaşlık görevi olduğu bilinci içerisinde yapmıştır. Bunun yanı sıra demokratik açılımın ve katılımcı demokrasinin gerçekleştirilmesinde meslek odaları, örgütler ve benzeri demokratik kitle örgütlerinin vazgeçilmez rollerinin olduğunun bilinmeside bu tercihin çıkış noktalarından birisini oluşturmuştur. Bu nedenle yönetim kurulumuz ikinci çalışma dönemi içerisinde, Ziraat Mühendislerinin işsizlik sorunlarından, Bursa Ovasının talan edilmesi sorununa, Mühendis ve Mimarların ücret ve sendikal haklar sorunundan, Ziraat Mühendisliği yetki tüzüğüne işlerlik kazandırma sorununa; yerel yönetim sorunlarından yerel tarım sorunlarına; tarımın yapısal sorunlarından, çevre sorunlarına ve demokratikleşme sorununa kadar uzanan geniş bir açılım içerisinde çalışmalarını yürütmüştür. Böylece, T.M.M.O.B. Ziraat Mühendisleri Odası Bursa Şubesi diğer demokratik kitle örgütleri, yerel yönetimler, siyasi partiler ile basın yayın kuruluşları başta olmak üzere Bursa kamuoyunun özellikle dinamik unsurlarının gözünde, ülke sorunlarına, duyarlı sorunlarının çözümlerine ilişkin olarak, sorumluluk üstlenebilen ve üreten demokratik açılım ve katılımcılığın gereklerini yerine getiren ve demokratik kitle örgütü imajına sahip olmuştur. Bunun doğal sonucu olarakda, T.M.M.O.B. Ziraat Mühendisleri Odası Bursa Şubesi, Temsilcilik döneminden çok farklı bir ölçümde Bursa'da tarımla ilgili konular başta olmak üzere genel ekonomik toplumsal ve yerel konulara ilişkin görüş ve önerilerine gereksinme duyulan ve başvurulana bir kuruluş haline gelebilmiştir. Üyelerimiz ve meslektaşlarımızın değerli katkıları ile ulaşılan bu nokta mesleğimiz adına kıvanç verici olduğu kadar önümüzdeki dönem yönetim kurullarına önemli sorumlulukları da yüklemektedir. Bir başka tanımlama şekli ile, önümüzdeki dönemlerde Bursa kamuoyunun dinamik unsurlarının her konuda Odamızdan beklenti ve taleplerinin artarak süreceğini söylemek mümkündür.

Şubemizin ikinci çalışma döneminin son günlerinde Türkiye Gümrük Birliği-

ne giriş ve genel seçimler gibi ülkemizin sosyo-ekonomik ve siyasal yapısında köklü değişimlere neden olacak dönüşümlere sahne olmuştur. Ülkemizin demokratik açılımı açısından umut verici olan bu tür değişimlerin üyelerimiz başta olmak üzere çalışan kesimlerin “ekonomik-demokratik haklarını almalarında katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda geçmişte olduğu gibi önümüzdeki dönemde de üyelerimizin, katılımcı, demokratik sistemin geliştirilmesinde odamızın üzerine düşen görevleri yerine getirmesi için gerekli katkı ve katılımı esirgelemeyeceklerine inanılmaktadır.

Bu anlayışla demokrasinin tüm kurum ve kuralları ile yürürlükte olduğu daha mutlu, daha hoşgörülü toplumsal yapı için elele.

## **2. ÖRGÜTSEL ve YÖNETSEL ÇALIŞMALAR**

### **2.1. Örgütlenme Çalışmaları ve Üyelerle İlişkiler:**

Şubemizin 1. Çalışma döneminde (1992-1993) olduğu gibi 2. Çalışma döneminde de örgütlenme ile ilgili çalışmalar kesintisiz sürdürülmüştür. Ancak 2. dönemdeki bu çalışmalar sadece Bursa ili ile sınırlı kalmıştır. Nitekim Ziraat Mühendisleri Odası'nın Genel Kurulunda alınan bazı kararlarla Bölge Şubeleri yerine koşulları uygun olan her ilde bir şube kurulması fikri ağırlık kazanmaya başlamış ve aynı Genel Kurulda, daha önce Bursa Şubesine bağlı olan Balıkesir ilinde bir şube kurulması için karar alınmıştır. 19 Kasım 1994 tarihinde Ankara'da yapılan Olağanüstü Tüzük Genel Kurulunda yapılan tüzük değişikliği ile şubelerin etkinlik alanları sadece kuruldukları ille sınırlandırılmıştır.

1992 yılında Ziraat Mühendisleri Odası Bursa Şubesi kurulduğunda Bursa ilinde, Özellikle Özel sektörde çalışan Ziraat Mühendislerinin çoğunluğunun Ziraat Mühendisleri Odası'na kayıtlı olmadıkları saptanmıştır. 1. Çalışma döneminde olduğu gibi 2. Çalışma döneminde de Yönetim Kurulumuzca yapılan sürekli uyarılar sonucunda çok sayıda Meslektaşımızın ZMO'ya üye olmaları sağlanmıştır. Ancak bu arada mesleki etkinliklerin özel sektörde sürdürülen bazı Meslektaşlarımızın 6235 (7308) Sayılı T.M.M.O.B. Yasasının açık hükümlerine rağmen hala ZMO'ya kayıt yaptırmamışlardır. Bu nedenle bu konunun önümüzdeki dönemde de bu konunun yönetimler tarafından kesintisiz izlenmesi gerekmektedir. Buna karşın Kamu kesiminde çalışan çok sayıda genç meslektaşlarımız yasal zorunluluk olmadığı ve kendilerine herhangi bir uyarıda bulunulmadığı halde ZMO'ya kayıtları sürdürülmektedir.

Ziraat Mühendisleri Odası Genel Merkezinin bilgisayar kayıtlarından alınan en son listeye göre Bursa ilinde ZMO'na kayıtlı 538 üye bulunmaktadır.

Sağlıklı bir iletişim sağlamak amacıyla üyelerimizin toplu olarak görev yap-

tıkları kurum ve kuruluşlarda işyeri temsilcilikleri oluşturulmuştur. Ancak bu konudaki çalışmaların, özellikle özel sektör kuruluşlarında çalışan Meslektaşlarımızın işyerinde istenilen düzeye ulaştırıldığını söylemek mümkün değildir.

## **2.2. Temsilcilikler Düzeyindeki Çalışmalar:**

Daha önce açıklanmış olan nedenlerden dolayı 34. Genel kurultan sonra, Şubemizin çalışmaları Bursa ili ile sınırlı kalmıştır. Balıkesir ilinin şubeleşme çalışmalarına yardımcı olarak ve Çanakkale ve Bilecik il temsilcilikleriyle ortak çalışma koşullarını belirlemek amacıyla 2. dönem çalışmalarının başlangıcında ZMO Bursa Şubesi Yönetim Kurulu Üyeleri Balıkesir İl Temsilcisi Hüseyin TOKER, Çanakkale İl Temsilcisi Şener GÜRSEL ve Bilecik İl Temsilcisi Ramiz YILMAZ'ın katılımı ile 06.04.1994 günü Bursa'da Şube Merkezinde ortak bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

## **2.3- İl Koordinasyon Kurulu Çalışmalarına Katılım:**

Şube Yönetim Kurulumuz, T.M.M.O.B. Bursa İl Koordinasyon Kurulu çalışmalarına olanaklar ölçüsünde en üst düzeyde katılımında bulunmuş ve mesleğimizle ilgili konular başta olmak üzere birçok konuda belirleyici ve yönlendirici olmuştur.

Bursa İl Koordinasyon Kurulunda Şubemizi başlangıçta Turhan KILIŞLI-OĞLU, çalışma döneminin büyük bir kısmında da İlhan DEMİRÖZ temsil etmiştir. Yine bu alanda T.M.M.O.B. ye bağlı Odaların şube ve temsilciliklerince kamu sektöründe çalışan Mühendis ve Mimarların Grevli-Toplu Sözleşmeli sendikal haklarının verilmesi amacıyla düzenlenen yürüyüş ve Mitinge Şube Yönetim Kurulumuz ve Meslektaşlarımız topluca katılmışlardır.

## **2.4. Genel Merkez Çalışmalarına Katılımı:**

Şube Yönetim Kurulumuz, kuruluş döneminde olduğu gibi bu çalışma döneminde de ZMO Genel Merkezi ile ilişkileri en üst düzeyde tutarak katılımcı bir yapı içinde çalışmalarını sürdürmüştür.

- 19/20 Mart 1995 tarihinde Ankara'da yapılan 1. Danışma kurulu toplantısının Şube Yönetim kurulunda Prof. Dr. Ali KARABULUT ve İsmet GÜNEY katılmışlardır.

- ZMO Yetkili Tüzüğüne işlerlik kazandırmak amacıyla 1. Danışma kurulu toplantısında alınan kararlar uyarınca hazırlanan raporların tartışıldığı; İzmir'de yapılan 2. danışma kurulu toplantısına şube yönetim kurulumuzdan Prof. Dr. Ali KARABULUT, Yılmaz OKTAY, S. Bülent ZOROĞLU ve İlhan DEMİRÖZ katılmışlardır. Bu toplantıya, Şubemizce oluşturulan "Zootehni çalışma grubu" "Toprak etüd çalışma grubu" ve "Sulama-Drenaj ve Tarımsal yapılar" çalışma gruplarınınca hazırlanan raporlar sunulmuştur.

-13/15 Mayıs 1994 tarihlerinde Ankara'da yapılan T.M.M.O.B. Genel kurulu Şubemizden delege seçilmiş olan (Prof. Dr. Ali KARABULUT, Yılmaz OKTAY, S. Bülent ZOROĞLU ve İlhan DEMİRÖZ) katılmışlardır.

- 19/20 Kasım 1994 tarihinde Ankara'da yapılan ve tüzük değişikliklerinin gerçekleştirildiği ZMO Olağanüstü Genel Kuruluna Şubemizden Genel Kurul doğal delegesi olan Prof. Dr. Ali KARABULUT, Yılmaz OKTAY, S. Bülent ZOROĞLU ve İlhan ZOROĞLU katılmışlardır.

### **3- MESLEK-TEKNİK VE ÇEVRESEL ETKİNLİKLER:**

Mesleki, Meslektaş ve tarım sektörünün sorunlarını irdelemesi ve çözüm yollarının aranması Ziraat Mühendisleri Odasının önemli görevleri arasındadır. Bu görevi yerine getirirken de uymaya önem gösterdiğimiz ilke, ülke çıkar ve gerçeklerini gözardı etmemek ve diğer Meslek örgütleri ve demokratik kitle örgütleriyle işbirliği yapmak olmuştur. 1993/1994 Çalışma döneminde gerçekleştirdiğimiz mesleki, teknik ve çevresel etkinlikleri şöyle sıralayabiliriz.

#### **3.1. Yetki Tüzüğü Çalışmaları:**

ZMO Yetki Tüzüğü ve işlerlik kazandırmak amacıyla, ZMO 1. Danışma Kurulu toplantısında alınan kararlara uygun olarak Şubemizce üç çalışma grubu oluşturulmuştur. 1. Zootekni Çalışma Grubu (Prof. Dr. Ali KARABULUT, Prof. Dr. Erdoğan TUNCEL, Ayhan SOLAK, Yüksel ÇOLAK ve Rıdvan GÖKÇE) 2. Toprak Etüd Çalışma Gurubu (Prof. Dr. Vahap KATKAT, Prof. Dr. İsmet ALICI- Zeki UZUNTAŞ, Derya ÜNAL, Zafer NERGİ.) 3. Sulama-Drenaj ve Tarımsal Yapılar Çalışma Gurubu (Prof. Dr. Abdurrahim KORUKÇU, Prof. Dr. İsmet ARICI-Ercan ŞİMŞEK, S. Bülent ZOROĞLU, İlhan DEMİRÖZ, Gürbüz TIRAŞ ve Nesrin TUGAN).

Bu çalışma gurupları tarafından hazırlanan raporlar ZMO 2. Danışma kurulu toplantısında değerlendirilmiştir.

#### **3.2. Belediyelerle İlişkiler**

Geçen çalışma döneminde Bursa Büyükşehir Belediyesi ile başlatılmış bulunan çeşitli konularda işbirliği bu çalışma döneminde sürdürülmüştür. Bu anlamda Bursa Büyükşehir Belediyesi Başkanlığınca yürütülen "Bursa Nazım Planı Çalışmalarına" ZMO Bursa Şubesini temsilen Prof. Dr. Ali KARABULUT ve Prof. Dr. Vahap KATKAT katılmışlardır. Ayrıca bu çalışmalarda değerlendirilmek üzere yine Bursa Büyükşehir Belediye'sinin talebi üzerine şubemizce "Bursa Ovasının çarpık kentleşmeye karşı korunması için rapor hazırlanarak Bursa Büyükşehir Belediyesine sunulmuştur.

Şubemiz ayrıca Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından oluşan "Danışma ve Dayanışma Konseyi'nin asil üyesi olarak, konsey toplantılarında Prof. Dr. Ali KARABULUT ve Prof. Dr. A. Vahap KATKAT tarafından temsil edilmiştir.

Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından 22 Nisan 1994 günü düzenlenen "Bursa çevre yolu" konulu toplantıya Şubemizi temsilen Prof. Dr. Dr. Ali KARABULUT ve Prof. Dr. A. Vahap KATKAT katılmışlardır.

Yine bu anlamda 09.12.1994 günü Görükle Belediyesinde yapılan bir törenle ZMO Bursa Şubesi ile Görükle Belediye Başkanlığı arasında üretim ve pazarlama aşamalarında gıda denetimi, yeşil alan üretimi, kentsel alanlarda uygulanacak Agre-Endüstriyel projelerin denetimi ve benzeri konularda işbirliği ve ortak çalışmayı hedefliyen bir protokol imzalanmıştır.

### **3.3. Orhaneli Termik Santrali:**

Yargı kararıyla faaliyeti durdurulmuş bulunan Orhaneli termik Santrali konusund T.M.M.O.B. Bursa İl Koordinasyon Kurulu tarafından yürütülen çalışmalara Şubemizde büyük ölçüde katılımında bulunmuştur. ZMO Bursa Şubesinin bu konudaki görüşü, böyle bir yatırımın atıl bırakılmaması ancak santralin faaliyete geçmesi için mutlaka "Desülfürasyon" ünitesinin yapılmasının gerekli olduğu şeklindedir.

Bu konuda T.M.M.O.B. Bursa İl Koordinasyon Kurulu tarafından 25.06.1994 tarihinde, Orhaneli Termik Santralında düzenlenen "Orhaneli Termik Santralının Geleceği" konulu panele Şubemizi temsilen Yılmaz OKTAY konuşmacı olarak katılmıştır.

### **3.4. Bahar Kokteyli (1994)**

Yapılması her yıl gelenek haline getirilen bahar kokteyli 3. Haziran, 1994 tarihinde Uludağ Üniversitesi Kükürlü tesislerinde gerçekleştirilmiştir. Kokteyle çok sayıda Meslektaşımız ve konuk katılmıştır.

### **3.5. Yayın Çalışmaları:**

Yönetim Kurulumuz ilk iki çalışma dönemi içerisinde "Ziraat Mühendisliği Yetki Tüzüğü" nün basımını numaralı yayın olarak gerçekleştirmiştir. Bu çalışma dönemi içerisinde ise Prof. Dr. Erhan REHBER ve Yrd. Doç. Dr. Bahattin ÇETİN tarafından hazırlanan "Bursa Tarımının Sosyo-Ekonomik yapısı 1993" adlı 2 numaralı yayının basımı gerçekleştirilmiştir.

### **3.6. "Özelleştirme ve Tarıma Etkileri" Paneli:**

Ziraat Mühendisleri Odası Bursa Şubesi tarafından düzenlenen "Özelleştirme ve Tarıma Etkileri" konulu panel 16.12.1994 günü, Bursa Ticaret Borsası salonunda gerçekleştirilmiştir. Gazeteci yazar Levent GENCELLİ'nin yönettiği panele Bursa Ticaret Odası Başkanı Rıza AYDIN, U.Ü. Ziraat Fak. Tarım ekonomisi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Erkan REHBER, Tek-Gıda İş Sendikası Bursa Şubesi Başkanı Rıza KANBAL'ın yanısıra konuşmacı olarak Ziraat Mühendisleri Odasını temsilen Başkan Mahir GÜRBÜZ katılmıştır.

### 3.7- “Paşa Çiftliği” Raporu:

Bursa Büyükşehir Belediyesi’nce uygulanan bir projeye bağlı olarak “Paşa Çiftliğinden” geçmesi planlanan ancak Mahkemece yürütmeyi durdurma kararı verilen kollektör ile ilgili olarak, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Bursa Şubesinde hazırlanan ve diğer bazı Mühendislik guruplarının yanında Ziraat Mühendisliği ile ilgili yanlış ve eksik bilgiler içeren rapor, yönetim kurulumuzca değerlendirilerek bir karşı rapor hazırlanmıştır. Şubemizin raporunun T.M.M.O.B. Bursa İl Koordinasyon Kurulu Kanalıyla diğer Meslek odalarına verilmesinden sonra Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Bursa Şubesi raporunu geri çekmiştir.

### 3.8- Tarımsal Öğretimin 149. Yıldönümü Etkinlikleri:

Geçmiş yıllarda olduğu gibi 1995 yılında da Tarımsal Öğretimin Yıldönümü” Z.M.O. Bursa Şubesi ve U.Ü. Ziraat Fakültesi tarafından ortaklaşa düzenlenen bir dizi etkinlikle kutlanmıştır.

10 Ocak 1995 Günü U.Ü. Rektörlük A. Salonunda açılış konuşmalarıyla başlayan etkinlikler Meslekte 30 yılını doldurmuş Ziraat Mühendislerine ve Akademik yükselmeleri gerçekleşen U.Ü. Ziraat Fakültesi öğretim üyelerine plaket verilmesiyle devam etmiştir.

Etkinliklerin birinci gününde “Bursa’da Zeytin Üretimi ve Sorunları” konulu panel gerçekleştirilmiştir. Çok sayıda Meslektaşımız ve Üreticiler tarafından ilgi ile izlenen paneli gazeteci-yazar Ayhan UZOGOZ yönetmiş, Mehmet KANTAR (Zir. Yük. Müh.) Adem MİNARE (Zir. Yük. Müh.), Kamil EŞİ (Üretici ve Os-mangazi Z.O.2. başkanı), Hasan İÇÖZ (Marmara Birlik Genel Müdürü), Mustafa YILDIZ (Zir. Der. Bursa Şube Başkanı) Prof. Dr. Oğuz KILIÇ (U.Ü.Zir. Fak.), Dr. Erdoğan BARUT (U.Ü. Zir. Fak) ve Dr. Hasan VURAL (ZMO Bursa Şubesini temsilen) konuşmacı olarak katılmışlardır.

Etkinliklerin ikinci gününde ise U.Ü. Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü Başkanı Prof. Dr. Vahap KATKAT tarafından, Tarım İl Müdürlüğü salonunda “Toprak Erozyonu” konulu bir konferans verilmiştir.

### 3.9. “Türkiye Tarımsal Yayımının Sorunları ve Çözüm Önerileri” Paneli ve Kokteyli

Geleneksel bir hale getirilen “Bahar Kokteyli” 1995 yılında ikinci bir etkinlikle birleştirilerek gerçekleştirilmiştir. 09 Haziran 1995 tarihinde U.Ü.Kültür Merkezinde “Türkiye’de Tarımsal Yayımın sorunları ve Çözümü Önerileri” konulu panel ve panel sonrası bir kokteyl Şubemiz ile U.Ü. Ziraat Fakültesi tarafından ortaklaşa düzenlenmiştir.

Paneli Z.M.O. Genel Başkanlığından Sağlık nedenleri dolayısıyla ayrılmış bulunan Mahir GÜRBÜZ yönetmiş, konuşmacı olarak ta Prof. Dr. Cemal TALUĞ (A.Ü. Zir. Fak. Tar. Eko. Böl. Başkanı), Prof. Dr. Ziya YURTTAŞ (At. Ün. Tar. Eko. Böl. Başkanı), Ahmet KARAMAN (Zir. Yük. Müh. Balıkesir Z.O. Başkanı) Kamil Eşi (Bursa Z.O. 2. Başkanı) katılmışlardır.

Panel sonunda, ZMO Başkanlığından ayrılmış bulunan Mahir GÜRBÜZ'e ZMO Bursa Şubesi olarak "Türkiye tarımına, mesleğimize ve ZMO Bursa Şubesinin kurulmasına yapmış olduğu katkılardan dolayı" bir şükran plaketi verilmiştir. Plaket ZMO Bursa Şubesi adına U.Ü. Rektörü Prof. Dr. Ayhan KIZIL tarafından sunulmuştur.

### **3.10. Doğalgaz Çevrim Santrali:**

Bursa kent merkezine 15 km. mesafedeki Ovsakça köyüne kurulması planlanan "Doğalgaz Çevrim Santrali" konusunda T.M.M.O.B. Bursa İ.K.K. bünyesinde yapılan toplantılarda ZMO Bursa Şubesi "Elektrik enerjisi üretimi zorunlu olmakla birlikte Doğalgaz Çevrim santrali için belirlenen yerin uygun tercih olmadığı" görüşünü savunmuştur. Nitekim 8 Kasım 1994 tarihinde Doğalgaz Çevrim Santralının Halka Tanıtım toplantısına Prof. Dr. Vahap KATKAT katılarak odanın bu görüşü ve kimi çekincelerini açıklamıştır. Toplantı sonrasında santralin yeri incelenerek, konu ile ilgili rapor hazırlanıp Çevre Bakanlığına iletilmiştir.

17 ve 25 Haziran 1995 tarihinde, Flaş TV. de gerçekleşen "Beyaz Masa" isimli programlarda Şube Başkanımız Prof. Dr. Ali KARABULUT seçilen santral ve yerinin kentsel yerleşim çevre ve tarım alanları açısından sakıncalı olduğunu, halen yargı kararı ile faaliyeti durdurulmuş bulunan Orhaneli Termik Santralının Doğalgaz Çevrimi Santralına dönüştürülmesinin uygun olacağını belirtmiştir.

### **3.11. Tarımsal Öğretimin 150. Yıldönümü Etkinlikleri:**

Yönetim Kurulumuz 1996 yılının başlangıcında da Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile birlikte Tarımsal Öğretimin 150. Yıldönümünü bir dizi etkinlikle kutlamıştır.

10 Ocak 1996 günü U. Ü. Rektörlük A salonunda açılış konuşmaları ile başlayan etkinlikler meslekte 30 yılını doldurmuş Ziraat Mühendislerine ve Akademik yükselmeleri gerçekleşen U.Ü. Ziraat Fakültesi öğretim üyelerine plaket verilmesiyle devam etmiştir. Yine aynı gün Prof. Dr. Mithat ÖZSAN'ın yönetiminde Prof. Dr. Gülcan ERAKTAN, Dr. İsmail MER, Dr. Cemil ERTUĞRUL, Orhan GENÇOĞLU ve Doç. Dr. Utku ÇAPUR'un katılımı ile "Gümrük Birliği Sonrası, Türkiye Gıda Sanayii" paneli gerçekleştirilmiştir.



### **3.12. 1994 ve 1995 Futbol Turnuvaları:**

T.M.M.O.B. Bursa İ.K.K. tarafından düzenlenen, halı saha futbol turnuvasına 1994 yılında ilk kez katılan ZMO Bursa Şubesi futbol takımı başarılı sonuçlar almış, 24 takımın katıldığı şampiyonanın yarı final maçında İnşaat Mühendisleri Odasını 3-1 yenerek finale kalmış finalde ise Makina Mühendisleri Odasına 3-2 yenilerek turnuvanın 2. olmuştu.

Takımımız 1994 yılında gösterdiği bu başarıyı 1995 turnuvasında ise tekrarlayamamış ve Grubunda 3. olduğundan final maçlarına çıkamamıştır.

### **4- BASIN TOPLANTILARI ve TELEVİZYON KONUŞMALARI:**

#### **4.1. Basın Toplantıları:**

07. 12.1994 Tarihinde T.M.M.O.B. ye bağlı odalar adına basına bir açıklama yapan ZMO Bursa Şubesi Başkanı Prof. Dr. Ali KARABULUT, Ovaakça'ya yapılması düşünülen "Doğalgaz Çevrim Santrali" ve Ürünli, Alaattinbey köylerinin bulunduğu alanda kurulması istenilen "Ertuğrul Havaalanı" konuları dolayısıyla Bursa Ovasının çok yönlü saldırıların hedefi haline geldiğini ve Bursa ovasındaki 1. ve 2. sınıf tarım arazilerinin korunması gerektiği vurgulanmıştır.

17 Haziran 1995 günü "Dünya Çölleşme" günü nedeniyle ZMO Bursa şubesinde TEMA Vakfı Bursa temsilcisi Prof. Dr. Vahap KATKAT ve ZMO Bursa Şube Başkanı Prof. Dr. Ali KARABULUT tarafından yerel basın ve TV kuruluşlarına ortak bir basın açıklaması yapılmıştır. Basın açıklamasında Erozyonun Türkiye'de neden olduğu sorunlar ve alınması gereken önlemler üzerinde durulmuştur. Aynı basın toplantısında Hayvancılık Müstaharlığı'nın kurulma girişimleri ve açıklanan Hububat tohum fiatları ile ilgili olarak ZMO Bursa Şubesinin görüşleri açıklanmıştır.

16 Ekim 1994 ve 16 Ekim 1995 Dünya Gıda Günleri nedeniyle düzenlenen basın toplantılarında ise Ülkesel ve yöresel düzeyde gıda üretim sorunları ile çevre kirlenmesinin gıdalar aracılığı ile İnsan sağlığı üzerine olumsuz etkilerinin üzerinde durulmuştur.

#### **4.2- "Beyaz Masa" TV . Programı:**

Flaş TV tarafından gerçekleştirilen "Beyaz masa" isimli TV. programına 17 ve 25 Haziran 1995 tarihinde ZMO Bursa Şube Başkanı Prof. Dr. Ali KARABULUT ve Prof. Dr. Vahap KATKAT katılmışlardır. Programda "Doğalgaz Çevrim Santrali"nin yer seçimi konusundaki ZMO Bursa Şubesinin görüşleri dile getirilmiştir.

## **TMMOB ZMO DENİZLİ ŞUBESİ ÇALIŞMA RAPORU**

– İlimizde Odamıza kayıtlı Ziraat Mühendisleri ZMO 34. Genel Kuruluna kadar temsilcilik” düzeyinde temsil edilmekteydi. “Temsilcilik” daha verimli üretken ve katılımcı bir çalışma için yeterli olmamakta ve bir türlü de istenilen kurumlaşma sağlanamamaktaydı. Bundan hareketle üyelerimizin Şube olma istekleri, ZMO 34. Genel Kurulunda, İl Temsilcimiz ve İl Delegelerimiz aracılığıyla yüksek sesle dile getirilmesine karar verilmiş ve bu girişimler sonunda Odamız 34. Genel Kurulunda Şube olma isteklerimiz kabul edilmiştir.

### **TMMOB BİNASININ YAPIM ÇALIŞMALARI**

– İlimizde bazı Meslek Odaları tarafından kurulan Yardımlaşma Derneği ile Denizli Belediyesi arasında yapılan protokolle Denizli Belediyesince tahsis edilen bir arsa üzerinde, çok amaçlı bir TMMOB İl Binası yapımı sürmektedir.

### **ODA-ÜYE İLİŞKİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ**

– Üyelerimizden aldığı destekle göreve başlayan Şubemiz Geçici Yönetim Kurulu, İlimizde isim ve adresinin tespit ettiğimiz 300’ü aşkın meslektaşımıza iki kez mektup göndererek, çalışmalarımıza ışık tutacak öneri ve dilekleri alınmış ve ayrıca gelişmeler hakkında kendilerine bilgi aktarılmıştır.

– İlimizde işsiz meslektaşlarımızla Şubemizde iki kez toplantı düzenlenerek, kendilerine, Oda Genel Merkez çalışmaları, istihdam ve örgütlenme konularındaki girişimleri ve yaklaşımları hakkında bilgi verilmiştir.

– Şubemiz, 10 Ocak Tarım Haftasını, günün önem ve anlamını dile getirirken, Oda-Üye ilişkilerinin ve üyeler arasında kaynaşma vesilesi olarak görmektedir.

Bu amaçla her yıl olduğu gibi 1994 yılında Pamukkale Richmond Motel’de 1995 yılında Pamukkale Ergür Motel’de geniş kalımlı olarak düzenlediğimiz “Tarımcılar Gecesi”sinde mesleğinde 25. yılını doldurmuş üyelerimize birer onur plaketi verilmiştir. Bu gecemize Denizli Valisi, Belediye Başkanı, Cumhuriyet Savcısı, Tarımsal Kuruluşların Amirleri de katılmıştır.

– 10 Ocak 1994 ve 1995 yıllarında üyelerimizin katılımıyla Atatürk Anıtına çelenk koyma ve saygı duruşunda bulunulmuştur.

– Şubemiz Oda-Üye ilişkilerini ve üyeler arasındaki kaynaşmayı geliştirmek amacıyla 1994 ve 1995 Mayıs ayı içinde açık havada, bir piknik havası içinde,

üyelerimizin geniş katılımıyla “Tarımcılar Börek Günü” düzenlenmiştir. Tarımcılar gecesi ve Tarımcılar Börek Günü yerel basın ve televizyonlarda geniş yer almıştır.

– Şubemiz İşyeri Temsilciliği Yönetmenliği gereğince tüm üyelerimizi kapsayarak ve tüm çalışma birincilerini temsil edecek şekilde işyeri temsilcileri seçimini gerçekleştirerek bugüne kadar periyodik toplantıları düzenlemiştir.

– Şubemiz Denizli ZMO Futbol Takımı kurarak, gerekli donanımlarını sağlamış ve her yıl İlimizde düzenlenen Meslek Odaları Futbol Turnuvalarına katılımını gerçekleştirmiştir.

## MESLEKİ-TEKNİK VE ÇEVRESEL ETKİNLİKLER

– Şubemiz, 1995 yılı Tarım Haftası dolayısıyla Tarım İl Müdürlüğü Toplantı Salonunda Pamukkale Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sücaattin Kırımhan tarafından verilen “Tarımsal Uygulamalar ve Çevre Etkileşimi” konulu konferansı düzenlemiştir.

– Şubemiz, Türk Tarımının yapısal sorunu olan Tarımsal örgütsüzlüğünü gündeme getirerek, tartışılmasını ve çözüm önerilerini ortaya konması amacıyla Denizli Veteriner Hekimler Derneği ve Ziraatçılar Derneği Denizli Şubesi ile birlikte 25 Mayıs 1995 tarihinde Pamukkale Hierapolis Moteline gerçekleştirilen “Gümrük Birliği Öncesi Tarımsal Örgütlenme” konulu sempozyumun düzenlenmesinde görev almıştır.

– 17 Ekim 1995 tarihinde Denizli Çatalçeşme Oda Tiyatrosunda Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi ile birlikte Ziraat Mühendisleri Odası Denizli Şubesi olarak “Denizli Gıda Sanayinin Bugünü ve Geleceği” konulu panel düzenlenmiştir.

– Denizli’de sivil toplumun örgütü olarak kurulan İl Çevre Meclisinin doğal üyesi olan Şubemiz, Çevre Meclisinin çalışmalarına katılarak “Çevre-Gıda Kirlenmesi ve Sağlığımız” konulu geniş kapsamlı olarak hazırladığı raporu, İl Çevre Meclisine sunmuştur.

– İlimiz tarımsal yapısı ile ilgili Şubemizde arşiv oluşturmak amacıyla Odamıza üye yirmi altı meslektaşımızdan kendi çalışma alanları ile ilgili olarak rapor hazırlamaları istenmiş ve bugüne kadar ondört rapor İlimize ulaşmıştır. Raporlarda her üye için tespit edilen konularda, üyelerimizin kendi öneri ve görüşlerinin dile getirmeleride istenmişti.

– Şubemizin girişimleri ve ısrarlı çalışmaları sonucunda İlimizde TMMOB bağlı onbir Odanın katılımıyla 09.03.1995 tarihinde TMMOB İl Koordinasyon

Kurulu oluşturulmuştur. Şubemiz sözkonusu Kurulun tüm çalışmalarına etkin olarak katılmakta ve katkı koymaktadır.

– 1994 yılında Denizli Belediyesince yapımı sürdürülen bir toplu konut yapım sahası çevre düzenlenmesi konusunda Odamızdan istenen rapor hazırlanarak Denizli Belediye Başkanlığı'na sunulmuştur.

– Şubemizin Denizli ve Çevre İllerde kültür mantarcılığının geliştirilmesi ve yapılan yanlışlıkların giderilmesi ve bu konudaki maddi ve zaman kayıplarının önlenmesi amacıyla düzenli aralıklarla “Uygulamalı Mantarcılık” semineri düzenlemeyi kararlaştırmış ve ilkinde oniki kursiyerin katılımıyla 14-16 Aralık 1995 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

– İlimizde 11 Kasım 1995'te gerçekleştirilen bölge toplantısında Odamız Genel Merkez Yönetimine, İlimizdeki üyelerimizin sorunları, öneri ve görüşleri iletilmiştir. Özellikle Genel Merkez Yönetiminin Türk tarımına ilişkin öneri ve görüşlerimiz ve bu konularla ilgili yaptıkları basın açıklamalarının Şube ve İl Temsilciliklerine önceden iletilerek, ülke genelinde ve aynı zamanda, yerel basın ve televizyonlar aracılığıyla kamuoyuna duyurulmasının gerçekleştirilmesi üzerinde önemle durulmuştur.

## BASIN AÇIKLAMALARI

Şubemiz, değişik tarihlerde aşağıdaki konularda basın açıklamalarında bulunmuştur.

a- “Dünya Çevre Günü” ile ilgili basın duyurusu.

b- “Zirai Mücadele İlaçları, Zehirlenmelerden Korunmak için alınacak önlemler konulu basın duyurusu (İlimizde meydana gelen zehirlenmeler duyurusuyla yapılmıştır)”

c- “Tarımsal Politikalar ve Artan Ekmek Fiyatları” konusunda Şubemiz görüşlerini içeren basın duyurusu.

d- “Tarım Üretenleri Örgütlenmeli” başlığı altındaki basın duyurusu.

e- “EBK, SEK ve Özelleştirme” başlığı altında Odamız görüşlerini içeren basın duyurusu.

f- Hayvancılık Müsteşarlığı Kurulması hakkındaki basın duyurusu.

g- “Ziraat Mühendisleri Desteklenmeli” başlığındaki basın duyurusu.

h- Denizli Yirmi Gazetesinde 15 Temmuz tarihinde gazete yazarı Vet. Hek. O. İrfan HATİPOĞLU tarafından yazılan “Ziraatçılara Yanıt” başlığı altındaki Ziraat Mühendislerini karalayan yazıya karşılık olarak Şubemizce verilen cevabı yazı aynı gazetenin aynı köşesinde yer almıştır.

# **TMMOB ZMO DİYARBAKIR ŞUBESİ (1994-1995) YILI ÇALIŞMA RAPORU**

## **GİRİŞ**

Kamu Kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan T.M.M.O.B. Ziraat Mühendisleri Odasının amaç ve görevleri; Tarımsal Kaynakların korunup geliştirilmesinden - mesleki araştırma yapmaya, üye hak ve yetkilerinin korunmasından - mesleksel eğitim ve mesleki kurumlarla işbirliğine, ulusal sorunlarla ilgili olarak yurt içi sivil toplum örgütleri ile işbirliğinden - mesleki gelişme ve yenilikleri izlemek amacıyla yurt içi ve yurt dışı meslek kuruluşları ile ilişki kurmaya varan geniş bir çalışma alanını kapsamaktadır.

T.M.M.O.B. Ziraat Mühendisleri Odasının bu gibi mesleki çalışmaları yanında sivil toplum örgütü olarak ulusal demokrasinin geliştirilmesinden insan hak ve özgürlüklerinin geliştirilmesine, ekonomik ve sosyal yararlılıkların geliştirilmesinden - ulusal hak taleplerinin korunmasına varan toplumsal sorumlulukları da bulunmaktadır.

Böylesine ağır sorumluluklar taşıyan bir örgütün bölgemiz koşullarında istenilen düzeyde faaliyet yürütmesini beklemek elbetteki mümkün olmayacaktır. Temel hak olan insan hak ve özgürlüklerinin en üst düzeyde ihlal edildiği, tarımsal kaynakların yok edildiği, insanların yerinden, yurdundan edilerek göçe zorlandığı bir coğrafyada kendi gücümüz yettiğince faaliyet yürütmeye çalıştık. Bununla birlikte bölgemiz açısından acil çözüm bekleyen teknik eleman sıkıntısının giderilmesi çabaları yanında her geçen gün artarak devamede gelen mesleksel eğitim ve istihdam sorunları konularında da öneriler üretmeye çalıştık. Bütün bu sıkıntılar yanında sivil toplum örgütlerine uygulanan antidemokratik baskılardan odamızda nasibini almış, Şube Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Hüseyin BARK gerekçe gösterilmeden gözaltına alınmış ve mağdur edilmiştir.

## **FAALİYETLER**

Şube Yönetim kurulumuz, özellikle bölgemizde sivil toplum örgütlerinin çok dejenere olduğu, mesleki örgütlenme anlayışının giderek zayıfladığı bir dönemde görev üstlenmiş ve bunu yerine getirmek için azami çabayı sarfetmiştir. Bu sıkıntılı dönemde göreve geldikten hemen sonra mesleki sorumluluk anlayışı çerçevesinde;

Şube Başkanı : Refik KARAKOÇ

İkinci Başkan : İskan TEĞİN

Yazman : Hüseyin BARK

Sayman : Ö. Metin AYDIN

Üyeler ise : M. Lezgin YALÇIN, Selami EREN, Vedat KAYA

şeklinde görev dağılımı yapmıştır.

Bu arada diğerk mesleki kitle kuruluşları ile ilişkilerin sıcak tutulması ve özellikle TMMOB birimleri ile ilişkilerin geliştirilmesi sorumluluğundan hareketle TMMOB İl Koordinasyon Kurulu Üyeliklerine M. Lezgin YALÇIN ve İskan TEĞİN görevlendirilmiş, görevlerini iki yıl süre ile aksamaz ve büyük bir özveri ile yerine getirmişlerdir.

Yine T.M.M.O.B İl Koordinasyon Kurulunca oluşturulan yayın komisyonunda odamızı ve mesleğimizi temsilen Sn. Seyfi PARLAK ve Hanifi EREN görev üstlenmişlerdir. Yine Sn. Selime ÖLMEZ'de bu görevde kısıda olsa görev yapmış ancak özel işlerinden dolayı bırakmak zorunda kalmıştır.

Şube Yönetim Kurulumuz her ne kadar belli bir uzlaşma anlayışı ile göreve gelmişse de daha sonra zorunlu nedenlerle yönetim kurulumuzda birtakım değişiklikler yaşanmıştır. İlk olarak Yönetim Kurulu üyemiz Sn. Selami EREN il dışında çalışmak zorunda kaldığından görevden ayrılmış ve yerine yedek üyelere Sn. Bedri AYÇİÇEK alınmıştır. Yazman üyemiz Sn. Hüseyin BARK işyoğunluğundan dolayı yazman üyelikten ayrılarak yerine M. Lezgin YALÇIN görev üstlenmiştir. 02.04.1995 tarihinde Şube Başkanımız Sn. Refik KARAKOÇ Demokrasi ve Değişim Partisi kurucu üyesi olması nedeniyle görevinden istifa etmiş, yerine yedek üyelere Sn. Mehmet YÜCEL görev almıştır. Bunu müteakip Şube Yönetim Kurulumuz tekrar toplanarak:

- Başkan : İskan TEĞİN  
2. Başkan : Ö. Metin AYDIN  
Yazman : Bedri AYÇİÇEK  
Sayman : Vedat KAYA  
Üyeler : Mehmet YÜCEL, M. Lezgin YALÇIN, Hüseyin BARK

şeklinde görev dağılımı yapmıştır. Ancak bu görev dağılımından sonra yapılan yönetim kurulu toplantılarına Sn. Hüseyin BARK ve Vedat KAYA mazeretsiz olarak katılmadıklarından yönetim kurulu üyeliklerinden azledilmişlerdir. Böylece TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Tüzüğü'nün 65. maddesi a bendine uygun olarak 5 (Beş) kişi ile göreve devam etmiş ve aşağıdaki şekilde görev dağılımı yapmak zorunda kalmıştır.

- Başkan : İskan TEĞİN  
2. Başkan : Ö. Metin AYDIN  
Yazman : M. Lezgin YALÇIN  
Sayman : Bedri AYÇİÇEK  
Üye : Mehmet YÜCEL

Yukarıda saydığımız bu gibi yönetim içi karışıklıklara rağmen yönetim kuru-

lumuz mesleki ve toplumsal sorumluluk anlayışı ile görevini laikiyle yerine getirme kararlılığından ödün vermemiştir.

Genel merkez ile ilişkilere büyük bir önem verilmiş ve 1994 yılında yapılan genel kurula eksiksiz katılım sağlanmıştır. Eylül 1994 yılında yine Ankara'da yapılan olağan Kurultaya Yönetim Kurulu üyeleri iskan TEGİN, M. Lezgin YALÇIN ve üst kurul delegelerinden M. Hadi AYDIN katılmışlardır. İkiisi Ankara'da, biri izmir Şubede yapılan danışma kurulu toplantılarında da şubemiz temsil edilmiştir. Gerek Genel Kurul toplantısında ve gerekse de Danışma Kurulu toplantılarında Şubemizin bölgesel sorunlara bakış açısı ve çözüm önerileri dönemin Şube Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Refik KARAKOÇ tarafından dile getirilmiş ancak özellikle bölgemiz de yaşanan savaşın durdurulması konusundaki görüşlerimiz "Savaşmayacağızızda ne yapacağız?" şeklinde bir tepki ile karşılanmıştır.

Genel Merkezimizin bu anlamdaki tavır ve tutumları tarafımızdan eleştirilmiş ve ileride doğabilecek tarımsal darboğazlardan sorumlu tutulacağı belirtilmiştir. Nihayetinde yaşanan bu olumsuzluklar gerçeği sonucu köylerin boşalması, tanım alanlarının kullanımının engellenmesi ve özellikle hayvancılığın zarar görmesi neticesinde bugün hayvansal ürünler büyük ölçüde ithal edilir duruma gelmiş, ürün fiyatlarında çok yüksek sıçramalar olmuştur.

Yönetim Kurulumuz yukarıda belirtilen toplumsal ve ulusal sorumluluk görevi bilinci ile gerek il Koordinasyon Kurulunda ve gerek ilimizde kurulan "DEMOKRASİ PLATFORMU"nda görev alarak üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmiştir.

İl Koordinasyon Kurulunda tartışılarak hazırlanan ve Belediye yönetimi ile yapılması düşünülen protokole mesleğimizi doğrudan ilgilendiren yeşil alanların geliştirilmesi önerimiz protokole alınmış ilgili belediye yönetimlerince ilgi ile karşılanmış ancak uzlaşmaz bir tavır takındıklarından bu protokolu hayatiyete geçirmemişlerdir.

Diyarbakır'da 28 meslek örgütünün bir araya gelmesi ile kurulan "DEMOKRASİ PLATFORMU"nun almış olduğu bir kararla ilimizde yapılan ve üçgün boyunca büyük bir kitlenin katıldığı "DEMOKRASİ KURULTAYI" etkinliklerinde meslek örgütümüzde görev üstlenmiştir. Ayrıca kurultay süresince odamız adına göre verilen üyemiz Sn. Seyfi PARLAK büyük bir özveriyle çalışmıştır. Yönetim Kurulumuz bu anlamda üyemize teşekkürü bir borç bilmektedir.

T.M.M.O.B. İl Koordinasyon Kurulu, Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası ile Dicle Üniversitesi Rektörlüğünün ortaklaşa organize ettiği "GÖÇÜN DİYARBAKIR'A ETKİSİ VE SONUÇLARI" konulu araştırma hazırlıkları tamamlanma aşamasına gelmiş, gerekli maddi kaynak yaratılmış, 1996 yılı içinde tamam-

lanarak araştırma sonuçlarının HABİTAT II. konferansına sunulması planlanmıştır.

Odamız mesleki anlamda da bir takım etkinlikler yapmayı planlamış ve 20 Ocak 1994 tarihinde Sn. Zeki BAKAR'ın yönettiği bir panel düzenlenmiştir. Pano Sn. Zir. Yük. Mühendisi Rifat DAĞ, Sn. Yrd. Doç. Dr. Sadettin GÜRSÖZ ve dönemin İl Tarım Müdürü Sn. Dündar ÖZBAY birer tebliğ ile katılmışlardır. Panelde Güneydoğu Anadolu Projesi eğitimden üretime bütün boyutları ile tartışılmıştır.

Bugünkü bölge profilini ortaya koymak amacıyla bölgemizde mevcut şube ve temsilcilikler ile ilişki kurularak tarım ve hayvancılık alanlarında yaşanan sıkıntılar tespit edilmeye çalışılmış ve bu konu da bir rapor hazırlanarak T.M.M.O.B. Genel Merkezine sunulmuştur.

Bölgemizde yaşanan sosyal olayların beraberinde getirdiği toplumsal ve bölgesel sorunlar ve çözüm önerilerimiz raporlar halinde yurtiçi ve yurtdışındaki ilgili mercilere sunulmuştur. Bu konularda şube yönetim kurulumuz her türlü öneri ve düşünceye açık, her bir meslektaşımızın görüşlerine saygılı davranarak değerlendirmeye almıştır.

Mesleğimizi en çok dejenere eden ve her geçen gün giderek ağırlaşan istihdam sorununa bir nebze olsun çözüm bulmak için şubemiz çaba göstermiş ve ilk etapta odamız bünyesinde bir grup arkadaşın girişimi ile özelleştirme kapsamına alınan Süt Endüstrisi Kurumu Diyarbakır işletmesinin alınması Planlanmış ancak ekonomik yetersizlikler bu alım girişimini engellemiştir.

Her ne kadar istihdam sorunu bugün Türkiye'nin bir sorunu isede asıl önemli sıkıntının kuşkusuz bölgemizde yaşandığı bir gerçektir. İlimiz bazında yapılan bir değerlendirmede mesleki kuruluşların teknik eleman sıkıntısı içinde buldukları ve yer yer çalışmaların aksadığı ortaya çıkmıştır. Yapılan araştırmaların sonucu odamız bünyesinde kurulan istihdam komisyonu tarafından rapor haline getirilerek ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte siyasi parti ve milletvekillerine sunulmuştur.

Oda-Üye ilişkilerinin geliştirilmesi her zaman için temel hedefimiz olmuştur. Bütün meslektaşlarımızla bağları güçlendirmek için işyeri temsilcilikleri kurulmuş ve belli aralıklarla toplantılar düzenlenerek ortak çözüm önerileri üretilmeye çalışılmıştır.

Şube binamızın boyanması ve halıların alınıp döşenmesinde emekleri geçen başta Sn. Çetin MUTLU olmak üzere tüm arkadaşlara huzurunuzda teşekkür ediyoruz.

Daha örgütlü ve daha çok katılımlı bir meslek örgütü olma dileği ile hepinize saygılar sunarız.



# TMMOB ZMO ERZURUM ŞUBESİ

## 1994-1995 YILI ÇALIŞMA RAPORU

### 1- SUNUŞ:

Ziraat Mühendisleri odamız, ziraat mühendisliği mesleğinin, bilimsel temeli bulunan ve üretilen hizmetlerden kaynaklanan kazanılmış haklarını, titizlik ve duyarlılıkla savunan, meslek sorunlarını sorgulayıp, araştırmayı da mesleki olduğu kadar toplumsal bir yükümlülük olarak değerlendirmektedir.

Bu anlayış içerisinde 22 Ocak 1994 tarihinde gerçekleştirilen Genel Kurul Toplantısı sonrasında oluşturulan yönetim kurulumuz, görev dönemi boyunca Kamu Tüzel Kişiliği sorumluluğu ile mesleki sorunların yükümlülüğünü birlikte kavramaya ve değerlendirmeye çaba göstermiştir.

Bu dönemde sürdürdüğümüz çalışmalarını sizlere sunuyor, Şubemiz çalışmalarına etkin olarak katılan üyelerimize teşekkür etmeyi görev sayıyoruz.

### 2- ÖRGÜTSEL ÇALIŞMALAR:

- ZMO Erzurum Şubesine kayıtlı üyelerle ilgili bilgiler yeniden düzenlenerek üye listeleri güncelleştirilmiştir.

- Erzurum ZMO'ya kayıtlı olmayan çok sayıda meslekdaşımızın üye kayıtlarının yaptırılması sağlanmıştır.

- Yönetimimiz Şube çalışmalarının yürütülmesi için gerekli olan mali kaynağın oluşturulması amacıyla, üyelerimizden aidat toplanması çalışmalarını devam ettirmiştir.

- Önceki yıllara ait üye aidat borçlarının büyük bir bölümü tahsil edilmiştir.

- Yönetim kurulumuz, birliktelik konusunda gerek liste hazırlanmasında gerekse uygulamalarla ilgili ağırlıklı görüşler doğrultusunda yeni düzenlemeler gerçekleştirerek listeyi oluşturmuştur.

- Üyelerimizle sağlıklı bir diyalog kurmak amacıyla Erzurum il sınırları dahilinde faaliyet gösteren iş yerlerinde iş yeri temsilcilikleri oluşturulmuştur.

- 10-11 Eylül 1994 tarihlerinde, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Genel Merkez Yönetim Kurulu üyelerinin katılımıyla, içeriğini, meslek sorunları ve oda etkinlikleri ile bölge meslek ve tarım sorunlarına ilişkin değerlendirme çalışmalarının oluşturduğu, Doğu Anadolu Bölgesi Şube Toplantısı yapılmıştır.

- TMO'da sözleşmeli statüde çalışmakta olan meslekdaşlarımızın ücret dengesizliğinin düzeltilmesi ile ilgili Şubemiz görüşü, 11 Ekim 1994 tarihinde TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanlığına iletilmiştir.

- Dergi ve haber bülteni problemi çözülmüştür.

- Tarımsal projelerde mesleki denetim ve vize olayı başlatılmıştır.

- Diğer meslek odaları, kurum, kuruluş ve üniversite ile ilişkilerimiz geliştirilmiştir.

- Birçok rutin işler gerçekleştirilmiştir.

### **3- MESLEKİ VE TEKNİK ÇALIŞMALAR:**

- Tarımsal öğretimin 149.cu yıldönümü kutlamalarında Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve ZMO'nca düzenlenen "Doğu Anadolu Tarımın Dünü ve Bugünü" konulu panelin yapılması sağlanmıştır.

- Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanlığından 1 Şubat 1995 tarihinde Erzurum il bazında kapitalizasyon faiz oranının belirlenmesi hususunda görüş istenmiştir.

- Bu yıl düzenlenen tarımsal öğretimin 150.ci yıldönümü kutlamaları çerçevesinde yine Fakültemiz ve Odamızın gayretleri ile düzenlenen "Doğu Anadolu Hayvancılığının durumu" konulu panele meslek camiamız ve yöre çiftçilerinin katılımı sağlanmıştır.

### **4- ÇEVRESEL ETKİNLİKLER:**

Şube yönetim kurulumuz, 21 Şubat 1995 tarihinde, Erzurum ilinde her yıl ağaçlandırma kampanyasının yapılmasına ve ilkinin Erzurum Yanıkdere Şehitler Parkı, Palandöken Göleti ve Dadaşkente olmak üzere, Ziraat Mühendisleri Odası Ağaçlandırma sahalarının tesis edilmesine karar vermiştir.

- Doğu Anadolu Ağaçlandırma Bölge Müdürlüğünden 15 Mart 1995 tarihinde temin edilen fidanların bedelleri oda gelirlerinden sağlanmıştır.

- ZMO Ağaçlandırma Kampanyası, 5-6 Mayıs 1995 tarihlerinde meslekdaşlarımızla kamu kurum ve kuruluşları ve basın katılımıyla başlatılmıştır.

- Şube olarak ilkini gerçekleştirdiğimiz Ağaçlandırma Kampanyamıza desteklerini sağlamak amacıyla (TEMA) Türkiye Erozyonla Mücadele ve Ağaçlandırma Vakfı Yönetici ve temsilcileri ile görüşmeler yapılmıştır.

### **5- BASIN BİLDİRİLERİ:**

- Tarımsal Öğretimin 149'cu Yıldönümü Kutlamaları Açış Konuşması

- 15. Dünya Gıda Günü (16 Ekim 1994) Basın Duyurusu

- Kamuda Çalışan Teknik Personelin Özlük Haklarının İyileştirilmesi ile İlgili Görüş ve Önerileri İçeren Basın Duyurusu

- Başbakanlığa Bağlı Olarak Kurulması Düşünülen Hayvancılık ve Su Ürünleri Müsteşarlığının Kurulmasına İlişkin Kanun Tasarısının Yasallaşmasına Engel Olunması Yönünde "Tarım Bakanlığı Hizmet Bütünlüğü Bozulmamalıdır" Başlıklı Basın Bülteni

- 16. Dünya Gıda Günü (16 Ekim 1995) Basın Duyurusu

- Tarımsal Öğretimin 150.ci Yıldönümü Kutlamaları Açış Konuşması

## TMMOB ZMO GAZİANTEP ŞUBESİ YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

1. İl Temsilciliğimiz 1990 yılından beri toparlanmaya başlamış, üye sayımız giderek artmış bu gelişmeler doğrultusunda 1992 yılı Genel Kuruluna şube olmamız için müracat yapılmış ancak genel kuruldan geçmemiştir. İl Temsilciliği olarak faaliyetlerimizi sürdürmekle birlikte gerek temsilci ve gerekse delege arkadaşlarla birlikte bir yönetim kurulu gibi çalışma ilkesi benimsenmiş en son 1994 Genel Kurulunda Gaziantep Şubesi oluşumu için karar alınmıştır. 1994 Genel Kurulunda şubelik kararı alınmasına karşın Genel Merkez Yönetim Kurulunca 16.1.1995 tarihinde geçici yönetim kurulu atanarak şube şeklinde çalışmalara başlanmıştır. Geçici yönetim kurulunda;

1. Başkan : Recep KAŞMER

2. Başkan : Hasan GÜROCAK

Sayman : Hüseyin AKAY

Yazman : Ü. Ediz ÜSTÜNALP

Üye : M. Bülent KALEOĞLU'ndan oluşmuştur.

2. 1995 Tarım haftası nedeniyle, Tarım İl Müdürlüğü, Antepfıstığı Araştırma Ens. Müdürlüğü, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü, Tarım Kredi Koop. Bir. Bölge Müdürlüğü, Güneydoğu Tarım Satış Koop. Birliği DSI Bölge Müdürlüğü ile Ziraat Odaları temsilcilerinin panalist olarak katıldığı "TARIMSAL KURULUŞLAR ile ÇİFTÇİ İLİŞKİLERİ" konulu panel düzenlenmiş olup panele meslektaşlarımız ile 85 çiftçi izleyici olarak katılmışlardır.

3. İlimizdeki mimar ve mühendis odalarınca oluşturulan TMMOB Gaziantep İl Koordinasyon kurulu toplantılarına katılım sağlanmış özellikle TMMOB Lokali konusunda odamız aktif çalışmalarda bulunmuştur.

4. Yine ilimizde Demokratik kitle örgütlerince oluşturulan "Demokrasi Platformu"na TMMOB bünyesinde katılım sağlanmış ilimizdeki etkinlikler ile TMMOB'nin ANKARA yürüyüşüne katılım sağlanmıştır.

5. Mayıs 1995'te Oda Genel merkezince düzenlenen olağanüstü tüzük kurul-tayına şube yönetim kurulu olarak katılım sağlanmıştır.

6. Makina Müh. Odasınınca düzenlenen 1. yerel çevre sempozyumuna odamızı temsilen Recep KAŞMER ve Hüseyin AKAY "Gaziantep'te toprak kirliliğinin boyutları ile ilgili bildiri ile katılım sağlanmıştır.

7. 8 Ekim 1995 günü ilimizdeki Ziraat Mühendisleri Bölge toplantısı organize edilmiş ve basın bildirisi ile tarım ve mesleki sorunlar kamuoyuna duyurulmuştur.

8. Şubemizde periyodik olarak düzenlenen her ayın 15'ini takipeden cumartesi günleri odamızda gündemsiz toplantılar düzenlenmiş ancak istenen düzeyde üye katılımı sağlanamamıştır.

9. Tarım sektörünün ve mesleğimizi ilgilendiren güncel konularda zaman zaman yerel basın ve televizyonlar aracılığı ile kamuoyuna odamız görüşleri aktarılmıştır.

## **TMMOB ZMO İSTANBUL ŞUBESİ (1994-1995) YILI ÇALIŞMA RAPORU**

Son on-onbeş yıl içinde ülkemizde yaşanan siyasal sıkıntı ve toplumsal çalkantı nedeniyle, birçok demokratik kitle örgütlerinde örgüt üye ve örgüt içi birimler arası kopukluklar iletişim sıkıntıları yaşanmıştır. Oda sorumluluklarını kavrama ve yükümlülükleri yerine getirme yönünden, yönetimler gereği kadar üretken olamamışlar ve dolayısıyla üye-oda ilişkileri bir takım zorlukları göğüsleyerek yürütebilmiştir.

23 Ocak 1994 tarihinde gerçekleştirilen Genel Kurul toplantısı ve ertesinde seçikle göreve gelen yönetim kurulumuz görev dönemi boyunca “kamu tüzel” kişiliği sorumluluğu ile “demokratik toplum örgütü” yükümlülüğünü birlikte kavramaya ve değerlendirmeye çaba göstermiştir. Dönemin sonunda gelinen bugünkü noktada mutluluk ve kıvanç duyarak belirtmeliyiz ki tüm etkinliklerimize meslektaşlarımızın göstermiş olduğu ilgi bizlere çalışma gücü vermiştir.

Emekli meslektaşlarımız meslek sorumluluğuna örnek olabilecek şekilde her zaman yanımızda bizlere destek olmuşlardır. Bizleri yönlendirerek, deneyimlerinden yararlanmak fırsatını da bizlerden esirgememişlerdir. Aldığımız destek ve gördüğümüz anlayış çerçevesinde 1994 yılında hazırladığımız “çalışma programı” doğrultusunda yapmış olduğumuz faaliyetleri aşağıdaki başlıklar altında sizlere özetlemek istiyoruz.

### **1. EKONOMİK DURUM:**

Odamızın temel gelir kaynaklarından olan “Üye ödentileri”nden elde edilen gelir, maalesef meslektaşlarımızın beklediği sosyal, kültürel ve ekonomik etkinlikleri yapmamıza yeterli olmamaktadır. Üye sayısı en fazla olan illerden birisi olmamıza karşın, başta tahsilattaki güçlükler, ikinci olarakta aylık miktarının çok düşük olması nedeniyle, şubemiz bu güne kadar olduğu gibi, halende bir ekonomik yetmezlik içerisindedir. Yönetim kurulumuz bu yetmezliği aşabilmek için, müteakip maddelerde açıklanacak ilave gelir kaynaklarına yönelmek zorunda kalmıştır. Bilançomuzun tetkikinden de anlaşılacağı üzere üye aidatlarından daha fazla diğer kalemlerden gelir elde edilerek etkinliklere harcanmıştır.

### **2. YER SORUNU:**

Önceki Oda İl Yönetimi tarafından kiralanan Oda İl Merkezinin kirasını ödemede karşılaşılan zorlukların yanımıza Milli Emlak Müdürlüğünden uzun süreli ve düşük kirali yer edinme olanağının doğması üzerine, bu fırsatın değerlendirilmesi yönünde yönetim kurulunda görüş birliği doğduğundan, Milli Emlak Müdürlüğüne başvurularak, yer talep edildi. İlgili Müdürlük başvurumuz üzerine, Kadıköy Osmanağa Mah. Reşitefendi Sokakta, 2. derecede tarihi bir yapıyı Odamıza tahsis etti. Aynı zamanda, yazışmaların uzayabileceği düşüncesiyle, tahsis kararı çıkması beklenilmeden, tahsis edilen binaya taşınabileceğimiz de bildirildi. Şubat/1995 tarihinde de sözü edilen binaya taşındı. Ancak, binanın önemli

ölçüde onarıma ihtiyaç göstermesi üzerine, Mimarlar ve İnşaat Mühendisleri Odalarından gerekli incelemeleri yapmaları için yazılım istendi. Her iki oda da yeni bina ile ilgili gerekli çalışmaları yaptılar. Yeni binanın onarımı çalışmaları sırasında Odamız geçici bir yer temini için Kadıköy belediyesi ile temasa geçildiği sırada, 7 Eylül 1995 günü, tespit edilmeyen bir nedenle, binada yangın çıktı ve odamız eşyalarının büyük bir bölümü yandı. Yangından kurtarabildiğimiz eşyalar, Erenköy sabit pazarında Kadıköy Belediyesinden tahsis edilen bir depoya konuldu. Kadıköy Belediyesi ile yeni bir yer için temaslar sürdürülmekle birlikte, yeni yer konusunda yeni yönetimin kendi koşulları içerisinde karar vermesinin daha doğru olduğu düşüncesiyle, yeni yönetimi zor durumda bırakmamak için, yönetimimiz yeni bir yer kiralamadı.

Gelecek yönetime bu konuda her türlü yardım yapacağımızı şimdiden taahhüt ediyoruz.

### **3. ÖRGÜT ve ÜYE ÖRGÜT İLİŞKİLERİ**

a. Üye örgüt ilişkilerinde en önemli sorun üye aidatlarının toplanması ve üye-örgüt ilişkisinin geliştirilmesinde ortaya çıktı. Aidatların bordrolarından düşülmesi için kurulmalarına dilekçe veren meslekdaşlarımızın aidatları sağlıklı bir biçimde toplanırken, diğer üyelerimize, İstanbul'un yapısından da kaynaklanan güçlükler nedeniyle ulaşılmadı. Bu konuda başarı sağlanmasının tek yolu, üyelerin odalarına göstereceği ilgiden geçmektedir.

b. Genel Merkezle İlişkiler Genel Merkez Dışında da Sürdürüldü.

c. TMMOB ilişkileri: TMMOB'inin İstanbul'da ki üst örgütleri ile ilgili çalışmalar sürdürüldü. Ziraat Müh. Odası olarak TMMOB İstanbul İl Örgütleri ortak çalışmalarına katıldı.

d. Diğer Demokratik Kitle Örgütleri çalışmalarına da gerek ortak eylemler, gerekse düzenlenen fuarlar kapsamında iştirak edildi.

### **4. MESLEK ve MESLEKDAŞ ÇALIŞMALARI:**

Meslekdaşlarımızın büyük bir çoğunluğunun çalıştığı tarım il müdürlüğü binalarının özelliştirilmek istenmesi aşamasında, gönüllü kuruluşlar "S.O.S. İSTANBUL ÇERVE GÖNÜLLÜLERİ PLATFORMU, YEŞİL KUŞAK GURUBU, ÇEPEÇEVRE GAZETESİ V.S". Meslek Odaları, Türkiye Ziraatçiler derneği ve Tarım Sen Sendikası, gönüllü örgütler ve kadın dernekleri ile birlikte İl Müdürlüğü önünde, ses düzeni ve pankartlar eşliğinde şubemiz önderliğinde bir uyarı gösterisi düzenlendi. Binaların satılmaması konusunda imza kampanyası açıldı. Kararlılığımızın devamlılığı her platformda halende sürdürülmektedir.

20 Aralık 1994 tarihinde yapılan memur eylemine tüm sendikalarla birlikte katılma kararı alınarak çok sayıda meslektaşımızın ve yönetimimizin eyleme katılımı sağlanmıştır.

İstanbul Defterdarlığı tarafından hazine arazilerinin tarımsal amaçla kiraya verilebilmesi için, Odamızdan yardım istenmiştir. Bu çerçevede Anadolu yakasında yer alan tüm ilçe ve köylerimizin, kuru ve sulu ziraat arazilerinin kiralama

bedelleri kurduğumuz komisyonca belirlenmiştir. Bu araziler işsiz meslekdaşlarımız tarafından kiralanmaya uygun durumdadır.

## **5. EĞİTİM ve YAYIM ÇALIŞMALARI:**

Tarımsal eğitimin 149. yılı nediniyle 10 Ocak 1994 gününden başlamak üzere bir dizi tarım haftası programı uygulanmıştır. İlk aşamada Atatürk Anıtına çelenk konulmuş, saygı duruşundan sonra aynı gün 10 Ocak 1994 günü (Gıda Mevzuatı, Denetimi ve Tüketici Açısından Önemi Konulu) panel siz sayın meslekdaşlarımız tarafından ilgi ile izlenmiştir. Yine aynı gün geleneksel hale getirdiğimiz kokteylimiz ile üye-oda ilişkileri daha sıcak tutulmaya çalışılmıştır. 21 Ocak 1994 gecesi Aşrom Restoranda bir yemek tertiplenmiştir ve 300 kadar meslekdaşımız bu gecede birlikte olmanın güzelliğini yaşamışlardır.

Tarımsal eğitimin 150. yılı kutlamaları bir dizi etkinlikle yaşama geçirildi. Atatürk anıtına 10 Ocak 1995'te çelenk konulmasıyla başlanan etkinlik aynı gün "Gümrük Birliği ve Tarım Politikalarımız" isimli panelle devam etti. Panel sonunda bir kokteyl düzenlendi. Kokteyl öncesi Şube Başkanlığımızı yapmış tüm meslekdaşlarımıza Marmara Bölge şubesi için yapmış oldukları çalışmalarının anısı olarak plaket verilmiş ve böylece artık 1995 Temmuzundan itibaren İstanbul Şubesi olarak faaliyet gösteren odamızın adının değiştiği çalışma sınırlarının küçüldüğü, tüzük değişikliğinden haberi olmayan üyelere anlatılmıştır. 14 Ocak günü eğitimcilerin kurmuş olduğu Kırsal kesim halkına hizmet götürme ve yaşlı öğretmenlere huzur evi yaparak bu çalışmalarını değerlendiren öğretmenlerimizin KASEV vakfına ve onların arazilerine 2 sene sürecek 10 bin ağaçlık Ziraat Mühendisleri, Fizik Mühendisleri Oda üyeleri ile birlikte S.O.S. İstanbul Çevre Gönüllüleri Platformu 1996 etkinlik programı için de yer almış ve ağaç dikmiştir. 16 Ocak 1995 gecesi Taç Spor tesislerinde bir yemek düzenlenerek meslek camiamıza olumlu katkıda bulunanlara plaket verilmiş ve kendilerine teşekkür edilmiştir.

"Agro Gap" Gıda işleme sistemleri fuarına şube olarak iştirak edildi. Fuarda odamız standında tanıtım yapıp, kitap ve rozet satma faaliyetleri yürütüldü.

TMMOB 40. yıl etkinliklerinde 17,21 Ekim 1991 tarihinde Beyoğlu'nda bir stand açılarak Odamız tanıtıldı.

1994 ve 1995 yılları 10 Kasımında Kadıköy Atatürk anıtına çelenkler kondu.

Tarım İl Müdürlüğünde söyleşi düzenlendi.

Genel Merkezimizin tüm kültürel etkinlikleri üyelere duyuruldu ve yayınları düzenli olarak meslekdaşlarımıza ulaştırıldı.

## **6. ÇEVRE ETKİNLİKLERİ**

S.O.S. ile birlikte Küçükçekmece Gölü kıyı yerleşim sahaları kurultayına iştirak edildi ve Küçükçekmece gölü kıyısındaki Atom Enerjisi'ne ait resmi örgütün göle boşalttığı atıkların tehlikeli olup olmadığı araştırılmak üzere bir komisyon kurulmasına karar verildi.

Dünya Kadınlar günü etkinliklerinde şubemizi temsilen yer alındı. Dünyaya sunulan çağrı metninde adımızda yer alması sağlandı.

İstanbul ve çevresi için güçbirliği platformunda İstanbul Boğazı sevgi ve barış zinciri oluşturularak, Kuruçeşme parkında iştirak edildi. 6 Haziran 1994 günü İstanbul'un Su havzaları oluşturularak, Kuruçeşme parkında iştirak edildi. 6 Haziran 1994 günü İstanbul'un "Su Havzaları Sorunları ve Çözüm Önerileri" başlıklı panelimiz kalabalık bir meslekdaş ve ilgililer tarafından izlendi.

## **7. SOSYAL ve KÜLTÜREL ÇALIŞMALAR**

Bolu-Yedigöller, Kartalkaya-Abant, Aladağ- Gölcük güzargahında 18-19 Haziran 1994 tarihinde bir "Sağlıklı çevre sağlıklı insan gezisi düzenlendi. Üyelerimiz 80 kişiden fazla bir iştirakle etkinliğimize destekte bulundular. 8 Mayıs 1994 tarihinde İstanbul'un en yüksek dağ ve orman köyü olan Silivri Sayalar köyüne bir gezi düzenlenerek okulun boş alanı olan 2000 metrekairelik alan 300 tane 4 yaşında karaçam dikilmiştir. Köy muhtarlığı o gün aramızda olan ama hastalığı sonucunda kaybettiğimiz sevgili meslekdaşımız Nesibe hanımın adına bu ormana anneler günü dolayısıyla NESİBE ANA Ormanı adını vermiştir. Kendilerine bu incilikten dolayı siz sevgili mühendislerimiz adına teşekkürlerimizi bildirdik.

22 Nisan 1995 Dünya Günü nedeniyle, Bağdat Caddesinde sivil toplum örgütleri ile birlikte bir etkinliğe iştirak edilmiş, aynı gün Mecidiyeköy kat otoparkı üstünde sivil toplum örgütlerinin birlikte düzenlendiği panele iştirak edilmiş ve odamız görüşü bir basın duyurusu ile basına iletilmiştir. Ayrıca şubemiz çeşitli çevreci pankartlarla el ilanları dağıtmıştır.

29 Mayıs 1995'te İstanbul Makine mühendisleri odası ve diğer odaların birlikte düzenlediği Su Kongresinde düzenleme kurulunda yer almış ve bir bildiri sunarak medya önünde İstanbul'un su sorunu ve geleceği başlıklı bildiri ile oda görüşünü kamuoyuna duyurmuştur.

İl Müdürlüğümüz kampüsünden ve üyelerimizin evlerinden getirdikleri okunmuş gazete ve atık kağıtların yeniden değerlendirilmesi kampanyası büyük katılım ve ilgi gördü. Kampanya süresince 22 ton kağıt yeniden kullanıma sokularak, teorik olarak 352 büyük orman ağacı kesilmesi engellenmiş oldu. Şubemiz bütçesine de 40 milyon TL. den fazla ek katkı sağlanmış oldu.

İKK ve İMOK çerçevesinde gerek il düzeyinde gerekse ülke düzeyinde birçok konunun tartışıldığı panellere, çevre toplantılarına, basın duyurularına şubemiz sürekli katıldığı ve temsilci bulundurmıştır. İstanbul'da doğal gaza geçiş süreci kötü kömürden ıslah edilmiş kömüre geçiş süreci, içme ve kullanma suyu kirliliği su istasyonları, yapılaşma imar konularında sürekli Belediyeler ve Valilik yönlendirilmiştir. Meslek Odalarımızla birlikte görüşlerimiz basın bildirisiyle halkımıza duyurulmuştur.

## **8. BİLİRKİŞİLİK**

Yönetim kurulumuz tarafından belirlenen ölçüler doğrultusunda bilirkişilik seçimleri yapıldı. Bilirkişilik uygulama esaslarının hedeflenen doğrultuda geliştirilmesi çalışmalarını iki yıl önemli bir sorun çıkmadan yürütüldü.

## TMMOB ZMO İZMİR ŞUBESİ ÇALIŞMA RAPORU

### 16. DÖNEM YÖNETİMİ OLARAK NELER YAPMAYI BAŞARDIK?

ZMO Odası Ege Bölge Şubesinin Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile ortaklaşa düzenlediği “Mesleki Bilgisayar Uygulamaları Kursu” altı hafta sürmüş ve kursu tamamlayanlara başarı belgesi verilmiştir.

3 Şubat 1994'te, İl Koordinasyon Kurulunda Tahtalı Barajı konusundaki komisyon toplantısına katılmıştır.

4 Şubat 1994 günü, Serbest Muhasebeciler ve Mali Müşavirler Odası'nın Ödül Töreni'ne katılmıştır.

5 Şubat 1994'te, Konak Ziraat Odası'nın Genel kurulu ve Ödül Törenine katılmıştır.

6 Şubat 1994'te Atatürkçü Düşünce Derneği'nin İsmet İnönü Kültür Merkezi'nde düzenlendiği toplantıya katılmıştır. 10 Şubat 1994 tarihli Cumhuriyet'te Prof. Dr. Cengiz Çakır'ın “Özelleştirme Yanlısı Siyasacılara” başlıklı yazısı yayınlanmıştır.

12 Şubat 1994'te İnönü Merkezi'nde İZÜNİDER tarafından düzenlenen “Demokrasi ve Üniversite” paneli izlenmiştir.

14 Şubat 1994 günü, Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve DSI Bölge Müdürlüğü ziyaret edilmiştir.

15 Şubat 1994 günü E.Ü. Ziraat Fakültesi Dekanlığı ziyaret edilmiştir.

19 Şubat 1994 günü, danışma kurulu üyeleri ve delegelerle toplantı yapılmıştır.

Yeni birliktelik yapacak meslektaşlarımıza, Prof. Dr. Ali Aras, Prof. Dr. Cengiz Çakır ve Sayın Çetin Öyekçin tarafından değer takdiri ve birliktelik konusunda eğitim verilmiştir.

24 Şubat 1994'te, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nce Atatürk Kültür Merkezin'de düzenlenen Hıfzı Veldet Velidedeoğlu'nu anma toplantısına katılmıştır.

Genel Merkez Genel Kurulu 26-27 Şubat 1994 tarihlerinde Ankara'da yapılmıştır. Ege Bölgesi Şube Başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır'ın Divan Başkanı ve üyelerimizden Ali Fuat Küçükkarakurt'un divan başkan yardımcısı seçildiği 34. Olağan Kongre, 530 delegenin coşkulu katılımı ile gerçekleşmiştir. Kongre ile



İlgili ayrıntılı bilgiler Tarım ve Mühendislik dergisininin 47. sayısında yer almaktadır.

Şubat 1994'te, İzmir Büyük Şehir Belediye Başkanı Sayın Yüksel Çakmur, odamızı ziyaret etmiş ve kendileriyle mesleğimiz açısından işbirliği olanaklarını ortaya koyan bir konuşma yapmıştır.

Mart 1994'te, Tahtalı Barajı Havzası basın mensuplarına tanıtılarak yöredeki sorunlar konusunda TMMOB'ye bağlı odaların ortak görüşlerini içeren basın açıklaması yapılmıştır.

Kütüphanecilik Haftası dolayısıyla 28 Mart-3 Nisan 1994 tarihlerinde, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile birlikte tarımsal yayınlar sergisi açılmıştır.

5 Nisan Kararları dolayısıyla, basın açıklaması yapılmıştır.

9 Nisan 1994'te İzmir Ziraat Odası Kongresi'ne katılmıştır.

17 Nisan 1994 günü Köy Enstitülerinin Kuruluş Yıldönümü dolayısıyla Atatürk Kültür Merkezi'nde "Köy Enstitüleri ve Tarım" konulu bir panel düzenlenmiş ve paneldeki bildiri ve tartışmalar bir kitap haline getirilmiştir.

27 Nisan 1994'te, oda işyeri temsilcileriyle toplantı yapılmıştır.

1 Mayıs 1994 Şenliğinde, TMMOB Pankartı altında yürünmüştür.

4 Mayıs 1994'te, Zeytincilik Araştırma Enstitüsü'nde "Türkiye'de Tarımsal Savaşım Sorunları" konulu toplantıya şube sekreteri Ahmet Tomar panalist olarak katılmıştır.

5 Mayıs 1994'te, Zeytincilik Araştırma Enstitüsü salonunda Şube Danışma Kurulu toplantısı yapılmıştır.

9-13 Mayıs 1994 tarihinde, Ziraat Fakültesi'ndeki bölümler sırasıyla ziyaret edilerek, meslektaşlarla sohbet toplantısı ve iş yeri temsilcisi seçimleri yapılmıştır.

5 Haziran Dünya Çevre Günü dolayısıyla, Aliğa Belediyesi tarafından düzenlenen "Sanayileşme ve Çevre" konulu panale katılmış ve bir konuşma yapılmıştır.

11-12 Haziran 1994 tarihinde yapılan "İzmir Çevre Sempozyumu"na odamız adına sekreter üye Ahmet Tomar katılmıştır.

16 Haziran 1994 Toprak Bayramı dolayısıyla, basın açıklaması yapılmıştır.

Genel Merkezin 34. Dönem II. Danışma Kurulu Toplantısı 18-19 Haziran 1994 tarihinde İzmir'de yapılmış; örgütün sorunları ve tüzük değişikliği ile ilgili konularda görüş alışverişi gerçekleştirilmiştir.

5 Haziran Dünya Çevre Günü Dolayısıyla "Gediz'in Kirliliği ve Sonuçları"

konulu bir panel düzenlenmiş, ancak seçim yasakları nedeniyle ertelenen bu panel, 17 Haziran 1994 günü Emiralem’de yapılmıştır. Paneli Foça Belediye Başkanı Nihat Dirim yönetmiş olup, Ziraat Fakültesi adına Prof. Dr. Ünal Altınbaş, odamız adına sekreter üye Ahmet Tomar, DSİ adına Ali Fuat Küçükkarakurt, yerel yönetimler adına Seyrek Belediye Başkanı Nurgül Uçar katılmıştır.

TRT İzmir Radyosu’ndaki “Yaşayan Ege” programında “Gediz’in Kirliliği Söyleşi” ne Prof. Dr. Ünal Altınbaş ve sekreter üye Ahmet Tomar katılmıştır.

23 Haziran 1994’te, Büyükşehir Belediyesi Danışma Meclisi toplantısına katılmıştır.

1 Temmuz 1994’te, Seferihisar’da “Narenciye Üretimi ve Pazarlamasında Sorunlar ve Çözüm Arayışları” konulu forum düzenlenmiştir. bu toplantıyı bir yıl sonra yitirdiğimiz değerli meslektaşımız Prof. Dr. Lâtif Çağlayan yönetmiş, çok geniş bir üretici katılımıyla gerçekleşen toplantıda meslektaşlarımızın verdiği bilgiler çok yararlı olmuştur. Yerel televizyonda yayınlanan ve basında yankı uyandıran iyi bir etkinlik olarak kayıtlara geçmiştir.

2 Temmuz 1994’te, Sivas katliamının yıldönümü dolayısıyla, Cumhuriyet Alanı’nda yapılan toplantıya katılmıştır.

7 Temmuz 1994’te, Dünya Emekliler Günü dolayısıyla odamızda emekli meslektaşlarımızla bir söyleşi yapılmıştır.

17 Temmuz 1994 günü, Salihli Adana’da “Şeftali Üretimi ve Pazarlamasında Sorunlar” konulu panele yönetici olarak Prof. Dr. Cengiz Çakır; sekreter üye Ahmet Tomar ve Doç. Dr. Ali Ünal panelist olarak katılmışlardır.

20 Temmuz 1994’te, Ahmet Tomar, Ege TV’de İnciraltı ile ilgili canlı yayına katılmıştır.

15 Ağustos 1994’te İzmir Ziraat Odası’ndan gelen heyet ile Tahtalı yöresi çiftçilerinin sorunları tartışılmıştır.

17-18 Ağustos 1994’te “Beydağ İncir Üreticilerinin Sorunları ve Çözüm Yolları” konulu panelde, Şube Başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır ve sekreter üye Ahmet Tomar görev almışlardır.

15 Eylül 1994 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde Prof. Dr. Cengiz Çakır’ın “Özel Kesime Özel bir soru!” başlıklı makalesi yayınlanmıştır.

19 Eylül 1994 Pazartesi günü, 1984-1990 dönemi Şube başkanımız Halil E. Arkayın’ı anmak üzere bir toplantı düzenlenmiştir. Rahmetli Arkayın’ın mesleğimize, Türk tarımına, Ziraat Mühendisleri Odasına ve TMMOB örgütüne yaptığı özverili katkıların dile getirildiği toplantı, çok içtenlikli bir hava içinde geçmiştir. Mezarı başında saygı duruşu yapılmış ve oda toplantı salonunda anıları tazelenmiştir.

Egepress gazetesinin 1 Ekim 1994 tarihli sayısında, ZMO Yönetim Kurulu Başkanı sıfatıyla Prof. Dr. Cengiz Çakır'ın "İçme Sularına Pestisit Karıştığı Savı Üzerine Düşünceler" başlıklı yazısı yayınlanmıştır.

Egepres gazetesinin 1 Ekim 1994 tarihli sayısında, "İzmir Suyu Otopsi Masasında" başlığı ile yer alan yazıda, Şube başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır'ın açıklamaları da yer almıştır.

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'ni bitiren öğrencilerin diploma töreni dolayısıyla mesleğimizi ve yetki tüzüğünü tanıtan bir broşür hazırlanmış ve 8 Ekim 1994 günü Şube binamızda düzenlenen bir törenle başarılı öğrencilere ödüller verilmiştir.

5-7 Ekim 1994 tarihlerinde, "Tarımda Bilgisayar Uygulamaları Sempozyumu" gerçekleştirilmiştir. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve E.Ü. Bilgisayar Araştırma Uygulama Merkezi ile ortaklaşa gerçekleştirilen sempozyumda sunulan bildiriler ve tartışmalar daha sonra kitap haline getirilmiş ve söz konusu eser katılımcılara ve ilgili kuruluşlara iletilmiştir.

11 Ekim 1994'te, Ege Çiftçiler Derneği ve Tire Belediyesi ile Ortaklaşa "Pamuk Üretim Politikalarında Sorunlar ve Çözüm Arayışları" konulu forum düzenlenmiştir. Forum Prof. Dr. Emin Işıklı tarafından yönetilmiş, odamız adına sekreter üye Ahmet Tomar, Tarih adına Genel Müdür Prof. Dr. Oğuz Oyan, Ege Çiftçiler Derneğinden Dr. Hulusi Tanman, İzmir Ticaret Odası Başkanı Hasan Özmen, İhracatçılar Birliği ve Tekstil İhracatçıları derneğinden temsilciler katılmışlardır. Ziraat odalarının yöneticileri ve çiftçilerden oluşan kalabalık bir dinleyici grubunun ilgiyle izlediği ve canlı tartışmalara sahne olan bir toplantı gerçekleşmiştir.

Egepress gazetesinin 15 Ekim 1994 tarihli sayısında, ZMO Yönetim Kurulu Başkanı sıfatıyla Prof. Dr. Cengiz Çakır'ın "Tarım ve Yaşam" başlıklı yazısı yayınlanmıştır. Aynı gazetede şube sekreteri Ahmet Tomar'ın "İnciraltı İmara Açıklamaz" başlıklı yazısı da yer almıştır.

16 Ekim 1994'te, Dünya Gıda Günü dolayısıyla Şubemizin toplantı salonunda Gıda Mühendisliği Bölümü öğretim elemanlarından oluşan konuşmacılar tarafından bildiriler sunulmuş ve canlı bir tartışma yapılmıştır.

Ekim 1994'te "Çivril Elma Üreticilerinin Sorunları" konulu panelde Şube başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır konuşmacı olarak görev almıştır.

Ekim 1994'te, Beydağ Belediyesi tarafından düzenlenen etkinlikler çerçevesinde yer alan, "Kestana Yetiştiricilerinin Sorunları ve Çözüm Yolları" konulu toplantıya çok sayıda meslekdaşımızın yanında Şube yönetim kurulu başkanı ve sekreter üye Ahmet Tomar'da katılmıştır.

24 Ekim 1994 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde, şube sekreteri Ahmet Tomar'ın "Tahtalı Barajı Koruma Alanında Tarımsal Faaliyetlerin Sınırlandırılmasının Yarattığı Sorunları" konulu raporu özet olarak yayınlanmıştır.

30 Ekim 1994'te, Zaman Gazetesinde Prof.f Dr. Cengiz Çakır'ın açıklaması, "Demokratik Kooperatifler, Tarımın Kurtuluşu" başlığı altında yayınlanmıştır.

5 Kasım 1994'te, Ahmet Tomar, "Narlidere: Yeşil Nereye gidiyor?" konulu panele katılmıştır.

12 Kasım 1994'te, odamızın toplantı salonunda, Atatürkçü Düşünce Derneği İzmir Şubesi Başkanı Sayın İskender Özturanlı tarafından "Halkçılık ve Atatürk" konulu bir konuşma yapılmıştır.

13 Kasım 1994'te, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneğince, Atatürk Kültür Merkezinde düzenlenen, "Atatürk ve Demokrasi" konulu toplantıya katılmıştır.

34. Olağan Genel Kurulda alınan karar gereğince, Oda tüzüğündeki değişiklikleri gerçekleştirmek üzere, Olağanüstü Genel kurul 19 Kasım 1994 tarihinde Ankara'da toplanmıştır. Odamız delegasyonunun aktif katkısıyla gerçekleştirilen değişiklikle tüzüğe son şekli verilmiştir.

3 Aralık 1994'te, E.Ü. Ödemiş Meslek Yüksek Okulu'nun katkılarıyla, "Ödemiş'te Patates Üretimi, Pazarlanması, Değerlendirilmesi Sorunları ve Çözüm Önerileri Paneli" düzenlenmiştir.

Tütün Eksperleri Derneği tarafından 16-18 Kasım 1994 tarihlerinde düzenlenen Akhisar II. Tütün Kongresi'ne katılan İzmir Şube Başkanımız "Tütün ve Sigara Sanayiinin Sorunları" konulu panelde tütün konusunda mesleğimizin katkılarını vurgulayan bir konuşma yapmıştır.

25 Aralık 1994 tarihinde yapılan Tütün Eksperleri Derneği Genel kurulunda konuk olarak bulunan Şube Başkanımız, sivil örgütlenmenin önemi ve tütüncülüğün gelişmesi için ziraat mühendisleriyle işbirliği yapılması sorununu ele alan bir konuşma yapmıştır.

Odamızın 1995 Ajandası çıkarılmıştır.

Egepres Gazetisinin 1 Ocak 1995 tarihli sayısında, ZMO Yönetim Kurulu Başkanı sıfatıyla Prof. Dr. Cengiz Çakır'ın "Türkiye'de Tarım'ın temel Görevi" başlıklı yazısı yayınlanmıştır. Aynı gazetede "Tarım Alanları Rant Yaratma Amacıyla İmara Açılmamalıdır" başlığıyla oda sekreteri Ahmet Tomar'ın bir açıklaması yer almıştır.

10 Ocak 1995'te, Tarım Eğitiminin 149. Yıldönümü dolayısıyla E.Ü. Ziraat Fakültesi tarafından yapılan törende, İzmir Şube Başkanı tarafından yapılan ko-

nuşma, Zaman Gazetesi'nde, "Bir Mekân Bir Dekan Yeter" başlığı ile yer almıştır.

"Tarım Haftası'95", 10-13 Ocak 1995 tarihlerinde Atatürk Kültür merkezi'nde düzenlenen etkinliklerle kutlanmıştır. "Tarımsal Kaynakların Kullanımı ve Korunması Sempozyumu" adıyla düzenlenen toplantı dört ayrı oturum halinde yapılmıştır. Şube Başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır yönetiminde gerçekleştirilen "Tahtalı Barajı Koruma Alanlarında Tarımsal Faaliyetlerin sınırlandırılmasının Yaratacağı Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu panel gerçekleştirilmiştir. Ardından, Prof. Dr. İbrahim Aksöz'ün yönettiği "Toprak Kullanımı ve Korunması" konulu panel yer almış; onu da Prof. Dr. İlçin Aslanboğa tarafından yönetilen "Tarımda Enerji Üretimi ve Kullanımı" konulu panel izlenmiştir. Daha sonra, tarımsal kuruluşlar arasında düzenlenen futbol turnuvası düzenlenmiştir. Helvacıköy Beldesi'nde, üretici sorunlarını tartışıldığı çiftçi forumu gerçekleştirilmiştir.

Tarım Haftası'95 etkinlikleri içinde ele alınan erozyon konusuyla ilgili olarak, şube sekteri Ahmet Tomar TRT İzmir Radyosu'nun Yaşayan Ege Programına konuk olmuştur.

14 Ocak 1995 günü Başak Balosu düzenlenmiş, meslekte 25 yılını tamamlayan Ziraat Mühendislerine ve eski Tarış Genel Müdürü Prof. Dr. Oğuz Oyan'a onur plaketi verilmiştir.

Tarım Haftası'95 Etkinliklerini kamuoyuna duyurma amacıyla Şube başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır tarafından, TRT İzmir Radyosu'nun "Yaşayan Ege" programında canlı yayınlanan 10 dakikalık bir konuşma yapılmıştır.

24 Ocak 1995 günü, gazeteci yazar Uğur Mumcu'yu anmak için düzenlenen toplantıya TMMOB pankartı altında katılmıştır.

27 Ocak 1995'te, Mimarlık Mühendislik günü dolayısıyla verilen resepsiyona katılmıştır.

11 Şubat 1995'te, Örnekköy'de Tarış'ın "Ağaç Dikme Töreni" yapılmış; törene oda adına katılıp, açış konuşması yapılmıştır.

Egepress Gazetesi'nin 1 Ocak 1995 tarihli sayısında, ZMO Yönetim Kurulu Başkanı sıfatıyla Prof. Dr. Cengiz Çakır'ın "Türkiye'de Tarım'ın Temel Görevi" başlıklı yazısı yayınlanmıştır. Aynı gazetede "Tarım Alanları Rant Yaratma Amacıyla İmara Açılmamalıdır" başlığıyla oda sekreteri Ahmet Tomar'ın bir açıklaması yer almıştır.

10 Ocak 1995'te, Tarım Eğitiminin 149. Yıldönümü dolayısıyla E.Ü. Ziraat Fakültesi tarafından yapılan törende, İzmir Şube Başkanı tarafından yapılan ko-

nuşma, Zaman Gazetesi'nde, "Bir Mekân Bir Dekan Yeter" başlığı ile yer almıştır.

"Tarım Haftası'95", 10-13 Ocak 1995 tarihlerinde Atatürk Kültür merkezi'nde düzenlenen etkinliklerle kutlanmıştır. "Tarımsal Kaynakların Kullanımı ve Korunması Sempozyumu" adıyla düzenlenen toplantı dört ayrı oturum halinde yapılmıştır. Şube Başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır yönetiminde gerçekleştirilen "Tahtalı Barajı Koruma Alanlarında Tarımsal Faaliyetlerin Sınırlandırılmasının Yaratacağı Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu panel gerçekleştirilmiştir. Ardından, Prof. Dr. İbrahim Aksöz'ün yönettiği "Toprak Kullanımı ve Korunması" konulu panel yer almış; onu da Prof. Dr. İlçin Aslanboğa tarafından yönetilen "Tarımda Enerji Üretimi ve Kullanımı" konulu panel izlenmiştir. Daha sonra, tarımsal kuruluşlar arasında düzenlenen futbol turnuvası düzenlenmiştir. Helvacıköy Beldesi'nde, üretici sorunlarının tartışıldığı çiftçi forumu gerçekleştirilmiştir.

Tarım Haftası'95 etkinlikleri içinde ele alınan erozyon konusuyla ilgili olarak, şube sektereri Ahmet Tomar TRT İzmir Radyosu'nun Yaşayan Ege programına konuk olmuştur.

14 Ocak 1995 günü Başak Balosu düzenlenmiş, meslekte 25 yılını tamamlayan Ziraat Mühendislerine ve eski Tarış Genel Müdürü Prof. Dr. Oğuz Oyan'a onur plaketi verilmiştir.

Tarım Haftası'95 Etkinliklerini kamuoyuna duyurma amacıyla Şube başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır tarafından, TRT İzmir Radyosu'nun "Yaşayan Ege" programında canlı yayınlanan 10 dakikalık bir konuşma yapılmıştır.

24 Ocak 1995 günü, gazeteci yazar Uğur Mumcu'yu anmak için düzenlenen toplantıya TMMOB pankartı altında katılmıştır.

27 Ocak 1995'te, Mimarlık Mühendislik günü dolayısıyla verilen resepsiyona katılmıştır.

11 Şubat 1995'te, Örnekköy'de, Tarış'ın "Ağaç Dikme Töreni" yapılmış; törene oda adına katılıp, açış konuşması yapılmıştır.

Egepress Gazetesi'nin 1 Ocak 1995 tarihli sayısında, ZMO Yönetim Kurulu Başkanı sıfatıyla Prof. Dr. Cengiz Çakır'ın "Ege Bölgesinin Türkiye Tarımındaki Yeri" başlıklı yazısı yayınlanmıştır.

Ormancılık Haftası nedeniyle, TMMOB'nin 40. Kuruluş Yılı anasına Karşıyaka Örnekköy'de bir orman tesisi için, fidan dikimi ve töreni yapılmıştır.

6 Mart 1995 tarihli Zaman Gazetesi'nde, "Gediz Havzasını Kurtaralım" başlığı altında, Prof. Dr. Ünal Altınbaş ve Prof. Dr. Cengiz Çakır'ın açıklamalarına dayanan "bilinçsiz gübre ve ilâç kullanımına ilişkin" bir haber yayınlanmıştır.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla Prof. Dr. Cengiz Çakır tarafından hazırlanan “Tarım Kesimi ve Kadın” başlıklı makale “Tariş’in Sesi” gazetesinin Nisan 1995 sayısında yayınlanmıştır.

Tariş Genel Müdürlüğü’nün çağrısıyla Ege Tarım Platformu’nu oluşturmak üzere girişimde bulunulmuştur. Tariş Genel Müdürlüğü, Ziraat Odaları Birliği, Köy Koop. İzmir Birliği, Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi, Tarım İl Müdürlüğü, Tarım Kredi Kooperatifleri Bölge Müdürlüğü, Türkiye Ziraatçılar Derneği, Ege Çiftçiler Derneği, Gıda Mühendisliği Bölümü, Nazilli Pamuk Araştırma Enstitüsü, İzmir Ticaret Borsası, Tütün Eksperleri Derneği, Tarım Ekonomisi Derneği, Manisa Bağcılar Birliği Derneği’nin katılımıyla oluşan platform, bölge tarımıyla ilgili önemli konuları ele almış ve basına açıklamalar yapmıştır. Daha sonra, bu platforma ETAV adı altında bir vakıf statüsü verilmeye çalışılmış, ancak başarı sağlanamamıştır.

9 Mart 1995’te, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü’nde “Avrupa Birliği, Gümrük Birliği ve Türk Tarımı” konulu toplantı izlenmiştir.

18 Mart 1995’te, Bornova Atatürkçü Düşünce Derneğinin açılış toplantısına katılmıştır.

21 Mart 1995’te Köy hizmetleri Bölge Müdürlüğü ziyaret edilip, meslektaşlarla söyleşi yapılmıştır.

Kütüphanecilik Haftası dolayısıyla Uzman Müşerref Kınacı tarafından Oda toplantı salonunda bir konferans verilmiş, bu bildiri, katılımcılar tarafından ilgiyle izlenmiştir.

Meslektaşlarımızdan gelen yoğun istek üzerine 3,5 ay süreli “Temel İngilizce Kursu” düzenlenmiştir. Köy Hizmetleri Araştırma Enstitüsü bünyesinde yürütülen kursu, 11 meslektaşımız başarı ile tamamlamış ve düzenlenen bir törenle kendilerine başarı belgeleri verilmiştir.

6 Nisan 1995’te, TMMOB yöneticileriyle, toplantılar yapılmıştır.

13 Nisan 1995 tarihli Zaman Gazetesi’nde, “Tahtalı İçin Ekolojik Tarım” başlığı altında, Reşit Kurşun, Atilla Ertem ve Prof. Dr. Cengiz Çakır’ın açıklamalarına dayanan “Tahtalı Barajı alanında alınacak önlemler”e ilişkin bir haber yayınlanmıştır.

15 Nisan 1995’te, Harita Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen “Kentsel Arsa Üretimi” konulu panele katılmıştır.

16 Nisan 1995’te, İsmet İnönü Kültür Merkezi’nde, mesleki sorunlara ilişkin olarak İzmir milletvekillerine bilgi vermek üzere yapılan toplantıya odamız adına yönetim kurulu üyesi Ahmet Tomar katılmıştır.

16 Nisan 1995'te, Foça Belediyesi Sosyal Tesisleri'nde "Çağdaş Eğitim ve Köy Enstitüleri" konulu bir söyleşi düzenlenmiş ve bu toplantıdaki konuşmalar Foça Belediyesi'nin maddi desteğiyle "Köy Enstitüleri ve İş Eğitimi" adı altında, kitap halinde yayınlanmıştır. Söz konusu kitabın ilgili yerlere dağıtımını yapmıştır.

22 Nisan 1995 günü, Genel Merkezce düzenlenen mali ve idari konuların görüldüğü toplantıya Prof. Dr. Cengiz Çakır, sayman Ferruh Işın, sekreter üye Yüksel Balcı ve Ahmet Tomar katılmışlardır.

28 nisan 1995 tarihinde, Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesinin İl Tarım Müdürlüğü'ndeki Uygulamalarla ilgili, basın toplantısı yapılmış ve bu açıklama, Haber Bülteni'nin Mart-Nisan 1995 sayısında aynen yer almıştır.

1 Mayıs 1995'te de, yine TMMOB pankartı altında yürünmüştür.

11 Mayıs 1995'te, Zaman Gazetesi'nde "Hayvancılıkta Tartışma Bitmiyor" başlığı altında Odamız kaynaklı açıklamalara yere verilmiştir.

21 Mayıs 1995 tarihinde Manisa Sancaklı Bozköy'de düzenlenen "Kiraz Şenliği" kapsamındaki panelde Şube başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır panelist olarak görev almış ve kirazın ekonomik önemi konusunu incelemiştir.

24 Mayıs 1995 günü, Nazilli 84 ve Nazilli 87 pamuk çeşitlerinin ıslahı yoluyla mesleğimize ve ülke ekonomisine katkıları dolayısıyla Ziraat Yüksek Mühendisi Mustafa Ünal'a plaket verilmiştir. Oda toplantı salonunda yapılan törende konunun önemi dile getirilmiş çoğunluk Sayın Ünal'ın çalışma ve sınıf arkadaşlarının oluşturduğu içtenlikli bir gurub meslektaşımızın katılımıyla söyleşi yapılmış ve bir kokteyl düzenlenmiştir. 5 Haziran 1995 günü Menemen'de, "Tarım Arazilerinin Amaç Dışı Kullanımında Yerel Yönetimlerin Yeri ve Önemi" konulu panel düzenlenmiştir. Prof. Dr. Ruşen Keleş başkanlığında yürütülen panelde yetkin konuşmacılar görev almış ve iyi bir katılımla topluma mesajlar iletilmiştir.

2 Temmuz 1995'te, Sivas katliamının yıldönümü dolayısıyla İzmir Demokrasi Platformunun düzenlediği anma toplantısına katılmıştır.

17-18 Ağustos 1995 tarihlerinde yapılan, Beydağ 3. Kurtuluş Şenliği kapsamındaki "İncir Yetiştiricilerinin Sorunları" konulu paneli şube başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır yönetmiş, yönetim kurulu üyesi Ahmet Tomar ve birçok meslektaşımız konuşmacı olarak katılmıştır. Halkın ilgiyle izlediği toplantıda, incir yetiştiriciliğinin teknik ve ekonomik sorunları tartışılmıştır.

Hayvancılık Müsteşarlığı kurulma girişimlerini yanlış bulduğumuzu ifade eden bir imza kampanyası açılmış, toplanan imzalar parlamentoya iletilmiştir.



Ayrıca konuyla ilgili basın açıklaması yapılmış olup, bu açıklama, 5 Ağustos 1995'te basında yer almıştır.

27-29 Eylül 1995 tarihlerinde Tarım Ekonomisi Derneği ve E.Ü.Z.F. Tarım Ekonomisi Bölümü tarafından düzenlenen "Türkiye Hayvancılığının Yapısal ve Ekonomik Sorunları Sempozyumu" çerçevesinde yer alan panelde Şube başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır tartışmalara katılmış olup, hayvancılığa ilişkin sorunların çözümü ve hayvancılık müsteşarlığı kurulması taleplerinin yanlışlığını vurgulayan bir konuşma yapmıştır.

18-20 Ekim 1995 tarihlerinde, E.Ü. Ziraat Fakültesi'nde düzenlenen, "Sürdürülebilir Tarım: Akdeniz Ülkelerindeki Uygulamalar" adlı 11 ülkeden katılımcıların yer aldığı uluslararası toplantıda Şube başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır tarafından mesleğimiz ve ülkesel sorunlarla ilgili görüşler açıklanmış ve "Tahtalı Barajı Koruma Alanlarında Alınacak Önlemler" konusundaki panelde konuşma yapılmıştır.

30 Ekim 1995'te, Zaman Gazetesi'nde, "Hayvancılık Nereye?" başlığı altında odamız kaynaklı bir açıklama yer almıştır.

1984-1990 dönemi Şube başkanımız Halil E. Arkayın'ı anmak üzere yapılan toplantıda, Şube binasındaki toplantı salonuna Halil E. Arkayın'ın adının verilmesi kararlaştırılmış ve 11 Kasım 1995 günü, Arkayın Ailesi'nin de katılımıyla, şeref levhası yerine çakılmıştır.

Atatürk Haftası çerçevesinde, 11 Kasım 1995 tarihinde, araştırmacı yazar Bekir Özgen tarafından, odamız toplantı salonunda "Atatürk ve Eğitim" konulu bir konferans verilmiş ve katılanların ilgisini çekmiştir.

17 Aralık 1995'te, Tütün Eksperleri Derneği'nin genel kurul toplantısına katılmış ve orada diğer tarımsal kuruluşlarla ortaklaşa görüşleri içeren "Türk Tütünçülüğü Hakkında Bildiri" yayınlanmıştır.

Odamızın 1996 Ajandası çıkarılmıştır.

Tarım Haftası'96 Etkinlikleri kamuoyuna duyurma amacıyla Şube başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır tarafından 8 Ocak 1996 günü, TRT İzmir Radyosu'nun "Yaşayan Ege" programında canlı yayınlanan 10 dakikalık bir konuşma yapılmıştır.

"Tarım Haftası'96", 10-12 Ocak 1996 günleri Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenen etkinliklerle kutlanmıştır. Cumhuriyet Alanı'ndaki Atatürk Anıtı'na çelenk konulduktan sonra, Ziraat Fakültesi'nce düzenlenen açılış töreni sırasında şube başkanı Prof. Dr. Cengiz Çakır bir protokol konuşması yapmıştır. Tarımsal sorunların ağırlaştığını dile getiren bu konuşma özel televizyonlarda ve basında yer almıştır.

Prof. Dr. Ayhan Çıkm tarafından yönetilen “Tarımda Örgütlenme Sorunu” konulu panele kooperatif, vakıf, dernek ve odaları temsil eden bir dizi ilgililer katılmış ve canlı tartışmalar yapmışlardır. Etkinliklerin ikinci gününde Prof. Dr. Emin Işıklı tarafından yönetilen panelin konusu “Gümrük Birliği ve Tarım” olmuştur. Üniversite ve özel kesimden tanınmış katılımcıların yer aldığı bu panelde, ilginç tartışmalar yer almıştır. “Türkiye’de Sağlıklı ve Yeterli Besin Arzının Sağlanması” konulu panelde ise, bitkisel ve hayvansal üretimde tarım ilaçları ve büyüme düzenleyicileri kullanımının etkileri tartışılmıştır. Öte yandan, “Türkiye’nin Besin Bakımından Kendine Yeterlilik Durumunun Dinamik Bir Yaklaşımla Değerlendirilmesi” konulu bildiri de hayli ilgi çekmiştir.

12 Ocak günü, “Menderes İlçesi’nde Seracılığa İlişkin Sorunlar Üzerine Çiftçi Forumu” nu, Prof. Dr. Ayten Sevgican yönetmiştir. Ziraat Odası, Belediye ve T.C. Ziraat Bankası Menderes Şubesi’nin ve Ziraat Fakültesi öğretim elemanlarının bilimsel katkılarıyla gerçekleşen programa, 200 dolayında çiftçi katılmıştır. Bu etkinliğe, özel bir televizyon kanalı ve yazılı basın, geniş ilgi göstermiştir.

Aynı gün Başak Balosu yapılmış ve coşkulu geçen gecede, meslekte 25. yılını kutlayan Ziraat mühendisleri ile 50. Yılını kutlayan büyüklerimize onur plakeleri verilmiştir.

24 Ocak 1996 günü, Cumhuriyet alanında Uğur Mumcu ve basın şehitlerini anmak üzere İzmir Demokrasi Platformu tarafından düzenlenen anma programına katılmıştır.

25 Ocak 1996 günü çıkan Cumhuriyet gazetesinde ZMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı sıfatıyla Prof. Dr. Cengiz Çakır’ın “Halkımızı Kandırmaya Son Verilsin!” başlıklı yazısı yayınlanmıştır.

Çalışma dönemimiz içinde kaybettiğimiz meslekdaşlarımız Prof. Dr. Osman Tosun, Yard. Doç. Dr. Ruşen Atalay, Prof. Dr. Halis Alagöz, Prof. Dr. Latif Çağlayan, Zir. Yük. Müh. Turgut Olgun, Zir. Yük. Müh. Cem Selek, Zir. Yük. Müh. Tekin Turan için yapılan cenaze törenlerine katılmıştır. Meslekdaşlarımızın yakınlarını kaybettiği böylesi acılı günlerinde, onlarla beraber olmaya çalışılmıştır. Oda mensuplarından evlenenlerin mutlu günlerinde sevinçleri paylaşılmıştır.

## **TMMOB ZMO KONYA ŞUBESİ ÇALIŞMA RAPORU (1994-1995)**

1995 Yılında Ziraat Mühendisleri Odası Genel Merkezince; Konya Şubesi Yönetim Kurulu olarak görevlendirilen Heyetimiz, Böyle bir görevden onur duyarak bir araya gelmiş öncelikle diğer meslek odalarını ziyaret ederek çalışma sistemlerini, birbirleriyle münasebetlerini, üyeleriyle bağlantılarını ayrıca Basın Yayın Kuruluşları ile ilişkilerini değerlendirmiştir.

Diğer Meslek Odalarının yoğunlukta olduğu ve üyelerin çoğunluğunun ulaşabileceği bir muhitte Oda Merkezi olarak bir yer aranması, bulunacak yerin Ziraat Mühendislerine yakışır bir düzeyde döşenip teftiş edilmesiyle meslektaşların birbirleriyle buluşma, görüşme ve kaynaşma mekanına sahip olunması ilk kararımız olmuştur.

Bu karar doğrultusunda Ankara Genel Merkez'e gidilerek meslektaşlar arasındaki uzun süredir devam eden kopukluğun giderilmesini, bunun için de öncelikle bir yer kiralanıp tertip edilmesinin düşünüldüğünü toplanacak üye aidatlarını Genel Merkez'e göndermek istemediğimizden bahisle kendilerinden de anlayış ve yardım beklediğimizi belirttik.

Genel Merkez Yönetim Kurulu Oda Tüzüğü gereği böyle bir yardım yapamıyacaklarından bahsetmelerine rağmen Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Sayın Gürol Ergin; Tamamen bizim yanımızda olduğunu mesleğimize yakışır düzeyde bir yer temin edilirse bunun açılışına da iştirak etmekten zevk duyacağını söyleyerek bizi teşvik etmesi nedeniyle huzurunuzda Sayın Başkana Teşekkürü bir borç biliriz.

Konya Vilayeti olarak maalesef işsiz meslektaşlarımız hariç 500e yakın Ziraat Mühendisininin görev yaptığı bu kentte üyelerimizin çoğunluğunu bir araya getirebilirsek meslek dayanışmasının ilk adımlarını atar, eksiklerimizi zamanla giderir, işsiz meslektaşlarımıza iş bulmalarında yardımcı olmaya çalışır 12. Diğer Meslek Odaları, meslektaşlarımızın çalıştığı Kurumlar ve Basın ayın organları ve TV'ler ile iletişimi artırarak ses getiren bir Meslek Odası olmak ilk düşüncemiz ve kararımızdır.

Bu amaçlarla meslektaşlarımızın çalıştığı Kurumların çoğunu imkanlar ölçüsünde ziyaret ettik. Kurum Amiri Meslektaşlarımıza bu çabalarımızdan bahsederek yardım talebinde bulunduk.

Üzülerek ifade edelim ki bütün bu çabalarımıza karşın aidat ödeyen meslek-

taç sayımız toplam üye sayımızın 10'unu geçmemektedir. Yeri gelmişken aidat toplanmasında bize yardımlarını esirgemeyen sayın meslektaşlarımız Köy Hizmetleri 2. Bölge Müdürü Metin ÖZDİLEK, Köy Hizmetleri İl Müdürü Mehmet KAÇMAZ ve T.M.O. Bölge Müdürü Metin ERBAY'a huzurunuzda teşekkür ederiz.

Serbest çalışan meslek mensuplarımızın çok az, genelde hepsinin Kamu görevlisi oluşu, bu nedenle Odamızın gelirinin sadece üye aidatlarına dayanması, üye aidatlarının da toplanamamasından dolayı düşünülen ideallere yaklaşma çalışmalarının ne derece yeterli olacağını yüksek takdirlerinize arz ederiz.

Çalışma döneminde Oda ile ilişkilere özen gösteren meslektaşlarımızın sadece ve sadece kıdemli bilirkişilik yapan ve yapmak isteyenlerin olduğunu bunun dışındakilerin ilgisiz kaldığını sanki kendi meslek Odaları değil gibi davrandıklarını üzümlere müşahede ettik.

Üyelik aidatlarının ödenmesi ihmal edilsede her üyenin üyeliği yasal olarak devam etmekte olup, Odamız belirli bir kesim veya grubun himayesinde değil, hepimizin mensubu olmaktan onur duyacağımız yasal bir kuruluştur. Bu nedenle bundan sonraki yönetimde görev alacak arkadaşların mesleklerinde başarılı ve mesleğimizi temsilde ayırıcı değil toplayıcı mesai tüketebilecek meslektaşlarımızdan oluşmasını diler yönetim kurulu olarak saygılar sunarız.

# **TMMOB ZMO RİZE ŞUBESİ**

## **(1994-1995) YILI ÇALIŞMA RAPORU**

### **1- GİRİŞ**

Anayasamızın 135. maddesindeki tanımla “kamu tüzel kişiliği” sıfatıyla çalışmalarını sürdüren TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Kamu Kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Kamu kurumu niteliği taşıyan odamızın yapılması ve örgüt işleyişi demokratik olup, organları demokratik mekanizmalarla oluşup çalışmaktadır. Kamu görevlileri dışında üyeliğin zorunlu olması meslek temelinde tekdüzelik sağlarsa da toplumsal rol ve statü, düşünce ve dünya görüşleri gibi doğrultularda farklılıklar oluşması üye tabanında heterojenliği getirmektedir. Tüm dünyada geçerli olduğu gibi odamızın kuruluş amacında “meslek alanının geliştirilmesi, meslek hak ve yararlarının savunulması ve mesleki uygulamalarda kamu yararının denetlenmesi” gibi konular hedeflenmiştir. yapı ve amaçları özetlenmeye çalışılan odamızın yasal ve demokratik misyonu meslek örgütü olma özelliğini öne çıkarmaktadır.

Meslek kuruluşu olan odamızın bu özelliğinden dolayı yasama organı statüsüyle çalışması, devletin yapacağı görevleri üstlenmesi ya da devletin kamu gücünün yerine erk kullanması kesinlikle mümkün değildir. Bu açıklamalarımız odanın ne olup olmadığı ve neyi yapabildiğini neyi yapamayacağı konularına bu bağlamda netlik kazandırmak için yapılmıştır.

Meslek örgütü olan odamızın öncelikli sorumluluğu olan meslek ve meslektaş sorunlarıdır. Meslek sorunlarının hemen yanında tarımın gündeme getirilmesi zorunludur.

Özellikle tarım sektörünün diğer sektörlerle göre daha karmaşık bir yapıya sahip olması, içinde insan faktörünün de bulunması nedeniyle diğer sektörlerdeki gibi belli kurallara sığdırılamaması teknik eleman örgütü olan odamızın yüklenildiği sorumluluğu daha da artırmıştır.

### **2- 1994- 1995 DÖNEMİ ETKİNLİKLERİ**

#### **2.1. İl Temsilciliğinin Şube Statüsüne Kavuşturulması**

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odasının 26-27 Şubat 1994 tarihlerinde Ankara’da düzenlenmiş olduğu 34. Genel Kurul görüşmelerinde çok canlı bir atmosferde Rize’de şube açılmasına karar verilmiştir.

#### **2.2. İşyeri Temsilcileri Seçimi**

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İş yeri Temsilciliği Yönergesi gereği Rize’de 14/08/1994 tarihinde iş yeri temsilciliği seçimi yapıldı. Seçimler sonucu görev alan İş yeri temsilcilerinin yoğun katılımları ile Temsilcilik sorunlarımızın görüşülüp tartışıldığı toplantılar düzenlendi.

### **2.3. Şube Yönetim Kurulunun Oluşturulması**

Odamızın 34. Genel Kurul Kararları Çerçevesinde;

Merkez Yönetim Kurulu'nun 06/12/95 tarihli yazısı gereği, İl Temsilciliği-miz tarafından Rize Şubesi Geçici Yönetim kurulu için beş asil ve beş yedek yönetim kurulu üyesi isimleri iş yeri temsilcisi olarak seçilmiş meslekdaşlardan saptanarak merkeze önerilmiştir. Merkez yönetimin 24/12/1995 tarihli kararı ve 16/01/95 tarihli yazısı gereği, Başkan Dr. Hülya MAHMUTOĞLU, II. Başkan Derya EMANET, Yazman Ayla TÜRKOĞLU, Sayman Gökhan GÜMÜŞ ve üye Nilgün ARIÖZ atanmıştır. Geçici süre için atanan geçici yönetim kurulunun görev süresi yine Merkez yönetiminin daha sonraki yazılılarıyla 34. dönem sonuna kadar uzatılmıştır.

### **2.5. Tarım Öğretiminin 149. Yılı Kutlamaları**

2.5.1. Şubemiz tarafından 27 Ocak 1995 tarihinde "Doğu Karadeniz Bölgesi-nin Tarım ve Tarımsal Sanayiindeki Gelişmeler" konulu panel düzenlenmiştir. Çaykur yöneticileri ve çok sayıda meslektaşlarımızın katıldığı, birçok konuda karşılıklı görüşme ve soruların yanıtladığı panel, çoğulcu ve katılımcı bir yaklaşımla gerçekleştirilmiştir.

2.5.2. Şubemizin organizasyonu ile 28. Ocak 1995 tarihinde Başak Gecesi düzenlenmiştir. 350'yi aşkın davetlinin katıldığı bu geceye meslekdaşlarımız tarafından yoğun ilgi gösterilmiştir.

### **2.6. Genel Merkez Toplantısına Katılım**

Genel Merkezin 22 Nisan 1995 tarihinde düzenlemiş olduğu şube yöneticileri toplantısına Şubeyi temsilen başkan ve sayman birlikte katılmıştır. Toplantı oluşumu tamamlanan tüm şube yönetimlerine yönelik olarak düzenlenmiştir. İdari ve mali işlerin karşılıklı görüş alışverişiyle irdelendiği toplantıya Rize dışında Balıkesir, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Konya, Samsun ve Şanlıurfa olmak üzere toplam 12 şube daha katılmıştır.

### **2.7. Örgüt Etkinliğini Artırıcı Çalışmalar**

#### **2.7.1. Üye Sayısının Artırılması**

Geçici yönetimi oluşturan şubemiz geleceğe yönelik sağlam alt yapı oluşturma amacıyla yoğun örgütlenme çalışmalarına girmiştir. Kamu sektöründe çalışan üyelerimizin odaya üye zorunluluklarının olmamasına karşın gösterilen ilgi ile 33. dönem içerisinde üye sayısı 92'den 198'e çıkarılmıştır. Yoğun sayısal artış genç meslekdaşlarımızın odaya ilgilerinin göstergesidir.

#### **2.7.2. Ödentilerin Kaynaktan Kesilmesi**

Rize'de Ziraat Mühendisleri Odasına kayıtlı meslekdaşlarımızın çoğunluğu yasal yükümlülüklerini yerine getirmeyerek ödentilerini ödemedikleri herkesçe bilinen bir konuydu. Yönetimimiz şube çalışmalarının sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli mali kaynağı oluşturabilme açısından iş yerlerinde ödentilerin kaynaktan kesilerek toplanması sağlanmıştır.

## **2.8. Şube Binasının Kiralanması ve Donatılması**

### **2.8.1. Şube Binasının Kiralanması**

ZMO Rize Şubesinin faaliyetlerini etkin şekilde sürdürebilmesi ve meslektaşlarımızın bir araya gelmesini sağlamak amacıyla Rize merkezinde Vatan İşhanının 6. katı kiralanmıştır.

Söz konusu yerin kiralanmasından önce düzenlenen genel kongrede meslektaşlarımızın bina kiralanması konusunda yoğun istekleri olduğu görülmüştür. Meslektaşlarımızın olaya katılımını sağlamak ve mali kaynağı oluşturmak amacıyla aidatlar yanısıra belli miktardaki bağışlarında kaynaktan kesilmesi büyük çoğunluk tarafından destek görmüştür.

### **2.8.2. Kiralanan binanın Tadilat ve Donanımı**

Kiralanan yerin daha önce hastane ve otel olarak hizmet vermiş olması nedeniyle yoğun tadilatı gerektirmiştir. Tadilatlar odaya duyarlı meslektaşlarımız ve diğer mesleklerden kişi ve kuruluşların katkılarıyla gerçekleştirilmiştir.

## **2.9. ZMO Rize Bölge Toplantısı**

28 Ekim.1995'de Rize'de düzenlenen, Genel Merkez Yönetiminden Başkan sayın Prof. Dr. Gürol ERGİN ve Üye Fikret ORAN, Gümüşhane İl Temsilcisi sayın Hikmet EMRE, Artvin İl Temsilcisi Sayın Ergin KAHVECİ ve Iğdır İl Temsilcisi sayın Asım KÖYLÜ'nün katıldığı bölge toplantısına üyelerimizin ilgi ve katılımı yoğun olmuştur. Meslek ve oda sorunlarının tartışıldığı toplantı Merkez yönetim ile Şubemiz üyelerinin yakınlaşmasını sağlayan çoğulcu ve katılımcı anlayışta gerçekleşmiştir.

Bölge Toplantısı sonrası, toplantıya katılan Merkez Yönetim Kurul ve Çevre İl Temsilcileri ile üyelerimiz eşliğinde henüz donanım aşamasında olan şube binamız gezilmiştir.

28 Ekim 1995 akşamı ise Bölge toplantısına katılan misafirler ve 30'u aşkın üyemizin katıldığı yemekte üye-yönetim ilişkilerinin pekiştiği sıcak bir ortam oluşmuştur.

### **2.10. Haber Bülteni ve Diğer Yayınların Üyelere İletilmesi**

Merkez yönetim tarafından şubemize gönderilen haber bülteni ve dergiler vakit kaybedilmeden iş yerlerine gönderilmektedir. Merkezin üye sayımıza eşdeğerde yayın göndermemesi nedeniyle her üyemize bir yayın verilememiştir.

### **2.11. Şube Binasının Açılışı**

6 Ocak 1996 tarihinde Rize şube binasının açılışı yapılmıştır. Şube lokalinde yapılan açılış kokteylinde odamız özellikle genç meslektaşlarımıza tanıtılmıştır.

## TMMOB ZMO SAMSUN ŞUBESİ 1995 YILI ÇALIŞMA RAPORU

Son on-onbeş yıl içinde ülkemizde yaşanan siyasi sıkıntı ve toplumsal çalkantı nedeniyle, birçok demokratik kitle örgütlerinde “örgüt-üye” ve “örgüt içi birimleri” arası kopukluklar, iletişim sıkıntıları yaşanmıştır. ODA sorumluluklarını kavrama ve yükümlülüklerini yerine getirme yönünden, yönetimler gereği kadar üretken olamamışlar ve dolayısıyla üye-oda ilişkileri istenilen düzeye ulaşamamıştır.

Uzun bir süre önce Şube konumu olan Samsun yukarıda da bahsedilen nedenlerden İl temsilciliği olarak faaliyet göstermekteydi. Ancak 1995 yılı Merkez genel kuruluna yapılan baskılarla tekrar Şube konumuna getirilmesi kararı çıkartılmıştır. Bu konuda büyük çaba sarfeden Sayın Ümit TUNÇDEMİR'e ve arkadaşlarına huzurlarınızda teşekkür ederiz.

Sizlere Mart ayından buyana yaptığımız çalışmalarını kısaca sunmak istiyoruz.

### I- Ekonomik Durum

Odamızın başlıca gelir kaynağı olan “Üye Ödentileri” odaya ilgi duyan arkadaşlarımızca toplandı.

Diğer gelir kaynağı olan “Bilirkişi Oda Payı” Tüzüğümüz gereği olarak Genel Merkeze iletilmiştir.

Bunun yanında başka bir gelirimiz olmamıştır.

### II- Yer Sorunu

Samsun'da Odamız için daha önce söz verilen ancak daha sonra diğer meslek odalarına tahsis edilen yerlerden yararlanılamamıştır. Bu konuda o meslek odalarıyla yer konusunda yapılan görüşmelerde bir sonuç alınamamıştır. Bunun üzerine Gazi Belediyesiyle diyaloga girilerek, belediyece düzenlemesi yapılan pasaj içerisinde bir yer edinilmiştir. Bu yer bugün için belki ihtiyaca cevap vermeyecektir. Ancak ekonomik olarak iyileşme olması halinde daha işlevli bir mekan bulma şansına sahip olabileceğimizi ümit ediyoruz. Yeni yerin boya, badana ve tefrişi çok duyarlı bir kaç meslektaş ve özel firmaların katkılarıyla gerçekleşmektedir. İnşallah yakında hizmete sunulacaktır.

### III- Örgüt ve Üye-Örgüt İlişkileri

a) Kamu ve özel kuruluşlar ile fakülte ziyaretleri yapılarak üye ilişkileri sıcak tutulmaya çalışılmıştır.

b) Şube yönetim kurulu tüzük gereği olan olağan toplantılarını yapmaya çalış-



şarak güncel konuları tartışmışlardır.

c) Genel Merkezle sürekli diyalog içerisinde olunmuştur. 22.04.1995 tarihindeki Bakanlar ve saymanlar toplantısına katılmıştır.

d) Diğer kuruluşların düzenlediği toplantılara katılmıştır.

#### **IV- Meslek ve Meslektaş Çalışmaları**

Üye olmayan meslektaşlarımızın üye olması yönünde aydınlatıcı bilgiler verilmiştir.

Üye olan meslektaşlarımızın adresleri yeniden listelenmeye başlanmıştır.

#### **V- Çevre Sorunları**

Çevre günü etkinliklerine katkı konuldu. Bu anlamda yapılan panellere ve toplantılara gidilmiştir.

Yerel televizyon programlarında görüşlerimiz anlatılmıştır.

#### **VI- Bilirkişilik**

Evvelce bu konuda yaşanan olumsuzluklar son 4-5 senedir yaşanmadan, genel merkezin ve tüzüğümüzün ölçütlerinde yürütülmektedir. Her yıl on beş kişi il bilirkişilik listesine dahil edilmektedir. Bu konuda son 4-5 yıldır bir iki kişinin yaptığı olumsuzluklar dışında bir sorun olmadan çalışmalar devam etmektedir. Bu yıl özellikle işsiz ve mesleğe yeni giren istekli meslektaşlar da listeye dahil edilmişlerdir.

## **TMMOB ZMO TEKİRDAĞ ŞUBESİ (1994-1995) YILI ÇALIŞMA RAPORU**

Oda'mızın 34. Genel kurul kararları çerçevesinde İlimizde kurulması kararı alınan Şube Başkanlığı çeşitli nedenlerden ötürü ancak 1995 yılı sonlarına doğru (02.11.1995) hayata geçirilebilmiştir. Bu nedenle anılan dönemde bölgemizde yürütülen faaliyetlerin tamamı İl Temsilciliği dönemine aittir. Hemen hemen Genel kurul takviminin başladığı dönemde oluşturulan geçici Şube Yönetim Kurulu ancak şubeyi 35. dönem Genel Kuruluna götürmüş ve kuruluş çalışmaları yapmıştır.

İl Temsilciliği olarak ülkemiz genelinde ve özellikle bölgemizde yaşanan tüm olumlu ve olumsuz gelişmeler yakından takip edilmiş yerel görsel ve yazılı yayın organlarından yararlanılmak suretiyle konu ile ilgili odamızın görüşleri kamuoyuna duyurulmaya çalışılmıştır.

Örneğin tarım sektöründeki Kamu İktisadi Teşekküllerin bölgemiz hayvancılığı için son derece önemli olan Türkiye Süt Endüstrisi Kurumuna ait İstanbul'daki süt fabrikasının özelleştirme politikası kapsamında satılması konusundaki görüşlerimiz başta Valilik makamı olmak üzere, hükümet ortağı siyasi parti İl Başkanlıklarına, Ziraat Odası Başkanlığı aracılığı ile TZOB genel merkezine ve İlimizi ziyaret eden Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısına iletilmiştir.

Tarım sektöründe devletin hizmet götürme organizasyonunda değişiklik yaparak ayrı bir Hayvancılık Müsteşarlığı veya Bakanlığı kurma girişimleri ilimizde faaliyet gösteren yerel medya organlarında oluşturulan tartışma platformuna getirilmiş kamuyounun bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Genel Merkezce yürütülen ilgilileri bilgilendirmek suretiyle etkileme kampanyasına temsilciliğimiz yaygın şekilde katılım sağlayarak İlimiz yerel politikacısında hareketimiz içine çekmiştir.

İl Temsilciliğimiz ilimizde tarımı doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren her türlü sosyal etkinliğin içinde olmuş, bu tür faaliyetlere kendisinden beklenen her türlü maddi ve manevi katkıyı koymuştur.

Tekirdağ İl Temsilciliği olarak TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Tüzüğü'nün öngördüğü tüm rutin görev ve sorumlulukları yanında Ülkemiz genelinde ve bölgemiz özelindeki gelişmelerden etkilenerek sahip olduğu sosyal statüsü ve sorumluluk anlayışı gereği ilimizde Meslek Odaları İl Koordinasyon Kurulunun oluşturulmasında ve çalışmalarında önemli fonksiyonlar üstlenmiştir.

İlimizde tüzel kişiliği olmasa da tüm sivil demokratik kitle örgütlerinin katılımıyla oluşturulan demokrasi platformunun aktif bir üyesi olmakla yetinilmemiştir. Yürütme Kuruluna katılmak Odamız tarih ve geleneğine uygun davranılarak Cumhuriyetin temel ilkelerinin maruz kaldığı bir dönemde demokrasinin ne olduğu, toplumun sivilleşmesi ve demokratlaşabilmesi hususunda Meslek Odalarından beklenenlerin ne olduğu gibi hususlarda yerel radyo programlarına katılmıştır.

Odamız Genel Merkezince 1995 yılının Sulama yılı olarak kabul ve ilan edilmesinin bir gereği olarak 15-16 Haziran 1995 tarihinde İl Temsilciliğimizce de konu ile ilgili iki günlük bir etkinlik düzenlenmiştir. Odamız bülteninde de yer aldığı gibi söz konusu sempozyum bölgemizde hayli etkili olmuştur. Programın hemen akabinde ilgililer konuyla ilgilenmeye başlamışlardır.

Oda Genel Merkezi Yönetim Kurulu Başkan ve bazı üyelerinin bölgemizde gerçekleştirilen sulama sempozyumu için İlimizde olmasından da yararlanılarak daha önceden saptanan takvim gereğince 17 Haziran 1995 tarihinde Edirne-Kırklareli ve Çanakkale İl Temsilcilikleri ve Tekirdağdaki meslektaşlarımızın katılımı ile geniş tabanlı bir Bölge Toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda Genel Merkez Yönetim Kurulu Başkanımız Prof. Dr. Gürol Ergin odamız faaliyetlerine ilişkin detaylı bilgi vermiş bölgedeki üyelerimizle bilgi ve görüş alışverişinde bulunulmuştur.

95 yılı sonlarına doğru Şube Başkanlığına dönüştürülen Odamız şube geçici yönetim kurulu 20-21 Ocak 1996 da yapılan Genel kurul ile gerekli organlarını 35. dönem Genel Kurul Delegelerini seçerek yeni bir dönem faaliyetlerine başlamış bulunmaktadır.

## **TMMOB ZMO TRABZON ŞUBESİ (1994-1995) YILI ÇALIŞMA RAPORU**

1- TMMOB delegesi olarak TMMOB seçimlerinde Şubemizden 3 (üç) meslektaşımız Odamız Genel Kurulunda seçilerek katılmıştır.

2- Oda Tüzüğüne değiştirilmesi için geniş kapsamlı bir paket hazırlanmış ve tüzük değişikliği genel kuruluna katılmıştır.

3- SMM ve asgari ücret yönetmeliğinin hazırlanması çalışmalarına katılım,

4- Peyzaj projelerinin inşaat ruhsatı alım aşamasında zorunlu olarak istenmesi ve mutlaka Zir. Yük. Müh. Odasının vizesinin aranması çalışmaları başlatılmış ve devam etmektedir.

5- Tarımsal projelerde vize ve mesleki denetimin devamı çalışmaları,

6- Mesleki ve Tarımsal konularda yerel televizyonlarda yirmiye yakın canlı yayında konuşma yapılmış ve birçok husus aydınlatılmıştır.

7- İki meslektaşımızın işe girmesine yardımcı olunmuş ve gerçekleştirilmiştir.

8- İşsiz Ziraat Mühendisi meslektaşlarımızla zaman zaman toplantılar yapılmıştır.

9- Sönmez koyunun Trabzon şartlarına adaptasyonu çalışması,

10- Odamızın yaptığı danışma kurulu toplantılarına katılmış,

11- Dünya çevre günü dolayısıyla düzenlenen etkinliklere diğer meslek kuruluşlarıyla birlikte katılarak denizde düzenlenen bir günlük araştırma mahiyeti geziye de meslektaşlarımız katılmıştır.

12- Dünya Gıda Günü dolayısıyla düzenlenen panele Odamızdan konuşmacı olarak bir meslektaşımız katılmıştır.

13- TMMOB tarafından Ankara'da düzenlenen mitinge Şubemiz kalabalık bir meslektaş topluluğuyla katılmıştır.

14- Üniversite sınav öncesi yerel televizyonların düzenlediği, "Öğrenciler Hangi Fakülteyi Tercih Etmeli" konulu canlı yayında konuşma yapılmıştır.

15- Ayrıca birçok rutin çalışma yapılmıştır.

# **TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI VAN ŞUBESİ 1995 YILI (2. DÖNEM) ÇALIŞMA RAPORU**

## **I- ŞUBE KURULUŞ ÇALIŞMALARI:**

8-9/1/1994 Tarihinde İlimizde yapılan 34. Dönem Ziraat Mühendisleri Odası'nın Genel Kurul Toplantısına katılan üyelerin büyük çoğunluğu tarafından benimsenen Ziraat Mühendisleri Odası Van Şubesinin kurulması fikri genel kurulca görevlendirilen rahmetli İl temsilcimiz Tekin TURAN ve delegeler Şevket AKDEMİR, Cevher KORKMAZ ve Yılmaz ELDEM aracılığı ile 34. dönem Genel Kurula götürülmüştür. Genel Kurulda Van İlinde Şube kurulmasına karar alınarak, bu şubenin kurulma yetkisi Ziraat Mühendisleri Odası Genel Merkez Yönetim Kuruluna verilmiştir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Van Şubesi Genel Merkez Yönetim Kurulunun kararı ile kurulmuş, yine Genel Merkezin 14.6.1995 tarih ve 967 sayılı talimatı ile Şube Yönetim Kurulu teşkil etmiştir. Yönetim Kurulumuz öncelikle bir idare merkezin temini için çalışmaya başlamış, diğer TMMOB birimleri ile bir kiralık daire tutmuştur. Her odaya düşen maddi kaynak toplanan aidat ve aynı yardımlarla karşılanmaya çalışmıştır.

## **II- ÖRGÜT VE ÜYE ÖRGÜT İLİŞKİLERİ:**

Üye örgüt ilişkileri kamu kuruluşları ziyaret edilerek üye ilişkileri canlı tutulmaya çalışıldı. Kamu kuruluşlarından birer temsilci seçilerek üyelerimizle kopukluğun giderilmesine çalışıldı.

TMMOB ile İLİŞKİLER: Yönetim kurulumuz tarafından görevlendirilen Yönetim Kurulu bir üyemiz Van Kooordinasyon Kurulu (İKK) toplantılarına sürekli olarak katılarak TMMOB çalışmalarına odamız adına her zaman katkıda bulunmuştur.

## **III- DÜNYA GIDA GÜNÜ DOLAYISIYLA 16 EKİM 1995'TE**

### **DÜZENLENEN BASIN TOPLANTISI:**

Şubemizin 16 Ekim 1995 tarihinde Dünya Gıda Günü ve Türkiye'nin gıda sorunları ile ilgili basın duyurusu yapılmıştır. Bu duyuru basında geniş olarak yer verilmiştir. Aynı gün Şubemizin görüş ve önerilerini kamuoyuna etkili bir biçimde aktarmak amacıyla Merkür TV Şubemizi temsilen bir meslektaşımız konuşma yapmıştır. Aynı Ziraat Mühendislerinin işsizlik sorunu, nedenleri ve

çözüm önerileri konularında Şubemizin görüşleri açıklanmıştır.

**IV- 1992 TARİHİNDEN VEFATINA** kadar İl Temsilcimiz olarak özveri ile çalışan ve tüm tanıyanların sevgi ve güvenini kazanmış olan rahmetli meslekdaşımız Tekin TURAN'ın ölümünün 1. yılında 27 ARALIK 1995 tarihinde Şube Başkanımız Şevket AKDEMİR ve İzmir Şubesinden kalabalık bir meslektaş topluluğu ile mezarı başında anılmıştır.

– Şubemizin tarım ve hayvancılıkla ilgili görüşleri yerel, ulusal basın ve televizyon aracılığı ile kamuoyuna iletilmiştir.

– Şube Yönetim Kurulunun atama yolu ile teşkil edilmesi ve başlangıçta kabul edilmiş bir bütçenin olmaması nedeni ile başarılı bir çalışma yapıldığını söylemek mümkün değildir.

– Tarımsal Öğretiminin 150. yılı kutlamaları yurt düzeyinde olduğu gibi Van'da da çeşitli etkinliklerle kutlanmıştır. Y.Y. Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Van Şubesi Y.Y. Üniversitesi konferans salonunda ortaklaşa düzenlenen etkinliklerle kalabalık bir izleyici kitlesi tarafından ilgi ile izlenmiştir. Ayrıca mesleğinde 30. yılını dolduranlara plaket verilmiştir.

– 10 Ocak 1996 kokteyli; Meslektaşlarımızı bir araya getirerek kaynaştırmayı amaçlayan etkinliklerinden biri olarak Y.Y. Üniversitesi Sosyal tesislerinde 10 OCAK 1996 gecesi gerçekleştirilen Kokteyle çok sayıda meslekdaşımız katılmıştır.

#### **IV- BİLİRKİŞİLİK**

Bilirkişi listelerinin hazırlanmasında eskiden olan uygulanma aksaklıkları göz önüne alınarak Bilirkişi listesine hak edenin girmesi prensibi doğrultusunda;

– Listeye her hizmet dalındaki meslektaşlarımıza soruldu.

– İşsiz meslektaşlarımıza öncelik verildi.

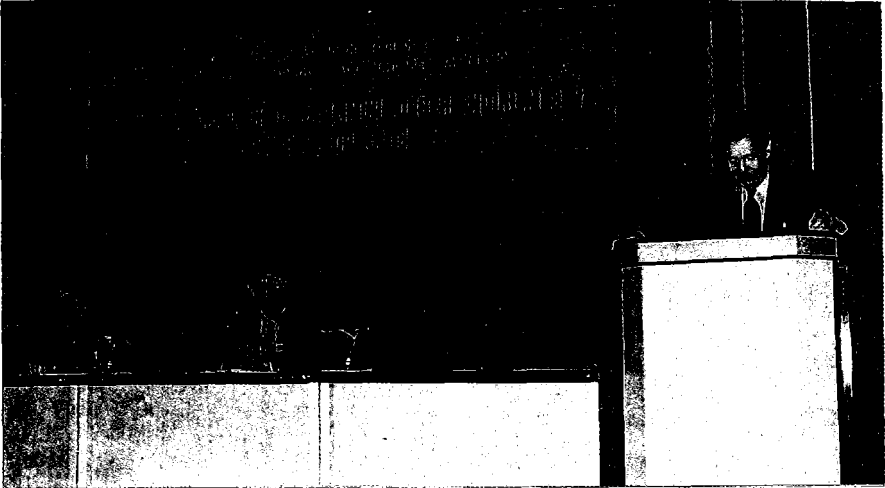
– Bugüne kadar hiç bilirkişiliğe gitmeyenlere öncelik verildi.

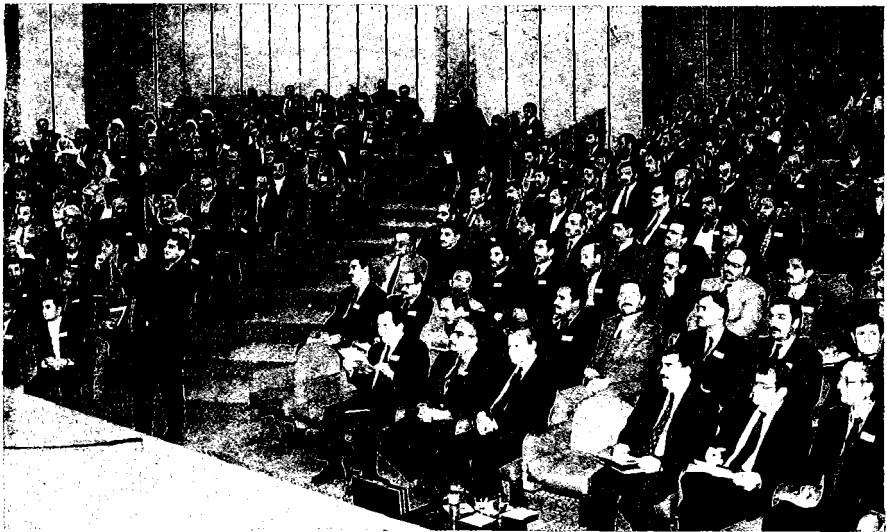
– Çok eskiden bilirkişiliğe gitmiş ve yönetim kurulunda görev almış olanlara yer verildi.

– Bilirkişiliğe yukarıda açıklanan doğrultuda seçilen meslektaşlarımız onurumuzu gözönünde tutan ve bu konuda gerekli fedakarlığı gösterecek arkadaşlara yer vermeye çalışılmıştır.

Kanımızca yeni teşkil edilecek Yönetim Kurulunun çok acil olarak ve mutlaka bir idare merkezi bulunması gerekmektedir. Bu gerçekleşmediği takdirde asla

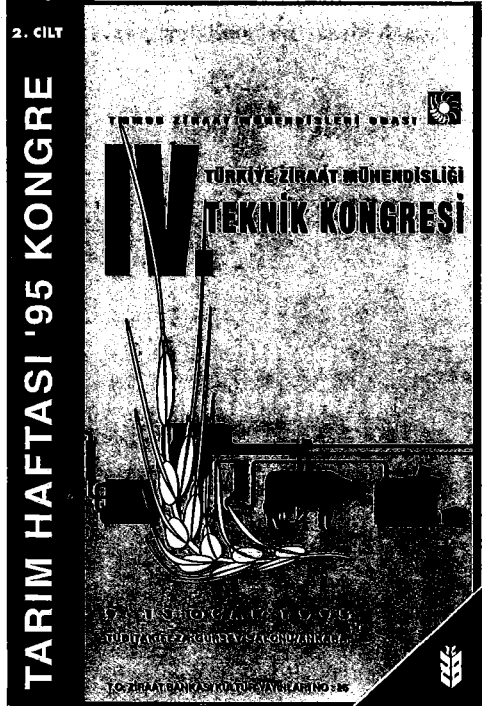
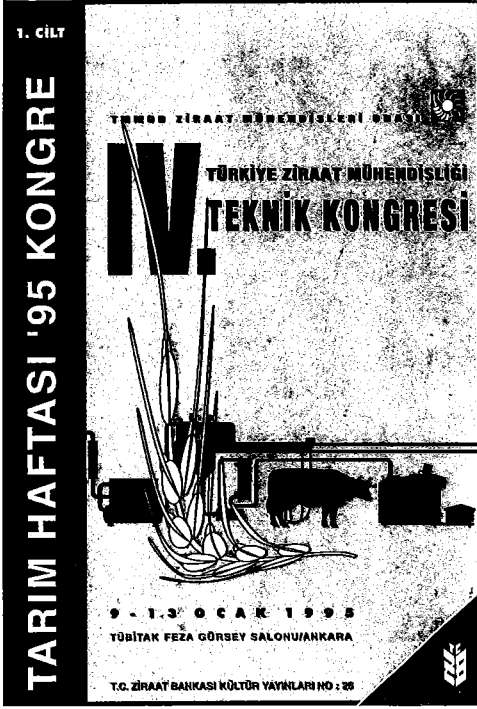
verimli bir çalışma yapılması mümkün değildir. Bunun yanında süratle üye listelerinin sağlıklı olarak tesbiti ve üye aidatlarının toplanması gerekmektedir. Bilindiği üzere üyelerimiz aidatı ödemekte nazlı davranmaktadırlar. Ancak bilirkişi olmak isteyen üyelere aidat toplanabilmektedir. Yeni yönetim kurulumuz gerektiğinde icra yoluyla aidatları toplama yoluna gitmelidir. Yönetim Kurulumuz bu kadar kısıtlı olanaklar içerisinde elinden geldiğince birşeyler yapmaya çalışmıştır.

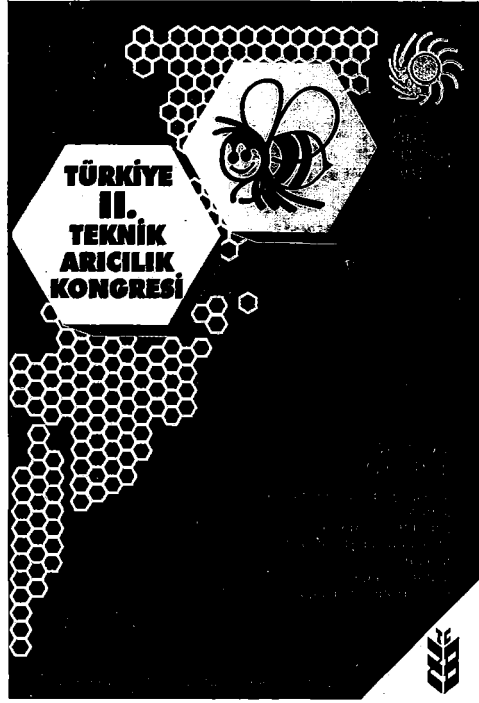






# YAYINLARIMIZ





tmmob ziraat mühendisleri odası

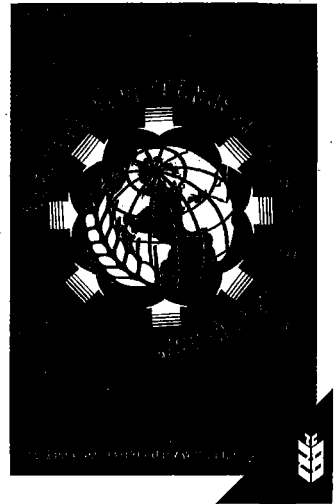


1995 sulama yılı etkinlikleri

**tarımda  
su yönetimi ve  
çiftçi katılımı  
sempozyum**



**TMMOB  
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI**



## ETKİNLİKLERİMİZDEN GÖRÜNTÜLER





ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

ARIMDA SU YÖNETİMİ VE ÇİFTİÇİ  
KATILIMI SEMPOZYUMU

5-6-7 HAZİRAN 1995







